

# **"God boven alles te prijzen in der eeuwigheid"**

**14 preken over vrije stoffen**

**uitgesproken door**

**ds. Jozias Fraanje**

**predikant van de  
Gereformeerde Gemeente van Barneveld**

**Stichting de Gihonbron  
Middelburg  
2016**

## INHOUD

### Voorwoord

1. De laatste Bazuin.

**"En vijf van haar waren wijzen en vijf waren dwazen."** Mattheüs 25: 2

2. De lof der Kerk in 't gezicht van de aanstaande verlossing.

**"Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn, ik zal mij in de Heere verblijden.**

**De zondaars zullen van de aarde verdaan worden en de goddelozen zullen niet meer zijn. Looft den Heere mijn ziel. Hallelujah!"** Psalm 104: 34, 35

3. Blijdschap in de Heere.

**"Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn, ik zal mij in de Heere verblijden.**

**De zondaars zullen van de aarde verdaan worden en de goddelozen zullen niet meer zijn. Loof de Heere mijn ziel. Hallelujah!"** Psalm 104: 34, 35

4. De ware gemeenschap des levens

**Want door Hem hebben wij beiden de toegang door één Geest tot de Vader.**

Eféze 2: 18

5. Verbondsrede door de Verbonds-Middelaar

**"Want dat is Mijn bloed."** Mattheüs 26: 28a.

6. EEN EERLIJKE SCHULDENAAR DER VRIJE GENADE

**"Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen".** 2 Timotheüs 2: 10

7. DE ZEGEN BEDE VAN EEN APOSTEL.

**"Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van God en van Jezus onzen Heere".** 2 Petrus 1: 2

8. HET ENIGE RECEPT VOOR EEN NEERGEBOGEN ZIEL.

**"Wat buigt gij u neder, o, mijn ziel en wat zijt gij onrustig in mij?**

**Hoop op God, want ik zal Hem nog loven. Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God".** Psalm 42: 12

9. God boven alles te prijzen in der eeuwigheid

**Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid; want Hij heeft lust aan goedertierenheid.** Micha 7:18

10. Een Goddelijke waarborg voor de zaligheid van Gods volk

**En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen.** Openbaring 14:13

11. Een noodzakelijk zelf onderzoek

**"Zij keren zich, maar niet tot de Allerhoogste".** Hoséa 7 vers 16

## 12. HET GEESTELIJKE WACHTWOORD

Bidstond voor de Noordelijke Particuliere Synode te Utrecht op 2 februari 1937

***En hetgeen Ik u zeg, dat zeg ik allen: Waakt!*** Markus 13:37.

## 13. Bevestiging van ds. W.C. Lamain te Rijssen op 24 augustus 1943

***De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspanning, Ik wijk niet achterwaarts.*** Jesaja 50:5

## 14. De openbaring van een grote verborgenheid of de evangelische roem van Paulus

Bevestiging van Kandidaat F. Mallan te Bruinisse

***Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig.*** 2 Korinthe 12 vers 10

## VOORWOORD<sup>1</sup>

Den lezer heil!

Alle kennis Gods is vrucht van openbaring Gods. Geldt dit van de natuurlijke Godskennis, hoeveel te meer van de zaligmakende, die in het aangezicht van Christus Jezus de uitverkorene wordt geschonken, welke vastgelegd is in het eeuwig getuigenis.

Wordt de uitverkoren mens opgezocht, en breekt er een tijd des welbehagens aan, waarin hem deze kennis wordt medegedeeld, dan komt hij tot ontdekking dat zijn schuld groot is, en zijn zonden meer dan de haren van zijn hoofd. Hij staat volkomen verbaasd dat hij in zulk een toestand zo lang gerust en zorgeloos heeft kunnen leven, en is verslagen over de afstand die tussen dat Rechtvaardige, maar aan hem goeddoende Godswezen gevallen ligt.

Zou die breuk ooit geheeld worden, en die afstand ooit, worden weggenomen? Zal God ooit met hem verzoend, en zal hij ooit de gunst van de Rechter deelachtig worden? Nee, Gods Recht wil hij niet buigen, er is voldoening nodig. Zal hij zijn eerstgeborene geven voor zijn overtreding, de vrucht zijns buiks voor de zonden zijner ziel? Zullen het duizenden van oliebeken zijn die de Rechter kunnen bevredigen, of zal hij in reformatie of in boete de afbetaling zoeken?

De Heilige Geest, die de smart over de zonden levendig doet blijven, ontdekt en ontbloot tot de fundamenten toe, en in plaats van vordering in een weg van verbetering en plicht, komt die Geest te ontdekken aan de breuk geslagen in de bondsbreuk van Adam, en legt de oorzaak van de ellende open. Nu baat geen verbetering meer, nu is alle getimmer aan het huis van zijn zaligheid vruchteloos, want God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. Bij het licht van het Woord wordt het hem duidelijk dat alle gehoorzaamheid en verbetering onder de vloek ligt en de Heere van al zijn doen walgen moet. Nu bevindt hij zijn toestand hopeloos aan zijn zijde, en met een zeker dichter zegt hij:

*"Nu is mijn ziel buiten raad,  
Nu zinken mijne gronden,  
Geen eigen deugd mijn ziel meer baat,  
Ik heb er geen, maar zonden."*

Nu blijft er geen weg meer voor hem over dan om genade te smeken en God te billijken in Zijn Rechtvaardigheid en als een gans hulpeloze, machteloze en door zijn schuld zich verloren schattende, buigt hij het hoofd voor de Rechter en keurt zijn vonnis goed. Heeft niets meer in te brengen.

En o wonder, daar beurt iets dat nooit verwacht werd. De liefde Gods wordt in de ziel uitgestort en de Zon der gerechtigheid werpt de eerste verkwikkende stralen in de ziel, en er vertoont zich aan het oog des geloofs zulk Een die met Zijn hart Borg geworden is, en door lijden en sterven zich in zijn plaats gesteld heeft, om de slag op te vangen in des zondaars plaats. Nu is er een Goddelijke openbaring, en nu is er een kennen van God in het aangezicht van Christus Jezus.

Nu wordt het verstaan wat Ethan zingt in Psalm 89: 3: "Want ik zeide: "Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden." Nu komt het werk van de zondaar in geen aanmerking, maar het werk van Hem die in de stilte der eeuwigheid op Hem nam de voorwaarden van het Verbond der Genade te voldoen. Nu mag hij blikken en zeggen: "Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden", en de vastigheden en

de bolwerken waar het huis op wordt gebouwd, worden daar voor het oog der ziel blootgelegd. O, wegsmeltingen en verbrijzeling des harten, onder zulk een ontdekking van de vrije gunst die eeuwig Hem bewoog. Nu is de zaligheid bevestigd, in het bloed en de arbeid van de Middelaar, die niet zal rusten tot elk steentje van het gebouw zeer ordelijk en op Zijn tijd wordt opgelegd en saamgevoegd, niet in het cement van zijn tranen, zoals eens een Leraar zeide, maar in het cement van Zijn dierbaar hartebloed.

O, dierbare ontdekking van dien Plant van Naam door God Zelf verwekt en ontdekt, Nu valt de zondaar als verdienende en teweegbrengende oorzaak weg, en worden de vastigheden aanschouwd die God in Sion gelegd heeft, en het werk van de Middelaar krijgt hier zijn hoogste waarde. De innerlijke liefde en hoogachting voor de Zoon van God wordt in het hart waargenomen, en een zoete berusting in Zijn werk doet de uitgeteerde ziel onder de dienstbaarheid der wet, onder de vleugelen van die meerdere Boaz toevlucht nemen en ademhalen. Nu wordt het zeggen van Ethan verstaan: "Want ik zeide." Nu zegt ook de ziel hem dit na, omdat de Borg, dien grote Ik, het eenmaal in de eeuwigheid gezegd heeft, en het tot in eeuwigheid zeggen zal; Hij in een ondernemend zeggen, maar de ziel in een gelovig toestemmend vertrouwend zeggen, omdat Hij het gezegd heeft.

Deze en dergelijke, en vooral ook de verdere zaken in de school van Christus geleerd, vindt ge in de volgende prediciën van onze geliefde vriend geleerd en ontdekkend verklaard.

Nee, u zult er geen hoogdravende beschouwingen in vinden, of verheven en ijdele filosofie. Ook geen redeneerkunst, waar duizenden zich op vergapen om voor eeuwig hun zielen door te verliezen, maar de eenvoudige maar dierbare lessen welke de Heilige Geest voor de wijzen en verstandigen verbergt en de kinderen openbaart.

Hebben de geschriften van voortreffelijke mannen als v. d. Groe en Lodensteyn en anderen, van de hedendaagse schoolgeleerden geen andere waardering kunnen oogsten, dan bestempeld te worden met de naam van "verdorven mysticisme", wij vleien ons niet dat deze prediciën een beter onthaal zullen hebben. Wij denken hierbij aan een uitdrukking van Ds. Ledeboer: "De wereld die en acht ons niet, maar wij hen nog veel minder."

Ik heb ze onder het corrigeren en ook daarna, met veel stichting en zielsvermaak gelezen, en ik vertrouw dat degenen die nam smaak niet door het vergif der nagebootste Godzaligheid verloren hebben, hierin even groot vermaak zullen vinden.

Wij verachten niets omdat het nieuw is, en wensen niets goed te keuren omdat het oud is, maar willen zeer gaarne erkennen en waarderen wat in oude en ook in deze tijden nog enige reuk van zich geeft van de kennis van Christus Jezus. Wij bevelen ze daarom aan de ambtsdragers van Gods Kerk hartelijk aan, gelovende dat de Gemeenten er door gesticht zullen worden, alsook aan hen, die van de instellingen geen gebruik kunnen maken, om ze in hun huizen met hun kinderen te lezen. De jonge mensen mochten ze onderzoeken, om onderscheid te mogen bemerken tussen schijn en zijn, waar en vals, en het te verstaan dat men alleen dan een Christen is, als men de zalving van Christus deelachtig is,

De noodzakelijkheid van een ware bekering, die een werk Gods is, mocht in de harten der lezers onder het lezen ontdekt worden, de zwakken mochten vertroost en versterkt worden, en door het lezen bewaard worden, om te rusten buiten het ware fundament Christus Jezus, en de geoefenden in de weg der waarheid mochten tot hunner ziel stichting en onderwijzing merken, de dingen die God in Christus hun schonk.

Wij besluiten dit voorwoord met de innerlijke hartewens dat de Heere Zich over Zijn Kerk ontferme in deze tijden van afval en verdeeldheid. Hij bemoedige de auteur bij het klimmen van zijn jaren, wetende dat zijn arbeid niet ijdel zal zijn in de Heere, en vergezelle dit werkje met Zijn lieve zegen tot heil van Sion.

Alblasserdam, November 1945

H. BAS.

## 1. De laatste Bazuin.

Zingen: Psalm 68: 1.

Lezen: Mattheüs 25

Zingen: Psalm 139: 1.

Zingen: Psalm 2: 6, 7.

Zingen: Psalm 98: 4.

Zingen: Psalm 143: 10.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid.

Het is een spreuk van onze oudvaders, vier woorden als zaken te gebruiken. Ten eerste met betrekking op de mens: "biddende, en wachtende", en ten tweede met betrekking op God: "verhorende, en gevende".

Slaan wij een blik in de Heilige Schrift, daarin vinden wij Saul de zoon van Kis, uit de stam van Benjamin. De man kwam in de nood, de Filistijnen zijn daar, een smid hadden zij niet, geen slijpsteen, geen zwaarden, en de nood was groot, en Saul was koning, maar geen priester; bidden deed hij niet, en wachten ook niet, maar wat dan? Hij stond vóór het offer en het was het beste middel, en hij maakte er gebruik van, en hij verzondigde het en handelde zottelijk, en later vlood hij tot de roef, toen was het weer mis.

Houdt het eens even vast, er zullen veel mensen zijn op de wereld, zij zijn overtuigd, zij hebben werkzaamheden, zij gaan aan 't bidden en aan 't roepen, maar wachten tot God ze in Christus zaligt kunnen zij niet, zij maken zelf gebruik van Christus en het evangelie, om zichzelf te bedriegen.

Lezen wij ten tweede in Jesaja 63, daar zien wij dat de kerk van God aan de profeet vraagt, en dat ze wacht! "Wie is deze, die van Edom komt met besprenkelde klederen van Bozra, deze die versierd is in Zijn gewaad, die voorttrekt in Zijn grote kracht?" Dat is dus de kerk die het vraagt aan de profeet in verwondering en dan maakt de kerk zelf geen gebruik van het feit, maar dan krijgt het een antwoord van de Heere Jezus: "Ik ben het, die in gerechtigheid spreek, die machtig ben te verlossen"; en dan begint de kerk weer te vragen: "Waarom zijt Gij rood aan uw gewaad, en Uw klederen als van een die in de wijnpers treedt"?

En dan begint die Christus weer te antwoorden: "Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volkeren met Mij." En als dan de kerk dit vers door is, dat bestaat uit een vragen, wachten, verhoren, en antwoorden, dan heeft de kerk zichzelf niet geholpen, maar dan is de kerk door God geholpen, en dan zegt ze in vers 7: "Ik zal de goedertierenheden des Heeren vermelden; de veelvoudige lof des Heeren naar alles wat de Heere ons heeft bewezen."

Over zulk een waarheid hadden wij gedacht van avond uw Christelijke aandacht te bepalen, n.l. bij de laatste Bazuin die geblazen wordt, en de fakkel die gegeven wordt. Gij zult zeggen: de laatste bazuin, waar heeft die betrekking op? Dat hopen wij u te verklaren, en bepalen u bij het heilig evangelie van Mattheüs, het 25e hoofdstuk, en daar nader van het 2e vers:

**"En vijf van haar waren wijzen en vijf waren dwazen."**

Wij zingen vooraf van de 2<sup>e</sup> Psalm het 6e en 7e vers.

Wij plaatsen van avond boven onze tekst: "De laatste Bazuin" of "Een getrouwe waarschuwing beluisterd."

Ten eerste staan wij stil bij de "Koninklijke waardigheid van Hem die ze blaast."

Ten tweede bij "Het rijk dat hij voorstelt."  
 En ten derde bij "De personen die hij verklaard."  
 Om dan ten vierde met een woord van toepassing te eindigen.

*Geve de Heere aan alle nietige mensen een zegen.*

Naar aanleiding van de woorden van onzen tekst in het evangelie van Mattheüs 25: 2: Evangelie, dat is een Grieks woord, dat betekent *een blijde boodschap*, of eeuwige vreugde. Wij zeggen van onzen tekst dat ze haar verband vindt in Mattheüs 24.

Zien we dit in drie kleine hoofdgedachten.

Letten wij op de twee punten van de Heere Jezus in het verleden. In kapittel 24 is gesproken door de Middelaar: ten 1<sup>e</sup> wijzende op de dagen van Noach, ten 2e, wijzende op de dagen van Loth, ten 3e. in het toekomende wijzende op de verwoesting van Jeruzalem ten tijde van Titus Vespasianus. de keizer.

Twee zaken waren in 't verleden: de dagen van Noach zijn voorbij, en de dagen van Loth zijn voorbij, en de verwoesting van Jeruzalem zou nog komen. En dat begon die grote Middelaar te zeggen, want Zijn Koninklijke Waardigheid wist precies wat er gebeurt is in het verleden in de dagen van Noach en Loth. Maar Hij wist ook wat er gebeuren zal in de verwoesting van Jeruzalem, want Hij is alwetend, maar tegelijkertijd zegt Hij in kap. 24: *in de voleindiging der wereld zal de Zoon des mensen op de wolken des Hemels komen*; dus twee waren voorbij, en één stond nog te komen.

Was het de zondvloed? Of de dagen van Loth? nee, omgekeerd! Dus mijn toehoorders, u ziet eerst de zondvloed, en dan na de zondvloed de dagen van Loth; en laten wij dan heel voorzichtig zijn, wat zal in het toekomende het eerst zijn? Eerst de verwoesting van Jeruzalem, en dan de komst van de Zoon des mensen. En wat zegt hij in kap. 25? Als dan in de dagen van Noach? Nee, die zijn voorbij. In de dagen van Loth? Nee, die zijn ook voorbij. Als dan in de verwoesting van Jeruzalem? dat is er maar een type van.

Maar alsdan, wanneer de Zoon des mensen komt; wanneer de wereld vergaat. Alsdan, beluistert eens, zal deze wereld gelijk zijn aan tien maagden? welnee, die vergaat, daar blijft niets van over, dat wil zeggen, van al de vijanden. Daar laat Christus zien hoe het met de wereld zal zijn. Nu openbaart Hij Zijn Koninklijke waardigheid, alsdan zal het *Koninkrijk der hemelen*, gelijk zijn aan tien maagden.

Wat is het Koninkrijk der hemelen? Dat is de strijdende kerk op aarde. Wat het Koninkrijk is?

Het is ten eerste het Koninkrijk van Zijn macht, de Heere heeft Zijn troon gevestigd in de hemel, en Zijn Koninkrijk heerst op de aarde, Psalm 103: 19.

Ten 2e. het Koninkrijk der heerlijkheid, dat is de kerk in de hemel, Openb. 21: 10.

Maar ten 3e, het Koninkrijk hier bedoeld, dat is de strijdende kerk. Dan zegt de Heere Jezus niet, die zal de wereld gelijk zijn, dat wil Hij niet zeggen, dus hij neemt een gelijkenis, alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn. Dan bepaalt de Heere Jezus bij de gewoonte van de tijd waarin Hij leeft, in het land van het Oosten, en denkt aan een Oosterse bruiloft, die zij 's nachts gewoon waren te houden, en dan waren in het huis maagden, met lampen of fakkelen, die in de nacht de bruidegom tegemoet gingen en in de zaal der blijdschap met hem ingingen.

Aan zulk een feest ontleent Christus de tekst, en zegt: "alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden." Het waren allemaal maagden, dus M. H. dan vergelijkt Hij dat Koninkrijk met tien maagden.



Dan kunt u in de tweede plaats horen: "welke haar lampen namen, en gingen de bruidegom tegemoet". Dus alle die tien maagden namen hun lampen en gingen de bruidegom tegemoet. Dat is dus in de eerste plaats, volk, de naam van mijn tekst: "De laatste bazuin of een getrouwe waarschuwing."

Deze dingen zullen geschieden vlak voor de voleindiging der wereld. Leest Mattheüs 24, en dan zegt Christus niet hoe de wereld er uit zal zien, maar Hij zegt hoe de kerk er uit zal zien.

Dus wat schreef ik boven mijn tekst: "de laatste bazuin die geblazen wordt." Wanneer? Alsdan, als de laatste bazuin geblazen wordt. Dit gaat Christus voorzeggen in Mattheüs 25, wat nu al 2000, jaar geleden is. Christus gaat scherp, getrouw en naarstig vermanen, om de kerk van God te onderwijzen.

Dat ziet gij M. H. in deze gang van de bediening en dat zult u in de gang van de Koninklijke waardigheid nog verder zien. "De laatste Bazuin" is de naam van de tekst. Wat doen de tien maagden? Er staat dat de Bruidegom vertoefde, niet vóór zijn tijd, want Hij komt op Zijn tijd, maar in de gedachten van de maagden.

Toen vielen zij in slaap, dat is een slaap in de zonde, in het toegeven. Paulus zegt: *Die slapen, slapen des nachts en die dronken zijn, zijn des nachts dronken*. Dus de wijzen en de dwazen beginnen te slapen, zonde is dan geen zonde meer, daar wijst Christus op. O, die Koninklijke waardigheid van Christus.

Eigenaardig staat er, dat in de dagen van Noach er acht mensen in de ark gingen en zij zaten er een jaar en tien dagen in, en er stierf er geen een; eigenaardig dat de laatste bazuin geblazen is, en het vergeleken wordt met tien maagden, er komt er geen eentje bij, dat is voor een slapend mens nog al wat. Dus het getal staat vast, er komt niet meer bij en er gaat niet meer af, het is vol. Dat heeft wat te betekenen. Ledeboer zei tegen een koster: "Ik heb gehoord dat er een mens bekeerd is, dat is nog tot opscherping van afgezakte Christenen."

Niemand preekt er zo scherp over als Christus, leest maar boeken, er is er geen een zo scherp als Christus. Dus daar hebt u de laatste bazuin. Nee, het is nu niet, maar het zal komen. Nu heb ik u het verband verklaard in drie punten.

Wie blaast die laatste bazuin? Dat is eigenlijk de Koninklijke Bruidegom Zelf, de tweede Persoon, de Zoon van God, die is alwetend, Eenswezens met de Vader en de Heilige Geest. *Raad en 't Wezen zijn Mijne*. Het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid. Hij is de Koninklijke Bloedbruidegom.

Houdt u meer van Mozes dan van Christus? Zeg dan net als de vrouw van Mozes: "Gij zijt mij een bloedbruidegom." Wat doet Mozes! Die verklaagt u bij de Vader, daar krijgt u geen genade van. Leeft u nog bij Mozes, is dat uw bloedbruidegom, want u kunt er geen twee hebben, Christus doet geen overspel. Paulus zegt: "zolang de man bij de vrouw is moeten zij bij elkander blijven". Gij zijt ook gedood door het lichaam van Christus opdat gij eens anderen zoudt worden, n.l. Christus.

Wie blaast de Koninklijke bazuin? De Koninklijke Bloedbruidegom! Bent u ooit in contact met de wet gekomen, met de schuld en met Gods heilig recht; bent u ooit een verdoemelijke zondaar voor God geworden? Maar is ook door u en mij van die Koninklijke Bruidegom, net als door Saul, met het verstand gebruik gemaakt van het evangelie?

Die het van de Vader horen en leren, die komen tot Mij. Er zijn er wat net als Saul, zij beven en sidderen, zij staan voor het offer. "Gij hebt zottelijk gedaan", zegt Samuël, "dat komt u niet toe". De Koninklijke Bruidegom blaast die bazuin, en staat daar te vermanen. Is Christus u van de Vader geworden tot wijsheid, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking, en tot een volkomen verlossing; kent u de tweeden Persoon in de amb-

ten en graveerselen? Leg uw hart eens vlak voor God. Nee, er staat in de Heilige Schrift: "Ik ken de Mijnen en wordt van de Mijnen gekend."

Als de Koninklijke Bruidegom de bazuin blaast zegt Hij: "De schapen kennen Mijn stem en de vreemden zullen ze geenszins kennen."

M. H., uw lamp van wellust en uw eigenaardige opvatting van de Schrift, die blaast God eeuwig uit, daar komt u eeuwig mee in de verdoemenis terecht. Alleen de naam van Jezus die getuigt: "Ik ben het die in gerechtigheid spreek, Ik ben machtig te verlossen." Jesaja 63. Die blaast de laatste bazuin.

Daar kunnen mensen zijn met grote eigenschappen en grote werkzaamheden, maar als u van de werkzaamheden en eigenschappen uw zaligheid maakt zult ge u bedriegen. Maar hebt u de eigenschappen van het geloof in de Middelaar, dan hebt u eigenschappen van de genade, maar dan maakt u toch van eigenschappen geen genade? Er zijn veel mensen die maken van werkzaamheden genade, en dan denken zij ook der wet gestorven te zijn, en zijn zo klaar; dat is het verpeste in de kerke Gods. Alleen Christus en Die gekruist; al wat in Adam is, is dood, dat heeft niets te betekenen. En dan vloeit een eigenschap uit de genade, en vloeit uw eigenschap uit Christus, en krijgt u meer en meer betrekking op Christus.

*Met mijn zuchten en mijn zorgen*

*Niet verborgen*

*Daar Gij alles ziet en weet.*

Dus de laatste bazuin die wordt niet geblazen door uw daad, door uw werkzaamheden, die wordt geblazen door de Bruidegom. En als u Hem niet kent in de noodzakelijkheid, onmisbaarheid en dierbaarheid, dan bent u een dwaze maagd.

O levend volk van God, hebt u Hem leren kennen? *Ik ken de Mijnen en wordt van de Mijnen gekend.* En wij zullen ons verheugen in Zijn zaligheid. Om door Hem met een drie-enig God verzoend te worden, opdat u zich niet bedriege voor de eeuwigheid.

Waar wordt de Koninklijke bazuin geblazen? Daar staat niet in de volgende zin: in de wereld; al is het waar dat hij in de wereld gehoord zal worden. *En alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden.* Dus die bazuin wordt geblazen in het Koninkrijk der hemelen.

M. H., soms wordt er in de Bijbel over het Koninkrijk van Gods macht gesproken (Ps. 103), soms wordt er gesproken over het Koninkrijk der heerlijkheid, Openb. 20: 10, dat is de triomferende kerk, daar zijn geen dwaze maagden meer. Soms wordt er gesproken van de strijdende kerk, dat is een dorsvloer, dat is gelijk een stal met bokken en schapen, dus dat is de strijdende zichtbare kerk op aarde; laat een ieder zich onderzoeken en niet bedriegen.

M. H. Hoe zijn wij in het Koninkrijk gekomen, is het ons om het een of ander te doen, en zijn wij niet waarlijk veranderd? M. H., zijn wij veranderd van korps en niet van koning? Ik ken een jongen, die was soldaat geweest in Breda, toen zag ik hem later in de Haag en zei: "Ik zou je niet meer kennen, heb je soms andere kleding aan?"

Toen zei hij: "Ja dominee, ik ben wel veranderd van korps maar niet van koning."

Ik zei tot hem: "een mens moet niet alleen veranderen van korps maar ook van koning." Dat is een koninklijk priesterdom, dat is een heilig volk, een verkregen volk, die zullen de deugden van God verkondigen, Die ze uit de duisternis riep tot Zijn wonderbaar licht. U zult zeggen: "daar is kaf en koren".

Wat zegt nu de Heere Jezus in de laatste bazuin? *Vijf van haar waren wijs* d.w.z. in de grondtekst: voorzichtig, dat is ook vertaald "wijs." Maar wie preekt dezen tekst zo scherp als de Heere Jezus, wie vat ze zo op als de Heere Jezus! Er staat niet dat die

vijf maagden wijs waren, omdat ze wijze dingen deden, nee! Ze waren ook niet wijs omdat ze dwaas deden. Zij waren wijs niet door het doen of laten, maar in hun *staat*. Niemand preekt die tekst zo scherp als de Zoon van God. Zij waren wijs: Dat is in Adam geen een mens, wij zijn allen dwaas. De dwaas zegt in zijn hart: "Er is geen God." Maar Jezus zegt: "zij zijn wijs", dus vijf maagden waren uitverkoren van de Vader in Christus, en waren uit de staat der natuur overgegaan in de staat der genade, zij waren uit Adam overgebracht in Christus, en waren wijs in Christus, want Die is van God gegeven tot wijsheid.

Er zijn zoveel boeken, de goeden niet te na gesproken, daar houd ik veel van, maar dan kunt u soms twee dagen lezen en weet u nog niets, en dan moeten zij uit de daad wijs worden. Er zijn een hoop predikers die preken de stand van de mens, maar weinigen preken de staat. Zij waren wijs, dus daar hebt u de verklaring van de eerste grondslag. Daar hebt u niet veel van, of weinig van, dat krijgt u niet bij stukken en brokken, nee, dat wordt u niet uit wijze daden en ook niet uit dwaze daden. Dat zij olie in de lampen hadden is de vrucht, en niet de grond en dat ze gingen slapen is een afwijking. Want de bruid zegt: "Ik sliep maar mijn hart waakte", dus de wijzen waken, zij waren wijs.

Zie daar heb je de verkapte remonstrant, zij gaan in Jezus op; dus een wijze of een dwaas. Je komt soms op huisbezoek en vraag je het een of ander, dan zeggen de mensen: "ik weet het niet". Zij zeggen niet ik ben onbekeerd, daar zijn ze te vroom voor, dus op grond van de getuigenis is dit een korte schets die ik u geef. Wat zegt Jezus?

*Vijf van haar waren wijs en dat zeggen ze van zichzelf niet. Ik ken de Mijnen en wordt van de Mijnen gekend.* Jesaja weet wat de wijzen in Adam zijn, maar weet ook wat ze in Christus zijn.

*Waarom wordt gij een Christen genaamd?*

*Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en alzo Zijner zalving deelachtig ben; en strijd tegen de zonde voer.*

Vijf van haar zijn wijzen en vijf, staat er, zijn dwazen. Dwaas, dat betekent dus: onverstandig, onwijs. Psalm 14 zegt: "De dwaas zegt in zijn hart, daar is geen God." Daar moet u eens over denken. Dus die dwaze maagden al leven zij in de zichtbare kerk, al waren ze gedoopt, al deden zij belijdenis, al hadden zij mooie lampen (maar die waren alleen mooi genoeg voor de tijd, om een poosje te laten branden), maar de Brudegom misten ze. Die dwaze maagden werden niet dwaas. omdat ze dwaze dingen deden, maar ze waren dwaas, zij meenden dat zij wijs waren.

Jezus zou tot de Joden zeggen: "Ik ben tot een oordeel in de wereld gekomen, opdat degenen die niet zien, zien mogen en die zien blind worden", en zij zeiden: "zijn wij dan ook blind"?

Geloofden zij het maar, eens dan hadden ze Hem nog nodig. Dus de grootste dwaasheid van de dwazen is hun eigenwijsheid. Zij waren nooit van dood levendig geworden, nooit uit het werkverbond in het genadeverbond overgegaan, dus hoe kunt u wijs zijn!

Ik heb boven mijn tekst geschreven: *de laatste bazuin*. Jezus zegt niet: "alsdan zal de wereld gelijk zijn", want er is een wereldwijsheid. God geeft man en vrouw, taal en ambt. Je kan soms mensen hebben met een halve wijsheid maar in het Koninkrijk der hemelen is eigengerechtigheid en eigenwijsheid, geen grond voor de eeuwigheid. Dus Jezus spreekt over geestelijke wijsheid en geestelijke dwaasheid, dus de mens is van nature een geestelijke dwaas. Ik spreek zo scherp niet, de Zoon van God spreekt zo

scherp: er zijn maar twee wegen, bekeerd of onbekeerd. De geleerden zeggen dat er drie zijn. De Bijbel gaat recht door, er zijn slechts bekeerden en onbekeerden.

Ik heb wel eens iemand begraven, die afschuwelijk lelijk was en ik heb er wel eens een begraven die mooi was; er zijn mooie en lelijke doden. Kunt u dat verdragen? Lieg eens niet, denk eens niet meer van u zelf dan Jezus van u zegt. Zolang als u buiten Christus bent, zegt Hij van u dat u een dwaas bent. Dit zegt Hij niet van uw ambtelijke of natuurlijke gaven, maar van uw staat voor de eeuwigheid.

Zoals Christus het u verklaart is het heel eenvoudig, vijf waren wijzen en vijf waren dwazen; zij lagen alle tien te slapen. De Heere Jezus leert dat de eerste die zalig werd, Abel was, God zag Abel en zijn offer aan, Abel was in Christus en God zag Kaïn niet aan. Al wat u buiten Christus zijt en buiten Christus doet, is niets dan vijandschap; ik spreek statelijk. U bent in of buiten het genadeverbond. Dat is niet in het maatschappelijk, kerkelijk, burgerlijk leven, dan hebt u een middelmatigheid; en dan moet u Rome maar volgen, die maakt er de grond van, maar de kerk maakt er de vrucht van.

Nu begrijpt u dat de wijze maagden zichzelf, door Gods geest, voor God in Adam als een dwaas hebben leren kennen. Dwaas, wanneer zouden ze wijs worden? Maar ze hebben de wijsheid in Christus gevonden. Maar die dwaze maagden waren nooit geworden wat zij waren, zij waren nooit in de dwaasheid als een dwaas opgelost en meenden niet d'r eigenwijsheid in te gaan. Dus zij leefden netjes, anders hadden zij de naam van maagden niet kunnen dragen, zedelijk, kerkelijk leefden zij.

Toen ik die tekst zag liggen, zei ik: *wie heeft er ooit zo scherp geprekeerd als U*. Abel ten eerste dage, en de maagden ten laatste dage. Laten wij ons toch niet bedriegen in de jongsten dag. Zijt u al door de Heilige Geest ontdekt aan uw doodstaat? *'t Is niet alleen dit kwaad dat roept om straf, nee, ik ben in ongerechtigheid geboren.*

Bent u al eens een dwaas voor God geworden, dat noch uw gedachten, noch uw rechtzinnigheid iets zijn, maar dat u met dat alles voor God verdoemelijk ligt? Daar ligt die grote Paulus ontmaskerd op de weg van Damaskus. Bent u er wel eens aan ontdekt? 't Is wat.

Wat ik laatst nog heb gezien in Terneuzen, dat er 's avonds een scheepje met graan binnen kwam en de schipper legde het scheepje vast en ging met zijn jongen liggen slapen. En het water kwam al hoger en hoger het scheepje binnen en zij zijn slapende verdronken. Zij noemden 't daar het schipperskerkhof.

O, 't is wat, als u al biddende en werkende en zinkende alles doet, en alles laat bekeerd wil worden en zalig wil worden, en biddende naar de hel moet, en dat als een lief braaf mens. Vijanden zullen met God verzoend worden.

Hellenbroek zegt: "Moet er wat in de mens veranderd worden?

*Ja, verstand, wil, hartstochten en wandel."*

Dan zijn er mensen die proberen die verandering te krijgen buiten Christus. Maar een wijze maagd is in Christus Jezus, en in Christus Jezus wordt zijn wil, zijn verstand, zijn hartstochten en zijn wandel veranderd, dan is de persoon Christus daar. De huichelaar probeert het buiten Christus.

Dus wat zegt de Heere Jezus? Vijf waren wijs, dat eeuwig aanbiddelijk wonder, terwijl de nacht en de oordelen daar zijn. Mensen die in Adam ondergegaan zijn, dat is: verduisterd in hun verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods door de onwetendheid die in hen is door de verharding des harten. Nu zal mijn wijsheid vergaan en ik ben een dwaas voor God geworden.

O M. H., dat zij zulk een hart hadden, "o God van mij is niets meer te verwachten". Als zulk een ellendige overgaat uit Adam in Christus, wordt hij wijs in Christus. Dan verandert hij niet alleen van korps maar ook van Koning. En als hij dan het wettig eigendom wordt, wordt het: "al Mijn kinderen zullen dan van de Heere geleerd worden. En de oprechten hebben u lief. Dan zijn zij kinderen Gods door de Heilige Geest. Dan leren zij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest kennen.

Vijf van hen waren wijs, verstandig, voorzichtig; dat zijn zij in de Heere Jezus. Wat hebt u dat u niet ontvangen hebt en zo u het ook ontvangen hebt, wat roemt u alsof u het niet ontvangen had?

Daar nu de wijze maagden wijze dingen doen, doen zij die in Christus, en daar zij dwaze dingen doen krijgen zij het op hun eigen rekening. Doen zij wijze dingen, dan roemen zij in Christus, dan mogen zij meegaan naar binnen en dan zeggen ze: "Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen."

Hebben zij het verzondigd, krijgen ze slaap, zij verzochten de Heilige Geest, maar dat weten de wijze maagden wel, dat weten ze wel niet om wijs te worden, maar om de dwaasheid buiten Christus te verstaan.

Wat is de grond van mij en u, zijn wij een wijze maagd, maar dan zijn wij dit in Christus in de Goddelijke Bloedbruidgom, en zal de eeuwigheid daarvoor nodig zijn. Daar wordt het Koninkrijk zo voorgesteld in de laatste dagen net als de maagden, zij liggen daar te slapen en te middernacht komt de bruidgom en worden zij opgewekt.

Wat zou dat toch zijn, nooit is de kerk van Abel tot Noach en van Noach tot Christus, nooit is er zo'n oordeel over de kerk uitgesproken dan in de laatste tijd; het slapen van de discipelen is een anderen slaap. En als daar nu de wijzen liggen te slapen, totdat de stem komt, dan zijn zij in Christus wijs geworden, en gaan zij zo de bruiloftszaal in, dan zullen ze levend ingaan, en eeuwig ingeleid in de bruiloftszaal, als een maagd in het bloed van Christus, en als een reine maagd voor de troon Gods gezet worden.

Onderzoek het voor God en uw ziel of u ooit in Christus opgelost zijt. In uzelf zijt u dwaas maar in Christus wijs, "en vijf van haar zijn dwaas". Zij leefden met elkander, zij hadden de naam van maagden, zij leefden in de belijdenis. Zij hadden een lamp van belijdenis, zij deden een gebedje, zij gaan Christus tegemoet, in de schatting dat het goed af zal lopen. Zij zijn dwaas want zij zijn nooit van staat veranderd, nooit van Hoofd veranderd, zij missen de wortel van de zaak. Ze hebben geen vat en geen olie, en vallen ook in slaap. O, daar staan ze. Zij hebben ook lampen, ook belijdenis, ook gebeden en alles houdt op, ze kunnen niet meer bidden, niet meer denken, niet meer praten. Ze kunnen zichzelf niet meer helpen, *geef ons van uw olie*, o dan is het te laat, de deur is gesloten. Zij waren maar een deur-dikte van de Hemel af; hoe kort komt de mens er bij.

Vijf van hen waren dwazen in hun eigenwijsheid, daar zij hun tranen en hun vormen tot hun lampen hadden gemaakt, en meeleefden. De Heere Jezus zegt dit van hen, dat ze dwaas waren.

O, wat zit ik te wikken en wegen naar zo'n preek; de Heere Jezus spreekt zo eenvoudig, zo scherp en getrouw. Bent u nog in Adam? Kinderen, vaders en moeders, welwillend en meelevend, bent u nog in Adam? Nooit overgegaan van Adam in Christus. Mens staat u niet te hoog en bent u niet te wijs? Dat u dan vanavond eens een dwaas voor God mocht worden. Want alle wijsheid der wereld is dwaasheid voor God, O, als de jongste dag eens komt. O, als de jongste dag eens komt, en al dat opgesmukte Christendom dat bidt en praat, en gaat daar zonder grond van genade heen, want er staat: "en als dan zal de deur voor eeuwig gesloten worden".

Vijf van haar zijn dwaze maagden. O, de grote dwaasheid en dan eeuwig bedrogen voor die ontzaglijke eeuwigheid. Wij vermanen u als een laatste woord.

Onderzoek u zelf, of kent gij u zelf niet? Wel spreekt u de taal van mensen en engelen, maar u mist dat onderwerpelijke waarachtige overgaan in Christus.

Nu is het vanzelf, Gods kinderen leren twee dingen. Zij worden in hun zelf dwaas maar in Christus wijs. En als de dwazen ontdekken dat ze dwaas zijn, komen ze uit in pure vijandschap; toen het te laat was wilden zij naar de verkopers, daar kunt u hun pure hoogmoedigheid en eigenwijsheid in zien. U bent nog dood in Adam. De eenvoudige Smytegelt, ('t is een eenvoudige man, Godzalig in zijn leven, teer over de zonde) zegt: "Tijdgeloof is verzekerd zonder God; al was het een engel uit de Hemel, hij zou ze niet doen twifelen." Mens daar zit 't u vast.

Maar Gods gerechtigd volk weet dat zij dwaas zijn. Kinderen Gods, bent u wel eens aan een eind gekomen. Er zullen er wat zijn die net als Saul doen, zij hebben het genomen en toen zo naar Christus. God mocht de waarheid zegenen tot lering en onderwijzing. Wij zijn niet gekomen om u bang te maken. O, de wijsheid is gerechtvaardigd door haar kinderen, de levendige zegt: "ik ben in mijzelf dwaas." En de kerk zingt ervan in de 98<sup>e</sup> Psalm het 4e vers.

### **TOEPASSING.**

Nog een enkel woord en wij zullen eindigen. De waarheid leerde ons de wijze van Sauls roem. Hij was een Israëlitische, hij was gezalfd en is veertig jaar koning geweest, maar niet in Gods gunst, hij was veranderd, maar niet vernieuwd. Hij had een veranderd hart, maar niet een vernieuwd hart. Wist dat er drie ambten waren, een profetisch, priesterlijk en koninklijk ambt. Hij had het benauid toen de Filistijnen kwamen, maar Samuël vertoefde. Een bidden en van God verwachten was er niet, een rechtvaardig verlies waardig-zijn was er niet, onder de schuld vallen was er niet, maar hij stond voor het offer en maakte er gebruik van, hij trachtte zichzelf met het beste middel uit eigen liefde te redden. En dan komt Samuël en zegt: "je hebt zottelijk gedaan".

O, wat zullen er veel mensen zijn: een arme zondaar, een rijke Jezus; zij hebben het eens benauid gehad en hebben eens geschreid en uit eigen liefde redeneren zij over het evangelie, en over Christus, en vluchten er naar toe, zij hebben zichzelf gered. Mensen je gaat naar een eeuwigheid en dan met een veronderstelde wedergeboorte, en met een vermeende zaligheid, en met een oppervlakkigheid zonder de geest des geloofs. En wat hebt u gehoord uit Jesaja 63. Dan bidt de kerk: "Wie is deze die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? Deze die versierd is in Zijn gewaad, die voorttrekt in Zijn grote kracht?" En dan krijgt de kerk een antwoord: "Ik ben het"; die grote Ik. Die openbaart zich als die in gerechtigheid spreekt, die machtig is hen te verlossen.

Dan gaat de kerk weer vragen: "Waarom bent u rood aan Uw gewaad en Uw klederen als een die in de wijnpers treedt?"

En dan krijgt ze weer een antwoord: "Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volken met Mij; en Ik heb ze getreden in Mijnen toorn en heb ze vertrapt in Mijn grimmigheid en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen en al mijn gewaad heb Ik bezoedeld. Want de dag der wraak was in Mijn hart en het jaar der verlost was gekomen." En dan gaat Christus doortrekken, en dan verlost Hij de kerk, en verslaat de vijand. Ik zal de goedertierenheden des Heeren vermelden, dat is de vrucht van het onderwijs.

*Gij Heer alleen, Gij zijt,  
Verwinnaar in den strijd*

*En geeft Uw volk de zegen.*

Neem die grondstukken mee en leg u ter toetsing in het Woord Gods, in welke toestand u staat voor de ontzaglijke eeuwigheid. Uw eigengerechtigheid, uw droevig gezicht, en uw gebaren om er God door te bewegen en uzelf te bedriegen, zullen vervallen. Mensen, je moet met God verzoend worden door dat enige offer, u hebt het op kunnen merken.

In de tweede plaats. "Alsdan", zegt de Heere Jezus, zal de wereld, nee, wie zal dat zeggen hoe de wereld er uit zal zien? 2 Tess. 2. Daar komt eerst de afval en dan de mens der zonde, dan zal ongeloof en bijgeloof worstelen tegen God, en tegen elkander, en zal uit die twee sekten zijn kop verheffen.

*Maar alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden.* Daar is een zichtbare kerk in de wereld, die zal gelijk zijn aan tien maagden, en dan zal Christus de laatste bazuin laten blazen; Hij wil ook scherp vermanen dat wij acht zullen geven op zulk een tijd. Zou u niet zeggen wat is er een slaapziekte in onze kerk, trage knieën en wegzakkend van de Waarheid. Een gemoedsleven is er nog wel, maar waar is de praktijk om zelfverloochening te oefenen.

Ik ontmoette laatst het onderscheid tussen een vrouw die groot zat te spreken over haar ontmoetingen van de Hemel; en ontmoette een Leraar die veel tegenstand ontmoette, en nochtans toen ik hem laatst bezocht, roemde in de Heere. Maar toen heb ik voor God en mensen beleden, dat hij verder was dan ik, daar heb ik maar een klein beetje van, je moet maar eens tegengesproken worden. Toen die vrouw God ontmoette, dat is wel groot, maar dat is de grootste praktijk niet. Maar als je in de diepste vernedering komt en ze staan met de vuist voor je, dat is grotere genade, dat is de oefening van de praktijk. Als er zulk een slaapziekte komt, zelfverloochening oefenen, dan als een wijze bewaard te worden.

Het gaat met ons naar de eeuwigheid. Ouden en jongen, als u nog in Adam bent, gaat u als een waanwijze over de wereld. O, die arme dwaze maagden die praten over bevinding, o die eigenwijze scherpe mensen.

Nee, dat arme en ellendige volk is niet eigenwijs en scherp, maar hebben zich in God leren kennen als de grootste dwazen en zijn met hun wijsheid en dwaasheid voor God gekomen, en waar zij voor, onder en in God gekomen zijn, worden zij wijs in een Ander. 't Doet ze wat smart dat ze de eerste liefde kwijt zijn: "o wat ben ik toch slaperig en sluimerig". O, dat smart ze tot in de ziel.

Moet u het niet bekennen, levend volk, dat ge enigszins slaperig in uw gebed en uw begeerten bent? Wat is uw hart en gebed flauw in 't verborgen voor God. Moet ge uzelf niet aanklagen? Maar wat zal het zijn als de wijze maagden wakker gemaakt worden en in de gewesten der heerlijkheid nooit meer slapen, nooit meer zondigen, maar eeuwig in de gewesten der heerlijkheid aan zullen komen.

O, lief volk, mochten wij maar veel in Christus elkander opscherpen in de liefde, om waakzaam te zijn en dicht bij God en elkander te schuilen. De Heere bevestige beware u in Christus Jezus. En u verdrukten, legt de Heere u een kruis op in uw huis, bid het maar niet af, het kan zo nuttig zijn, om u wakker te maken en te houden, en om met het kruis u laag achter Christus te houden. De Heere bevestige en vermeerder uw geloof. En gij, mensen die u zoudt bedriegen, de Heere zegene en heilige de waarheid, opdat u niet als een dwaas de hel ingaat met uw eigenwijze mening. Denk het eens in, dan meent u zo in te stappen en vindt de deur gesloten. De Heere zegene en heilige de waarheid naar de rijkdom Zijner goedertierenheid, in het aangezicht van Zijnen Zoon. Amen.





## 2. De lof der Kerk in 't gezicht van de aanstaande verlossing.

Lezen Psalm 104.

Zingen Psalm 69: 6.

Inleiding.

Zeer opmerkelijk lezen wij in Jozua 10: 18 en 19: *"Zo zei Jozua: Wentelt grote steen voor de mond der spelonk en stelt mannen daarvoor om hen te bewaren. Maar staat gijlieden niet stil, jaagt uw vijanden na en laat hen in de steden niet komen".*

Mijn toehoorders, wij vinden in dit kapittel beschreven de strijd van Jozua tegen de vijf Koningen der Amorieten. In welken strijd de Heere zo kennelijk de elementen gebruikte tot bevrijding Zijns volks en vernietiging hunner vijanden. Want toen de Amorieten voor het aangezicht der kinderen Israëls vluchtten en zij in de afgang van Beth-horon waren, zo wierp de Heere grote stenen op hen van de hemel tot Azéka toe, dat zij stierven.

En nadat Jozua tot de Heere gesproken had, stond de zon stil te Gibeon en de maan in het dal van Ajalon, totdat het volk zich aan zijn vijanden gewroken had. En, zo staat er: *de zon stond stil in het midden des hemels en haastte niet onder te gaan omtrent een volkomen dag. En er was geen dag aan dezen gelijk voor hem noch na hem, dat de Heere de stem eens mans alzo verhoorde, want de Heere streed voor Israël.*

De vijf Koningen waren echter gevloten en hadden zich verborgen in de spelonk bij Makkéda.

En wat zei Jozua, toen hem dat geboodschapt werd? *"Haalt ze er eerst uit en doodt ze, dan behoeven we niet langer te vechten?"*

Nee, hij zei: *"Wentelt grote steen voor de mond der spelonk. dan kunnen ze niet ontvluchten, maar gij, staat niet stil, jaagt de vijanden na".* En zij deden alzo totdat ze vernield waren en de kinderen Israëls geëindigd hadden een zeer grote slag te slaan.

Nadat nu al het volk in vrede tot Jozua wedergekeerd was, zei hij: *"Opent nu de mond der spelonk, brengt de vijf koningen uit en doodt ze".* En zij deden alzo.

Wat willen wij naar aanleiding van deze geschiedenis zeggen, volk? Wij wilden uw aandacht vestigen op de grote lering die in deze geschiedenis ligt, tot nut van elk kind des Heeren, in verband met hun geestelijke vijanden van binnen.

Jozua wist wel dat het niet genoeg was, al gingen de vijanden op de vlucht, want gevloten vijanden zijn geen gedode vijanden. Daarom liet hij de koningen bewaren en eerst hun legers achterhalen om ze te vernielen. Toen dat gebeurd was, keerde hij echter naar de gevangenen terug, want hij wist ook wel, dat gevangen vijanden niet moeten blijven leven, wie weet, ze mochten eens kans vinden om los te komen en te ontvluchten! Nee, hij liet ze doden, al waren 't koningen, wierp hun lijken in de spelonk, zette er grote steen voor en, staat er zo nadrukkelijk: *"Die daar zijn tot dezen zelfden dag".* Als tot waarschuwing en baken voor alle nageslachten, om toch nooit zelfs overwonnen vijanden te laten leven.

Zo zijn ook de verdorvenheden in Gods volk, al zijn het in zeker opzicht overwonnen vijanden, toch lang altijd geen gedode vijanden.

Het kan gebeuren dat een ziel, die genade van God ontvangen heeft, een tijd in zijn leven doormaakt, dat het schijnt of al de verdorvenheden in zijn hart geheel onder liggen. Zodat ze als de overwonnen koningen in de spelonk zijn, die niets meer konden uitrichten. Dat kan voor die tijd een gemakkelijk en aangenaam leven geven. Zelfs zou zo'n mens wel eens gaan denken zéér veel genade te bezitten, zoveel dat nu de zonde, de wereld, vlees en bloed geen vat meer op hem hebben. Maar ... hij kent

door oefening nog niet, dat tijdelijk gevangen vijanden geen gedode vijanden zijn, en een slapend roofdier in zijn aard hetzelfde is dan een wakend, alleen voert het in slapende toestand zijn macht niet uit.

Nu kan het onder Gods toelating gebeuren, na dat de zonde in zijn werking tijdelijk wat stil gelegen heeft, echter na korten of langen tijd het blaadje omdraait. De verdorvenheden beginnen zéér krachtig te werken en een geheel ander leven openbaart zich. Ja, soms gaat het zover, dat schijnbaar nu de genade geheel onderligt en zelfs krachteloos om iets tegen die machten te beginnen.

In de meeste gevallen veranderen dan ook de gedachten van zo'n ziel en in plaats dat hij uit z'n aangenaam leven besloot grote genade te bezitten, gaat hij nu uit de overstelping der zonde (inwendig) besluiten geheel geen genade te bezitten. Want, zo redeneert hij, zoiets kan niet met genade bestaan! Ongeoefend als hij is, weet hij niet, dat God hem door inwendige ontdekking wil leren zichzelf te kennen.

Hij laat in Zijn alwijsheid toe dat de zonde, de wereld en zijn eigen verdorven hart, als vijanden van God en zijn ziel, hun kop opsteken, niet opdat hij de zonden zou gaan doen, maar opdat hij ze door ontdekking en waarneming van binnen zou gaan kennen. Nooit dus om ze te gaan uitleven, maar door inleving te leren dat gevloeden vijanden geen gedode vijanden zijn. Om nu naar het voorbeeld van Jozua niet stil te blijven staan, maar ze na te jagen totdat ze verdaan zijn. Want hij liet ook de koningen niet in de spelonk. Nee, hij riep ze er uit. Men zou zeggen: ze zaten daar toch veilig en konden niemand meer kwaad doen. Maar toch liet Jozua hen er uit halen, niet om hun de vrijheid te geven, maar om ze te doden.

Zo laat de Heere wel eens toe, dat de verdorvenheden uit de spelonk van ons hart komen, waar ze tijdelijk soms stil gelegen hadden. Nooit echter wil Hij dat wij toelaten dat de verdorvenheden nu hun voldoening krijgen - nee, die koningen hadden ook wel liever eruit gekomen om te leven, maar - de bedoeling was hun te laten sterven. De Heere laat ze boven komen, om Zijn volk de schadelijkheid ervan te leren kennen en het nut der doding. Ook ter oefening dat zelfs vergeven zonden hun kwellende macht niet verloren hebben, maar dan te leren wat de apostel zegt in Rom. 6: 6: "Opdat wij niet meer de zonde dienen, maar het lichaam der zonde te niet gedaan worde". Nu moeten zij gaan leren, dat niet alleen Christus voor de zonde gekruist is, maar dat ook de zonde in hen gekruist moet worden. En dat niet slechts zij der zonde, maar ook de zonde in hen moet sterven. Niet alleen overwonnen koningen in de spelonk bewaren, maar ze eruit halen om ze te doden.

Zo wil de Heere Zijn volk leren, hoe nodig het is door inleving zichzelf te kennen, en alzo te leren beoefenen door de Heilige Geest de werking des lichaams te doden, Rom. 8:13.

Helaas, hoe weinig oefening is hiervan onder Gods volk, Hoe vaak is men bezig in eigen kracht, en, zo men meent, met behulp der ontvangen genade de zonde en de oude natuur te doden. En naarmate hem dat gelukt of mislukt, gaat hij besluiten veel of weinig genade te bezitten.

Hoe weinig oefening is er, dat juist hoe groter genade in de ziel verheerlijkt wordt, des te levendiger vaak de zonde zich in haar kwellende macht openbaart!

Ik zeg nogmaals: Nooit om haar uit te leven en zo in de gevaarlijke stromen der Antinomianen te geraken; maar integendeel te leren ze door de kracht des Geestes te doden en zo Christus' gerechtigheid niet alleen voor hem, maar ook in hem nodig te krijgen.

En eindelijk toehoorders, om ook te leren waar de dood alleen Gods kinderen volkomen van verlossen zal. Want immers de heiligmaking zal altijd, ook in de verstgevoerden, nog maar ten dele zijn in dit leven. Wel zegt Paulus, door de

Heilige Geest, in Rom. 6: 12 en 13: "Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen. Stelt uw leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid, maar stelt uzelfen Gode, als uit de doden levend geworden zijnde."

Hieruit zien wij dus duidelijk, dat in ieder uitverkorene een aanvang der doding der zonde zal plaats hebben. Maar ten volle zal dit in dezen staat niet kunnen. Waarom ook iemand<sup>2</sup> ergens uitdrukt: "De begraafplaats der verdorvenheid des mensen zal men niet eerder vinden, dan vlak voor de Poort des Hemels".

Daar eerst, en niet eerder, zullen zij volkomen afgelegd worden. Want hoewel ze haar heersende macht over de uitverkorenen verloren hebben, nochtans niet hun kwellende macht. Alleen door de natuurlijke dood zullen zij eens volkomen van alle in" en uitwendige vijanden verlost kunnen worden.

Van de betrekking nu, welke de Kerk op aarde, in een levenden stand, op die volkomen bevrijding van hunzelf, wereld, duivel en zonde hebben kan - en het verlangen dat ze daaromtrent te kennen geeft, eindigend in de lof des Heeren over haar verlossing - wenssen wij samen in dit uur met u te beluisteren, naar aanleiding van de u voorgelezen Psalm. Psalm 104 en daarvan het 34ste en 35ste vers. Waar wij aldus lezen:

***"Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn, ik zal mij in de Heere verblijden.  
De zondaars zullen van de aarde verdaan worden en de goddelozen zullen niet meer zijn. Loof de Heere mijn ziel. Hallelujah!"***

Maar vooraf zoeken wij het Aangezicht des Heeren.

Zingen Psalm 68: 6.

Mijn toehoorders, wij zouden de inhoud van deze tekst kunnen noemen:

"UIT het geloof, DOOR het geloof, God te loven", en wenssen daarin nader stil te staan bij drie hoofddelen:

1. Wat de Kerk op aarde in een zuiveren stand van het nieuwe leven zegt, n.l.: "Mijn overdenkingen van Hem zullen zoet zijn".
  2. Wat de Kerk zegt in de oefening der heiligmaking, met betrekking tot de doding der zonde, n.l.: "De zondaars zullen van de aarde verdaan worden".
  3. De lof der Kerk in het gezicht der aanstaande volkomen verlossing door de natuurlijke dood, n.l.: "Loof de Heere, mijn ziel. Hallelujah".
- Om dan ten 4e met een woord van toepassing te eindigen.

*Gave ons de Heere in spreken en horen Zijnen zegen ten leven. Amen.*

Wij hebben samen in deze Psalm kunnen beluisteren de wondere schepping Gods, door de Psalmist verhaald, bezongen en geprezen. Hij begint in vers 1 met de woorden: "Loof de Heere, mijn ziel! O, Heere, mijn God, Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met Majesteit en Heerlijkheid".

En vervolgens gaat hij Gods grootheid als Schepper van al het geschapene nu vertellen en verheerlijken. Toch blijft hij niet in de schepping of schepselen hangen, maar, evenals hij met de lof des Heeren begonnen was, klimt hij vooral in het slot omhoog, door de schepping tot de Schepper, en zegt dan eindelijk in vers 34: *Mijn overdenkingen van Hem zullen zoet zijn, ik zal mij in de Heere verblijden.*

---

<sup>2</sup> Andrew Gray

Hij spreekt deze woorden niet twijfelachtig uit, maar met grote beslistheid. Beide in tegenwoordige en toekomstige tijd zegt hij in volle zekerheid: *Mijn overdenkingen zullen zoet zijn en ik zal mij verblijden.*

Hij zegt deze geloofstaal niet in een kwijnende toestand, maar in een levende stand zijner ziel. Want hoort, hoe hij verder gaat: *De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddelozen zullen er niet meer zijn.* Ook deze woorden zegt hij niet in de verleden zin: ze zijn al verdaan geworden; nee, hij spreekt geheel in het geloof, door het geloof en zegt uitsluitend in de toekomstige tijd: *zij zullen verdaan worden.* Als wilde hier de Psalmist zeggen: hoewel de vijanden nu nog niet verdaan zijn, evenwel zullen zij het zeker worden. En dus doelt hij hierin op de natuurlijke dood, waardoor hij eens van zichzelf en alle vijanden zal verlost worden.

Hoe hij nu bij tijden, als zijn ziel levendig gesteld is, naar dat ogenblik verlangt, blijkt ons uit het slot van onzen tekst, wanneer hij na de woorden: *"De goddelozen zullen er niet meer zijn"*, gaat zeggen: *"Loof de Heere, mijn ziel. Hallelujah!"*

Immers, hij zal voor de weldaad, om te mogen sterven: "Loof de Heere" zeggen. En, na de dood zal in de hemel het Hallelujah, niet meer eindigen. Dit als een kort overzicht van de drie punten waarin we onze tekstwoorden hebben verdeeld.

Wij zouden echter in verband met deze drie punten ten tweede male vier zaken kunnen noemen:

- 1e. De persoon die spreekt is persoonlijk. Hij zegt: mijn.
- 2e. De daad die hij doet, dat is: overdenken.
- 3e. De beslistheid waarmee hij zich uitspreekt; hij zegt: ik zal.
- 4e. Van welke aard die overdenkingen zijn, ze zullen zoet zijn.

Wat ons eerste punt betreft, dan kunnen wij beluisteren dat de Psalmist hier persoonlijk blijft en zegt: *Mijn.* En wat profijt lag daar voor zijn ziel in, toehoorders, dat hij niet zegt: zijn of uw overdenking, maar: mijn? O, daar vloeit uit voort, dat zijn eigen ziel de vreugde en het profijt van deze overdenking had. Want omdat deze gedachte in zijn ziel plaats had, zegt hij: mijn overdenking.

Ten tweede was 't niet slechts een enkele voorbijgaande gedachte, die plotseling opkwam en vluchtig weer verdween, nee, er ligt in deze woorden een bestendigheid. Ze waren ook niet duister of verward, of zo dat hij zelf niet wist hoe, nee, hij zegt zo nadrukkelijk: ze zullen zoet zijn. Mensen, dit is de beste en meest profijtelijkste stand die de kerk van God op aarde hebben kan, n.l. om goed en zoet van God te denken.

Hebt u ooit zwaarder kruis in uw leven gekend, volk des Heeren, dan dit niet te kunnen? Ik weet wel, dat er vele dagen soms doorgebracht worden, waarin 't juist het omgekeerde is, en waarin de ziel meer aansluiting vindt in de overdenking van Asaf in Psalm 77: "Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar, peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt". Dan zijn de overdenkingen van Hem niet zoet en haar overpeinzingen ver van liefelijk. Maar wat is in zulk een toestand nu juist het benauwde voor de ziel? Dat ze hard en laag van God gaat denken; dat is haar het ergste, want dat is de dood voor 't nieuwe leven.

't Gebeurde eens een kind des Heeren, dat hij zwaar bezocht werd in zijn huisgezin. Zó zwaar, dat op zekeren dag drie dokters in zijn huis aanwezig waren vanwege de ernstige toestand waarin zijn kinderen verkeerden. 't Werd hem zo bang, dat hij naar buiten liep en uitriep: "O, God, de toestand van mijn arme kinderen is erg, dat weet U. Maar dat ik nu hard van U ga denken, dat is nog 't ergste van alles".

En op datzelfde ogenblik behaagde 't God zijn hart te breken, zodat hij in de dadelijkheid met alles onder God mocht komen, en nu kon hij niet langer meer hard of kwaad van Hem denken ook. Toen hij even later weer in huis kwam had het de Heere behaagd ook in de uitwendige toestand een gunstige wending te geven, en vond hij zijn kinderen veel beter.

Dáár alleen kan toch het ware leven adem halen, om steeds goed van de Heere te denken, maar laag en onwaardig van zichzelf.

Wij zeiden: De Kerk zegt hier persoonlijk "Mijn" en daarin ligt haar profijt. Immers wat nuttigheid zou 't voor mij zijn, al denkt de hele wereld goed van God, maar ik kan het niet? Juist daarin ligt haar troost dat zij zeggen kan "Mijn overdenkingen".

En, toehoorders, waar denkt u, zou toch wel de oorzaak liggen, dat de overdenkingen van de Psalmist, en met hem van de hele Kerk, zo zoet van God zijn mag, en zij zich in Hem verblijden mogen? Daar is grote oorzaak voor!

O, dat is nu alleen mogelijk, omdat God eerst aan hen gedacht heeft, eer zij aan Hem konden denken. Daarom is de gedachte in dezen Psalm uitgedrukt niet de allereerste gedachte. Nee volk, lees dan in Jeremia 11: 29, waar de grondslag van deze lof des Heeren ligt! Wat zegt de Heere daar? "Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de Heere, gedachten des vredes en niet des kwaads".

Dit is nu het fundament waar alles op vast ligt. En wat Is nu de echo of weerklink in de Kerk van die Godsgedachte? Nu zegt de levende Kerk met David in Psalm 139. Daarom, hoe kostelijk o God, zijn mij uw gedachten, hoe machtig vele zijn haar sommen!

Als vrucht van die gedachte Gods, oorspronkelijk in de eeuwigheid, kon nu de Psalmist zeggen door genade in de tijd: Mijn overdenkingen van Hem zullen zoet zijn, en tot verdubbeling voegt hij er achter: Ik zal mij in de Heere verblijden. Als een ziel door genade verwaardigd wordt met het oog des geloofs een blik te slaan in die Godsgedachte van eeuwigheid, wat die gedachte voor de Kerk in 't algemeen en ieder uitverkorene in 't bijzonder geweest is, dan heeft zij in verootmoediging nog nooit zo laag gebukt, en doet haar zeker in wegzinkende verwondering uitroepen: O, die eeuwige Soevereine gedachten Gods, zouden dan nu mijn overdenkingen van Hem niet zoet zijn? Is het dan wonder dat de Psalmist hier niet blijft hangen in de schepping, maar opklimt tot de Eeuwigen Schepper?

Mijn toehoorders, hebt u er wel eens op gelet dat Salomo niet zegt: Gedenk aan een Schepper, of aan de Schepper, maar dat hij de nadruk legt persoonlijk: Gedenk aan uwen Schepper. Dat zal eenmaal tot eeuwige veroordeling van alle goddelozen zijn, nooit aan hun Schepper gedacht te hebben. Maar daar tegenover voor de rechtvaardigen tot eeuwige blijdschap, dat 't waarlijk hun Schepper was waarvan de overdenkingen nu zo zoet zijn.

Merkt u ook in deze besliste uitspraak van de Psalmist, dat hij geen Remonstrant is? De Remonstranten zeggen: al wat vroeger eens gebeurd is kan overgaan en het latere kwaad kan het vroegere goed geheel verstikken; en leren zo de afval der heiligen.

Nee (zegt de Kerk hier) beide in tegenwoordige en toekomstige zin *zal ik mij in de Heere verblijden*, er is geen afval der heiligen mogelijk. De dichter in de oude rijm zingt ervan in Psalm 68: 3,

*Verblijdt u in God met ootmoed  
Hij is der wezen Vader goed  
En een Beschermmer krachtig.*

Misschien is er iemand die denkt: als de Kerk altijd zo verheugd is en steeds al maar goed van God kan denken, dat is een gemakkelijk leven. Ondervinden zij nooit geen druk of ellende meer na hun bekering?

Ja volk, dat zullen zij zeker ondervinden en er ieder op zijn beurt wel achter komen ook. Maar, dat behoeft altijd de zoete gedachte van God niet weg te nemen!

De Psalmist spreekt hier in dezen Psalm niet over de tingestalten in de Kerk, noch over 't geen het maar al te vaak is, maar over de waren stand van 't nieuwe leven. De naamchristen verblijdt zich wel in de gaven, maar nooit in God. Hij verblijdt zich wel in zijn eigen gedachten, maar nooit in Gods gedachten. Mogelijk denkt u: Mag men zich dan niet in de genade van God, en door de genade, in elkaar verblijden?

Zeker volk, maar alleen in God. Alle goede gaven en volmaakte giften zijn van de Vader der Lichten afdalende en daarom komt Hem ook de eer toe van de eerste erkenning. Alle vreugde in de gaven alleen is een belediging voor de Grote Gever en Schepper. Daarom zegt de Kerk van de ouden dag: *Al wat ik spreken zal, en mijn gedachten al, laat U Heer' welbehagen.*

Gods volk mag zich wel in elkaar verheugen, maar: alleenlijk in de Heere. Zij mogen en moeten elkaar ook wel liefhebben, maar zover ze Zijn Beeld in elkander zien uitkomen en terugvinden. Die liefde alleen is geen afgoderij, want zij begint en eindigt in God Zelf. Maar zodra wij elkaar gaan liefhebben buiten dat Beeld om, is 't afgoderij en leidt tot vleselijk opgaan in elkander, tot oneer van God en schade van onze zielen. Maar hier verblijdt zich de Psalmist in een zuivere stand der ziel, waarin bij aanvang dat Goddelijke Beeld weer hersteld is door de toegepaste Gerechtigheid, Heiligheid en Goddelijke kennis van Christus.

Toch zal de Kerk onder de zuivere bewerkingen des Geestes weer niet blijven hangen in de beginselen van deze, om hier nu op te gaan rusten en leven, en alzo in de blijdschap en genieting daarvan in stilte hun dagen doorbrengen.

Nee, er zal een honger naar meerdere kennismaking zijn. "Verzadigd met Uw Goddelijk Beeld," dat is het doel van elke levendgemaakte ziel.

2. Maar, om dat nu eenmaal te bereiken zullen zij moeten passeren 't geen we in het tweede deel van onze tekst beluisteren, n.l.: *De zondaars zullen van de aarde verdaan worden en de goddelozen zullen er niet meer zijn.* Want dan eerst zal zij uit volle borst kunnen zeggen: *'Loof de Heere, mijn ziel. Hallelujah.*

Heeft het uw aandacht wel eens getrokken, volk des Heeren, waarop de Kerk hier "Hallelujah" zegt? Was het op haar blijdschap? Of als een dankzeggen op haar genade? Nee, maar zij looft de Heere, dat de zondaars van de aarde verdaan zullen worden en de goddelozen er niet meer zullen zijn. Op dat feit zegt haar ziel: Hallelujah.

Het was in de dadelijkheid wel niet voltrokken, want ze spreekt in toekomstige zin. Maar ze zegt het als een taal des geloofs, met grote beslistheid: Zij zullen. O, daar haakt het nieuwe leven naar, dat alle zondaars eens voor altijd verdaan zullen worden. En op welke zondaars heeft zij hier het oog? Had ze zo'n last van de boze wereld rondom haar? Of van onbekeerde familieleden of burens?

Nee toehoorders, de zondaren en goddelozen van binnen, haar eigen ongedode deel, daar heeft ze voornamelijk het oog op. En daar alleen kan ze door de natuurlijke dood van verlost worden en daar zegt nu haar ziel *Amen* op. Loof de Heere. Om dan straks, direct na die aflegging voer eeuwig het volmaakte Hallelujah te zingen.

Hebt u ooit wel eens gelet in het lezen van Gods Woord op de wondere aansluiting der Hallelujah's tussen de strijdende Kerk op aarde en de triomferende Kerk in de hemel? Hier in onze tekst zegt de Kerk onder het Oude Testament Hallelujah op 't vergaan der vijanden en verlangt ze naar dat ogenblik, om naar ziel en lichaam er van verlost te worden. Maar leest daarmee in verband wat er staat van de triomferende Kerk in het Nieuwe Testament. U ziet dan helder uitkomen de directe aansluiting der

uitverkorenen in de hemel, met het deel der uitverkorenen nog op aarde. We lezen in Openbaring 19: 1: *"En na dezen hoorde ik een stem als een grote schare zeggende: Hallelujah! De zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht zij de Heere onzen God"*.

In deze woorden ligt een volmaakte blijdschap der verlostte zielen opgesloten. Gevoelt u nu de overeenkomst tussen de strijdende Kerk, die hier in beginsel van die zelfde blijdschap uitroept: Ik zal mij in de Heere verblijden?

Maar alleen *zal hun blijdschap eerst dáár onbepaald, door het licht dat van Zijn aanzicht straalt, ten hoogste toppunt stijgen.*

De triomferende Kerk geeft ook reden op van die blijdschap. Want zeggen zij in vers 2, "Zijn oordelen zijn waarachtig en getrouw en zij zeiden ten tweede male "Hallelujah". En haar rook gaat op tot in alle eeuwigheid".

Daar was dus de vernietiging der vijanden volkomen. Toen vielen de 24 ouderlingen en de 4 dieren neder en aanbaden God, Die op de troon zat, zeggende voor de derde maal: "Hallelujah".

Ziet u, toe hoorders, de heilige harmonie tussen de strijdende Kerk op aarde en de triomferende in de hemel? De zoete samenstemming in de lof des Heeren over het vernietigen der vijanden?

Zo vinden wij nog een punt van overeenstemming tussen de Kerk, onder het Oude en nieuwe Testament, op aarde en in de hemel. Niet alleen over de verdelging der vijanden, maar ook over de wraak. In Psalm 94 zegt de Kerk: "O God der wrake, Heere, God der wrake, verschijn blinkende. Hoe lang zullen de godlozen, o Heere, hoe lang zullen zij van vreugde opspringen?"

Hoort nu dezelfde uitroep in de triomferende Kerk terug in Openbaring 6: 9. "En ik zag onder het altaar de zielen die gedood waren om het Woord Gods en om het getuigenis dat zij hadden. En zij riepen met een grote stem zeggende: *"Hoelang, o Heilige en waarachtige Heerser, wreekt U ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?"*

Ziet u wel, toehoorders, de volmaakte overeenstemming, de schone harmonie in willen en wensen tussen de twee delen der kerk. 't Ene strijdend op de aarde, gebukt onder het lichaam der zonde en des doods. En het andere deel triomferend, volmaakt verlost van alles!

*O, de vromen zullen de aarde erfelijk bezitten, maar het zaad der godlozen zal uitgeroeid worden. Loof de Heere, mijn ziel. Hallelujah!*

Alleen het naakte geloof in een levendgemaakte ziel werkzaam, kan in oprechtheid met deze wens der triomferende Kerk aansluiten.

Hoe menigmaal zuchten Gods kinderen hier, bezwaard zijnde over geliefde aardse betrekkingen, kinderen, ouders of andere familieleden. Hoe smeken zij soms niet dagen en nachten om hun welzijn. Ook al leven zij zich uitwendig als vijanden uit, zoals we dat in onzen grondslag allen zijn. Ja mensen, we zijn het allen, maar alleen genade leert het ons overnemen.

Maar straks, o dan zal er niet meer gezocht en gesmeekt worden voor vijanden, al zijn het onze liefste betrekkingen, Nee, dan zal er een overeenstemming zijn met Gods heilige wil, die nu Zijn Raad gaat uitvoeren. Ze zullen heilig verenigd wezen dat God opstaan zal tot de strijd en alle haters wijd en zijd zal verjagen, verstrooien en doen zuchten. Van harte zullen zij Gods zijde kiezen, en waarom?

Omdat ze ook zichzelf als vijand voor God overgekreken hebben. Ze hebben het eerlijk voor Hem verloren, volk en ze willen 't weten ook. Hij heeft ze ingewonnen, dat ze als zondaars rechtvaardig van de aarde verdaan moesten worden. En zo

stemmen ze met David in: *Zoude ik niet haten die U haten? Ik haat ze met een volkomen haat, tot vijanden zijn ze mij.* En daar sluiten ze zichzelf ook bij in. Maar na de natuurlijke dood, als alle vijanden des Heeren vernietigd zijn, dan kan het levende deel, dat nu een verlorene ziel is, de adem eerst vrij door halen, en haar Hallelujah's in volle Godverheerlijking aanheffen. Dat zal eenmaal voor de Kerk van God wat zijn!

Toehoorders, is het ook zo voor u en mij?

Wij hebben gezegd: Gedenk aan uw Schepper. Hebt u er ooit bij stil gestaan, dat God, die van ieder onzer de persoonlijke Schepper is, nu door de zonde ons ieder persoonlijk ten Rechter is? Dat zal niet meevallen, om eenmaal onzen Schepper als onzen Rechter te zullen ontmoeten.

En toch zal ieder schepsel, hoofd voor hoofd, dat eenmaal ondervinden. "Hetzij door bekering, hetzij door de dood". De heilige Schepper zal naar Zijn Beeld vragen. Het volmaakte Goddelijk Beeld, waarmee Hij ons op de aarde schiep. En omdat wij in moedwil door de zonde dat verloren hebben, is Hij rechtvaardig onze Rechter geworden en kan in alle billijkheid Zijn Beeld van ons eisen.

Dat is nu het wonder, dat Hij in Christus dat Beeld weer in Zijn volk herschept. En dus door Christus Zijn Beeld weer in Zijn uitverkoren erfdeel terug ziet. Zo komt het, dat Hij nu voor dat volk niet alleen hun Schepper, hun Rechter, maar ook nu weer hun Vader is. Daarom zullen zij eenmaal verzadigd worden met dat Goddelijk Beeld, dat ze hier bij aanvang reeds terug ontvangen hebben. Iedere uitverkorene zal in de tijd zijn Schepper eens als Zijn Rechter leren kennen, want als zodanig Hij Zich in de ziel openbaren. Als Rechter zal Hij ze door de Heilige Geest leren, dat ze Zijn Beeld missen en Zijn gunst verzondigd hebben. Die Heilige Geest zal hen leren hun Rechter om genade te bidden.

't Is echter niet te neggen, hoe zo'n ziel dan over de aarde loopt in de zuivere ontdekking van het Godsgemis. Zij bekennen het rechtvaardige ervan dat God in hun opwaken hun beeld verachten zal, omdat ze Zijn Beeld verloren hebben.

"U bent volmaakt, Gij zijt rechtvaardig Heere". Daar zegt hun ziel van harte "Amen" op. Zulk een zondaar leert Christus nodig krijgen om met zijn Rechter verzoend te worden. Ze gelooft door God, aan God, en gevoelt de noodzakelijkheid om ook in Hem te geloven. Allen die waarachtig door God opgezocht en levendgemaakt zijn, kunnen door de bearbeiding des Geestes niet rusten eer ze in de Ark zijn.

O, die Ark, die hun bij aanvang wel ontdekt is als enig middel tot behoudenis. Maar hoe zullen zij er in komen? Waarom vond toch de duif geen rust, volk, evenals de raaf op de toppen der bergen? Er was toch voedsel genoeg, want de raaf keerde niet weder. Ach, het was de duif niet alleen om voedsel, maar ook om rust te doen en dat kon haar duivenhart op de kale bergtoppen niet vinden. Ze kon zich niet voeden met de lijken van mensen en dieren zoals de raven. Nee, ze wist de weg naar de ark wel terug te vinden.

Maar, al wist ze de weg naar de ark, toch was Noach nodig om haar binnen te laten volk! En waardoor deed hij dat? Hij stak zijn hand uit door het enige venster dat er in was. Wat zien we echter hierin? Dat ook de duif wist waar dat venster was, want hoewel Noach ze binnen haalde, was ze toch bij het venster. De ziel, zaligmakend door Gods Geest bewerkt, kan in de wereld en in de godsdienst zonder God geen rust vinden, maar fladdert als de duif rond de Ark. Ach, het enige Venster is haar wel ontdekt, Christus de enige Weg waardoor de Vader Zich alleen met haar verzoenen kan.



Maar juist ook, als ze door de Heilige Geest eerlijk gemaakt en gehouden wordt, zal ze geen gebruik van dat venster kunnen maken, eer de grote Noach Zijn hand uitstrekt en haar zelf door Christus binnenhaalt. Niets is er waar zij in kan rusten buiten vereniging met de Middelaar.

In die stand heeft de ziel geen recht op de Hemel, mensen, en ook niet op de aarde. Misschien denkt u, maar waar moeten ze dan blijven? Ze leren overnemen alleen recht te hebben op de verdoemenis, en al wat ze nu boven dat hebben is meevallen.

Er wordt in de wereld veel gesproken over tekort komen, maar, zolang wij nog iets tekort komen, hebben we juist nog te veel! Ieder kind des Heeren zal in de tijd moeten leren geheel zonder recht op aarde te staan. In de staat der rechtheid hadden wij allen in ons vertegenwoordigend verbondshoofd een burgerrecht ontvangen. En niet alleen een uitwendig burgerrecht, maar ook een kerkrecht en een Goddelijk recht.

Al deze rechten zijn wij door de zonde verloren! Geen burgerrecht meer in de maatschappij, geen kerkrecht meer in onzen godsdienst en geen Goddelijk recht meer bij de Heere. Zo ligt het in de grondslag, maar zo zal ieder mens het eenmaal moeten overnemen om te weten dat het zo is.

Maar, hoe zullen nu de uitverkorenen ooit weer in hun verzondigd recht hersteld kunnen worden? Daar kwam nu die Goddelijke Christus voor, Die arm werd daar Hij rijk was. Hij, Die alle macht bezat in Hemel en op aarde, heeft zonder recht op deze aarde geleefd, had in 't maatschappelijke leven zelfs geen steen, die Hij als mens Zijn eigendom noemen kon, om Zijn Goddelijk Hoofd op neer te leggen. Geen plaats in de synagoge werd Hem meer gegund, want Zijn leer was te hard.

Als een ter dood veroordeelde is Hij gestorven, en een vloek geworden voor vloekwaardigen. Zo werd Zijn burgerrecht Hem ontnomen door Keizer Tiberias, Zijn kerkrecht door de Joden, zijnde Zijn eigen volk, en Zijn Goddelijk recht door hen miskend. Als een misdadiger, zonder recht om op aarde langer te leven is Hij gekruist, naakt en bloot uitgespannen. O, volk, daar hangt Hij!

In Zijn diepste, zwaarste lijden in de hof nam Hij de vloek des Vaders waar, de last des toorns tegen de zonde. Hij doordroeg ze om zó voor de uitverkoren kinderen weer alle rechten te verwerven.

In Hem heeft het ganse geslacht dat tevoren gekend is, weer een bestaan voor God. Een burgerrecht op aarde, weer een kerkrecht en een Goddelijk recht.

Hebt u Hem zo leren kennen, volk? O, zouden dan de overdenkingen van hen, voor wie Hij dat recht verwierf, niet zoet zijn? Zouden ze zich niet in Hem verblijden? En als straks eenmaal de goddelozen niet meer zullen zijn, zouden ze Hem dan daarvoor niet eeuwig loven?

"Ach", zegt misschien een arme, verslagen ziel in ons midden, "ik geloof wel dat Hij er is, Hij is ook wel ontdekt aan mij in de Schriften, maar nog nooit toegepast in mij, dat is de hapering".

Paulus kon door genade getuigen, *hoe het Gode behaagd had Zijn Zoon in hem te openbaren*. Dat is het punt. Als Gods Geest krachtig doorwerkt, dan maakt zo'n ziel in dit punt kennis met de heilige wanhoop. Er zijn twee soorten wanhoop.

1e. Een wanhoop aan God, waar alle goddelozen in hun einde in zullen vallen. Zij zullen in de wanhoop vallen, als straks hun einde komt en zij geen Helper hebben. De klauwen der eeuwige wanhoop zullen zich om hen heen sluiten als ze zullen gaan naar hun eigen plaats.

Maar ten 2e is er een heilzame wanhoop. God zal nooit toelaten dat Zijn volk in de wanhoop valt, hoewel de wanhoop wel eens in hen valt.

O, die nuttige en nodige wanhoop aan alles wat buiten God is! Dat wanhopen aan gebeden en tranen, aan eigen werken en gemoedsaandoeningen, Maar 't is een pijnlijke zaak om te leren, en lang kan de ziel vechten eer ze daaruit verlost wordt.

Toehoorders, gevoelt u nu het onderscheid of de ziel geheel in de wanhoop komt, of de wanhoop in de ziel valt?

Het laatste zal ieder van Gods volk meer of minder ondervinden. Maar nooit zullen zij er in omkomen. En waarom niet? Daar had Petrus kennis mee gemaakt en daarom zegt hij: Omdat zij in de kracht Gods bewaard worden door het geloof, 1 Petrus 1: 5. De huichelaar valt van de top van eer, in de eeuwige verwoesting neer. Nooit had hij in zijn staat hier alles verloren, hij kwam alleen steeds wat tekort. Nooit was hem door de Heilige Geest het venster der ark als enige behoudenis ontdekt. Nooit werd hij van alles afgedreven alleen op de Middelaar aangewezen. Steeds vond hij in de wet nog een draad waarmee hij werken kon, en is alzo in het werkhuis van Mozes nooit de hongerdood gestorven. Maar nu, "als het einde daar is, zal die wet hem ook verklagen en eeuwig veroordelen, hoewel hij er onbewust steeds zijn hoop in stelde. De oprechten van hart zullen echter door die heilzame wanhoop tot dat enige venster gedreven worden, door God verlegen om God. Voor hen zou de Hemel geen waarde hebben als God er niet in was. Evenals een wieg van goud, maar zonder kindje, geen waarde meer heeft voor een bedroefde moeder, evenmin heeft een Hemel zonder Christus waarde voor een oprecht kind des Heeren.

Wat zou toch voor de weduwe des Konings het paleis zijn als de Koning er niet meer in was? Daarom schreit hun ziel naar de rechte verbintenis met Hem, die zij als hun enige zaligheid heeft leren kennen.

Niet om te ontkennen wat er is, maar behalve te erkennen wat Hij gaf, ook te weten wat men mist. Van onderhandeling geen afhandeling te kunnen maken. Wel door God aan de Middelaar ontdekt, maar nooit de zaak opgelost.

O, volk, wij wensen u toe, niet te kunnen leven bij ontvangen leven, maar niet te kunnen rusten eer ze met de Psalmist kan zeggen in de dadelijke toepassing met bewustzijn voor haar ziel: Mijn overdenkingen van Hem zullen zoet zijn ; ik zal mij in de Heere verblijden.

Zo hebben wij in kort voorgesteld de Kerke Gods, in verscheiden standen door het geloof uit het geloof God lovende.

Keren wij nu met de waarheid tot onszelf in.

Zingen Psalm 103: 3 en 4.

### **TOEPASSING.**

Wij hebben gezien in onze tekst hoe de Psalmist zei: *Mijn overdenkingen van Hem zullen zoet zijn.* Statelijk, standelijk en ambtelijk zou hij zich in de Heere verblijden.

Toehoorders, hoe staat het met uw gedachten tegenover de Heere? Bent u waarlijk verenigd met de gedachten Gods, zowel statelijk als kind, en standelijk in de lotbedeling van uw leven?

O, mensen, 't kan soms klappen kosten, eer wij met Gods gedachten verenigd zijn. Ook al is er bij aanvang leven in hun ziel gevallen, dan nog kunnen zij grote abuizen en verkeerde gedachten van de gedachten Gods maken.

Elia de profeet ging op de Karmel een altaar bouwen tegenover de Balpriesters en hij daagde ze in zijn vurige ijver uit, te laten zien wie God en wie Baäl was. De Heere sprak kennelijk en geheel Israël moest bekennen dat de Heere God was. Stellig heeft Elia wel gedacht, dat gans Israël nu overtuigd zou wezen dat God GóD was en zich van de Baäl afkeren zou. En alzo in het vuur van zijn ijver de Heere gaan dienen. Maar, wat gebeurde er? de volgende dag liet Isébel Elia aanzeggen dat ze de dood der

Balpriesters aan hem wreken zou. Toen vluchtte hij naar de woestijn en kwam in grote moedeloosheid onder een jeneverboom terecht.

Maar daar kon hij toch ook niet blijven. God liet hem in de spelonk komen en alles voor hem voorbij gaan. Vuur, aardbeving en storm. Maar in die vreselijke elementen vertoonde zich de Heere niet aan hem. Eindelijk kwam Hij in het suizen van een zachte stilte. Alsof de Heere wilde zeggen "Niet in het vuur van uw ijver Elia, zal Israël Mij dienen, maar in een zachte, evangelische weg, een terugkeer in heiligmaking".

Elia was een groot begenadigd kind en knecht des Heeren, maar 's Heeren gedachten waren toen toch anders dan Elia's gedachten en hij moest er onder leren buigen. Bidden, wachten en bukken, dat zal Hij eenmaal al Zijn volk leren.

Onze tijd is omgegaan. Toehoorders, merkt u ook hoe zwaar de oordelen op ons landje rusten, zowel als op Israël ten tijde van Elia? En soms schijnt het dat de Heere zwijgt. Zwijgen tegenover de vijanden die steeds verder doorgaan en als 't ware het land verwoesten. Zwijgen ook tegenover Zijn volk in het algemeen.

Wat worden er weinig zichtbaar toegebracht, en wat is er weinig zichtbare voortgang en nog minder diepgang onder degenen die toegebracht zijn. Toch kon het wel eens zijn dat Hij bezig is, om in stilte de vijanden der Kerk nog van haar af te houden, want wat denkt u, als de vijanden eens konden doen wat ze wel wensten, het er dan zo vredig met ons landje uit zou zien, als het tot heden uitwendig nog is? Nee, het is weerhoudende genade, ten goede Zijner Kerke, dat Hij alles nog intoomt dat 't in vijandschap en verwoesting nog niet losbreekt.

O, mochten wij toch niet hard van dat volk denken. Zonder die weerhouding zouden wij al levend verslonden zijn. Dat het ons dan gegeven werd om biddende te wachten en wachtende te bidden. Hij leert het beide. Eenmaal zullen de uit" en inwendige zondaars van de aarde verdaan worden, hoewel het nu de tijd nog niet is.

Hij stuurt het toch al op Zijn eigen eer aan volk, wees daar verzekerd van. Zijn eer, de verlossing van de Kerk en der vijanden vernietiging, zijn 3 schakels onafscheidelijk aan elkaar verbonden.

Wij hebben gezegd: Er is een volmaakte overeenstemming in de gedachten Gods! Hebt u ooit aansluiting met die gedachten gehad?"

Kent u een ogenblik in uw leven waarin u contact met het Goddelijk Wezen kreeg?

In Adam hadden wij allen volkomen reine en zoete overdenkingen van het Wezen Gods! O, welk een gedachten moet Adam wel niet gehad hebben, wat een volmaakte harmonie met zijn Schepper, eer de zonde in hem kwam!

Maar, nu die harmonie verbroken, voor eeuwig een zondaar, schuldig, en een goddeloze, zonder God geworden. 't Is niet te zeggen hoe een ziel die dat over neemt over de aarde gaat! Die breuk en kloof tussen God en zijn hart, die niet meer te dempen is. Hij heeft 't over moeten nemen en wordt het dagelijks gewaar, nooit geen zoete overdenkingen meer van de Heere te kunnen hebben. Maar, de genade die hem dat leert, (hoewel hij niet weet dat het genade is) zal hem te zijner tijd ook leren 't met God eens te worden en zijn vonnis te ondertekenen. Maar, als het Gode belijft hem zover te brengen - o dat wonder, als hem ontsloten wordt, dat nu die zalige harmonie en zoete gedachten van het Wezen Gods weer hersteld kan worden!

Dat niemand minder dan de Zoon van God gekomen is, om dat weer in contact te brengen, en dat op een wijze zo het nooit tevoren was.

Hij, die de zwaarste Godsverlating ondergaan heeft en een lijden tot in de hoogste graad voldragen heeft tot in de dood. Daardoor kon alleen die gemeenschap met het Wezen Gods weer hersteld worden. Een schuldig en de doodwaardig volk, met een

rein, rechtvaardig Goddelijk Wezen! Nooit heeft die grote Middelaar één moment onderbreking gekend in de zoete en goede gedachten omtrent Zijn Vader, want in de zwaarste foltering en in de diepste verlating riep Hij nóg uit: *"Mijn God"*.

Zo heeft Hij nu voor Godverlaters dat fijne lijnwaad verworven, dat is: de rechtvaardigmaking der heiligen. O dat fijne lijnwaad, waarmee hun naakte ziel eeuwig gekleed voor de Vader zal staan.

Volk des Heeren, als we daartoe verwaardigd worden, met het oog des geloofs een blik te slaan in zoete vereniging met het dierbare lijden en sterven van Christus, zullen dan onze overdenkingen ook van Hem niet zoet zijn?

Nog zijn de goddelozen niet uitgeroeid, nog zijn de overtreders niet geheel van de aarde verdaan. Maar eenmaal zal hun einde komen en zij zullen geen helper hebben. Dan zal de strijd voor de Kerk voorbij zijn, voor altijd voorbij.

Mijn toehoorders, hoe staat het met uw ziel? Hebt ge uzelf als de grootste vijand leren kennen? Hebt ge in uw leven kennis gemaakt dat gevangen vijanden nog geen gedode vijanden zijn?

Hebt u oefening gemaakt in de praktijk van uw leven, om naar Jozua's voorbeeld geen Koningen te laten leven, maar te doden? En hebt u zo onze tekst leren verstaan, om naar dat ogenblik te verlangen dat alle goddelozen er eens niet meer zullen zijn?

Wij reizen met elkaar naar een alles beslissende eeuwigheid, en 't is niet om 't even mensen, hoe wij met elkander omgaan. Heeft 't u wel eens tot een ernstig onderzoek gebracht in uw binnenkamer of u dat fijne lijnwaad ooit ontvangen hebt?

't Zal één van beide zijn: óf de natuurlijke dood zal u van uw vijanden verlossen en u een oorzaak zijn om God te loven, óf straks bij de dood zal uw lamp van belijdenis uitgaan. Uw opvoeding, uw doop, uw onberispelijk leven, zal geen olie kunnen zijn in de ure des doods. Dan zult u naakt voor uw Schepper staan, die uw Rechter is, en de stem horen: *Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend!*

Ach, mocht ge 't nog bekennen, eer de eeuwige nacht komt. Nog hoort u het geluid der bazuin, nog wordt u aangeboden: Heden, indien u Zijn stem hoort, verhardt uw hart niet. Nog wordt u voorgehouden de eeuwige gedachten Gods, Die gezegd heeft: *Ik heb geen lust in de dood des goddelozen, maar daarin dat hij zich bekere en leve.*

En zijn er in ons midden verontruste zielen, in wier hart een wond geslagen is? Dat uw overtuigingen toch niet overgaan eer ge in God gevonden bent. Mochten uw overdenkingen nog waarlijk zoet worden. Maar ik wens u toe, niet jaren en dagen te kunnen leven bij ontvangen leven alleen. O dat ge steeds van uzelf leerde walgen, zowel van uw eigengerechtigheid als van uw ongerechtigheid.

Dat de grote Bruidegom toch uw enigst Middelpunt eens worden mocht, zodat ge van harte uitriep: "Niets is er waar ik in kan rusten!"

En volk des Heeren, die door genade uw leven verloren hebt om het in Hem te vinden, ik wens u toe, dat ge dagelijks in de praktijk oefeningen maakt, dat de zondaars van binnen verdaan worden. Dat de zonde toch niet heerse in uw sterfelijke lichamen! O, dat er steeds een levendige betrekking in uw ziel lag, in de praktijk der heiligmaking, dat de goddelozen er niet meer zullen zijn.

De zonde blijft in haar wezen altijd wat ze is, zonde kan dus door de grootste genade toch nooit onzonde worden, maar ze zal wel eenmaal in al Gods volk vernietigd worden. Mochten wij veel betrekking hebben op dat ogenblik, waardoor dat zal kunnen plaats hebben. Om dan eenmaal zonder zonde, maar ook zonder einde te kunnen aanheffen: *"Loof de Heere mijn ziel. Hallelujah"*.

Amen.

Slotzang Psalm 73: 12.

### 3. Blijdschap in de Heere.

Zingen Psalm 25: 4.

Lezen: Psalm 104.

Zingen: Psalm 119: 63.

Zingen: Psalm 86: 6, 7.

Zingen: Psalm 138: 2.

Zingen: Psalm 138: 3.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid.

Aan de vooravond van de sabbatdag die wij tegemoet gaan zijn wij samengekomen aan deze plaats. Onze vaders waren wel eens gewoon om aan dien vooravond bidstonden en prediciën te houden, maar ook elkander op te wekken en aan te sporen met Godvruchtige overdenkingen.

Bijvoorbeeld, Augustinus zei tegen Bernardus: "Ik wil met u samen denken en spreken over drie wonderen.

Ten eerste dat het Woord vlees geworden is en onder ons gewoond heeft, d.w.z. het ongeschapen Woord. Jezus de Zoon van God is mens geworden.

Ten tweede zegt hij, dat een maagd een Zoon gebaard heeft, dat is Maria, de Moeder van de Middelaar.

En ten derde zei hij, dat Christus aan het kruis gestorven is.

Staan wij aan de vooravond van de sabbatdag stil bij die drie wonderen. Wat zei Bernardus daar tegenover? Nu broeder, zei hij, *ik wil met u spreken over de menswording van Christus, over het opofferen van Christus, en over de voorbeding van Christus.*

Zo spraken die oudjes elkaar aan, en als zij dan het voorrecht mochten genieten dat de Heilige Geest in de raderen kwam, en hun ziel aanspoorde, dan was dat een stof van overdenking met diepe verwondering, maar ook wel eens met heilige blijdschap.

Zo willen wij uw Christelijke aandacht van avond bepalen bij zulk een zoete overdenking, en bij zulk een tere blijdschap, van de Psalmist geopenbaard in het woord des Heeren, dat u opgetekend kunt vinden, in de 104<sup>e</sup> Psalm de 2 laatste verzen, waar wij Gods woord aldus lezen:

***Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn, ik zal mij in de Heere verblijden. De zondaars zullen van de aarde verdaan worden en de goddelozen zullen niet meer zijn. Loof de Heere mijn ziel! Halleluja!***

De woorden van onzen tekst die wij hebben voorgelezen hebben wij deze naam gegeven:

"In en door het geloof, Jehovah te verheerlijken."

Ten eerste met een blik op de inwendige daad: zoete gedachte.

Ten tweede met een uitwendige daad: zuivere blijdschap.

Ten derde de overwinning volkomen.

En ten vierde de beloften oneindig.

De vorige keer hebben wij behandeld: *En ik zal mij in de Heere verblijden.* Dat hebben wij voorgesteld:

a. de natuur van die blijdschap;

- b. de kracht van die blijdschap;
- c. de stof van die blijdschap;
- d. de vrucht van die blijdschap.

De twee eerste punten heb ik behandeld, dus zal vanavond uw aandacht *bij de stof en de vrucht van die blijdschap* bepalen om dan met de waarheid tot onszelf in te keren.

*Geve de Heere in spreken en horen een alles verbeurde zegen om Jezus' wil. Amen.*

Wij hebben aangetoond dat in de 103<sup>e</sup> Psalm de Psalmist God loofde voor de geestelijke weldaden aan hem en de gemeente bewezen. In de 104<sup>e</sup> Psalm wijst hij op de schepping en voorzienigheid en eindigt men de zaken in de Oorzaak van de zaak. En in de 105<sup>e</sup> Psalm looft hij de Heere voor het historische werk, n.l. de leiding door de woestijn van de wereld met Zijn kerk.

Nu staat onze tekst in de 104<sup>e</sup> Psalm - daar begint de Psalmist te zeggen: "De heerlijkheid des Heeren." Is die alleen in de schepping? Is die alleen in de voorzienigheid?

Nee, hij zegt: "De heerlijkheid des Heeren die zij in der eeuwigheid, en de Heere verblijdt Zich in Zijn werken." Dus God gaat voor in de blijdschap en de dichter zal Hem Psalmzingen, en Zijn lof vermelden in zijn leven terwijl hij nog is.

Dan besluit hij die twee laatste verzen en doet dat in en door het geloof. Nu kunnen we drie woorden daarin opmerken:

Ten eerste: de mens voor God geplaatst als zijn Schepper. Hoe heeft God u geschapen Psalmist? Hij zal zeggen: "goed en recht". Ik schepsel, en God mijn Schepper.

Ten tweede: de mens voor God geplaatst als zijn Rechter. "Psalmist, hoe komt dat?" Wel, zou hij zeggen: "ik heb gezondigd, en God is beledigd, dus nu is God Rechter en ik zondaar."

Maar ten 3<sup>e</sup>, de mens voor God geplaatst als zijn Vader. Wel Psalmist, is God nu uw Vader in Christus? Nu zegt hij: "uit genade". "Het eerste is groot, ik was schepsel en God Schepper, en het tweede is ontzaglijk, God Rechter, en ik zondaar. Maar het derde kan ik nooit uitspreken. God heeft Zijn eer en ik heb de zaligheid. God is mijn Vader en ik ben Zijn kind.

Wilt u dit eens beluisteren? Ik ben David redelijk als mens geschapen en ik ben David als kind van Adam gevallen, en nu ben ik, David hersteld in God geworden."

Ik zal niet langer over deze zaak uitwijden. Zonder geloof is het onmogelijk God te behagen, en al wat niet uit 't geloof is, is zonde. En nu werkt het geloof door de liefde en gaat de Psalmist zeggen: *mijn overdenking van Hem*, dat is van God, die mijn Schepper was, die mijn Rechter was, en nu mijn Vader is, *die zal zoet zijn*.

Maar toen kwam de Psalmist verder, *ik zal, en ik heb mij en ik ben bezig mij te verblijden*. De Hebreeuwse grondtaal zegt: in de verleden zin, in de tegenwoordige zin, en in de toekomstige zin zal de Psalmist zich in de Heere verblijden.

Adam heeft als representerend hoofd zich in het verbond der werken in God verblijdt als geschapen schepsel van God, en als hoofd van het verbond der werken. Maar nu verblijdt zich de mens in God in de herschepping, in het genadeverbond, met Christus als haar Hoofd. Want u bent in Hem volmaakt, als lid van Christus in Christus.

Hoe zal hij zich dan in de Heere verblijden? Door het geloof, dat door de liefde werkt, geestelijk. En hoe zal de kerk van God of de Psalmist zich in de Heere verblijden straks in de jongste dag? Eeuwig, eeuwig, ongestoord en volmaakt! Door aanschouwen!

Dus u krijgt een kort overzicht om tot de Oorzaak te komen. *Ik zal mij in de Heere verblijden.*

Ik heb u bepaald: ten 1e bij de natuur van die blijdschap, dat was een geestelijke, waarzaligmakende, herschapen natuur. Dus hij was de Goddelijke natuur deelachtig geworden.

Ten 2e heb ik u bepaald bij de kracht. Dat was de kracht der genade Gods. *Niet door kracht nog door geweld maar door Mijn Geest zal het geschieden.* Het Koninkrijk der hemelen is niet in woorden maar in kracht.

Nu ga ik vanavond verder; en laat u zien de stof en de vrucht. Wanneer de Psalmist zegt: "ik zal mij in de Heere verblijden", dan moet u eerst aanmerken dat deze tekst enkel geloof predikt. Zij is gezuiverd van ongeloof, en zij is gezuiverd van bijgeloof, dus het is zuiver zaligmakend geloof.

Ten tweede is het niet wettisch, maar evangelisch;

ten derde niet in het verbond der werken, maar in het verbond der genade. Dus in het genadeverbond staat "ik zal", dat is absoluut. In het evangelie staat "ik zal", en het geloof zegt "ik zal".

Maar dit "ik zal mij in de Heere verblijden" dat staat in het verbond der genade, dat is in de kracht van Christus door het geloof gesteld.

Als u nu de stof wilt zien, ik zal hem even niet tot uw verveling maar tot uw vergemakkelijking in enkele punten samen trekken.

*Ik zal mij in de Heere verblijden!* Dan vraag ik uw Christelijke aandacht, wat is ten 1e de orde, 2e het oogmerk, 3e het middel, en 4e de uitwerking?

Ik zal een vergelijking nemen. Absalom was een ondeugende zoon van zijn vader, en die jongen had een oogmerk. Wat is dat? Koning worden! Zijn vader doodmaken, dat was zijn doel; maar om dat oogmerk en doel te bereiken zoekt hij een middel. En als hij dan zijn oogmerk en middel had, dan tracht hij het uiteinde of de vrucht te bekomen; dat is dus duidelijk.

Als u nu mijn tekst beziet, "ik zal mij in de Heere verblijden", dan is de Psalmist door het geloof bewust geworden het oogmerk van God, en het middel van God; en de uitwerking van dat middel beantwoord aan dat oogmerk. Wat was dan het eerste in orde?

Mij toehoorders, het *oogmerk* was eerst de enige God in Wezen, en de Drie-enige in drie Personen. Hij had een oogmerk Zichzelf te verheerlijken en de mens te zaligen, want de heerlijkheid des Heeren is in der eeuwigheid en de Heere verblijdde Zich in Zijn werken. Dus het Goddelijk oogmerk was: *Zichzelf verheerlijken en de mens zaligen*. Wat krijgt God dan? Dan krijgt Hij de eer van Zijn gerechtigheid, heiligheid en heerlijkheid. En wat krijgt de kerk dan? De zaligheid.

Maar wat is het *middel* om dit oogmerk daar te stellen? Dat is de dood van Christus. De Verbondsmiddelaar is het Middel waardoor God Zichzelf verheerlijkt, en waar Hij de mens door zaligt, en dan zal die Middelaar de gerechtigheid aan God teruggeven, en dan zal de kerk gezaligd worden, en dan is Christus het Middel.

En wat is dan de *uitwerking*? Onze theologen hebben soms wel eens in hun Godgeleerde boeken een woord gebruikt. Bijvoorbeeld, vader Owen zegt in zijn traktaat: "De dood van de dood van Christus": "als een rijk mens een huis bouwt, dan doet hij het wel eens om het aan anderen te verhuren, en om rente van zijn eigen geld te trekken, want voor zichzelf heeft hij geen huis nodig." Hij zegt: "Het oogmerk van God was niet een wereld te scheppen voor Zichzelf omdat Hij geen plaats had, en om mensen zalig te maken omdat Hij geen anderen had, maar God wil Zich verheerlijken in het scheppen van een wereld, in de voorzienigheid van een wereld, maar ook in het

zaligen uit een gevallen wereld. Niet om meer of minder te worden, want dat kan in God niet, maar om Zichzelf te verheerlijken. "De heerlijkheid des Heeren zij in de eeuwigheid en de Heere verblijde Zich in zijn werken."

Nu dat oogmerk naar voren te brengen, dat is de eerste overdenking.

Wat is het tweede? Nu moet er een middel zijn en wat is dat middel? Ik zal mij in de Heere verblijden. In Jehovah één in Wezen en drie in Personen. Sla nu een blik in 't Vaderhart in de orde des heils: de Vader heeft een oogmerk, niet buiten de Zoon en de Heilige Geest; want dat is het werk Gods en Die is gemachtigd in de Drieëenige. Dat is de orde des heils. *Dankende de Vader die ons bekwaam gemaakt heeft. Ja, Vader also is geweest het welbehagen voor U.*

Ten tweede sla ik een blik op de Zoon, Die weet het oogmerk van de Vader zo goed als Zijn Vader Zelf. Want: "Ik en de Vader zijn één."

Slaat u een blik op de Heilige Geest, die weet het oogmerk van de Vader en de Zoon, want die is Eenswezens met de Vader en de Zoon.

Hoe zou nu dat oogmerk tot stand komen? Het Wezen Gods wordt geen Middelaar, de Vader ook niet, en de Heilige Geest ook niet, en al de deugden Gods ook niet. Maar juist de Heere onze Gerechtigheid, Jehovah onze Gerechtigheid, de tweede Persoon, die wordt Middelaar tussen de Vader en tussen de Kerk; en dat Middel beantwoordt aan het oogmerk. "Al het Mijne, zegt Hij tegen Zijn Vader, is het Uwe, en het Uwe is het Mijne, en ik ben in hen verheerlijkt."

Dat moet u eens overdenken. Als nu de Psalmist dat Middel ziet, de Vader zondert dat Middel af, en de Heere Jezus is die Middelaar; en de Heilige Geest ontdekt die Middelaar. En nu ziet hij het oogmerk, maar nu ziet hij ook het Middel, door de Heilige Geest hem ontdekt. *Ik zal mij in de Heere verblijden.* Nu is er geen een wanklank, er is geen een oneerlijkheid in. Nu komt dat Middel tussenbeide en dat beantwoordt aan de eer van God. Ik eer Mijn Vader; en dat beantwoordt aan de zaligheid van de Kerk. En nu verblijdt God Zich in zijn werken en komt de Psalmist en verblijdt zich in de Heere n.l. in Zijn werken. Hij gaat door het werk, naar het oogmerk van de bediening.

Nu hebt u drieërlei stof. Ten eerste het oogmerk, ten tweede het middel, en ten derde de uitwerking.

Ziet hij de hemel aan, de aarde, de zon, maan en sterren, ziet hij 't gebergte aan, dan ziet hij het werk der schepping. O, wat een stof van verwondering.

Maar nu kom ik naar beneden, gemeente. Als nu de Psalmist zalig wordt, en hij gezaligd is, wat is dan het eerste in zijn oogmerk? Toehoorders, als God ons bekeerd wat is dan het oogmerk in ons zalig worden? Is het hoogste van ons oogmerk, van de verdoemenis verlost te worden, en in de hemel te komen, een arm mens, en een rijke Jezus te hebben? Of is het oogmerk door Gods Geest in mij en uw ziel ooit geworden dat ge de God van deugden en de deugden van God liever heb gekregen in het oogmerk als je eigen zaligheid, en dat u met uw schuld onder de deugden Gods verloren lag, en onder de deugden van God verloren bent gegaan? En dat u niet wenste één deugd van God te krenken, maar dat u een welgevallen kreeg aan de straf der ongerechtigheid. Is dat uw oogmerk, vaders, moeders, kinderen, jong en oud?

Wij komen hier niet om een kerkje of schooltje te stichten of mensen dit of dat te vertellen, maar wat zegt de Bijbel: "Wij hebben op de fluit gespeeld en u hebt niet gedanst, wij hebben klaagliederen gezongen en u hebt niet geweend."

Een handjevol godsdienst, een handjevol tranen, een hoopje gebeden, wat ambten, wat vormen, mensen daar zal God in blazen, daar kan u God niet in ontmoeten. Maar is



het ooit mijn of uw oogmerk geworden, de ere Gods, de deugden Gods de glorie van Zijn Majesteit? En ik durf u te zeggen, dat: "ik zal mij in de Heere verblijden", de stof van die blijdschap is. Als die deugden Gods u ooit tot blijdschap geworden zijn, dat u daarmee onder God bent gevallen, en dat zonder een omslag, noch oordeel, noch voordeel, maar dat u met een blij geweten, met een oprecht geweten onder de alwetendheid van God gevallen bent, en ge zegt: "Heere dat is mijn oogmerk geworden, om mij in U te verblijden." En als dat uw oogmerk is, en u bent daar verloren gegaan gelijk u in Adam verloren lag, met al uw hebbelijkheid, met al uw welwillendheid, met al uw tranen, met al uw gebeden, met al uw rechtzinnige godsdienst en met uw wetenschap, met uw schreien, bidden en zuchten, (want daar blaast God als grond in), en dat u met al uw oogmerken gevallen bent en zegt: "Heere nu is het oogmerk voorbij gegaan." En als u dan met het oogmerk onder God en Zijn deugden gevallen bent, en u kent geen middel en u weet geen middel om God te verheerlijken, en uw zaligheid te bekomen en God wijst dat Middel aan, van Hem, voor Hem en voor u, door Christus als Middelaar, dan wordt uw ziel gerust gesteld.

Wie is zulk een Middelaar?

Een mens zou zeggen: "wat geeft die Middelaar"; nee, het gaat niet om loon, maar om de Persoon. Wie is zulk een Middelaar? En dan verzeker ik u gemeente, als dan het Middel u van de Vader ontdekt is geworden, dan komt de Heere Jezus tussenbeide, en dan zegt de zondaar, nu *kan God Zijn eer bereiken, en ik zalig worden*.

Dan heeft het Middel een uitwerking, het werkt in u uit, dat Gods deugden verheerlijkt worden en werkt in u uit, dat God gerechtigheid krijgt; en werkt in u uit dat God in dat Middel de zonde vergeeft, en het recht tot het eeuwige leven geeft.

Wat werkt het in u uit? Het Goddelijk oogmerk is aangekondigd, het Middel is bekend, dan werkt het dit uit: "en ik zal mij in de Heere verblijden".

Mensen, dat is nooit uit te spreken, dat is nooit uit te spreken, dat wordt door Gods volk van God geleerd. Zij zeggen: "Lieve Heere nu heb ik Uw oogmerk gezien en het Middel gezien."

En M. H., nu werkt dat Middel n.l. de Heere Jezus, en dan heeft het tweeërlei uitwerking. Dan zegt vader Owen: "dat huis is gebouwd en werkt uit dat die rijke mens zijn rente trekt". God kan niet vermeerderd of verminderd worden. "Het is een flauw beeld", zegt Owen, en dan krijgt God door Christus Zijn eer en dan krijg ik door Christus de zaligheid.

En wat staat er dan? De Heere verblijde zich in dat oogmerk, en in dat Middel, en in dat werk; en die heerlijkheid des Heeren is in de eeuwigheid. Dit werk ligt gegrond in hét Vaderhart Gods, in het bloed van Christus en is gewerkt door het Woord en de Geest, in het hart van de dichter.

Nu kan David niet anders, - hij zou als 't ware uit elkander scheuren - hij kan niet anders uitroepen: "Ik zal mij in die God van dat oogmerk, in die God van dat Middel, en in die God van dat werk verlustigen. Ik krijg de zaligheid, en God Zijn eer. En dan verblijd God zich daarin. Ik zal mij in de Heere verblijden."

De Remonstrant en Pelagiaan, en eigengerechte vormelijkheid en het neo-Christendom hebben een ander oogmerk. Die hebben dit oogmerk: zij veronderstellen dat zij wedergeboren zijn, zij veronderstellen dat zij naar de hemel gaan, en Christenen zijn. Maar vraagt u die mensen of zij het ooit onder God eens geworden zijn? Zij zijn het wel met zichzelf eens, om het er voor te houden dat zij bekeerde mensen zijn en dat zij bij wat gaven en gebeden leven, en hoe langer ze bidden, hoe vrijmoediger ze worden. Tenslotte gaan ze de leugen geloven.

In Zeeland zeggen de mensen wel eens op de markt: "Die mens liegt zoveel dat hij zelf gelooft dat 't waarheid is." Ik heb er ook gekend in hun wandel die zoveel liegen dat zij zelf geloven dat zij waarheid spreken. Dat is natuurlijk onecht werk. Die zijn er veel, zij bezoeken Christenen, zijn gedoopt, hebben belijdenis gedaan en zij schreien en bidden eens, dan is 't eens makkelijk en dan moeilijk, zij gaan eens aan 't Avondmaal, zij zingen eens, tenslotte gaan ze denken zou ik dit alles hebben zonder genade? En dan gaan ze ook geloven dat ze bekeerd zijn; zij gaan de leugen voor de waarheid houden.

Dat noemden onze vaders in de oude bediening, gefokte of gekweekte Christenen. Wat zegt Luther daarvan op de markt? Luther zegt: "er zijn rijp gemaakte peren en er zijn rijp geworden peren. Je hebt rijp gemaakte Christenen en rijp geworden Christenen."

Hier in de tekst hebt u nu een Christen die rijp geworden is. De stof van die man is niet, dat hij denkt: "ik heb wel eens wat ontvangen; zou ik ook niet bekeerd zijn; zou ik ook niet zo'n gelukkig mens zijn; zou ik dat wel kunnen hebben zonder genade?" M. M., de Psalmist beschrijft het u, hij is bewust geworden van dat Goddelijk oogmerk, en hij is 't met God en Zijn oogmerk eens geworden. Zijn ik en u 't wel met God eens geworden in dat oogmerk?

Vrouwen en mannen, het is Zaterdagavond voor de Sabbat, wat is de stof van uw blijdschap? Uw gezondheid, uw welvaart, uw inkomsten? Is het *oogmerk van God* wel eens ooit de stof van uw blijdschap geweest? Mensen dan zakken ik en u zo diep in God weg, dan heb ik eens mogen bedoelen wat God bedoelt en heb ik eens mogen beamen wat God beaamt. En als u onder God verloren gaat dan hebt u geen Middel, maar God heeft een Middel, en dat gaat van God uit, en dat Middel beantwoordt aan dat oogmerk. En dan komt God met die Middelaar door Zijn Woord en Geest, en verklaart Hij aan zulk een Psalmist en zegt: "Ik ben niet alleen Schepper in de voorzienigheid Gods maar een Herschepper." Nu heb ik beoogd Mijn verheerlijking en uw zaligheid, en dan hebt u Christus tot Wijsheid en rechtvaardigheid en heiligmaking en tot een volkomen verlossing. Daar wordt het Middel aan zondaren verklaard, en komt God Zich in Christus te verheerlijken, dan valt de schuld weg en wordt hij in Gods gunst hersteld, en dan wordt hij ook in Gods gemeenschap hersteld. De Grieken zeggen: "rechtvaardigen is iemand herstellen in de gunst Gods en iemand herstellen in de gemeenschap Gods."

En nu is de Psalmist in de gunst Gods hersteld, en is hij in de gemeenschap Gods hersteld, en levert die stof voor die man verwondering en aanbidding op. Daar die liefde van de Heilige Geest hem kinderlijk en ambtelijk en statelijk door het geloof zo heeft, willen bearbeiten dat hij uitroept als in verrukking en in aanbidding en in orde: "ik zal mij in de Heere verblijden!"

Mensen, dit is een Psalmist die het eens geworden is met God. Zijn ik en u het ook wel eens met God eens geworden? Bent u 't wel eens eens met God geworden, zodat u onder Zijn heilige deugden doorging en als een arm mens daartoe verwaardigd werd? Dan hebt u stof.

Op die plaats staat hij: le voor God als zijn Schepper, ten 2e als zijn Rechter en ten 3e als zijn Vader. En nu gaat God in Zijn deugden door de diepten van de val tot de eeuwige verheerlijking van die zaligheid. 't Is de gegronde stof van de waarheid. Leg dat eens voor uw arme ziel neer.

Nu zal ik u niet vervelen van avond door daar lang over uit te wijden, u hebt het een ogenblik kunnen horen. Zo gaan wij de sabbat tegemoet, en zo gaan wij de eeuwigheid tegemoet, op zulke gronden, gemeente.

O, M. H., wij durven u op grond van Gods woord te zeggen, de zaligheid is in geen andere. En als dat de stof van uw blijdschap is, n.l. de drie-enige Verbonds-God in het oogmerk, in het Middel en in de uitwerking, dan komt het geloof door te leven. En dan straks staat de grote schare voor de troon, en wat zullen zij roepen? "De zaligheid zij onzen God, die op de troon zit en het Lam." En dan hebben zij witte klederen aan, en palmtakken in hun handen, en verlustigen zij zich en roepen: "De zaligheid zij onzen God." O, wat zal dat uitmaken.

Zie kleinen en groten, is dat de stof van uw blijdschap geworden, in de rollen der eeuwen?

Dan zal ik u ten 4e mijn laatste punt ontvouwen. Ik heb aangetoond niet alleen de natuur, de kracht en de stof maar nu ook *de vrucht*.

Ik moet u eerst wat zeggen: "Het heeft u bedorven o Israël." Dus het bederf is uit ons, - houdt dat vast - maar "in Mij is uw hulp." Dus dat is in God.

Ten tweede zeg ik het u duidelijk: "Uit u in eeuwigheid geen vrucht meer, maar uw vrucht is uit Mij gevonden. Ik zal mij in de Heere verblijden."

Nu hebt u de natuur, de kracht en de stof gezien en nu ziet u de vrucht. Nu wil ik u ook drie woorden zeggen en wat is dat?

Als een mens redeneert dan zeggen wij wel eens gedachten, woorden en werken, dat zijn drie dingen. En als wij u in de orde des heils van God spreken in 't oneigenlijke overgebracht met behoud van Zijn deugden dan zeggen wij gemeente: ten eerste de gedachten Gods, ten tweede de woorden Gods, en ten derde de werken Gods, ten vierde de ere Gods, ten vijfde de daaruit vloeiende zaligheid.

Daar moet u eens even over denken. Ik wil met korte woorden eens wat zeggen. Ik heb eens een keer van mijn leven op mijn wagen als voerman gezeten in Zeeland, en daar werd ik zo levendig bepaald: *De zaligheid in de gedachten Gods, in het woord Gods en in het werk Gods*. Ik wierp de leidsels op mijn paard, en ik stond stil en ik ben een ogenblik van verwondering gaan zingen: "Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn, ik zal mij in de Heere verblijden. En ik weet de gedachte die ik over u denk, gedachten des vredes en niet des kwaads. Daarom, hoe kostelijk zijn mij o God, Uw gedachten."

Als de Psalmist eens gelovig beleefde, dat eer hij er was en eer hij denken kon, eer iets van hem begon te leven, toen lag hij in de stille eeuwigheid in de gedachten Gods. Wat een vreugde in zijn onvruchtbare ziel.

Ten 2e de zaligheid geopenbaard in het woord Gods. Gedenk aan 't woord gesproken tot Uw knecht." "Zou ik 't zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?"

Daar wordt die zaligheid in het woord Gods geopenbaard.

En ten 3e: "Ik zal werken en wie zal het keren?"

En ten 4e: "Ik zal mijn eer aan geen anderen geven, noch Mijn lof aan gesneden beelden."

Nu wordt de Psalmist als redelijk schepsel door de genade van de Heilige Geest als kind van God, en als Psalmist ingeleid in Gods gedachten. Die Godsgedachten worden door hem gedacht, bekend met zoete bedenkingen. En dat wordt een stof, en dat wordt een vreugde. Zodat hij in de vreugde van die Gods gedachten, zijn eigen zoete gedachten in woorden uit, zeggende: "en ik zal mij in de Heere verblijden".

O, die eeuwige gunst, die eeuwige gunste Gods, dat moet u eens overdenken.

Maar ten 2e M. H., die gedachten Gods die zijn geopenbaard *in het woord Gods*. De Vader spreekt, de Zoon spreekt, en de Heilige Geest spreekt, in de stille eeuwigheid,

en in de tijd en in zijn hart. O, dat woord: *Heere hebt U gesproken. U spreekt over Uw eer en mijn zaligheid*. Dat veroorzaakt zoveel vreugde dat hij wegzinkt. Dat woord dat is hem zo'n wonder woord in de bediening des Geestes.

Maar ten 3e. Als uw gedachten verwezenlijkt worden in het woord, en zijn ze in dat woord uitgesproken, dan zijn ze ook uitgewerkt. De Vader, de Zoon en de Heilige Geest werken de gedachten uit, in Hun bediening.

Om dus niet te ver te gaan, wat ziet hij nu? Hij ziet de schepping der wereld, dat is één; hij ziet in 't verbond der werken, dat is twee; hij ziet de voorzienigheid, dat is drie. Maar dan ziet hij de gehele wereld vallen in Adam, en daar ziet hij in de gevallen wereld, in de diepte van de val, de herschepping tot stand komen, daar ziet hij de gedachten ontplooien, daar ziet hij die woorden ontplooien, en ziet hij Zijn werk geopenbaard. En zo ziet hij de heerlijkheid van die woorden, en de heerlijkheid van die werken, die ziet hij in de eeuwigheid. Nu ziet hij God, Zich verblijdende in Zijn werken. Nu is er een overslag in de bediening en verblijdt zich ook de mens, en nu wordt die vrucht zoet, zodat hij uitroept: *Ik zal mij in de Heere verblijden*.

Dus nu ziet u vier woorden, in de orde des heils ontwikkeld: De gedachten, de woorden, de werken, wat is nu het vierde? Kijk daar komt het op aan, die gedachten, die woorden en die werken, die beantwoorden aan de ere Gods. In al wat nu de Psalmist is, dat is hij uit God, dat is hij door God en dat is hij weer tot God; en dat is zijn liefste werk. Als nu de Psalmist God mag groot maken en verheerlijken, o dan heeft hij zo'n kostelijke bezigheid. Die vrucht wordt geopenbaard uit die vier woorden die ik u heb gezegd.

Nu merkt u wel, de Psalmist had kennis, toestemmen en vertrouwen. Gelovig neemt hij dit woord van God, op grond van de gedachte van God, aan. In de oefening des geloofs ziet hij een werk Gods. Hij barst het uit: "Ik zal mij in de Heere verblijden." U krijgt de zaligheid en God krijgt de eer en nu verblijdt God Zich in zijn werken, en de Psalmist verblijdt zich in de Heere.

Hoe staat u daar tegenover elkaar op grond van dit getuigenis? Nu is de *vrucht* drieledig.

Ten eerste deelt de Psalmist in de vrucht van de schepping en voorzienigheid der wereld. Want Psalm 104 spreekt in het eerste deel van de schepping en van de voorzienigheid.

Ten tweede meldt hij de vrucht van de herschepping, dat is genade van God in Christus in het verbond der genade.

En ten derde deelt hij in de eeuwige vreugde.

Nu zijn er vier zaken n.l. het beeld van God in de staat der rechtheid daarnaar geschapen. Ten 2e door de zonde verloren, ten 3e in de genadestaat hersteld, ten 4e *naar* dat beeld verzadigd; niet dat beeld. *Ik zal mij in de Heere verblijden*.

Nu bemerkt u de ondergrond van de bediening van de Heilige Geest. De stof hebt u gezien, het oogmerk, het Middel en de uitwerking; en nu hebt u ook de vrucht gezien. Gedachten, woorden en werken beantwoorden aan de ere Gods.

Wat is er nu nog? David of de Psalmist wordt uit zichzelf uitgeleid: ten eerste zijn eigen wil moet er aan, ten 2e zijn eigen werk moet er aan, en ten 3e zijn eigen eer moet er aan. En dan wordt God in Christus het Voorwerp van zijn blijdschap. Hoe meer van zulke vruchten aan zo'n boom groeien hoe lager hij wordt. Je hebt soorten van bomen die groeien naar boven en ook naar beneden; als u een treurwilg ziet staan, die groeit naar boven en ook naar beneden. Nu neemt David toe in zelfkennis en Godskennis en nu ziet hij dat uit hem in eeuwigheid geen vrucht komt en ziet hij de

vrucht in de drie-enige God, dat hij de stof van die blijdschap en de vrucht van die blijdschap naar voren mag brengen: *ik zal mij in de Heere verblijden*. Dus met andere woorden, mag ik dit hier drieledig voorstellen: ik geloof dat David de Psalmist, dat ten eerste gedaan heeft statelijk, omdat hij bewust was van zijn rechtvaardigmaking door het geloof in de Heere Jezus; zalig is de mens die 't mag gebeuren. Ten 2e heeft hij 't gedaan in de stand van zijn leven in de verlustiging in de heiligmaking. En ten 3e heeft hij het gedaan in het ambtelijke van zijn leven als een ambtelijk mens, en een type van de Middelaar.

En M. H., ten tweede geloof ik dat David, zeggende: "ik zal mij in de Heere verblijden", die stof met de vrucht vermengt in Zijn verband. Dan heeft hij zich verblijd in God als zijn Schepper, en hij heeft zich verblijd in God als zijn Rechter, en hij heeft zich verblijd in God als zijn Vader. Hij heeft een blik geslagen wat het was in de staat der rechtheid, ook wat 't wezen zal in de staat der heerlijkheid.

Dus daar hebt u in een klein stukje vanavond, de stof en de vrucht; en zullen wij daar niet verder over uitweiden; laat dat zover eens liggen.

Als wij mogen terugkeren zien wij het 3e stuk hoe de goddelozen en zondaren er niet meer zullen zijn en van de aarde verdaan worden, en dat de Psalmist uitroept: "Looft de Heere mijn ziel. Halleluja!" Dus de stof is houdbaar en de vrucht is betrouwbaar. Niets kan hier zijn stand behouden maar die stof blijft eeuwig, al staat straks de gehele wereld in vuur en vlam en worden de goddelozen van binnen en buiten, van de wereld en de aarde verdaan.

Dan ziet de Psalmist de stof van zijn blijdschap, dan ziet hij ontbloeien het oogmerk, het Middel en de uitwerking en dan ziet hij de vrucht opgelost. Eeuwig, eeuwig zich in de Heere verblijden.

Maar arme wereld, waar zult ge u bergen buiten die vrije en soevereine genade? O, arme vaders, moeders, kinderen, wat is uw stof onhoudbaar, wat is uw vrucht onbetrouwbaar, waar zult ge u bergen. Mocht dan deze vooravond voor de sabbat nog voor deze of gene een middel zijn tot waarachtige vernedering en bekering. Lere God u uit genade zalig te worden, waar ik straks nader op terug zal komen.

Maar laat ons eerst een versje zingen om met de waarheid tot ons zelf in te keren, Psalm 138: 2:

*Door al Uw deugden aangespoord.  
Hebt Gij Uw woord  
En trouw verheven.  
U hebt mijn ziel, op haar gebed,  
Verhoord, gered.  
Haar kracht gegeven.  
Al 's aardrijks vorsten zullen, Heer,  
Uw lof en eer  
Alom doen horen,  
Wanneer de rede van Uw mond  
Op 't wereldrond  
Hun klinkt in d' oren.*

En nu medereizigers naar de eeuwigheid, vaders, moeders, jong en oud, bent u op het terrein van uw leven, met uw man, met uw vrouw, met uw kinderen, met uw naaste, ook wel eens (als Augustinus) bij dat wonder bepaald als een stof van overdenking, en een stof van bespreking?

Het Woord, dat is het ongeschapen Woord, de Tweede Persoon Die is vlees geworden. O, dat wonder, om van Zijn Majesteit, met Johannes te zeggen: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborene van de Vader, Die in de schoot des Vaders is vol van genade en waarheid."

Ten tweede, lopen uw gedachten en gesprekken daarover, een maagd - niet een getrouwde vrouw en niet een onkuise - maar een maagd heeft een Zoon gebaard, en dat was Immanuël? Niet ons met God, maar God met ons. O, wat een stof; ziet daar Jezus in Zijn geboorte.

Ten derde zegt Augustinus, die Christus is gekruisigd op Golgótha, een smartelijke dood, een smadelijke dood en een vervloekte dood.

Maar ik kreeg een brief van een vriend uit Zeeland en die schreef: "Broeder, het is waar, de dood van Jezus is smartelijk, schandelijk en vervloekt, maar o, - zegt hij - het was toch ook een gezegende dood, want daar vloeien zegeningen af, want Die is een vloek voor ons geworden, opdat de zegeningen van Abraham op de heidenen zouden komen.

En dan M. H., zegt een tweede oudvader, *de menswording van Christus en de opoffering van Christus en de voorbidding van Christus*. Gaat eens met die zes woorden naar huis. Zal het morgen sabbat zijn, jong en oud, vaders en moeders, keert eens met die waarheid tot onze tekst. Wat is de stof van uw blijdschap, uw jonge leven, uw wijsheid, uw vlees, uw verstand, uw geld, uw rijkdom of weelde of uw eigengerechtigheid, uw algemene genade, uw veronderstelde wedergeboorte, uw schone gedachte van de Heere Jezus, maar nooit zondaar voor de Heere Jezus geworden? Al wat buiten een drie-enig God is, is dat de stof van uw blijdschap?

O, wereld, o medereizigers, dan zal uw lachen, uw vreugde, uw blijdschap veranderen in treuren, in wenen en in een eeuwig rampzalig lot. Kunt u met het juichend Christendom in de wereld en in de zonde en in de godsdienst de stof vinden en dan zo twee heren dienen? Twee kunt u er niet gelijk dienen; en wat is dan de vrucht: dit heb ik gedaan en dat heb ik gedaan? Is dat de vrucht van uw leven?

Dan moeten wij u aanzeggen, moeders met uw kinderen en vaders met uw kinderen en kinderen met uw ouders en elk mens voor zichzelf, o wat zal dat uitmaken als u dan straks gaat sterven.

Ik was van de week in 't dorp Dinteloord in Brabant, om daar donderdag driemaal te preken met de biddag, en daar was een man in een wilgenboom geklommen om takken af te kappen; en hij kreeg 't aan zijn hart en is dood gevallen op de grond.

A.s. vrijdag zou Ds. Ligtenberg hier komen preken, maar dat is niet waar; van morgen werd ik door hem opgebeld dat zijn getrouwde dochter vannacht gestorven is, dus is verhinderd om die arbeid hier te komen doen. Dus de dood wenkt ieder uur, het leven is een damp. U gaat naar een eeuwigheid mensen, en waar zult ge u bergen voor die grote God?

Wat zegt de Psalmist? "Ik zal mij in de Heere verblijden." Gods volk ligt hier wel eens te wenen. David zegt in Psalm 119: 63: "Heere ik ben Uw knecht, geef mij toch recht verstand." Maar o, hij zag de zonde van land en volk, hij zag de oordelen Gods, hij zegt: "nu is het tijd dat 's Heeren rechterhand, Zijn kracht vertoont."

O, arme onbekeerde wereld, hier liggen Gods knechten en kinderen en vaders en moeders wellicht te wenen, arm land, arm volk, arme kinderen. Maar als straks de jongste dag komt, dan zullen zij staan aan de zijde van God en zal de natuur van die blijdschap ten volle ontwikkeld worden en zal de kracht van die blijdschap ten volle openbaar worden, en dan zal die stof van die blijdschap zo groot zijn dat zij in de vrucht van die blijdschap opgelost zijn. "Ik zal mij in de Heere verblijden", al zien zij

de gehele wereld vergaan en al zullen de goddelozen er niet meer zijn. Dan leest u in Openb. 19: "En ik hoorde een stem in de Hemel en Hij zeide: Hallelujah! En haar rook gaat op tot in alle eeuwigheid."

Arme mensen, arme stervelingen, waar zult ge u bergen kinderen, vaders en moeders. O, of u vanavond nog bekennen mocht, wat tot uw eeuwige vrede is dienende. Hier liggen Gods knechten en kinderen te wenen met de toestand van het land en volk en kermen zij aan de troon Gods, maar daar zal haar droefheid eeuwige blijdschap worden. O, mocht de waarheid gezegend worden aan u tot waarachtige bekering. De drie-enige Verbonds God kan zonder krenking van Zijn deugden Zijn oogmerk, Zijn middel en werk voor u en mijn ogen in Zijn heilig woord ontvouwen.

O, mocht u, mocht u nog bekennen en verootmoedigd worden, dat is mijn wens en bede; want de Heere komt in Zijn Majesteit.

Maar gij, volk des Heeren, is er een volk in ons midden dat in banden en boeien leeft op aarde en zegt: "Ik heb 't gehoord maar o, mijn ziel moet met God verzoend worden." Ik kan het verstaan. M. H., het enige werk, het gezegende werk op deze wereld is, om met een drie-enig God verzoend te worden.

Mogelijk ziet u wel andere vromen, voor u tot Sion komen en dat u dan zelf als zo'n gebondene en als een geknelde heengaat en zegt: *"nooit zal zijn m'n zak ontbonden, voordat ik Jezus heb gevonden."*

O, mocht dan deze avond de stof van de Psalmist ook uw stof worden, n.l. het Goddelijk oogmerk verplaatst in uw ziel, het Goddelijk middel u van de Vader geschonken en de uitwerking aan uw ziel verklaard. O, "ik zal gedenken hoe voor dezen". En dat dan de vrucht in uw ziel zo doorwerken mocht dat de gedachten des Heeren, de woorden des Heeren en de werken des Heeren aanschouwd werden en dat zij uitlopen tot ere van de Drie-enige God. Wat zal dat eens zijn!

Is er een volk in ons midden, dat op grond van de waarheid, een rechte kennis gekregen heeft van zulk een zaak, zie dan eens naar wat wij opzongen in 't begin, Psalm 119: 63, en waar wij u op gewezen hebben in de waarheid.

Gaat uw weg door druk of kruis, door spot of hoon: de Heere geve u geloofsontdekking, geloofsverootmoediging, genade in geloofsbeproeving, en geloofsversterking tot eer van een Drie-enig God, tot spijt van alle vijanden, tot roem van Zijn lieve deugden, en tot nuttigheid van uw ziel.

Ik zal hier in beginsel en straks in het eindeloze, eeuwig zingen van Gods goedertierenheén. O, dat zal eens wat uitmaken, eeuwig zich verlustigen en verblijden in het aanschouwen in Zijn gemeenschap.

De Heere versterke, bevestigte en beware u ten Leven. Am e n.

Nazang Psalm 138: 3.

#### 4. De ware gemeenschap des levens

Zingen: Psalm 119: 2.

Lezen: Eféze 2.

Zingen: Psalm 118: 10.

Zingen Ps.: 119: 85 en 86.

Ps. 84: 6.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid.

Wij lezen zeer opmerkelijk in het 2de kapittel van de delingen der Apostelen in het 33ste vers: "Hij dan door de rechterhand Gods verhoogd zijnde en de beloften des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van de Vader heeft dit uitgestort dat u nu ziet en hoort."

Deze waarheid wordt gelezen in het boek, dat Handelingen der Apostelen genaamd wordt, door Lucas beschreven, door de Heilige Geest gedreven. Wij zouden ook kunnen zeggen: werkzaamheden der Apostelen. Want God werkt in die Apostelen, en werkt door die Apostelen Zijn wil en Zijn eer uit, gegrond in Zijn besluit.

Ten 2de wordt dit woord gelezen in gedachtenis aan het feit wat op de Pinksterdag te Jeruzalem is geschied. Wij zouden dus kunnen zeggen: "De eeuwige liefde des Vaders, de eeuwige liefde des Zoons en de eeuwige liefde des Heiligen Geestes in extra-ordinaire zin op Zijn Apostelen geopenbaard."

En als dan de Apostel daarop wijst dan staat Petrus in de derde plaats. Het was ruim 53 dagen geleden dat dezelfde Petrus in Jeruzalem in de zaal gezegd had: "Ik ken die Mens niet!", en hij bezondigt zichzelf, vloekt en zweert. En nu zeggen wij, 53 dagen later staat deze Petrus in Jeruzalem met de elven voor een grote schare en zegt, dat de Christus de Middelaar verhoogd, dat is verheerlijkt is, door des Vaders rechterhand tot aan des Vaders rechterhand, als een Pand van waarde verhoogd boven de aarde.

Ten 2de zegt hij, is Hij dus door des Vaders rechterhand verheerlijkt; aan de rechterhand daar heeft Hij van de Vader ontvangen de beloften des Heiligen Geestes. Dus wie had eerst een belofte gedaan? God de Vader! Aan wie? Aan Christus Zijn Zoon. En wie heeft die belofte aan Zijn kerk gedaan? Christus aan Zijn discipelen. De Vader geeft Hem in de Hemel de beloften des Heiligen Geestes, en wat doet Christus met die belofte? Hij stort haar uit wat u nu ziet en hoort.

Dat hebt u dus in de orde des heils, wil hij zeggen. Dus hier ziet u in arbeid een Drieëinig God werken.

Nu hadden wij gedacht, waar dat grote feit in de jongste tijd achter ons in gedachtenis ligt, bij zulk een waarheid u te willen bepalen, wat in het voorgelezen kapittel van Eféze 2: 18 uw Christelijke aandacht opgetekend kunt vinden.

**Want door Hem hebben wij beiden de toegang door één Geest tot de Vader.**

Zingen Ps.: 119: 85 en 86.

Wij zouden boven dezen tekst willen plaatsen: Een Gode verheerlijkende rede; of met andere woorden: *De ware gemeenschap des levens*.

Ten 1ste: wijzende op de verdienende oorzaak van dit alles: Christus.

Ten 2de: sprekende van de bewerkende oorzaak: De Heilige Geest.

Ten 3de: handelende over de bewegende oorzaak: De Vader.

Om dan dus ten 4de met een enkel woord van toepassing te willen eindigen.



*Gave de Heere in spreken en horen een alles verbeurde zegen. Amen*

Naar aanleiding van de woorden van onze tekst, die worden gelezen in de doorluchtige zendbrief van Paulus, in Rome, door de Heiligen Geest gedreven zijnde, geschreven, en vandaar gezonden aan de gemeente van Christus te Eféze in Klein-Azië.

In het eerste kapittel wijst de apostel op de fundamenten der zaligheid, namelijk de soevereiniteit van Gods Majesteit in Christus, tot de openbaring der zaligheid. In het 2<sup>de</sup> kapittel gaat de apostel de weldaden die God verheerlijkt in Christus aan Jood en Heiden, bewijzen; maar doet dat tot eer van God, en tot vernedering van de mens. Dan wijst hij de gemeente op de doodstaat waar zij door de zonde zelf ingebracht waren zeggende: "En u heeft Hij mede levend gemaakt daar gij dood waard door de zonde en de misdaden." Is hier sprake van de natuurlijke dood? Nee, want die doden liggen op het kerkhof, en daar wordt niet gepredikt. Is er hier sprake van de eeuwige dood? Die waren zij wel onderworpen, maar die was nog niet ingetreden, want dan lagen zij in de hel.

Hier is sprake van de geestelijke dood, daar zijn ze in ontvangen en geboren; dus zij liggen in het representerende hoofd Adam geestelijk dood in zonde en misdaden. Als een heer een knecht heeft, en die gaat morgen op het kerkhof van Amersfoort aan die dode mensen roepen, dan zeggen de levenden: "baas die knecht van jou is verstandeloos, die roept tot de doden".

Gods knechten hebben recht om te getuigen: "De ure komt, de ure komt dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze horen zullen leven." Dat zijn geestelijk doden, dat is het feit; nu waren zij levend gemaakt. Beiden, dat wil zeggen Jood en Heiden. Waren die levend gemaakt met haar zelf? Nee! Waren zij levend gemaakt met elkander? Nee! Jood en Heiden zijn buiten Christus in 't verbond van Adam, geestelijk dood. Maar zij worden beiden levend gemaakt met Christus; uit genade worden ze zalig; dat is de grond van de inlijving.

Wij zullen niet ver uitwijken; deze apostel gaat dit kapittel door en daar zegt hij, dat de Heidenen van nature lagen buiten het verbond. Zij waren vreemdelingen van 't verbond der belofte, zij waren zonder God in de wereld, geen hoop hebbende. Wat gaat de apostel dan getuigen? Dat God in Christus de middelmuur des afscheidsels verbroken heeft. Dus de afstand die er lag ten 1<sup>e</sup> tussen God en mensen, ten 2<sup>e</sup> tussen Jood en Heiden. Die heeft Christus teniet gedaan. Waar heeft Christus de vijandschap in Zichzelf teniet gedaan, en wanneer?

*En komende heeft Hij door het evangelie vrede verkondigd u die verre waart.* Naar de letter: die verre waren, dat waren heidenen, en die nabij waren, dat waren Joden.

Dus wat is het voorrecht oud-testamentisch van een Jood en nieuw-testamentisch van een Christen? "Kinderen zijn door genade Christenen", zegt Comrie, dat betekent: zij zijn kort bij de genademiddelen. Maar die verre zijn en die nabij zijn, zijn buiten Christus beiden dood, en van Zijn beeld ontbloot; zij moeten ergo beiden levend gemaakt worden, en dat uit genade; niet uit u maar door het geloof, dat is Gods gave.

Nu laat de apostel na vers 17 voorgesteld te hebben het 18<sup>e</sup> volgen. Daar zegt de apostel: *want*, - dat is een deelwoord of een redegevend woord - "Want door Hem", - dat is door Christus de Middelaar - hebben beiden toegang; dus Jood en Heiden door een Geest, dat is de Heilige Geest. Door het geloof hebben wij de toegang tot de Vader, niet meer tot de Rechter, maar tot de Verbondsgod, de Vader. Door de verzoening van Gods Majesteit worden zondaren toegelaten tot de kwaliteit van de kinderen Gods.

Om daar dus niet te ver over uit te wijden komen wij dus tot de tekst. Wat is zijn Naam? "Een God verheerlijkende rede". God verheerlijkt Zich in de uitdenking van zulke zaligheid, en God verheerlijkt Zich in het uitspreken van zulke plannen, en God verheerlijkt Zich in het uitwerken van zulk een werk. Dus daar ziet u 't, *het is een God verheerlijkend feit*. En waar God verheerlijkt wordt daar wordt de mens met behoud van de deugden Gods gezaligd. Dat is een wonder waar de eeuwigheid van gewagen zal; *door U door U alleen om 't eeuwig welbehagen*,' daar ligt de grond.

Hoe noemen wij de tekst in zijn inhoud? Er ligt in die tekst een bewerking. Is er sprake in die tekst van de ware gemeenschap des levens?

Gemeente, God is één in Zijn Wezen en drie in Zijn personen en Hij is een inblijvend werkend God, maar Hij is ook een inblijvend uitwerkend God. Adam in de staat der rechtheid als hoofd van al zijn nakomelingen, stond in de geschapen gemeenschap met God en in het verbond der werken. In de harmonie van het verbond was hij verenigd met God, om door het doen van de wet op te klimmen tot de eeuwige gelukzaligheid. *De mens die deze dingen doet zal door dezelve leven*, dat is de gemeenschap die Adam had. Maar de zonde is een belediging van de Majesteit Gods, en zij deed de mens verliezen het beeld Gods en zij plaatste de mens in de staat der ellende; God kwijt, Zijn beeld kwijt en Zijn gunst kwijt.

Nu is er tussen God en de mens een scheiding gevallen. Dat Heilige reine onkreukbare Wezen kan met de zonde geen gemeenschap hebben, maar Hij heeft van de Hemel op aarde neergezien of er een was die verstandig was, en naar Hem zocht en er was er niet één. Dus dat beneden is, heeft zich voor eeuwig losgemaakt van Boven. En terwijl er beneden geen één was, was er Boven Eén. Er was een ingrijpen des Vaders. *Wie zal met Zijn harte Borg worden, wie zal tot een vertoornd God naderen?* Jezus Christus is in de stille eeuwigheid met Zijn hart Borg geworden en is genaderd tot Zijn Vader.

In de tweede plaats zijn nu de Joden en Heidenen, van de Vader, in Christus, uitverkoren. In die verkiezing was Christus Hoofd, want Hij was de eerste vrucht als Middelaar van de predestinatie, maar in Hem zijn zij uitverkoren voor de grondlegging der wereld, om onberispelijk te zijn voor Hem in de liefde.

M. H. Nu is er sprake in mijn tekst hoe dat een Drieëinig God met behoud van Zijn deugden, en met behoud van Zijn wet, in de hoogste distantie van Zijn luister, gemeenschap oefenen kan met Zijn eigen verdoemelijk schepsel. Om dat te doen met betamelijkeit van Zijn eeuwige wil, ziet U Christus als Middelpunt van de zaligheid. En opdat nu een gevallen zondaar door het evangelie, terwijl hij in de spiegel van de wet zijn ellende ziet, en zijn doodstaat ziet, dat, terwijl Christus de vijandschap wegneemt, aan het kruis gehangen heeft, vrede verkondigd, niet aan verdoemelijke engelen in de hel, niet aan de engelen in de Hemel, maar aan een gevallen wereld.

M. H., engelen zijn zalige geesten in de Hemel, afkijkers; die hebben genoeg in de zaligheid om af te kijken wat God doet. Maar de uitverkoren zondaars zijn geen afkijkers maar moeten door 't geloof zalig worden, opdat zij hier door 't geloof Christus worden ingelijfd, en straks met de engelen afkijkers zullen zijn. Hier wandelen zij door 't geloof en daar door aanschouwing. Daar ligt de grond.

Nu voelt u wel M. H. waar de tekst heenwijst. Dus in mijn tekst is sprake van *de ware gemeenschap des levens*, van de gemeenschap in 't geestelijke leven door het geloof, en van de gemeenschap in 't eeuwige leven. *Opdat deze onze gemeenschap zij, met de Zoon en met de Vader*. Voelt u waar de tekst heenwijst? Het is God te doen om Zichzelf te verheerlijken, in het zaligen van een gevallen sterveling, opdat Hij Zijn uitersten wil openbaart in Christus; en het is de uitverkorene, die God uit deze wereld roept en trekt. Het is haar door God te doen om hersteld te worden in 't hart des

Vaders. Want die mensen zijn God kwijt en moeten hersteld worden in de gemeenschap Gods. Daar ligt de tekst.

Nu zal ik hem u verklaren, dat is er de inhoud van. En nu komt Paulus door het evangelie vrede te verkondigen, *die verre en dien, die nabij waren, want* zegt hij, door *Hem hebben wij beiden de toegang*, dat wil zeggen: door *Jezus Christus*, Die is Eenswezens met de Vader en de Heiligen Geest. Die zeggen kon, Raad en 't Wezen zijn Mijne.

*Door Hem hebben wij beiden de toegang*, dat wil met andere woorden zeggen: door Hem Die de Zoon van God is. De enige en waarachtige, eeuwige, natuurlijke Zoon van God.

Dat wil ten 3de zeggen: want door Hem Die de Middelaar Gods en der mensen is.

Dat wil ten 4de zeggen: door Hem Die ook gezalfd is tot Profeet, Priester en Koning.

Dat wil ten 5de zeggen: door Hem die in de staat der vernedering de zaligheid voor ons verworven heeft.

Dat wil ten 6de zeggen: Die in de staat der verhoging de zaligheid toepast.

Dat wil ten 7de zeggen: door Hem Die tussen ons en de Vader het Middelpunt van de cirkel der Goddelijke deugden is; op Hem stroomt de toorn Gods en in Hem stroomt de liefde Gods.

Dat wil ten 8ste zeggen: door Hem Die de Weg, de Waarheid en het Leven is. Want zonder Hem heeft niemand toegang. Maar ik zou u vervelen en vermoeien met veel woorden op de halen.

M. H. Dat wil ten 9de zeggen: door Hem die waarachtig rechtvaardig God is, en waarachtig rechtvaardig Mens is.

En die dus ten 10de de Immanuël is, niet ons met God, maar God met ons; dat is het middelpunt van de zaligheid.

*Want door Hem*, M. H., dat wil met andere woorden zeggen buiten Christus, heeft God geen toegang in de gunste voor Jood en Heiden. Ik zeg u, M. H., buiten Christus is God voor de gevallen mens, bij wijze van spreken, gelijk een leeuw die van jongen beroofd is, om een zondaar aan te grijpen. Dan is Hij een verterend vuur, en een eeuwige gloed bij Wie niemand wonen kan.

Een mens is buiten Christus een verdoemelijk schepsel, en de wet spreekt 't vonnis over hem uit, dus dat is buiten Christus een afgesneden zaak. Aan de zijde van God is het afgesneden om buiten Christus in gemeenschap te treden met de zondaar, en voor de zondaar is 't buiten Christus ook afgesneden om ooit in de gunst van God hersteld te worden. Hier liggen mensen, zonder God, zonder hoop, vervreemd van het burgerschap Israëls; zo diep is de mens gevallen.

Maar nu komt de apostel: *Want door Hem hebben wij beiden de toegang*. Dat wil met andere woorden zeggen: want door de gehoorzaamheid van Christus worden zij tot rechtvaardigheid gesteld. Dus het wil zeggen: door de gerechtigheid van Christus en door de heiligheid van Christus en door de borgtocht van de Middelaar. Dus met andere woorden: Christus is hier het aanvoeringskanaal tussen de Vader en de zondaar.

Nu voelt u de oorzaak: *want door Hem hebben wij beiden de toegang*, dat wil zeggen: door Christus hebben Jood en Heiden toegang; de een was zo ver, en de andere zo nabij. Buiten Christus hebben Jood en Heiden nooit een toegang, maar door de Borgtochtelijke Verbonds-Middelaar hebben zij beiden de toegang.

Nu voelt u, God komt met de schuld van Zijn kerk, en met de vloek van de wet; en met Zijn rechterlijke toorn eerst tot Christus, en draagt die schuld der uitverkorenen

over op Hem, en draagt de vloek van de wet over op Hem. Dan komt Christus met het zelfde aan het kruis, en wanneer Christus aan het kruis komt, krijgt God Zijn eer, want dan wordt de zonde gestraft in de hoogste Majesteit, in het lichaam en in de ziel van de Middelaar. Daar wordt de heilige wet vervuld, want, *vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt*. Dan wordt de schuld verzoend.

Eeuwige gerechtigheid! En die Christus staat op, ook tot gerechtigheid en die wordt gezet ... lees maar: "En Hij heeft Christus opgewekt en heeft Zijn kerk met Hem opgewekt en *gezet in de Hemel*; ver boven alle overheid en machten. Want door die Christus heeft God de Vader met behoud van Zijn deugden die uitverkorenen genaderd. Hij vindt in gunst en niet in wraak Zijn lust, want de hitte van Zijn gramschap is geblust. Wanneer nu God buiten Christus nadert, nadert Hij met Zijn recht en met Zijn toorn, en ligt de zondaar onder de vloek. Maar wanneer God in Christus die zondaar nadert, is Christus de Weg, de Waarheid en het Leven, en dan komt eerst de Vader door Christus tot de zondaar en met Christus tot de zondaar.

En hoe verenigd Christus Zich met de zondaar? Door Zijn Geest en Woord.

Maar nu zegt de apostel: *Door Hem hebben wij beiden de toegang*. Hoe wordt de zondaar verenigd met Christus?

Ten eerste wordt de zondaar buiten Christus, door God afgesneden.

Ten tweede wordt hij door Gods Geest en Woord ingelijfd in Christus.

En ten derde leert hij Christus in al Zijn weldaden aannemen.

Dus houdt u die 3 punten vast, hij wordt eerst afgesneden van alles wat buiten Christus is, en dan wordt hij door de Heilige Geest ingelijfd, en dan neemt hij Christus in Zijn verdienste aan.

Ik zal eens wat zeggen; als iemand 1000, gulden schuld heeft en ik word voor die man borg; en die man zegt: ik kan niet betalen, dan zeg ik als borg: "hier hebt u 1000, gulden van mij; gaat nu uw schuld betalen". Dan gaat die man met mijn geld zijn schuld betalen, daar ligt enigszins eer in. Maar zo is het hier niet. Daar staat in mijn tekst niet: "want met Hem hebben wij beiden toegang." Want wij zijn hier niet Rooms of Pelagiaans, wij hebben geen helpende Jezus, en wij worden niet zalig met behoud van onze werken; wij worden niet zalig met behoud van onze eer. Nee, de tekst zegt: want *door Hem*, niet met Hem. Wij gaan de Vader niet met Christus betalen, maar Christus heeft voor ons betaald, en God is in Christus voor ons door Hem voldaan. Nu gaat de zondaar niet met Christus betalen, nee, nu gaat de zondaar door Christus.

Dat wil dus zeggen: de zondaar moet eerst afgesneden worden buiten Christus met alles, ten 2de moet de zondaar ingelijfd worden als een rank in Christus, ten 3de moet de zondaar door het geloof die Christus met al Zijn verdienste aan leren nemen, opdat hij, door de Persoon van Christus en door de verdienste van Christus toegang vindt tot de Vader in de glans van de bediening.

Dus om niet te ver te gaan M. H., daar voelt u dus een groot onderscheid liggen in de bediening. Nu wil ik u mijn oude woord zeggen: "Want door Hem hebben wij beiden toegang." Dus beiden, Jood en Heiden, hebben alleen toegang door Christus tot de Vader, dat is duidelijk genoeg. Na zijn er in de natuur, heb ik gezegd, veel mensen die willen trouwen, en toch trouwen sommigen nooit; waarom niet? Omdat ze alleen zijn en u kunt alleen niet trouwen, dan moet je er twee hebben. Nu zijn er ook zoveel mensen in de wereld die willen wel zalig worden; maar zalig worden kunt u ook niet alleen. Nu komt Rome en Pelagius en de Sociniaan en de Remonstrant en gaan er van één, twee maken. Zij zeggen na de vrije wil, voorgezien geloof en goede werken volgt de bekering. O, die maken van de tranen, van de gebeden, van de werkzaamheden de

grond. Maar u hebt geen toegang buiten Christus, dat is afgesneden. Dus M. H. wilt u toch niet moedwillig bedriegen, want door Hem hebben wij beiden de toegang. O M. H., alleen door die gezegende Heere Jezus.

Dus die zondaar gaat uit zijn eigen grond over in Gods verbond. Die gaat over niet met zijn hebbelijkheid maar die gaat over met zijn totale doodstaat en met zijn vijandschap. Ruth is niet getrouwd toen zij de keus deed of toen zij aren oplas en toen zij op de dorsvloer was. Nee, zij is getrouwd in de poorten van Bethlehem. Een poort is een plaats de gerichts. Dus Sion wordt door recht verlost en haar wederkerende door gerechtigheid. Dan krijgen zij toegang door de Verbonds-Middelaar in de grondstukken van de waarheid.

M. H., ik zal bij deze gelegenheid nog enige dingen zeggen en tot mijn 2<sup>de</sup> punt overgaan. Let wel! De natuurlijke mens kan met algemene genade de goedertierenheden zien, uitwendig, en enigszins verootmoedigd zijn; dat is op zichzelf een edele daad, maar dat is het geloof niet. Let op de volgende zaak: want door Hem (dat is door Christus) hebben wij beiden de toegang, Jood en Heiden. Het geloof is van Goddelijke oorsprong, dat is één; het geloof heeft een geestelijke natuur, dat is twee. En omdat het geloof een Goddelijke oorsprong heeft, en het een geestelijke natuur heeft, wat denkt u dat het geloof doet?

Dat geloof zoekt een voorwerp; en welk voorwerp zoekt het? Dat door zijn geven en doen volmaakt werkt? Nee, het geloof zoekt een voorwerp dat uit zichzelf oneindig volmaakt goed is, niet wat het geeft of doet maar wat het is. En dat vindt de gelovige nergens dan alleen in Christus; Die is het uitgedrukte beeld Zijner Zelfstandigheid en het afschijnsel Zijner heerlijkheid.

En als de gelovige, Christus als het Voorwerp door de bediening van de Geest vindt als oneindig volmaakt in Hemzelf en genoegzaam, o dat is niet om uit te drukken hoe die zondaar overgaat in Christus met behoud van de deugden Gods.

Wat geschiedt er ten 2de? *Want door Hem hebben wij beiden de toegang.* Let op de navolgende punten:

De zondaar wordt vooraf in de spiegel van de wet geplaatst. Let op de zaak.

Ten 1ste de Rechter is heilig; dat is God; ten 2de de wet is rechtvaardig; ten 3e het vonnis is billijk. Dus hij heeft niets tegen de Rechter te zeggen want Die is heilig; niets tegen de wet want die is rechtvaardig; en niets tegen het vonnis, want het is billijk dat God hem verdoemen zal.

Nu, wat kiest de zondaar? Op dat punt kiest hij de zijde van de Rechter, niet van zichzelf, maar van de Rechter tegen zichzelf, hij krijgt dus een welgeval. Hij krijgt God lief. En waar hij de zijde van de Rechter kiest tegen zichzelf daar krijgt hij de deugden Gods liever dan zichzelf, daar wordt Christus geopenbaard als het einde van de wet, als een oneindig volmaakt Voorwerp van welgelukzaligheid. Daar wordt geopenbaard dat Christus betrekking heeft op de persoon, dus op de uitverkorene, niet op de zonde, en niet op zijn deugden, maar op zijn persoon; en daar krijgt de zondaar betrekking op de persoon Christus. *Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst lief gehad heeft.*

Hoe staat een ziel in het stuk van de inwendige roeping of van de wedergeboorte of van de rechtvaardigmaking of van de heiligmaking of van de heerlijkmaking? *Want door Hem hebben wij beiden de toegang.* Dus hier valt de middelmuur weg.

Nu zult u zeggen, *het woord toegang is een werkzame daad.*

Dat is waar, maar door het geloof in Christus. Maar wat staat er in mijn tekst in zijn verband? Een tekst van een dominee die preekt is niet een woord van een redenaar; een redenaar zoekt stof om 't mooi te doen; preken is Gods woord brengen, daaruit de

Christus verkondigen als het enige Middelpunt der zaligheid. Dus wij zijn geen redenaars om mensen te behagen.

Er staat in vers 16: *En opdat Hij die beiden met God in één lichaam zou verzoenen door het kruis, de vijandschap aan hetzelfde gedood hebbende*. Dat heb ik niet gedaan, dat heeft Christus gedaan. En in vers 17 staat: *En komende*, ik kwam niet, Christus kwam; *en komende* niet door de wet, maar komende door het evangelie tot verdoemelijke zondaars; daar *verkondig* niet ik, maar *Hij vrede, dien die verre en dien die nabij waren*. Dus het is God Die in u werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Dus God is in Christus gekomen. En nu Jehovah tot hem komt om hem op te lossen in Christus, gaat die zondaar door die bediening en door Christus toegang vinden. Daar vindt u de grond dat ze niet Remonstrants is in deze bediening.

Nu zullen wij verder gaan; dus Christus is de verdienende Oorzaak als Middelpunt van de zaligheid. Dat is ten 2e. *Want door Hem*, door Christus n.l., *hebben wij beiden toegang*. Hier laat Christus Zich noemen Borg en Middelaar; of laat ik Hem hier noemen *de geestelijke Bloedbruidegom*, het is mij om 't even. Maar de Joodse kerk en de Heidense mens, al zou de een ver en de ander nabij zijn, zij waren van nature geestelijk dood in de zonde en misdaden.

Nu zegt de apostel: "want door Hem". Hij is de verdienende Oorzaak; Hij is het Middelpunt van onze eeuwige zaligheid. Maar de Heilige Geest tussen Hem en de Vader en tussen ons en de Vader is de toepassende Oorzaak: *door één Geest*, dat is door de Heilige Geest. Want wie werkt het geloof in het hart van de Jood en wie werkt het geloof in het hart van een Heiden?

De Heilige Geest? Waardoor? Door het evangelie. Daar ziet u dus Drie Personen. De Heilige Geest is niet de bewegende oorzaak en niet de verdienende oorzaak, maar de bewerkende Oorzaak, *want de Geest gekomen zijnde zal de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel*.

Nu ziet u dus in mijn tekst, de Heilige Geest komt ze eerst te overtuigen, maar ten 2de komt de Heilige Geest te *getuigen*. Eerst leidt Hij hen in de spiegel van de Heilige wet. De Geest is 't die levend maakt, de letter van de Wet Gods doodt. De Geest is 't die levend maakt, 't vlees is niet nut. Daar ziet u de vallei van de dorre doodsbeenderen.

O, M. H., als de Heilige Geest dan Jood en Heiden levend maakt en overtuigd dan vinden zij geen toegang tot God. O, dan zijn wij God kwijt, Zijn beeld kwijt. Hij leidt ze in de Heiligheid Gods, en de rechtvaardigheid van de wet. Maar als de Heilige Geest ze zodanig bearbeidt dan plaatst Hij de zondaar in zijn doodstaat.

Maar om kort te zijn, wat doet de Heilige Geest? Hij schenkt ze dat geloof, en dat geloof heb ik u gezegd: dat werkt door de liefde. En wat doet de Heilige Geest? Die neemt dat steen hart weg en Die geeft ze een vlesen hart en Die wederbaart ze. Dat is niet de veronderstelde wedergeboorte, dat is niet iets uitwendig, oppervlakkig geschonken. Wat dan? Dat is inklevende heiligheid, en Hij wederbaart hen. Wat dicht was maakt Hij open, wat hard was maakt Hij zacht. Dus de Heilige Geest komt ze daarenboven natuurlijk krachtadig te bewerken en zo te bearbeiten dat Hij ze dat steen hart ontnemt en dat nieuwe hart schenkt, dat Hij ze wederbaart en vernieuwt naar 't evenbeeld Desgenen Die ze geschapen heeft, opdat ze gerechtigheid en heiligheid en die keus geschonken wordt.

Maar de Heilige Geest Die ze zo bearbeidt M. H., in de grondstukken van de waarheid, plaatst hun niet alleen in de Rechterlijke oordelen Gods, en overtuigd en wederbaart hen niet alleen, maar *getuigt* ook met hun geest dat ze kinderen Gods zijn. Want de

apostel getuigt: "overmits wij kinderen zijn heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, door welken Geest wij roepen Abba Vader".

Dus u voelt, de Zoon heeft toegang gekregen tot de Vader, Die zit aan de rechterhand van de Vader in de hoogste Hemelen, en nu krijgt de zondaar door Christus en door de Heilige Geest toegang. Dus wanneer hij door 't geloof, dat door de liefde werkt, bearbeid wordt, dan ziet u de Drie personen in de geestelijke Majesteit ingelijfd; en wat dan? *Die heeft de middelmuur weggenomen.*

M. H., wat is de orde van mijn tekst? Die wijst u er op: daar hebt u Jezus Christus, Die is 't Middelpunt. De verdienende Oorzaak van uw eeuwige zaligheid. En de Heilige Geest bewijst 't u zo kennelijk. Wat de apostel beschouwd als hij zegt: "Uit genade zijt gij zalig geworden, niet uit u, het is Gods gave." De apostel beschouwt de wortel van de genade, en wie is dat? De Heere Jezus is wel Borg geworden om de Kerk te verlossen, maar de verkiezende liefde is vrij van alles; en wat is nu de wortel van de genade?

God de Vader. En nu zegt de Apostel: Want door Hem hebben wij beiden de toegang, door een Geest *tot de Vader*. Door die lieve zaligmakende bediening hebben wij toegang tot de Rechter. Buiten Christus hebben wij, door de Heilige Geest, in de spiegel van de wet God leren kennen als een rechtvaardige Rechter; daar was God heilig, de wet rechtvaardig, en daar was het vonnis billijk. Daar heeft de zondaar door de bediening van de Geest de zijde van de Rechter gekozen, en een welgevalen in de straf. En daar in de bediening Gods, in 't oordeel, is God de Vader uitgetoerd.

In de Zoon en door de Zoon komt God de Vader in Christus tot de zondaar als Verbonds-God, en een verzoenend Vader. Dit komt in de tegenwoordigheid van Zijn Rechterlijke Majesteit openbaar in de consciëntie, en bevrijdt hem van de consciëntie die de zondaar veroordeelt en de wet die hem vervloekt en de satan die hem beschuldigt. In de vierschaar spreekt de eerste Persoon tot de zondaar van de voldoening. *God is 't Die rechtvaardig maakt, wie zal ze verdoemen?*

En nu die grondslag aanschouwd hebbende komt de apostel te zeggen: *Want door Hem hebben wij beiden toegang*". Nu krijgen zij de Geest, die Zijn kinderen leidt. Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heiligen Geest. En zovelen als er door dien Geest geleid worden heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden. O, die vrije gunst. Nu vindt de zondaar door Christus als verdienende Oorzaak een Verwerver van de zaligheid, en door de Heiligen Geest als Bewerker van dat werk vindt hij de beloofden toegang tot het Vaderhart Gods. God heeft de uitverkorenen lief, Zijn wet is voldaan, nu vindt hij toegang. Door Hem hebben wij beiden toegang door een Geest, niet tot de Rechter maar *tot de Vader*.

Nu zijn zij gebouwd, gebouwd op het fundament der apostelen en profeten waar Jezus Christus de uiterste hoeksteen van is; daar ligt de grond van de zaligheid. En nu blikte God de Vader op het offer van de Zoon en nu ziet ook de zondaar op 't offer van de Zoon. En nu vindt de zondaar God in de gunst en niet in wraak; nu is de hitte van Zijn gramschap geblust. O, die toegang! Nu ziet u een gezaligde Jood en een gezaligde heiden, door een Geest tot de Vader gaan.

*Dit is, dit is de poort des Heeren,  
Daar zal 't rechtvaardig volk door treén.*

Nu hebben zij toegang, door het geloof ook tot de Vader. Hebt u gemerkt in mijn inleiding, ... (ik wil even van mijn tekst afstappen), mijn inleiding was Hand. 2: 33. Gemeente, de Heilige Geest houdt er geen kunsten op na, en Hij is niet een ijdele spraakverwisselaar. Er staat in vers 33, - luister eens -: "Hij dan", dat is Christus de

Middelaar, als Knecht des Vaders, *door de rechterhand van God verhoogd zijnde*, dat is de eerste Persoon, Die wordt verplaatst als Middelaar van 't kruis, aan de Rechterhand; en dit wordt door de Heiligen Geest uitgesproken, en Christus krijgt de belofte des Vaders. Dus daar wordt de Vader genoemd *de Vader van onzen Heere Jezus Christus*, en in Hem van Zijn volk; en die ontvangen Christus.

Zij ontvangen Christus niet van God, - Hij is wel in Wezen dezelfde - maar in de orde des heils van de *Vader*. Hij zit bij Zijn Vader. Dus Christus vindt door Gods rechterhand toegang tot het Vaderhart, en ontmoet de Vader als Verbonds-Vader op de troon in Zijn bloed. Hij ontvangt van de Vader de beloften des Vaders. En nu vindt de zondaar in Christus, door de Heiligen Geest, toegang tot het Vaderhart. O, dan ontmoeten zij God in Christus, uit genade, in de vlekkeloze bediening van geopenbaarde soevereiniteit, opdat hun daar gegund wordt een toegang tot de Vader te vinden. Dat wil zeggen: Zij vinden eerst toegang tot des Vaders gunst, ten 2e vinden zij toegang tot des Vaders gemeenschap. Dus strikt genomen, dat rechtvaardiging is: hersteld te zijn in de gunst van God, en opgelost in de gemeenschap Gods; een vrijspreken van schuld en straf en een verkrijgen van het recht ten eeuwige leven.

*Opdat de mens weer zijn gerechtigheid krijgt*, vindt hij toegang als kind des Vaders in het bloed des Zoons, tot de Vader.

Dus hier zouden drie woorden kunnen gekozen worden, ik heb 't wel eens meer gezegd; en wat is dat?

Je hebt mensen in de wereld die komen bijvoorbeeld tot de deur van de kerk of tot de poort van de stad. Dat hebben onze vaders in de tekst Openbaring 22: 14 zó verklaard: Ten eerste *tot* Christus, ten tweede *in* Christus, ten derde *door* Christus. Dus je ziet mensen tot de poort komen, je ziet mensen in de poort komen en je ziet ze ook door de poort komen. Maar nu krijgt de kerk niet alleen toegang tot Christus en ingang in Christus, maar zij krijgen ook doorgang door het geloof. Het geloof heet niet alleen een toevluchtnemende daad in Christus tot de Vader, maar zij krijgen doorgang. Dus om niet te ver te gaan, legge een iegelijk zijn eigen ziel erbij.

Dus door Hem hebben ze beiden de toegang *tot de Vader*. Dat is wat voor Jood en Heiden, wanneer het toevluchtnemend geloof leeft, en hij mag de toevlucht eens nemen tot Christus, o dat is zo groot voor die ziel, al was het geloof nog zo groot of nog zo klein.

Maar ik geloof dat 't dat begeren zal, en niet alleen zeggen: nu heb ik toegang gevonden tot Christus, nu is Hij mij ontdekt, nu heeft mijn oog op Hem geblikt (u die gelooft is Hij dierbaar); maar in de 2de instantie: die ziel wordt niet alleen geleid tot Christus, hij wordt met medeweten geleid *in* Christus. O, die in Christus Jezus geleid is, is een nieuw schepsel. O, in die Christus ingeleid met bewustheid van de zaligheid! Maar nu in de 3de instantie zegt de ziel: "Nu ben ik tot Hem geleid, ben ik in Hem geleid, nu krijg ik ook door Hem toegang tot de Vader.

Dat is voor de poort en in de poort en door de poort. O, daar vindt hij tot het Vaderhart ingang en toegang tot de gemeenschap van de Vader, om opgelost te worden in de grondstukken van de waarheid.

Wat is dat hier al door het geloof een poort des hemels, maar wat zal dat straks zijn! Als je leest van de Godzalige Gomarus in de Dordtse synode, hij was een vijand van de Remonstranten; wanneer de Remonstranten Gomarus bestreden dan legde hij zijn hand op de Bijbel en verdedigde hij de waarheid. Toen hij ging sterven, met zijn hand op de waarheid en zijn andere hand naar de Hemel, in de glorie van de Godzaligheid, ging onze Gomarus gerust de eeuwigheid in. Hij vond toegang in het Vaderhuis en in het Vaderhart.



O, dat nu beiden, Jood en Heiden, door die Geest van Christus, toegang vinden tot des Vaders welbehagen om straks met de hand op de Bijbel en de hand omhoog, toegang te vinden toe de eeuwige gunst van God.

Daar ligt de waarheid, vanavond als een klein stukje verklaard. Als u daar onder verloren gaat M. H., jong en oud, als u daaronder verloren gaat, zal het Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan ulieden. O, dat u nog vanavond bekennen mocht wat tot uw eeuwige vrede is dienende. Die Christus wordt u verkondigd en Hij leeft nog.

En u volk des Heeren, hebt u 3 wenken beluistert; is er een volk in ons midden, die door het geloof toegang mocht vinden tot de poort van de eeuwigheid in Christus. Is Christus u ontdekt, is Hij van de Vader geopenbaard? O, zegt die ziel, dat durf ik niet te ontkennen.

Ten 2de bent u in Christus ingelijfd? Daar staan ze soms schuchter tegenover.

Maar ten 3de: Bent u door Hem met een Drie-enig God verzoend en hersteld in die gunst? Hebt u door Hem toegang met behoud van Zijn deugden? O, die eeuwige vrije gunst, die eeuwige zaligheid! Wat zal dat uitmaken straks voor die arme kerke Gods, als de wereld geoordeeld wordt. O, wat heeft God al niet vele eeuwen een handjevol Christenen tegen het geweld van de heidenen bewaard, zodat de Heidenen de Christenen niet overrompelen. Waarom? Omdat God de duivel bond van jaar tot jaar. Maar nu het Christendom zo schrikkelijk tegen God zondigt en zich zo schuldig maakt, wie ziet niet met duistere ogen dat het Christendom onder de toelating Gods zal gewaar worden dat de duivel de gevangenis uitkomt en dat de Gog en de Magog en de macht van het heidendom het Christendom zal vertreden, totdat de volheid der eeuwen komt, en de glorie der zaligheid?

Want God is vertoornd met een schrikkelijk en toorn tegen Jeruzalem. O, mocht u behouden worden M. H., behouden worden om niet met het juichend Christendom mee te doen, dat zingt en springt en jubelt. Comrie zegt: "er zijn gelovige mensen", - hij noemt dat gelovigen, dat moet u verstaan, - hij zegt: "die hebben zo'n hoop op Christus, die hebben geen tijd om over de zonde te denken." Hij zegt: "daar zal de wereld vol van worden, van zulk zingen en springen, Christus en nog eens Christus, zij hebben geen eens tijd, zij zijn zo vol van Christus, zij hebben zo'n pad zien liggen." Zou daar ons Vaderland niet vol van zijn? Maar er is geen tijd meer voor de oorzaak, de zonde en de schuld, en het recht Gods. Maar de uitverkorenen worden het gewaar, die mensen zijn God kwijt, daar staan zij reddeloos op de aarde. O, dat herstellen.

Och, had ik een tong als een Seraf, om de zaligheid, jong en oud, u aan te kondigen, eer het voor eeuwig te laat is en u voor altijd buiten Christus zult liggen, en u zult horen: Gaat weg van mij"! en daar weggeslagen te worden. De Heere redde en grijpe uw ziel en zegene Zijn Woord aan een arm en ellendig en nooddruftig volk opdat Zijn driemaal Heilige Naam verheerlijkt worde.

Laat ons zingen Psalm 27: 3.

### TOEPASSING.

De waarheid heeft ons geleerd T.H. wat de dichter daar deed opzingen: "En op een rots verhogen uit de ellend." Wie is er het eerst verhoogd? Immers mijn inleiding zei, hoe diep de mens gevallen was in de staat der ellende. Gods heilige deugden waren beledigd. Maar de Zoon van God is mens geworden op de aarde en heeft de hoogste Majesteit van Zijn Vader verheerlijkt. *Vader ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt.* Hoe diep heeft de Zoon Zich vernederd voor de Kerk. Hij heeft

uitgeroepen: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Hij boog tot in de diepste angsten van de hel, tot de dood, op het kruis. Maar de Vader heeft Hem met Zijn rechterhand verhoogd als Middelaar uit die staat. Zoals Psalm 69 zegt van de Middelaar: "Maar Ik ben ellendig en nooddruftig en uw heil zette mij in een hoog vertrek."

De Vader plaatst de Middelaar in het hoogste vertrek aan Zijn Rechterhand. De Vader is voldaan en de Middelaar heeft voldaan voor de Kerke Gods. En nu komt de Vader en geeft Hem de Geest. De Geest stort Hij uit en door die Geest wordt Zijn volk geleerd en wedergeboren en door die bediening wordt ook Zijn volk in Christus verhoogd, uit de ellende op een rots. Hier worden ze verhoogd door het geloof, wanneer zij eens een kijkje mochten nemen buiten zichzelf.

O, Jood en Heiden onder elk geslacht, o de grootste der zondaren vervreemd van alle grondstukken. Waar heeft God u levendig gemaakt en heeft door het geloof u uit uw ellendige doodstaat willen verhogen op een rots? De Middelaar, Hij leidt mij op een rotssteen die mij te hoog en wonderlijk zou zijn; o dat wonder kunnen zij niet klein krijgen, die vrije gunst die eeuwig Hem bewoog. Wat zal dat straks zijn als u in en met Hem verhoogd zult worden tot in de eeuwige zaligheid.

Jong en oud, je hebt een kostelijke ziel, u leeft nog onder de middelen van genade. God verdraagt ons nog, een handje vol Christenen, tegenover het ongeloof en bijgeloof. Satan is nog enigszins gebonden, hij is nog niet geheel uit zijn hel uitgegaan, maar hij staat om losgelaten te worden en om de vreselijke ergernissen op de aarde los te doen breken. Jong en oud, waar zult u toegang vinden, zult u roepen tot de bergen, tot de heuvelen en zult u roepen tot de wereld, tot de tijd, tot de zonde, tot de rijkdom, tot de armoede, tot een eigengerechtigheid of tot de deugden? O, waar zult u toegang vinden met alles buiten Christus? O, dan zal u gevraagd worden mijn medereizigers, uw verborgen zonde en uw geopenbaarde zonde en uw inklevende goddeloosheid. Waar zult ge u bergen? O, dan moet ik u aanzeggen, dan zal u een verzuimden tijd achter u zien liggen en een gapende afgrond beneden u, en een eeuwig gericht boven u. Dat zal wat zijn, jong en oud: "Gaaf weg van Mij, gij vervloekte in het eeuwige vuur;" dan zal uw toegang zijn de eeuwige rampzaligheid.

Ik zeg u, jong en oud, als u in de hel komt, de goddelozen zullen niets te zeggen hebben tegen God, en de rechtvaardigen hebben niets mee te brengen voor God, dus u gaat om eigen schuld verloren; en u wordt uit de eeuwige genade zalig.

Beneden is de bodemloze afgrond, hij is zo eeuwig diep, je vindt de bodem nooit en boven is alle gunst afgesloten, van binnen zal het zijn vuur en sulver. O, vreselijk zal het zijn; wij vermanen u en roepen u toe een handje vol genot van de zonde en de wereld, - o gaat u daarmee naar huis, o rustende op uw veronderstelde eigengerechtigheid, - o gemeente al wat buiten Christus is, is te kort.

O, mocht er van avond nog eens eentje verslagen worden en uitroepen: "ik kan niet langer tegen God zondigen". Zult u het vol kunnen houden tegen de goedertierenheden Gods in te gaan? De eeuwige Middelaar, is Hij uw rust niet geworden? U bent niet behouden buiten het fundament der apostelen en profeten.

Wij leggen onze hand op de Bijbel en staan voor Uw aangezicht: "dit is de weg, wandel in de zelve."

Gij, levend volk des Heeren, hoe menigmaal beschuldigt soms uw weg u, hoe menigmaal trotseert u de satan, hoe menigmaal uw vlees en uw eigen leven, uw afwijkingen in u, in het dagelijks leven. Hoe menigmaal in kruis en druk. Maar legt uw ziel eens oprecht voor Jehovah in Christus van de Vader ontdekt. Hij is u meer waard als geheel de wereld.

Mannen en vrouwen, deze liefde is wonderlijker dan de liefde der vrouwen. Dat innerlijke feit, die Christus Jezus, die Goddelijke Christus!

Hebt u onthouden wat wij gezegd hebben van de derde overdenking? Dan wens ik u volk, dat u veel oefeningen des geloofs met al uw kruis en met al uw smart moogt hebben.

Zegt u soms: "u moest eens in mijn hart en in mijn huis komen".

Ik wens, dat u door die liefde en geest toegang moogt vinden tot het hart van de Vader, tot het harte Gods.

De Heere zegene en heilige deze waarheid.

Wat zal het eens zijn toehoorders, wanneer wij straks uitgelost en afgelost zijn en toegang zullen vinden tot het eeuwige huis des Vaders om daar eeuwig het lied met de verlostten aan te heffen: "Gij Lam, Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed."

Ligt uw weg door druk en door kruis? De Heere lichte het juk van uw kinnebakken op en reike u in het woestijnleven dat voedsel toe, opdat u die vrije goedertierenheden in Hem mocht roemen. Dat zegene en dat heilige God om Jezus wil. Amen.

Slotzang Psalm 84: 6.

## 5. Verbondsrede door de Verbonds-Middelaar

Uitgesproken te Utrecht, kort na 't overlijden van Ds. M. HEIKOOP

Zingen: Psalm 25: 4.

Lezen: Mattheüs 26: 1-30.

Zingen: Psalm 86: 5.

Zingen: Psalm 97: 7.

Wij lezen zeer opmerkelijk Toehoorders, in Eféze 1: 7: "In denwelken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk, de vergeving der misdaden naar de rijkdom Zijner genade."

Paulus kwam met de volle zegen van het Evangelie naar Eféze in Klein-Azie, waar hij drie jaar en zes maanden bij dagen en nachten in 't openbaar en aan de huizen met vele tranen vermaande en arbeidde. Vanuit Rome als een gezant in een keten schrijft hij dezen doorluchtige brief, met zes kapitels, aan deze gemeente.

Na het gewone opschrift en groeten begint hij in vers 3: "God en de Vader te danken in Christus voor de verkregen zegeningen en spreekt hij van de verkiezing en verordineren, en komt in vers 7 en zegt 6 woorden.

Ten eerste, *in Welken*, in Wie? In de Geliefden, dat is in Christus.

Ten tweede, in Welken *Wij*; hij de Jood, en zij Heidenen.

Ten derde, in Welken wij *hebben*; wat? De verlossing! Zij is geestelijk en practicaal.

Ten vierde waardoor? *Door Zijn bloed*.

Ten vijfde: wat? *De vergeving der misdaden*.

En ten zesde: *dat alles naar de rijkdom Zijner genade*.

Dus dit kapittel is betrouwbaar, er is geen concurrentie bij.

Dus mijn eerste overdenking, hij zegt in het 6e versje 't laatste woord, in *den Geliefde*; dan slaat hij over van het 6e op het 7e vers, *in Welken*; dus van Wie heeft hij het laatst gesproken?

Van Christus en Die noemt hij *de Geliefde des Vaders*. En M. G. in Christus wijst hij dat feit aan, dus alsof hij zeggen wil: "buiten Christus hebben wij niets en buiten Christus zijn wij niets." Van nature zijn wij er allemaal buiten; zij zijn er in verkoren, geroepen en verordineerd. Nu gaat hij optellen in Christus is gerechtigheid en rechtvaardigheid, heiligheid en heerlijkheid. Dat is in die geliefde Christus. Dat moet je eens kalm overdenken.

Hij is Eenswezens met de Vader en de Heilige Geest; en de tweede Persoon in 't Goddelijke Wezen. Hij is een enig Persoon, een waarachtig Persoon en een natuurlijk Persoon.

Ten derde Hij is des Vaders grote Knecht, als Middelaar, Borg en Offer. Als Middelaar is Christus eerste Vrucht van des Vaders verkiezende liefde: *Zie Mijn Knecht, Welken Ik ondersteun*, enz. en is Hij des Vaders geliefde Zoon. En in die Geliefde Zoon en Middelaar hebben zij alles en daar buiten niets.

Laten wij 2 dingen opmerken. In het stuk der ellende, wat zijn zij in Adam? Een verdoemelijk niet. En wat zijn zij in Christus? In Hem, geliefden, zijn zij een zalig niet. Paulus zegt tegen de Corinthiërs: Hoewel ik niets ben. Dat is wat! Alles in Christus, niets in zichzelf; en als hij niets is, is hij alles, niets zijn is alles, ... dat is Godsvrucht.

Nu komen wij tot het tweede van mijn overdenking, hij zegt: "in Welken wij". Hij bedoelt hier in ruimere zin genomen mensen, edelen, hij bedoelt Gods kinderen, de uitverkorenen, geroepenen, ook Gods knechten. En als u de tekst bekijkt, Paulus was een Jood en zij waren heidenen. Als de zon opgaat en zij staan in 't licht, zegt een Jood: "niet door de besnijdenis, niet door de voorhuid". Waardoor dan? Door 't geloof in Christus. Zij zijn in Christus een nieuw schepsel. Ja, Paulus zegt: "Israël doet ook niet onder." Wat dan?

*Dan zal na zoveel gunstbewijzen,  
't Gezegend Heidendom,  
't Geluk van dezen Koning prijzen,  
Die Davids troon beklom.  
Geloofd zij God dat eeuwig Wezen.  
Bekleed met mogendheên,  
De Heer in Israël geprezen,  
Doet wonderen, Hij alleen.*

Dan wordt 't in één Israël. Dus het eerste onderwerp: *in Welken wij*, zegt hij. Nu begrijpt u, dit is een ambtelijke, apostolische uitdrukking. Paulus zegt niet: in Welken ik, maar "wij", ambtelijk; troostelijk in de verheerlijking. Het komt hier op aan of ik en u in Christus zijn; en in Paulus? Nee. Wat tot het leven en de gelukzaligheid nodig is, dat wordt een aparte toepasselijke daad; die in Hem gevonden worden hebben gerechtigheid.

Wat zegt hij met korte woorden? *In Welken wij hebben*; dat is geen verleden, maar tegenwoordige tijd gegrond en toegepast in de besluiten Gods. Een geroepen kind, een wedergeboren kind en een bevestigd kind.

Hij zegt ten derde: *in Welken wij hebben de verlossing*". Wat is er dan gebeurd? Ja, de Verlosser zal uit Sion komen, God is beledigd in Zijn Majesteit, en de mens is gevallen. Nu moet de Verlosser God zijn en mens zijn, twee naturen in één Persoon en moet de beledigde partij verheerlijkt, en de gevallen partij verlost worden. Wie kan dat doen? Christus, Die heeft Zijn Vader verheerlijkt en Zijn Kerk verlost. Wat krijgt de Heiden en de Jood?

Als God ze gaat bearbeiten dan krijgen zij de deugden Gods liever dan eigen zaligheid en vallen zij zonder krenking van Gods deugden in de armen van de Zoon van God. Dan krijgt de Vader de eer, o wonder aller wonderen. De verlossing is door recht in al Zijn volk. Hij zal het Verbond in eeuwigheid maken, en Sion door recht verlossen.

Ten vierde, hij zegt *"in Welken wij de verlossing hebben"*. Daar staan de kinderen weer in 't licht, en wat denkt u dat zij leren?

Ten eerste, dat de wonde groot is maar de oorzaak van de wonde is groter dan de wonde. De oorzaak is de zonde en nu liggen zij met de oorzaak en de wonde onder God. En wat is groter de wonde of 't Middel?

't Middel is groter dan de wonde, dat is 't bloed van Christus. Want de zonde is de dood, maar het bloed is levend. Nu zeggen zij: "het middel is groter dan de wonde, dat bloed wast en reinigt van alle zonden". Dat is wat!

Ja, hij zegt hier, *de verlossing door 't bloed*; zonder bloed was er geen vergeving. Als zij verwaardigd worden door 't bloed van Christus in de volle bediening te mogen rusten, *hoeveel meer zegt Paulus zal het bloed van Christus, Die Zichzelf door Zijn eeuwigen Geest onbestraffelijk Gode opgeofferd heeft uw consciëntie reinigen van dode werken.*

Dus beiden, Jood en heiden, passeren twee dingen door Zijn bloed.

Ten eerste komen zij, - weet u 't al? - in de badkamer. Daar worden zij gewassen. O, dat bloedbad. Hij Die ons lief gehad heeft en gewassen heeft in Zijn bloed, zie Openbaring 1. Bent u al in de badkamer geweest?

En ten tweede in de verkoelingskamer. Nu is er geen bevel van Gods toorn meer, de consciëntie is gereinigd van dode werken. Die tweede kamer passeren zij, ze waren zo vuil en Gods toorn brandt en vanbinnen brandt het ook. En M. G., daar krijgen zij verkoeling.

Wat staat er ten vijfde, de verlossing in Zijn bloed, en, zegt hij verder zo nadrukkelijk: *namelijk de vergeving der misdaden*; een weldaad uit 't genadeverbond. U begrijpt de vergeving der misdaden is niet, wet *en* misdaden weg, want de wet blijft. O, zegt die ziel M. G., *gewassen zijnde in dat bloed*; daar zien zij de genade. Als u de handen wast voeten of kleren wordt het water vuil, al wordt u schoon. Dat bloed van Christus echter wordt niet vuil al wordt u schoon, zoveel kracht zit er in dat bloed. Dat is wondervol bloed, dat kunt u nooit vuil maken zoveel kracht van verzoening zit er in. Dus in 't bloed hebben zij vergeving der misdaden, wat vuil was is schoon. Zij passeren de badkamer en komen in de verkoelingskamer, de hitte van de gramschap is geblust, is van de consciëntie weggenomen.

Wat is 't slot? Dan moet u bedenken, het is geen concurrentie, geen zwarte handel. Hij zegt: *naar de rijkdom*; dus dat is de rijkdom van al Gods deugden. God is rijk in barmhartigheid, genade, heiligheid en rechtvaardigheid. En krijgen Jood en heiden God te billijken, hij omhelst ze; valt hij met de deugden in Zijn armen, hij komt er uit, tegenvallen kan het niet, het kan alleen nog meevallen. In een weg die afgesneden wordt kan het alleen nog meevallen.

Nu komt hij uit de armen van de rijkdom van God; en dan ziet hij, wat ik straks zei, dat het Middel groter is dan de wonde.

En nu moet u eens goed doordenken, nu wordt hij ten eerste zalig; ten tweede, God wordt verheerlijkt; ten derde, van de mens is er niets bij.

Nu gebeuren er twee dingen, van zijn kant: Ik was uitgeteerd, omdat er van mij niets triomfeert. De Heere zegt: *Ik de Heere worde niet veranderd en daarom is 't kind niet verteerd*. En wordt de uitgeteerde niet verteerd, dan triomfeert God, en de uitgeteerde wordt gezaligd. Mochten wij daartoe verwaardigd worden in 't midden der oordelen, om wat er in de wereld ook gebeurt, vergund te worden dit te leren.

De winter is er nog, zou de zomer nog komen? Mochten wij, in 't midden der oordelen, de lijdenshistorie van de Messias passeren.

Wij hadden gedacht een klein stukje van de Verbondsrede, in vier punten te behandelen.

U kunt ze opgetekend vinden in Mattheüs 26, alleen het eerste gedeelte van vers 28:

**"Want dat is Mijn bloed."**

Zingen Psalm 72: 6 en 7.

De woorden van onze tekst prediken ons *een gedeelte van een Verbondsrede door de Verbonds-Middelaar*; zeggende: "Want dat is Mijn bloed." Dat wil zeggen, dat is het teken van Mijn bloed; of, het betekent Mijn bloed.

Wat is de orde van de tekst?

Ten eerste: dat is Mijn waarachtig bloed; want Hij is waarachtig God en mens.

Ten tweede: dat is rechtvaardigend bloed.

Ten derde: dat is Heilig bloed.

En ten vierde: een verheerlijkend bloed. En sluiten wij met een enkel woord.

*De Heere mocht ons geven, in spreken en horen, een zegen ten eeuwige leven. Amen.*

In de vier evangelisten, als vier engelen of sterren die schitteren, Mattheüs, Markus, Lukas en Johannes, hebt u de historie van Christus' lijden.

In Mattheüs reizen wij met Jezus naar Jeruzalem toe. *Ziet, Ik ga op naar Jeruzalem en daar zal het volbracht worden.*

Ten tweede, wij zijn in Jeruzalem en vieren het avondmaal, dan trekken wij uit en zingen de lofzang, na het eten voor de banden, voor de dood.

Wij zijn met onze tekst in Jeruzalem en daar ziet u de grote Verbonds-Middelaar het feestmaal houden met de jongeren. Tegelijkertijd, Hij eet het brood, Hij predikt het brood, dat is een daad, en geeft het brood, dat is ook een daad. Hij spreekt woorden, en neemt de beker en deelt die rond. Daar ziet u een kostelijke daad, dat doet de Messias.

In vers 28 zegt Hij: "Want dat is Mijn bloed". Denk er om dat is geen transsubstantiatie van de Paus (wezensverandering), dat is ook geen consubstantiatie van Luther n.l. medeaanwezigheid. Wat dan? *Want dat is Mijn bloed*; niet van stieren of kalveren, maar van Mij; dat is 't teken van Mijn bloed. Of, het betekent Mijn bloed. Het is het bloed des Nieuwen Testaments tot vergeving en tot bevestiging; en het is vergoten bloed. Het strekt uit tot velen, en tot vergeving van zonden. Zo hebben wij die Verbondsrede beluisterd.

Nu staat er in de eerste plaats: "Hij is de Profeet uit het midden onzer broederen." Hij staat te leren en Hij is Priester naar de ordening van Melchizédek, en de Offer-Koning naar Psalm 2. Dus in 't Profetische gaat 't door, want dat is Mijn bloed. *Want*, dat is een redegevend woord. Dus dat bloed van Christus is een voltooiing van de Mozaïsche wet, die houdt op en wordt vernietigd. *Want dat is Mijn bloed*; dat is het voedend bloed van de morele wet. Ik ben het einde van de wet. Ik ontwapen met Mijn bloed de wet en verheerlijk de wet en verlos de Kerk van de vloek der wet.

*Want dat is Mijn bloed*. Dat *betekent* Mijn bloed. Het is een waarachtig bloed, het is geen gemaaktheid. Weet u wat van Mij geëist wordt om Middelaar Gods en der mensen te zijn? Dan moet Ik een waarachtig mens zijn. Wat is een waarachtig mens? Die ziel en lichaam heeft, dat is geen stok of geest; dus Hij moet waarachtig mens zijn met ziel en lichaam. Dus Hij moet vlees en bloed aannemen door de werking van de Heilige Geest uit de maagd Maria. Dus moet Hij in alles de mensen gelijk zijn, uitgenomen de zonde. O, dat in ziel en lichaam de zonde gestraft wordt op een rechtvaardige wijze. Dus dat is een waarachtig bloed.

Wat is het tweede? Hij moet rechtvaardig mens zijn; wat betekent dat? Zonder zonde. *IK kan mens zijn zonder zonde. Ik heb geen erfschuld en geen dadelijke schuld.*

Hij is rechtvaardig mens. *Mijn bloed is rechtvaardig bloed en dat wordt vergoten.* Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen. Hij moet tot God gebracht worden, dit moet u vasthouden.

En wat is mijn derde puntje? Dat is Mijn bloed, dat is ten derde, een Heilig bloed. Hoe kan dat? *Want Ik heilige Mijzelf aan Mijn Vader voor Mijn Kerk. Ik wil Mij Zelf offeren, Mij Goddelijk offeren.* Hij Die heiligt en zij die geheiligt worden zijn één.

En zo kom ik tot mijn vierde puntje. *Dus dat is Mijn bloed*. Dat is ten eerste waarachtig bloed, ten tweede rechtvaardig bloed, ten derde heilig bloed. Wat is 't vierde? U zou denken, dat Gods Kerk alleen rechtvaardig en heilig wordt alleen in de tijd, nu moet u luisteren naar mijn vierde punt, gemeente van Utrecht. Dat God de

zonde haat en straft is betamelijk uit Zijn natuur, de zonde is onbetamelijk. De Nederlandse taal kan de zonde niet uitdrukken, daar zijn geen woorden voor.

Nu zegt Paulus: *Het behaagde Hem* (dat is God) *door Wien en uit Wien alle dingen zijn*, tot rechtvaardigheid ...? Nee, *dat tot heerlijkheid komen zouden alle uitverkorenen door de Overste Leidsman der zaligheid, door het lijden*. Het is een verheerlijkend bloed. *Vader Ik heb U verheerlijkt, verheerlijk Uw Zoon* en wordt verheerlijkt.

En nu moeten zij op grond van 't Verbondsbloed, dat waarachtig, rechtvaardig en heilig is, de heerlijkheid passeren, hoe zij ook sterven, al liggen zij ook onder een puinhoop.<sup>3</sup>

Hier hebt u de grond van de melodie. Mijn bloed is waarachtig, rechtvaardig, heilig en verheerlijkend bloed. Daar ziet u de volle bediening die Christus een ogenblik voorstelt, in de gronden der waarheid.

Als u even de tekst gaat bekijken moet u doordenken, en dan zal ik 't kort toepassen. "Want dat is Mijn bloed." Christus heeft het bloed aangenomen, en het wordt vergoten en toegepast aan mensen.

Nu voelt u dat mijn tekst een verbondsrede is.

Hier spreekt ten eerste een Verbonds-Middelaar. Hij is Middelaar van het Verbond der genade. Ten tweede Hij is Borg van 't Verbond. Ten derde het Hoofd van 't genadeverbond. Ten vierde de Priester voor de uitverkorenen voor God.

En M. G., nu staat Hij daar en zegt: "dat is het teken van Mijn bloed en dat betekent Mijn bloed". Nu gaat u een zinsnede bekijken. De Heere Jezus heeft bloed van een waarachtig mens. Bent u waarachtig mens, hebt u ziel en lichaam, anders is uw bloed niet waarachtig, want in Adam hebben wij met ziel en lichaam gezondigd en wij gaan met ziel en lichaam naar de hel, daar kunt u op aan.

"Want dat is Mijn bloed." Dat bloed van stieren en kalveren onder de wet en voor de wet was door de Vader niet verkoren. Maar Ik zeide: "Zie Ik kom, o God, in de rol des boeks is van Mij geschreven." En het is in de Verbondsrol geëigend. Hij zegt: "het is Mijn bloed". Dus in Christus' bloed ziet u de waarachtige grondslag.

Nu doe ik een vraag: daar zal een man zitten en daar een vrouw, en die mensen vragen beiden wat. Wat denkt u, dat die vrouw vraagt? Die zegt: "Wie is zulk een Middelaar?"

En die man zegt: "Wat geeft zulk een Middelaar." Die man is 't om de weldaad te doen en de vrouw om de Persoon.

Hellebroek zegt: "de man vraagt om loon, en de vrouw vraagt om de man." Want u weet dat het Zijn oprechte volk niet is te doen om te krijgen, niet om goederen, maar om verzoend te worden met God.

Wie is zulk een Middelaar Die zo waarachtig en rechtvaardig mens is?

Dus het is Mijn bloed en het is waarachtig bloed, voor ziel en lichaam; en Mijn ziel en lichaam offer Ik op.

En wat is mijn eerste puntje? Als ik en u overtuigd worden van zonde, en van het rechtvaardig oordeel Gods, en krijgen kennis van de Goddelijke deugden en onze schuld, dan kunnen wij met zeep of sneeuwwater ons niet schoon wassen. Met het bloed van stieren en bokken niet en met tranen ook niet. U kunt buiten de badkamer en verkoelingskamer God niet ontmoeten. U hebt ziel en lichaam, en nu wordt Gods recht u dierbaar, en de Goddelijke deugden komt u te omhelzen en lief te hebben. En wat is het enige Middel? En welk Middel is groter dan de wonde? Dat is het waarachtige bloed van de Heere Jezus Christus, dat is kostelijk bloed.

---

<sup>3</sup> Ds. Heikoop stierf onder het puin tijdens een bombardement, in de wachtkamer van een dokter



Hier hebt u een stuk van de historie van Christus lijden en dat in 't midden der oordelen Gods. De wereld is arm, het oordeel is groot; spijker er zomaar geen vlag aan.

Is 't ons te doen om God te hebben? Wij hebben God beledigd, Majesteitsschenders. Wij hebben God op 't hoogst misdaan. Wij zijn van 't heilspoor afgegaan. Gaat naar de Hemel, hel of wereld, is er een middel om een rechtvaardig God en een vervloekt zondaar elkaar te doen ontmoeten?

Ik zal kort zijn: "het is Mijn bloed", waarachtig bloed; de wijsheid Gods vindt het middel uit. Wat zegt Maresius op de Dordtse Synode? Hij zegt: "De weg der zaligheid is de vinding der wijsheid des Vaders". Die vindt het Middel uit om God te verheerlijken, en de mens te zaligen. Dat middel was Christus. De wijsheid des Vaders bracht leven naar voren en Christus presenteerde het. De liefde des Vaders liet Christus aan het kruis nagelen tot verzoening van de zonde. En Christus zegt: "dat is Mijn bloed", het bloed van een waarachtig mens.

"Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door 't vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende, in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in 't vlees, opdat het recht der wet in ons vervuld zou worden."

Als ik en u met de toestand van ons hart 't 2e punt kalm overdenken. Wat staat er in Psalm 51?

*Het is niet alleen dit kwaad dat roept om straf,  
Neen, ik ben in ongerechtigheid geboren.  
Mijn zonde maakt mij 't voorwerp van Uw toorn.  
Reeds van het uur van mijn ontvang'nis af.*

En wat zijn wij? Wij zijn van 't uur van onze ontvangenis 't voorwerp van Gods toorn. Was Christus ook het voorwerp van Gods toorn? Dat zegt Arminius.

Christus was het voorwerp van Gods eeuwige liefde; dat was en bleef Hij. Hij droeg de toorn van de zonde van het menselijk geslacht, diezelfde Zoon was een toorndrager. Dus u ziet de Verbondsleer. Als Gods arme kinderen twee dingen zien; ze zitten in banden en zeggen: "Hoe komt God aan Zijn eer".

Luther zegt: "Hoe kom ik tot God bekeerd".

Calvijn zegt: "Roep eens wat anders, hoe komt God aan Zijn eer". Als ik en u in kennis met God komen, zeggen wij: "Hoe komt God aan Zijn eer." En dan zegt de Vader: "daar zal Ik voor zorgen".

Daar komt de wijsheid, die geopenbaard is in Christus en Christus zegt: "dat is Mijn bloed", dat is een waarachtig bloed, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; dat is de grondtaal. Een waarachtig God en een leugenachtig zondaar elkaar ontmoetende.

Wij behoeven niet te liegen om leugenaars te worden, u bent toch een leugenaar. En als wij met onze verdoemelijke toestand voor God komen, en als Jezus zegt: "dat is Mijn bloed", dan wil een waarachtig God met een leugenachtig zondaar te doen hebben. De zonde wordt door Hem voldaan en dan wordt ziel en lichaam in Christus verlost; dan worden er raadselen ontraadselt.

Naomi zegt tegen Ruth: "Bent u op de akker van Boaz geweest?" En Psalm 25 zegt: "dat heilgeheim wordt aan Zijn vrinden, naar Zijn vreeverbond getoond". O, zegt die ziel, "nu kan ik nog zalig worden, en dat in de waarachtige voldoening Gods om een leugenachtig mens met God te verzoenen".

Mijn tijd is te kort om uit te wijden. Wat is het 2e punt in de grondstukken van de waarheid. Nu gaat de Vader Zijn uitverkorenen met ziel en lichaam eigenen. En liggen

zij in Adam verdoemelijk en stort Christus Zijn waarachtig bloed voor de kerk, en nu komt de Heilige Geest die maakt Gods kind, ziel en lichaam, tot tempelen des Heiligen Geestes. Verdoemelijke schepsels worden als de bergen Sions en worden tempelen des Heiligen Geestes en komt de Heilige Geest dat toe te passen.

O, zegt die ziel, "ik ben 't voorwerp van Gods toorn". Ik hoorde één van mijn kinderen, in banden, uitroepen: "Vader, ik ben het voorwerp van Gods toorn." Zij zit nog in banden, haar verstand is haast weg. Daar hebt u het voorwerp van Gods toorn.

Nu moet ik een stapje verder en ten 2e een rechtvaardig bloed: *dat is Mijn bloed*. En wat is een rechtvaardig mens die geen zonde heeft? Christus heeft geen erfschuld en geen dadelijke schuld, toch stort Hij Zijn bloed. De Goddelijke natuur nam vlees en bloed aan door de werking van de Heilige Geest, niet door 's mans toedoen, uit het zaad der vrouw.

Hellebroek zegt: "alle mensen hebben zonde, uitgenomen Christus". Die jongen op de catechisatie zegt: "Adam en Eva hadden geen erfschuld."

Nu komt Christus en Die is Borg en Middelaar en stort rechtvaardig bloed dus Hij had geen erfschuld en geen dadelijke schuld. Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen. Hij kan sterven voor anderen, Hij moet sterven voor anderen en mag sterven voor anderen en zorgen voor anderen.

Sommigen van de Farizeeën zeggen: het kan toegelaten worden dat Christus rechtvaardig mens is?" Maar Christus zegt: "Wie overtuigt Mij van zonde?" Hij was gelijktijdig waarachtig God, sterker dan alle creaturen en nu neemt de Goddelijke natuur de nota over en nu hebben wij een altaar in de Hemel. Houdt dit even in gedachten. Nu is ziel en lichaam een offer, en gaat Hij door Zijn eeuwige Geest Zichzelf als Profeet, Priester en Koning offeren, en de zondaar rechtvaardigen.

Nu ziet de Rechter eerst op het bloed, pardonneert Hij het kind in het bloed, en met het kind is Hij ook bij het bloed. Als de Rechter op het kind kijkt, zonder bloed moet het kind omkomen, want God kan de zonde niet ongestraft laten. "Maar wie zal nu beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is 't Die rechtvaardig maakt, wie is 't die verdoemt? Christus is 't Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is. Die ook ter rechterhand Gods is. Die ook voor ons bidt."

O, kostelijk bloed! Dat is Mijn bloed, dat is rechtvaardig bloed; en zegt Hij in Jesaja 50: "Wie zal met Mij twisten en Mij verdoemen?" Nu is Christus de Borg en wordt u rechtvaardig, door het bloed van de Borg. Rechtvaardig bloed, is Godverheerlijkend en ontdekkend en zielsvertroostend, de ceremoniële wet afdoende.

Wat zegt ds. Roelofsen: "Ja", zegt hij, "dat is kinderrechtgevend bloed, dat geeft recht, dat bloed wast en reinigt van alle zonden".

De schuld verzoend en de straf weggenomen, een thuiskomen in het hart des Vaders, daar is God alles in allen en Christus in de ambtelijke bediening rechtvaardig. Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen. Nu ziet God op 't bloed en 't kind op 't bloed.

Denk er om wat Comrie zegt: "Wat buiten de ark was moest omkomen; wat niet op de koperen slang zag moest omkomen; en wat buiten Christus leeft en sterft gaat rechtvaardig verloren, en gaat met ziel en lichaam verloren".

O dat rechtvaardige bloed van die dierbare Heere Jezus. In 't bloed van Abel heeft de dood getoond dat hij macht had, want hij is doodgeslagen en zijn bloed roept om wraak. Christus roemt dat Hij macht heeft over de dood en dat bloed is meerder dan het bloed van Abel. Wat leren Gods kinderen?

Ten eerste: dat zij rechtvaardig verloren liggen, en rechtvaardig verloren gaan, maar worden ook rechtvaardig zalig. God is rechtvaardig als Hij de zonde straft. Maar het is de liefde des Vaders in Christus door de Heilige Geest om op grond van een

rechtvaardig oordeel, Gods volk te zaligen. Kent u dat bloed? Het is rechtvaardig bloed. O, wat zal dat uitmaken!

Het 3e punt M. G. Wij maken onderscheid tussen de wedergeboorte in engere zin en ruimere zin. Maar wij maken ook onderscheid tussen het wezen des geloofs en de hebbelijkheid des geloofs. En uit het wezen des geloofs kent u de hebbelijkheid des geloofs in de wedergeboorte, en dat openbaart zich in inklevende heiligheid. *Jaag naar de heiligmaking zonder welke niemand God zien zal.* Dus vóór de rechtvaardigmaking geen heiligmaking. Hier moeten wij niet knoeien. Rome zegt: "eerst de smet en dan de schuld".

"Nee", zegt Brakel, "eerst de schuld en dan de smet".

Rome zegt: "eerst de heiligmaking en dan de rechtvaardigmaking".

Dus op grond van dit getuigenis is het in de grond van de zaak, ten eerste het waarachtig bloed en ten tweede een rechtvaardig bloed, ten derde is het ook een heilig bloed. Hij zegt het Zelf. Wat denkt u dat God zegt? "Wees heilig, want Ik ben heilig". Pelagius zegt: "als je doet wat je kan en God geeft wat je niet kan, zo krijg je de zaligheid".

Augustinus zegt: "Geef Heere, wat U gebiedt, en gebiedt dan wat U wilt, zo zult U niet te vergeefs gebieden".

O, Gods volk zegt: "het is moeten en niet kunnen". God geeft eerst wat Hij gebiedt. God geeft niet wat, en wij wat. *Wees heilig, want Ik ben heilig*; daar komen ze voor te staan. God geeft wat. Hij is de Heere.

Christus zegt: *Vader Ik heilige Mij Zelf voor haar*; en gaat Zichzelf offeren. O, dat heilige bloed, die inklevende heiligheid. In ons zuchten en onze tranen zit niets. Ruth leefde eerst van de vrucht van Boaz' akker en later is zij bevrucht bij Boaz.

Dat is Mijn bloed in de waarachtige bediening van de heiligmaking. En nu moeten zij door het bloed gewassen en gereinigd worden.

Wat zegt Hij in de doop? Dat is water! Gods kinderen zoeken rechtvaardigheid en heiligmaking en zij zoeken leven en vinden bij zichzelf niets dan de dood. Zien zij Christus aan het kruis hangen en zien zij bloed en water uit Zijn zijde vloeien, dan zien zij de heiligheid in de Middelaarsbediening.

Mijn tijd is kort, ik moet naar mijn 4e punt.

*Dat is Mijn bloed*, dat is verheerlijkend bloed, want Hij zegt Zelf: "Vader, Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen. Vader, Ik wil dat zij Mijn heerlijkheid aanschouwen." Ook dat vele kinderen tot heerlijkheid geleid worden.

Dan zullen zij in 't bloed vinden alles wat tot het leven en de gelukzaligheid nodig is. God bewaart Zijn kinderen, en zij zullen voor geweld en bedrog bewaard worden. Geweld zou de stokbewaarder zich doen, en bedrog ook.

En nu is het een waarachtig bloed, een rechtvaardig bloed, een heilig bloed, en een verheerlijkend bloed. Denk er om M. H., nu kan het gebeuren dat Gods kinderen, die in Christus zijn, Zijn vernederde staat gelijk worden en dat hun lot en weg zo diep is, dat zij zeggen: "Heere mijn voeten waren in mijn leed, bijna uitgeweken." Ik lig in moeite en verdriet.

Maar als God dan komt met mijn tekst. Wat staat er in Psalm 97?

*"Juicht vromen om uw lot,*

*Verblijd u steeds in God".*

O wat is dat voor de kerk. Dat is door een waarachtig bloed van Zijn Zoon. Minder kan het niet, meer was er niet. Het is rechtvaardig bloed. *Ik had geen zonde. Ik stierf*

*rechtvaardig voor de onrechtvaardigen.* En het is heilig bloed; en nu worden zij er ingeleid dat het is heerlijk bloed.

Daar zit u moeder, met uw kinderen, uw geliefde man Ds. Heikoop is in de eeuwigheid. U hebt het weduwekleed aan, straks komt daar die ganse kerk samen, daar is geen man en geen vrouw. Daar zeggen zij: "Gij Lam hebt ons Gode gekocht." Daar hebben zij witte klederen aan. Geen hongersnood, geen oorlog, geen inwoner zal zeggen: "ik ben ziek". *Juich, vromen om uw lot, verblijdt u steeds in God.*

Wee u wereld, wee; en goddelozen, wat zakt u weg, zal u het bloed verachten? Feest maken, sabbat ontheiligen? Kinderen, jong en oud, vader of moeder, bent u in 't bloed gewassen? Als u daar onder verloren gaat zal het Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan ulieden.

### **Toepassing**

Nog een klein stukje, in het midden van u, tot toepassing.

Wij hebben gelezen Efése 1: 7: "In Welken", dat is in Christus, door de eeuwige liefde des Vaders, en des Heiligen Geestes. Jezus Christus het enige Middel van eeuwige zaligheid is.

*In Welken wij*, zulke verdoemelijke voorwerpen, Paulus, een Jood en zij Efészische heidenen.

*In Welken wij hebben de verlossing*, geestelijke en een eeuwige verlossing, die rechtvaardigt van schuld en straf. Een heiligmaking en heerlijkmaking van al Zijn volk; en nu blijft er niets over dan heerlijkheid.

't Kost de Heere Jezus Zijn bloed, voor u gestort, en aan u toegepast en door de kracht van het bloed God eeuwig te verheerlijken. O, zegt hij, *vergeving der misdaden hebt gij.*

Wereldse Joden hebben de gewoonte grote beurten te wassen, van 't hoofd tot de voeten. De Heere Jezus zegt: "die gewassen zijn, die een grote beurt gehad hebben, moeten alleen de voeten gewassen worden". Dat is een dagelijkse wassing; om niet er verder op in te gaan.

*En de vergeving der misdaden naar de rijkdom Zijner genade.* Bent u Hem ingelijfd?

Utrecht, ziet u het oordeel Gods als vrucht van de zonde? God laat Zich niet bespotten en nu zijn onze feesten in rouw veranderd en roept God om vernedering. Mochten wij verootmoedigd en vernederd worden en voor Zijn aangezicht invallen. Buiten die rijkdom is 't arm en moeten wij met de zonde naar de hel.

Wij bidden van Christuswege, laat u met God verzoenen in de kracht van Zijn bloed, uit vrije genade.

Volk des Heeren, ik zal nog een enkel woord zeggen; in dat lijden van de Heere Jezus spreekt Hij over Zijn bloed en wijst Hij op dat bloed.

Gemeente van Utrecht, wie denkt u dat de beker vol gewerkt heelt? Adam, en wij door en in Adam. Door een mens is de zonde in de wereld gekomen en door de zonde de dood, en de dood is tot alle mensen doorgegaan, in dewelke wij allen gezondigd hebben. Wij hebben de beker vol gezondigd. Wie spreekt het tegen?

Petrus, hij zei: "wees U maar genadig, maar ik zal ze met mijn zwaard het oor afhouden".

Wij spreken altijd tegen.

Wie zet de beker de Zoon op de hand?

De Vader. De Vader geeft hem niet aan mij, of aan u, maar aan Zijn Zoon, en die drinkt de beker uit. De zonde in Adam, die Petrus tegenspreekt, en door de Vader in de handen gegeven wordt van de Zoon. Dat kostelijke bloed!

En nu zegt de Zoon: "Dat is Mijn bloed". Dat is waarachtig, rechtvaardig, heilig en heerlijk bloed. En als u tot heerlijkheid komt is er geen druppel teveel gestort.

O, arme onbekeerden, kinderen, jongens zit u bij moeder? Uw vader kan niet meer op de preekstoel komen; mocht u veel van uw moeder houden, en net als vader bekeerd worden. En kinderen, wat zal het zijn God te ontmoeten en zal 't zijn buiten 't bloed? Dan zal er geen waskamer, geen verkoelingskamer zijn.

God zegene Zijn woord tot waarachtige bekering.

Volk des Heeren, bent u er in, is dat uw lot, uw weg? O, versterke Hij uw geloof. Hij onderschraeg en ondersteunde uw ziel, en geve Hij moed in moedeloosheid, raad in radeloosheid. Hij bevestigde u om het bloed. Amen.

Slotzang Psalm 97: 7.

**EEN EERLIJKE SCHULDENAAR DER VRIJE GENADE  
VOORGESTELD IN EEN PREDICATIE OVER 2 TIM. 2: 10,**

**EN**

**DE ZEGEN BEDE VAN EEN APOSTEL  
VERHANDELD IN EEN PREDICATIE OVER 2 PETR. 1: 2**

**TENSLOTTE**

**HET ENIGE RECEPT VOOR EEN NEERGEBOGEN ZIEL  
VERKLAARD IN EEN PREDICATIE OVER PSALM 42: 12**

**UITGESPROKEN IN HET JAAR 1936**

**DOOR**

**Ds. J. FRAANJE  
PRED. DER GER. GEM. TE BARNEVELD**

**OPGETEKEND DOOR EEN OUD-CATECHISANTE**

**Uitgegeven bij:  
Romijn & Van der Hoff, Gorinchem**

**DEN HERTOG'S UITGEVERIJ - UTRECHT**

## VOORWOORD

Mijn geachte medereizigers naar de eeuwigheid.

Deze predicatiën zijn enkele jaren geleden (1936) reeds uitgesproken en opgetekend. Enkele vrienden verzochten ons ook deze uit te geven, aan welke wens wij hiermee voldoen, terwijl dit nu nog mogelijk is.

Wij gedenken heden aan de Psalmddichter in Ps. 119:69:

*Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig Heere.*

Slaan wij een blik op een rechtvaardigen God in de majesteit van Zijn wezen, gedachten, woorden en werken, dan zien we Hem als een rechtvaardige Richter, door Zijn schepsel beledigd en tot toom verwekt, dan zien wij dat Hij uit kracht van Zijn natuur en wezen de zonde haat en straft, hetzij in de Borg of in de wens zelf, doch ze nimmer ongestraft vergeeft. Maar ze ten eerste rechtvaardig straft in Christus voor Zijn uitverkorenen en ten tweede ook rechtvaardig in Christus de zonde van Zijn volk vergeeft en bij staatsverwisseling een bewustzijn daarvan geeft.

Zo zien we Hem ook als een rechtvaardig Vader met behoud en verheerlijking van al Zijn deugden en zien de opening van Zijn Vaderlijk hart, gunst en gemeenschap om door de rollen der eeuwen uit de geslachten der volkeren, (al zijn de oordelen ook doorluchtig op aarde), o, dan zou 't ons nu met de oude dichter betamen te zeggen uit Ps. 105: 3

*Vergeet Zijn grote daden niet,  
Vertelt Zijn wonderen met vliet:  
Roemt Zijn oordelen en Zijn Woord,  
Die de Heer Zelf gebracht heeft voort.*

Maar wat er ook staat of valt of gebeurt *Sion wordt door recht verlost en hare wederkerenden door gerechtigheid*, Jes. 1: 27. Dat Sion, liggende van nature in zijn staat in Adam, *tegen* dat recht, wordt geplaatst door Gods lieve Heilige Geest *vóór* dat recht; kennen, zien, beminnen, billijken en *omhelzen* dat recht, dus Sion vallende onder het recht, wordt verlost *dóór* het recht. In de rechtvaardigmaking worden ze verlost van schuld en straf en krijgen een recht tot het eeuwige leven, in de heiligmaking worden ze verlost van de smet en in heerlijkmaking van al de gevolgen der zonde, om dus dat recht in Sion verheerlijkt te zien, en Sion eeuwig in dat recht opgelost te zien.

Mocht God in 't midden Zijner oordelen door Zijn eeuwige Geest zich nog ontfermen in het heiligen van Zijn oordelen, dat de volkeren Hem vrezen en buigen voor Zijn majesteit. Hij mocht jong en oud krachtdadig bekeren en de oordelen als tweede oorzaken in Zijn hand heiligen voor Sion opdat de dochteren van Juda zich verblijden om Zijner oordelen wil, Ps. 97: 8.

Doch wat is daar in onze dagen weinig van te zien, Zou Gods kerk op aarde nog een beurt krijgen tot haar reformatie eer haar grote bruiloftsdag komt, en zou Hij Juda's steen nog herbouwen uit het stof? Ps. 69: 14.

Of zouden de wijze maagden met de dwaze in deze donkere nacht blijven slapen tot de Bruidegom komt en voor eeuwig de wijzen zal scheiden van de dwazen? God mocht ons in dit diep vervallen leven allen bewaren voor zonde en ongerechtigheid, onze oren niet wenden van de waarheid en naar ijdele dingen omzien.

O jongen en ouden, land en volk, werd er een vernederen onder de krachtige hand Gods gevonden en dat onze jeugd met de ouden samen mochten gedenken: "we aan naar een nimmer eindigende eeuwigheid".

Straks staan we allen voor de grote Rechter van Hemel en aarde; en zult ge dan als eindig mens naar de oneindige en onuitsprekelijke rampzaligheid gaan? Om eigen schuld verloren - er zijn geen woorden te kiezen voor dat gemis en gevoel en openlijk verzet.

Maar aan de andere zijde zijn er ook geen woorden te kiezen om de gelukzaligheid der uitverkorenen in woorden uit te drukken. Dan met ziel en lichaam voor eeuwig verlost van een lichaam der zonde en smart, om nu de grote Bruiloftszaal voor eeuwig in te gaan.

't Is de wens mijner ziel, dat God deze drie predicatiën mocht zegenen tot eer van Zijn Naam, tot roem van Zijn deugden, tot nut van Zijn volk en tot zaligheid der onbekeerden.

"En al wat niet is en was naar de reinheid van Zijn heiligdom, God zelf mocht het verzoenen".

*God die helpt in nood,  
Is in Sion groot;  
Aller volken macht  
Niets bij Hem geacht;  
Buigt U dan in 't stof,  
En verheft met lof,  
't Heilig Opperwezen,  
Wilt Het eeuwig vrezen.*

Dit is de wens van uwen onwaardige dienaar in Christus,

J. FRAANJE.

Barneveld, Juli 1941.



## 6. Een eerlijke schuldenaar der vrije genade.

Lezen 2 Tim. 2.

Zingen Ps. 119: 1.

Zingen Ps. 3: 1 en 2.

Zingen Psalm 119: 72.

Slotzang Psalm 138

### Inleiding.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid.

't Is voor een kind Gods op aarde altijd een zeer gewichtige zaak geweest om voor de strijd en in de strijd bewaard te blijven voor drie dingen:

1e. Voor moedeloosheid.

2e. Voor slaafse vrees.

3e. Voor wettische ijver.

- Om dus in de eerste plaats in 't midden van de strijd niet in moedeloosheid neer te zitten of in boosheid op te staan wanneer het kruis eens wat lang duurt of zwaar drukt.
- In de tweede plaats, om niet in slaafse vrees op mensen te zien. *Vreest niet uit vreze van hen en wordt niet ontroerd, maar heiligt God de Heere in uw harten.*
- En tenslotte om niet in wettische ijver zichzelf te helpen, maar te wachten in lijdzaamheid.

God verwisselt de kruisen hier wel eens, maar neemt ze nooit geheel weg. Dat doet Hij niet eerder voor 't kind naar huis gaat. Als 't ene kruis voorbij is, staat weer een ander gereed, en dat doet Hij in Zijn Alwijsheid om Zijn volk voor hoogmoed te bewaren.

Wat zou nu profijtelijk zijn?

Om voor en in de strijd een blik te slaan op het volmaakte voorbeeld dat Petrus ons geeft in 1 Petrus 3: 18: "Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen".

Hij is aan het kruis gedood, opdat Hij de Zijnen er van verlossen zou. Zou 't dan een kind van God niet betamen om in hart, huis en kerk de strijd op te nemen en het kruis te ondergaan. En in de strijd wens ik u toe bewaard te worden voor slapheid, traagheid en moedeloosheid, maar bovenal voor eigenliefde. Om nu door 't geloof een blik te mogen slaan op Hem, die het kruis heeft gedragen, de schande veracht om de vreugde die Hem voorgesteld was.

Gaat uw strijd soms een vreemde koers en lijkt het u of nooit iemand zulk een weg door moest, drukt een ongekende beproeving zwaar op u? O, zoek dan niet uit eigen liefde de strijd te ontlopen of te ontwijken. Ziet op de Middelaar, die onder het zwaarste lijden er toch niet uit wegliep maar zeide: "*Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede*".

Draagt uw kruis niet al zuchtende, maar zoekt door genade en de kracht van Christus staande te blijven. Niet om iets te verdienen of te betalen - alles is verdiend en alles is betaald - doch wetende dat alle kruisen hier in dit leven slechts verwisseld zullen worden, doch bij de dood eerst afgelegd.

O, denk maar nooit dat ge 't hier eens te boven zult komen hoe zouden ze anders door vele verdrukkingen moeten ingaan?

O, als ze door 't geloof daarop een blik mogen slaan, dat bewaart hen voor geestelijke hoogmoed en eigenliefde.

Dan zegt de kerk: "Ik dank U, Heere, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij". Jes. 12: 1. Want het doel van alle kastijding is, om het kind nader bij God te brengen.

Wij hadden dan gedacht uw christelijke aandacht te bepalen bij zulk een strijdende, kruisdragende gezant van Jezus Christus, *die schuldenaar der vrije genade geworden was* - hetwelk uwe aandacht vindt opgetekend in 2 Timotheüs 2: 10, waar wij Gods Woord aldus lezen:

***"Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen".***

Doch vooraf vragen wij des Heeren onmisbare zegen.  
Zingen Ps. 3: 1 en 2.

Wij schrijven boven onze tekst:

"Een eerlijke schuldenaar der vrije genade of het dappere geloof van een geoefende krijgsman".

- 1e. In zijn verdragend vermogen beluisterd.
- 2e. In zijn oogmerk vertoond.
- 3e. In zijn grondslag verklaard.
- 4e. In zijn heerlijkheid bevestigd om dan
- 5e. Aan de hand der Schriften toepasselijk te eindigen.

*Gave, de Heere, in spreken en horen een alles verbeurden zegen ten leven, om Jezus' wil. Amen.*

***1e. In zijn verdragend vermogen beluisterd.***

De auteur van dezen brief begint in het opschrift zichzelf te verklaren, zeggende: *Paulus een apostel van Jezus Christus door de wil van God enz., aan Timotheüs, mijn oprechten zoon in het geloof: genade, barmhartigheid en vrede van God de Vader en Zijnen Zoon Jezus Christus.*

Hij schreef hem kort voor zijn dood, als een geestelijk vader aan zijn geestelijke zoon. In ons tekstkapittel begint hij Timotheüs te vermanen om toch als een goed krijgsknecht van Jezus Christus staande te blijven. Hij wijst op de handeling der krijgslieden in de wereldse legers en zegt: "Indien iemand ook strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden". En als een voorbeeld voegt hij er aan toe: "De landman als hij werkt moet alzo eerst de vruchten genieten". Merk hetgeen ik zeg, mijn zoon. Doch hij wist wel dat alle dingen persoonlijk geleerd moeten worden, daarom voegt hij er aan toe: "Doch de Heere geve u verstand in alle dingen". Toch was de apostel van zichzelf bewust als een geroepen en gezonden dienaar, de zuivere waarheid gepredikt te hebben, want nu zegt hij in vers 8: "Houdt in gedachtenis dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, welke is uit den zaden Davids, naar mijn Evangelie".

Men zou denken, daar zal hij veel eer mee behaald hebben, om het Evangelie getrouw te prediken.

Bij de godsdienstige Joden alvast niet, want hij moest zeggen: "Om hetwelk ik verdrukking lijd tot de banden toe als een kwaaddoener".

Was echter daardoor de waarde van het Evangelie verminderd?

Nee Timotheüs, ik kan u met vrijmoedigheid zeggen: Hoewel ik als een kwaaddoener lijden moet, het Evangelie heeft zijn vrije loop, want: "het Woord Gods is niet gebonden".

Op deze woorden nu volgt onze tekst, die wij noemden: *"Het geloof van een dapper strijder"*. Want zegt hij, daarom, omdat dus ondanks alle vijandschap het Woord Gods niet gebonden is, *daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen*, enz.

Is dit niet de taal van een geoefend krijgsman?

Nu zou Timotheüs, jong en onervaren als hij nog was, kunnen vragen: Wat is er dan toch wel te verdragen?

Wel mijn zoon, dat zal ik u zeggen.

1e. Verdraag ik hier in Rome de spot van ruwe krijgslieden.

2e. De hoon en smaad van mijn Joodse broeders.

3e. Verdraag ik het kruis der vals ingeslopenen, die de gemeenten des Heeren zoeken te verwoesten.

Nu zou men kunnen vragen: Maar denkt u dan met die verdraagzaamheid nog iets te betalen of te verdienen Paulus?

Neen broeders, zou hij zeggen, daar is geen sprake van, doch ik verdraag het alleen als een dienaar van mijn grote Meester in gelijkvormigheid aan Hem.

Hij heeft verdragen om te betalen en geleden om te verdienen - dus nu schiet er voor mij niets meer over dan alles uit liefde tot Hem te verdragen tot *navolging*.

't Blijkt dus duidelijk, dat Paulus verdraagt zonder enige waarde aan het verdragen toe te kennen, doch louter uit liefde tot God en liefde tot zijn medebroeders, de uitverkorenen, tot troost der kerk, en spijt der vijanden. Hierom leed hij ook als een gezant Gods in een keten.

Nu zou men zeggen als men dit alles hoort: "Wel Paulus, als gij zo spreekt, zo schrijft, zo lijdt en leeft en alles verdraagt, wat voor oogmerk hebt gij daarmee? Wat is uw ideaal in deze zaak?"

"Dat oogmerk", zou hij zeggen, "gaat van God uit! De Heere heeft daar een doel mee en door genade is Gods doel ook mijn doel geworden".

De Heere heeft een uitverkoren volk op de wereld, en nu wil Hij, dat ik het Evangelie, dat is Christus, de enige weg ter behoudenis, tot hen breng, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid. Om die uitverkorenen wil nu verdraag ik alles, dat is mijn levensdoel geworden omdat het de wille Gods over mij was.

Denk niet dat ik mij gevoel als hun zaligmaker! O nee, ik ben geen zaligmaker, ik sta slechts als een ambassadeur, om hun de zaligheid in Hem voor te dragen.

Uit deze verklaring van de Apostel kunnen we dus zes zaken beluisteren:

1e. Hij geeft verklaring van het voorgaande. - Het woord is niet gebonden. - Daarom, wat zou hij daarom doen?

2e. Daarom zou hij alles verdragen.

3e. En om wie zou hij alles verdragen? Om de uitverkorenen.

4e. En waartoe zal hij alles verdragen? Opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen.

5e. En waarin zouden ze die kunnen verkrijgen? Die in Christus Jezus is.

6e. En waarin zou dat bestaan? In eeuwige heerlijkheid.

De zaligheid is dus in geen anderen. Hij predikt een zuivere grondslag, maar ook een enige grondslag.

Nu zouden er in de gemeenten onkundigen kunnen zijn die vroegen: Maar - wat houdt die zaligheid in Christus eigenlijk in, waar bestaat die zaligheid uit, geldt dit alleen voor de tijd?

Daarom gaat hij Timotheüs als zijn jonge zoon onderwijzen hoe hij de gemeente onderrichten moet.

Nee mijn zoon, zou hij zeggen, dan waren we de ellendigste van alle mensen. De zaligheid bestaat niet daarin om op de wereld een groten naam en aanzien te verkrijgen, dat ziet ge wel aan mij, ik zit hier gevangen genomen en met ketenen gebonden - doch - de zaligheid in Christus Jezus die ik u gepredikt heb, is met eeuwige heerlijkheid. In Hem zijn die uitverkorenen rechtvaardig voor God. Dus, *weg wereld, weg schatten, gij kunt niet bevatten, hoe rijk ik wel ben*. Want 't is een zaligheid met eeuwige heerlijkheid.

De apostel stond in zijn bediening niet voor Christus, doch achter Hem, niet boven of tegen Hem, doch *onder* Hem en dat maakte zijn bediening heerlijk. Wel moest hij vaak met tranen zaaien en met smart en druk zijn werk uitvoeren, maar hij zag, evenals zijn Meester, op de vreugde die hem voorgesteld was en kon alles verdragen om der uitverkorenen wil, omdat zij het doel Gods waren, opdat zij slechts de zaligheid zouden verkrijgen met eeuwige heerlijkheid en dus God aan Zijn eer kon komen. Door het geloof zag hij door alle banden, kruis en schande heen, rechthout op het doel Gods.

Gevoelt u wel toehoorders, dat de apostel een schuldenaar der vrije genade geworden was? In zijn grondslag lag hij met de ganse wereld verdoemelijk voor God, in zijn uitleving was hij een vurig farizeeër geweest uit het geslacht der Joden, een fel vervolger der waarheid, dus beide door erf- en dadelijke zonden evenals andere mensen, schuldig ter dood toe. Dit was hij in zichzelf.

Maar aan Gods kant was hij een uitverkoren vat om als kind en knecht op aarde een groot werk in Gods kerk te verrichten. Hij was gerechtvaardigd door Christus' bloed en geheiligd door Zijn Geest, van de duivel en zichzelf onteigend, om nu als een eerlijk schuldenaar der vrije genade dat bloed en die Geest te prediken onder Joden en heidenen. zo was hij dan twee dingen tegelijk:

- 1e. Vrij van alles in God, maar
- 2e. Schuldig aan allen door God.

Geen losse Antinomiaan om na ontvangen genade maar raak te leven, en ook geen Neonomiaan om de wet te gaan bestrijden of in wettisch doen en laten enige waarde voor God te zoeken.

Hij was Christus dienende niet in de zonde, maar tegen, de zonde, in de praktijk der godzaligheid.

Zijn geloof was van Goddelijke oorsprong er van een Goddelijke natuur. En dat eens in hem gestorte geloof was door kruis en verdrukking niet verlamd of verslapt, maar dat edele geloof leefde dapper in hem en maakte hem een goed krijgsknecht van Jezus Christus. zo trok hij 't land door, zaaiende en onderwijzende in liefde en oprechtheid. Duidelijk is dit in z'n wandel na te speuren.

't Is waar, men had hem gevangen genomen, geslagen, gestenigd, door de straten gesleept, alle verdrukking had hij moeten ondergaan, maar wat blijkt hier uit?

Als in de natuur een zeerover op buit uit is, welke schepen klampt hij dan aan? De schepen die een groot aanzien hebben? Nee toehoorders, al dreef een groot schip op het water en maakte door zijn hoogte en mooie bouw een grote indruk, al zong de bemanning dat het in 't rondklonk, die schepen zoekt een echte kaper niet, maar de

schepen die zó zwaar bevracht zijn, dat ze maar weinig boven 't water uitkomen, dat is een begeerlijke buit voor hem.

Dacht u dat het de duivel zou verhinderen al zong u de helen dag Psalmen en bracht ge uw leven in goede werken en nauwgezette plichten door? Daar geeft hij niets om, zulke christenen laat hij, bij wijze van spreken, kalm doorzeilen, evenals een zeerover het lege schip.

Maar diegenen waarin de genade des geloofs gevallen is en hetzelfde in de praktijk beoefenen, die hun leven in dienst des Konings in zelfverloochening veil hebben, zoals een goed strijder betaamt, die zoekt hij op allerlei wijzen te plagen en als 't mogelijk was hun werk te verhinderen, want daar heeft hij schade van. Dezulken benadelen zijn rijk en brengen hem de doodsteek toe.

Onder Gods toelating worden die gebeuld, geslagen en achtervolgd, als 't hem mogelijk was, zou hij hen het tijdelijke en eeuwige leven beide ontnemen. Maar, dat kan hij niet, daar heeft hun Koning voor gezorgd.

Zijn discipelen heeft Hij er op voorbereid, zeggende: "Vrees geen der dingen die gij lijden zult, want gij moet door vele verdrukkingen ingaan in het koninkrijk Gods".

Zo wil nu Paulus zeggen: Dus Timotheüs, mijn zoon, gij weet nu wat u te wachten staat, ge zult de Heere moeten leven, maar Hem misschien ook moeten sterven, doch vrees daarvoor niet; want: 't zij dan dat we leven, 't zij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.

Hij was bewust het eigendom van de Koning te zijn en werkte, leefde en leed nu in Hem en door Hem tot Zijn eer.

Merkt ge nu, toehoorders, de gouden draad die in mijn tekst geweven is?

Die liefde Gods in 't hart van de Apostel uitgestort, werkte niet uit hem op God aan, maar werkte door God in hem weder tot God. Die liefde lag niet dood, ook niet werkeloos, maar was levend werkzaam in twee opzichten,

1e. Tot God van Wie hij ze ontving, maar

2e. Werkzaam ook tot de kerk als een weerkaatsing van het eerste.

Daarom uit deze liefde verdroeg hij alles om der uitverkorenen wil door deze liefde.

En zo door twee stromen werkzaam, was hij ook bereid te sterven, zoals hij getuigt in Hand. 21: 13: "Ik ben niet alleen bereid gebonden te zijn, maar ook te sterven voor de naam en de zaak van de Heere Jezus". Als een geoefend krijgsknecht nu, zag hij dat ook Timotheüs voor ditzelfde front zou komen, en nu gaat hij hem als zijn geestelijke zoon op het vuur voorbereiden en vermanen Christus als zijn voorbeeld te nemen in de strijd.

Wel zegt hij ook: "Gelijk als gij mij tot een voorbeeld hebt". Maar hij zelf was slechts een voorbeeld als een medevolging van Christus. Hij was in de kerke Gods een voorbeeld van geloof en Godzaligheid.

Helaas volk, wat zijn zulke voorbeelden in Nederland dun geworden. Doch hier hebt u er een! Hij scherpt Timotheüs op en zegt: "Houd in gedachtenis dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, want daarom lijdt ge nu banden en verdrukking!"

En mijn zoon, als de strijd nu eens wat lang duurt, of het vuur al te heet wordt, en ge soms uit eigenliefde zou beginnen te denken: "waarom moet de weg zo zwaar zijn?", bedenk dan dat het daarom in God ligt en niet in ons.

O Timotheüs, waarom nam Hij u en mij om in Zijn wijngaard te arbeiden, terwijl Hij in Souvereinheid anderen toelaat die wijngaard te verwoesten? O bewaar dan het pand u toebetrouwd en wees toch doordrongen van de liefde van Christus en vrees niet voor tegenspoed. Zie dwars door alle uiterlijke zichtbare dingen heen.

O, wij zijn door de Vader verkoren en door de Zoon verlost, en toegebracht door de Heilige Geest, die ons bekwaam gemaakt heeft voor dit grote werk om nu als kind en knecht niet alleen te prediken, maar ook te lijden en te verdragen.

Nu zegt hij niet: "Vader, waarom moet ik zulk zwaar werk doen?"

Maar hij roept in verwondering: "O Vader, mag ik dat als Uw kind en knecht doen?"

Dat wonder van vrije genade, daar wil hij eeuwig schuldenaar aan blijven.

Daarom wil hij de kerke dienen en verdraagt om die oorzaak alles om de uitverkorenen.

Nu was de apostel zich goed bewust dat het kruis, banden en verdrukking hem geen apostel maakte, nee, dat had God gedaan, doch evenmin maakte hem de verdrukking apostel af, dat was ook onmogelijk. Tot spijt van de duivel en alle vijanden was en bleef hij een gezant Gods om de vollen raad Gods uit te dragen. Alleen als straks het aardse huis zijns tabernakels gebroken zou zijn en hij van 't kruis verlost, dan was hij geen apostel meer, want in de hemel is die bediening niet nodig.

Nu wil ik een klein uitstapje maken.

Wij zijn vaak genegen om tegen de Antinomianen op te komen, zeggende dat we niet los mogen leven en alles verzaken - en dat is de waarheid. Maar terwijl we de ene dwaling veroordelen, vervallen we soms in een andere die juist tegenovergesteld is, **om in wettische bediening het Evangelie te kort te doen.**

Nu was de apostel niet nauw in zijn ingewanden, maar had geleerd wat 't is om nauwelijks zalig te worden, maar hij was ook zeker zalig geworden. En daar hij er toe geroepen was om de uitverkorenen te dienen, kon hij er ook alles om verdragen in liefde. Hij wilde zeggen: Als knecht ben ik de goot waardoor het water des Evangeliums naar u toeloopt. Toch zou ik de ellendigste aller mensen zijn als ik alleen een goot was. Maar, lof zij de vrije genade, als knecht ben ik de goot, maar als kind ben ik ook zelf een vat, waarin het water blijft staan. Het Evangelium is dus ook voor mijn persoon profijtelijk. Alzo staande tussen Christus en de uitverkorenen, mag hij als middel in Gods hand er velen toebrengen.

Daarom zal hij ook als een ster van de eersten rang blinken aan het uitspansel, want de leeraars zullen blinken en die er velen gerechtvaardigd hebben.

Dit Evangelie nu wat hij bracht, was wel de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid en 't kostte hem dikwijls bijna het leven, maar hij schaamde het zich evenwel niet, daar het voor hen, die geloofden, een kracht Gods tot zaligheid was en dat was hem genoeg.

Zei hij niet op zijn reis naar Rome: "Dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, welke ik ook dien." Hij diende geen vreemde koning, mensen. O, nee, zou hij zich dan schamen zijn livrei te dragen?

Mijn zoon Timotheüs, 't komt er niet op aan waar of gepredikt en in welk deel der wereld ge sterft voor de naam en de zaak des Konings. Al neemt 'n Romeins keizer u gevangen, en moest ge uw leven als ik in boeien eindigen, dat is minder; maar 't komt er op aan hoe we leven en hoe we sterven.

Ach leraars van Nederland, schaamte moest ons bedekken bij dit voorbeeld van deze geoeffende krijgsman; o wat zijn wij nog gesteld op een flinke gemeente en mooie pastorie, op eer en aanzien onder onze vrienden. - O, wat zijn we benauwd van banden en gevangenis! En willen wel de kerk van Christus dienen als we er toch niet al teveel slagen voor krijgen en zolang het een eervol ambt is om voorganger te zijn.

Maar de praktijk van de apostel was anders. Die leefde zijn bediening uit in de doding van zijn vlees en van al wat aangenaam was. Als een stuk werk in Gods Kerk werd hij gezuiverd van de ouden zuurdesem om nu in gehele zelfverloochening het rijke, volle Evangelie te verkondigen.

O, volk, is dat geen lief werk, 't mocht ons nog tot jaloersheid verwekken, al was 't dan niet in diezelfde hoeveelheid, als het dan mocht zijn in de echtheid, om met een kruimeltje genade van diezelfde kwaliteit bedeed te mogen worden.

Want o, we zullen zware tijden tegemoet gaan mensen, reken daar op. Ik ben geen profeet, noch profetenzoon, doch het is Gods Woord dat zegt: "Het zal geschieden in het laatste der dagen dat er ontstaan zullen zware tijden, want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf." en wat daar verder volgt (2 Tim. 3). Het ene wee is weggegaan en er zullen nog vele weeën komen. De Satan zal onder de toelating des Heeren de Gog en de Magog verzamelen en ze zullen de heilige stad (dat is de strijdende kerk) omsingelen.

Maar volk des Heeren, waar we ook zullen moeten leven of sterven, mochten we genade ontvangen met de apostel alles te leren verdragen, want dat is de wille Gods over ons. Dat is dus in korte trekken iets gezegd over ons eerste punt n.l. in zijn verdragend vermogen beluisterd.

2. Gaan we nu in een korte schets ons 2e punt bezien, n.l. ***in zijn oogmerk vertoond***.

We hebben gezegd: Niet om de uitverkorenen te verkiezen of zalig te maken, moest Paulus hun de zaligheid prediken, nee, dat lag reeds van eeuwigheid vast. Ze waren verkoren en verlost. Maar - door het geloof zag hij ze nu aankomen, beide Joden en heidenen, die onder het zegel der verkiezing lagen, een gans zeer grote gemeente, die eenmaal de zaligheid zouden verkrijgen. En nu werd hij als gezant uitgezonden om de zielen te onderwijzen het kostelijke van het snode te onderscheiden, opdat ze afgezonderd zouden worden van de zonde, de wereld, de dwaalleren en valse godsdienst. Dat nu werd zijn oogmerk en dat vertoonde hij ook in zijn bediening.

O, waar vindt men in onze dagen in Gods kerke nog herders als hij, waar is men nog in staat het kostelijke van het snode te onderscheiden? Ik sluit mijzelf niet uit mensen, nee, ik ben een dwaas onder de dwazen. O, wie is er schuldig als ik?

De natuuronderzoekers zeggen dat er een vreemde plant bestaat door welke men, als men er van gegeten heeft, voortaan alle smaak verloren heeft en geen zoet meer van bitter onderscheiden kan.

Helaas zou men niet zeggen dat Nederlands kerk haar smaak verloren heeft? Het schijnt dat we allen van een vreemde plant gegeten hebben, waardoor we het kostelijke van het snode niet meer onderscheiden.

Maar deze dappere strijder in het geloof had zijn gezonde smaak behouden, hij was zeker van zijn doel en vertoonde ook zijn oogmerk in leer en leven, opdat zij de zaligheid zouden verkrijgen.

Nu zou men een tegenwerping kunnen maken, zeggende: Als Paulus dan zo geleerd heeft alles te verdragen, was hij dan in de leer ook verdraagzaam?

Gans niet. Hij was geen voorstander der remonstranten zoals in 1600; nee, als het over de leer ging stond hij pal als een rots en gaf geen duimbreed toe, al sloegen de golven van vijandschap tegen hem aan. Hij kreeg genade om geen valse leer te verdragen, maar kreeg ook genade om niet eenzijdig te worden en te leren dat hij alleen de kerk uitmaakte.

Hij hield alleen het doel Gods in 't oog en hetgeen Hij hem had opgedragen. Voor Joden en heidenen had hij in 't openbaar op de liefelijke fluit van het Evangelie gespeeld en ook voor hen de klaagliederen van hun eigen ellendige staat gezongen.

Voor allen is hij alles geweest opdat immers enigen mochten behouden worden, want die enigen, dat waren de uitverkorenen, daartoe was hij gezonden, dat was zijn oogmerk.

O, dat kostelijk doel! Mocht de Heere ook in deze vreselijke tijden nog mannen verwekken, die beide melk voor de kinderen en vaste spijs voor de meer geoefenden in Sion konden voortbrengen.

Paulus had in Christus, door Christus de Vader lief gekregen, beide in verkiezing en verwerping. - *Ik dank u Vader, zeide de Middelaar, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard.* De Heere Jezus dankte dus de Vader evengoed voor het *verbergen des Evangeliums* voor de verworpenen als voor het openbaren aan de kinderen en besluit dit met Zijn eeuwige raad en soevereine wil. "Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U."

O, dat geheim, dat is voor de wijzen en verstandigen verborgen. Ach mensen, mocht ge verwaardigd worden onder een gezonde waarheid te verkeren, waar dienaren of behulpzels de aarde grondig bewerken en omploegen en waar het koren met de wan gezuiverd wordt.

Waar ge op de wereld terecht komt, dat het doel Gods uw enigst ideaal zijn, altijd en alleen maar te willen wat God wil. En, omdat de Heere nu Zijn Kerk op 't oog had en in en door de Kerk Zijn eer beoogde, daarom had ook Paulus de Kerk op 't oog en door de kerk heen de ere Gods. Daarom was 't zijn hoogste blijdschap, als ook zij de zaligheid zouden verkrijgen; want in de veelheid der onderdanen bestaat des konings heerlijkheid. Ik verzeker u volk, als wij in deze stand veel onze legering zouden hebben, dat de duivel ons met zijn helle machten weinig rust zou geven!

Dat is dus iets genoemd van zijn oogmerk.

### 3. Doch we zeiden in ons derde punt: ***In zijn grondslag verklaard.***

Wat was de grondslag van die uitverkorenen in zichzelf? Door eigen schuld liggen ze in de eeuwige dood. Doch wat werd hun grondslag uit genade?

1e. Dat ze van eeuwigheid vaten der barmhartigheid zijn, en in Christus als rechtvaardig aangezien worden; maar is het daarbij gebleven?

Nee, in de orde des heils gaat het verder.

Onze tekst zegt niet: omdat wij uit genade zalig liggen, maar: opdat ze de zaligheid zouden verkrijgen die in Christus Jezus is.

Dit nu is de grondslag. Ze zouden het bewustzijn er van wegdragen door het geloof. Als Timotheüs nu dit onderwijs krijgt zou hij kunnen vragen: Maar Paulus, is dit laatste noodzakelijk?

Ja Timotheüs, dat is noodzakelijk. "Breng deze dingen in gedachtenis en benaarstig u om uzelve Gode beproefd voor te stellen, een arbeider die niet beschaamd wordt, die het woord der Waarheid recht snijdt."

Voor dit werk in de kerk verhoorde de Vader de Zoon. Hij gaf die Zoon aan de Kerk, en verhoorde haar in Hem. De Zaligmaker nam de menselijke natuur aan en verenigde Zich met de uitverkorenen (niet met de zonde), nam hun schuld weg en nam de Personen over. En de zondaar neemt Hem aan door Woord en Geest.

1e. Dus afsnijding.

2e. De inlijving.

3e. De aanneming.



Als een rank in een wijnstok zo worden zij door de Geest één in Hem, door Hem, met Hem. *Ik ben de ware wijnstok en gij de ranken.* Zij leren Hem kennen in Zijn noodzakelijkheid, Zijn onmisbaarheid en dierbaarheid.

Ziet ge, Timotheüs? Leer en vermaan deze dingen; dat niemand u verachte.

Leer niet alleen dat ze van eeuwigheid in Hem zalig liggen, maar dat ze in de tijd de zaligheid zullen verkrijgen, het zal hun toegepast worden door de Heilige Geest.

Misschien denkt u: Zullen dan de uitverkorenen allen de dadelijke bewustheid van de zaligheid omdragen?

Dat heb ik niet gezegd. Er zijn geen standen *tot* de levendmaking, maar wel standen na de levendmaking.

De discipelen, nog onder de wet verkerende, en het doel van des Middelaars lijden en sterven nog niet kennende, riepen uit kracht van het nieuwe ingestorte geloof uit: *Tot Wien zullen wij anders henen gaan? Gij hebt de woorden des eeuwigens levens.*

Maar de apostel zou aan willen sporen, om niet in standsverwisselingen te blijven hangen, maar de zaligheid met bewustzijn voor zichzelf te verkrijgen. Hem te leren kennen als het einde der wet; om in de vierschaar der consciëntie, met bewustzijn voor zichzelf de rechtvaardigheid die door het geloof is, te mogen aannemen. De Vader als een verzoend Rechter te kennen, de Zoon als Borg en de Heilige Geest als Verzegelaar; en alzo in Zijn gerechtigheid gerechtvaardigd te worden, in Zijn heiligheid geheiligd en in Zijn heerlijkheid verheerlijkt.

*Driewerf gelukzalig hem, dien 't mag gebeuren, dat God naar recht, hem niet wil schuldig keuren.* En die met Job 19: 25 zeggen kan: "Want ik weet, mijn Verlosser leeft".

Dit nu is hetgeen de apostel in zijn onderwijzing beoogt en onze tekst in zijn grondslag verklaart. Zoals een rechtgeaarde herder over zijn kudde zorg draagt, zo draait de apostel bij wijze van spreken, al de schapen met de kop naar hun Herder toe en zegt: *Zie nu eens op Hem!*

Zijn er zielen die met hun schuld en gemis geen raad weten? Die liggen te kermen en niet weten hoe ooit verlost te worden? Wel, predik hen de enige Naam, die onder de hemel gegeven is, door welken zij moeten zalig worden.

Zijn ze in zichzelf vruchteloos en troosteloos? Zeg hen, *dat hun vrucht uit Mij gevonden is.* Zonder uitzondering brengt hij ze allen in staat en stand op één plaats en zegt: zo zal 't moeten gaan, kindertjes! *Hij moet wassen en ik minder worden.* 't Zal nooit anders kunnen, die 't van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij.

Doch nu is 't in de stand een onderscheid, n.l. Hem te kennen onder de wet voor Zijn dood, of Hem te kennen in de kracht Zijner opstanding, maar kennen zullen ze Hem allen.

4. Maar laat ons nu voortgaan en iets van ons laatste punt bezien, nl: ***In zijn heerlijkheid bevestigd.*** Want zo sluit onze tekst: "Met eeuwige heerlijkheid".

O, als een kind des Heeren daar terecht mag komen, nadat hij met bewustzijn weet, niet alleen van eeuwigheid zalig te liggen, maar ook de zaligheid verkregen te hebben, dan slaat hij met een oog des geloofs een blik in de heerlijkmaking. O, dan zinkt hij weg en roept in verwondering uit: O, eeuwige Zone Gods - hebt Gij de Vader om mijn heerlijkheid gebeden? Hoe is het mogelijk, een vijand, een doodschuldige!

Ja kind, Ik heb gebeden: "Vader! Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad voor de grondlegging der wereld", Joh. 17: 24.

Is het dan wonder, dat de Psalmist uitroept: *Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd als koren en most vermenigvuldigd werd*, Ps. 4: 8. En de onderwijzer zegt ervan in Zondag 22: *Nademaal ik dan het beginsel er eeuwige vreugde in mijn hart gevoel, ik na dit leven volkomen zaligheid bezitten zal die geen oog gezien heeft noch geen oor gehoord, noch in eens mensenhart is opgeklommen*, enz. 't Zal nooit anders kunnen of alle levendigen zullen op Zijn tijd, 't zij in meerdere of in mindere mate, hier iets van in hun hart gewaar worden.

Maar tenslotte, als ze gaan sterven, gaat de ziel voor eeuwig naar de volle heerlijkmaking - van stonde aan, zonder voorportaal of vagevuur worden ze opgenomen - en is het leven hun Christus geweest, dan is nu het sterven hun gewin.

Is hier in de tijd de Zaligmaker neergedaald in hun hart, dan zal de Zaligmaker de ziel opnemen, hen uitleiden en brengen voor Zijn Vader en haar voorstellen als Zijn eigen gekochte Bruid.

O, volk, *die ongelijke ruil - Hij zo heerlijk, ik zo vuil*.

Maar tenslotte, *met eeuwige heerlijkheid*. Ten laatste, als Christus op de wolken komen zal, dan zullen zij de zaligheid naar ziel en lichaam verkrijgen en zullen ze Hem volgen in Zijn eeuwige heerlijkheid. Ja, ze zullen het Lam volgen, waar het ook heengaat, droefenis en zuchting zullen wegvlieden en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd zijn. Zie, Timotheüs, dit nu is een getrouw woord. "Want indien wij met Hem gestorven zijn, wij zullen ook met Hem leven. Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, Hij kan zichzelf niet verloochenen."

Hier op aarde zijn de uitverkorenen allerlei kwalen en zwakheden onderworpen, geestelijke zwakheden, algemene zwakheden, bijblijvende zwakheden enz.

En bij deze zwakheden zouden we ook 3 soorten vijanden kunnen noemen. 1e de duivel, 2e de wereld en 3e ons eigen hart.

Kent u deze zwakheden en deze vijanden bij ondervinding, volk? Maar kent u ook deze drie overwinningen over hen? Om nu in de eerste plaats in de strijd niet onder te liggen, ten andere, om sterke weerstand te bieden en ten laatste, om eindelijk eeuwig behouden te worden!

Want, als er gezegd wordt: "Met eeuwige heerlijkheid", o, dan is hij er door, dan is hij aan 't einde van de strijd. Hier is soms bij ogenblikken iets van die heerlijkheid in de ziel - maar wat zal 't dan zijn, als de ziel in de heerlijkheid komen zal! Die eeuwige heerlijkheid, maar ook die enige heerlijkheid!

Dan is de heerlijkheid voor de uitverkorenen, en de uitverkorenen zijn voor de heerlijkheid. Ze zullen er geheel van vervuld zijn, maar er nooit, nooit genoeg van krijgen. God zal hen met de zaligheid vervullen en de zaligheid met hen. De Heere zal geven en zij zullen ontvangen, en zij zullen geven en de Heere zal ontvangen. God geeft hun de zaligheid en zij geven Hem de eer.

Zo hebben we dan zeer in 't kort een overzicht gegeven van onze 4 punten. Keren wij dan ten 5e met de waarheid tot onszelf in.

Zingen Psalm 119: 72.

### **TOEPASSING.**

Nog een enkel woord en wij zullen eindigen.

Toehoorders, wij hebben samen beluisterd hoe Gods ware Sion, de uitverkorenen des Vaders, de gegebenen des Zoons en de verzegelden des Heiligen Geestes, met de hele wereld in Adam verdoemelijk liggen. Maar, opgezocht en levend gemaakt, worden ze

toebereid om de zaligheid te verkrijgen die ze in Christus van eeuwigheid reeds bezaten. Zijn gunst maakt Hij hen deelgenoot.

Maar we hebben ook beluisterd: Dit volk komt in verdrukking, strijd, kruis en allerlei bezoeking. Moeten ze dan uit eigenliefde zoeken van die strijd verlost te worden? Nee, de Heere zegt: *Gaat in uw binnenste kamers, o, Mijn volk, en sluit uwe deuren achter u toe, verberg u als een kleinen ogenblik, totdat de gramschap overga*, Jes. 26: 20.

En zo wenst Paulus zijn geestelijke zoon toe, dat Hij in de verdrukking een blik mocht slaan op de Middelaar, hoe Hij geleden heeft, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen.

Is 't u en mij ook vergund dat te mogen doen? Weet je er van volk, dat Hij nota nam van uw verdrukking? Maar kunt gij door het geloof dan ook met Paulus roemen: *Doch het Woord Gods is niet gebonden?*

O bezie met eerbied de grote Middelaar in Zijn strijd! De Smelter verborg Zich een ogenblik voor Hem, maar door Zijn Goddelijke kracht bleef Hij staande.

Nooit zult gij Borgtochtelijk kunnen lijden als Hij, evenwel wens ik u genade om te midden van het vuur staande te blijven. Maar denk er om: De Heere geeft Zijn genade nooit te vroeg, ook verspilt Hij Zijn vertroosting niet.

U kunt dus vast altijd op twee dingen rekenen:

1e. Daar Hij Zijn genade nooit te vroeg geeft, dat bewaart u voor zorgeloosheid.

2e. Daar Hij Zijn hulp nooit te laat geeft, dat bewaart u voor moedeloosheid.

Alzo doende leert Hij u Hem achteraan te kleven.

We hebben gezegd: Wel verwisselt Hij de kruisen, maar u komt ze nooit te boven. En denkt u soms even: Nu is het ergste voorbij, nu zal de zon van voorspoed op mijn weg doorbreken, zo dadelijk komt er weer een wolkje als eens mans hand, dat straks de gehele hemel zwart maakt. Steeds worden hier de tegenheden verwisseld, slechts eenmaal wordt u ervan verlost. Reken er maar gerust op kindertjes, dat je niet zonder kruis thuis zult komen; maar ook nooit verder, nooit zal het kind met 't kruis in Huis komen. 't Kind zal eeuwig binnengaan, maar de kruisen eeuwig buiten blijven.

Toehoorders, hoe staat het met u in dit opzicht? Hebt gij die heilige verdraagzaamheid in verdrukkingen ook geleerd? Of jaagt u naar geld en goed, voordeel en genot in de wereld? Heeft uw godsdienst geen Goddelijk beginsel, en is al uw bezit slechts bezit onder de algemene genade? En vaart u zo gerust onder een valse vlag naar die ontzaglijke, nimmer eindigende eeuwigheid? O, dat zal slecht uitkomen!

En zien we op de uitbrekende zonden en dat te midden der losbarstende oordelen, terwijl de volkeren der aarde als een kokende zee bewogen worden. O, dan moesten we beven voor de tijd, dien we tegemoet gaan. Waar is de verbreking onder de slaande Hand? Waar verootmoediging onder de slagen? Wie merkt de stem des Heeren op in de ontzaglijke donder, die over de wereld klinkt?

O, zien wij op de jeugd in 't algemeen, onze eigen kinderen, de jeugd der gemeente en verder alle inwoners des lands, dan krimp ik bij ogenblikken in elkander en zeg: *O, God, waar zullen we aankomen?*

Toen 'k vroeger als arme dwaze Zeeuwse jongen nog met de paarden reed, is 't eens gebeurd dat ik, terwijl de paarden rustten voor de ploeg, zat te denken hoe ons land de maat vol zondigde.

Toen wees mij de Heere op de teugels die ik in mijn handen had en waar ik de dieren mee in bedwang hield, maar hoe de tijd nu rijp werd, dat de maat zó volgezondigd was, dat de Heere als 't ware de teugels op hun nek gooide en zeide: "Ren nu maar door, zondig, vloek, speel en dans je maar dood, want ge hebt niet anders gewild".

O, toen heb ik gebeefd voor ons opkomend geslacht die dat misschien zullen beleven. Arme jeugd, arme onbekeerde kindertjes, Hij mocht u nog grijpen en redden van de eeuwige dood.

Een enkeling van Gods kinderen en knechten moet 's nachts nog wel eens de slaap terzijde leggen om voor u te worstelen, moet spot en hoon verdragen van het juichende christendom, dat de ziel naar de bloemhoven jaagt, roepende *vrede, vrede en geen gevaar* en merken niets van het haastende verderf dat over hun komen zal. O, ik zeg: een enkeling, want Jacob is dun geworden en de getrouwen in den lande zeer weinig.

Ach dat uw ogen geopend mochten worden en dat u de zonde niet langer meer kon dragen, waar u van nature in leeft als een vis in haar element. Helaas, gaat het met ons maar al te veel als met Manasse. De Heere sprak wel tot Manasse, maar hij merkte het niet en ging door. Daarom ging de Heere ook door, en Manasse moest in de gevangenis komen om schuldenaar te worden.

Ach mensen, de Heere spreekt in duidelijke taal tegen Nederland, maar Nederland merkt het niet op. De Heere heeft een twist met de inwoners des lands, maar er is niemand die het ter harte neemt. De Heere twist in de lucht, op het water en op het land, met vorstenhuizen en onderdanen, maar wat roept het volk? "Geef ons brood en spelen, laat ons eten, drinken en vrolijk zijn". Daarom verteert de vloek het land, en de inwoners zullen beschaamd worden.

Jonge mensen onder ons en ook oudere van jaren, waar zult u terecht komen met uw moderne wereldbeschouwing? Gij voedt u met as, het bedrogen hart heeft u terzijde afgeleid.

Christenen in naam, zonder de ware Christus te kennen, wereld zonder God, godsdienst zonder leven - waar denkt u aan te komen? Denkt u misschien in de Hemel? Een mooi Paradijs, waar al uw lusten voldaan zullen worden? Of zijt u al zo ver, dat u niets meer van het voortbestaan der zielen gelooft? Hebt u met de belijdenis uwer vaders afgedaan, zo ge u verbeeldt?

O, ik moet het u aanzeggen, als u in dit leven geen God leert kennen in uw hart, zult u Hem eeuwig moeten kennen als een verterend Vuur in uw brandende consciëntie. Nog wordt u de Middelaar gepredikt, nog hebt u Gods Woord onder uw bereik, dat u vrij kunt onderzoeken. Wellicht hebt u allen, die hier tegenwoordig zijt, het sacrament des Doops ontvangen, *waardoor God u heeft verzekerd, dat u even zo zeker zalig kunt worden door Jezus Christus*. O, dat u dan met Paulus nog eens schuldenaar der vrije genade mocht worden. 't Mocht deze dag nog eens aan één enkele gebeuren, die als een vuurbrand uit het vuur gerukt werd.

En zijn er onder ons, die hun leven lang met Gods volk meegeleefd hebben, en met hen uit- en ingingen? De Heere geve u nauw te onderzoeken of u niet als een dwaze maagd naast de wijze terneder ligt. Terwijl de wijzen sliepen was er geen verschil tussen hen te zien, 't was nacht - en ze droegen beide hun lamp der belijdenis. Maar o, toen de Bruidegom kwam misten ze de olie van de waarzaligmakende genade, en - hun lamp der belijdenis ging uit. Ze stonden in de nacht zonder Licht! Toen riepen ze wel, maar de deur was voor eeuwig gesloten, de kostelijke tijd der genade was voorbij! *Gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend*.

Denk er aan mensen, een bevatting van Christus is geen bezit van Christus. Een belijdenis van onze schuld is geen wegnemen der schuld. Bedriegt u toch niet voor zo'n grote eeuwigheid. Wat baat u een bevatting of helder begrip van de weg der zaligheid, zonder de kracht en het bezit daarvan?

Overlegt u bij uzelf, dat men best genade bezitten kan al draagt men er geen bewustzijn van om? En zegt ge: "Ieder is het niet gegeven om verslag te doen van hetgeen hij ondervond".

Ik durf u zeggen, als ge u daarmee gerust stelt, dat het een lied van de duivel is, waarmede hij de arme mensen zoekt in slaap te wiegen. De Heere zegt duidelijk, niet alleen: "Ik ken de Mijnen, maar ook zo nadrukkelijk: "en wordt van de Mijnen gekend". Ik weet zeker, dat de oprechten onder ons zullen zeggen ja man, dat is zo, in Hem is al mijn heil, mijn eer, een sterke rots en tegenweer? De levendigen zullen 't nooit op een veronderstelde, onbewuste genade durven wagen.

En gij, volk des Heeren, die met Paulus enigmatische in de strijd geoefend zijt, hoe waren uw gedachten onder onze tekst? Misschien zegt u: Ach, zijn licht en genade was ver boven het mijne, maar 't was niet tegen het mijne. Ik moet van harte instemmen met de leer, Timotheüs voorgehouden; minder kan het niet en meer is er niet, want in Hem alleen is een volheid en eeuwige heerlijkheid.

En hoe staat u onder de voortrollende oordelen, volk des Heeren? Bent u nog bezig ze af te bidden, loopt u er onder te zuchten of hebt u er onder kunnen vallen? Dat zal toch de enige weg zijn, kindertjes! Afbidden gaat niet meer, de zaak is vast besloten, dus schiet er voor de levendigen niets over dan een heilig aanbidden.

Mocht u veel eerlijk-makende genade ontvangen, in de eerste plaats, vaders en moeders, in uw huis tegenover uw kinderen, en ten andere in de gemeente, familie of buurtschappen. Dat u niet als een stomme over de aarde ging. Maar de Heere geve, dat uw woord en wandel te allen tijde met zout besprengd zijn.

Zegt ge, o, man, wat zal ik spreken, ik loop als een veroordeelde over de aarde, 'k gevoel mijzelf naakt en bloot, zonder dekkende gerechtigheid!

De Heere geve u echter in elke stand getrouwheid om voor Zijn Naam uit te komen.

O, volk, waar bent u opgeraapt? Verzwijgt dan Zijn grote daden niet - de stenen zouden gaan spreken.

Hij doe u alles verdragen om Zijntwil en geve u voortdurende aansluiting met onze tekst, dat God op 't hoogst verheerlijkt wordt. Hij verwaardige u bovenal veel uzelf te toetsen tot nauw onderzoek, om vooral in deze fel bewogen tijden, te midden der oordelen, onder de oordelen te bukken en boven de oordelen te rusten.

Maar drukt het oordeel Gods ook persoonlijk in uw hart? Staat u nog voor eigen rekening? Hij openbare in uw hart die dierbare Christus en doe u Hem kennen in de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende.

Arme wereld, nog hoort u 't geklank der bazuin van de aanbidding der vrije genade! Maar als u zo moet sterven, en u straks in 't oordeel staan zult, hebben uw voeten geen bodem om op te rusten, geen opening zal er zijn om adem te halen, het bed zal te kort en het deksel te smal zijn. De Heere grijpe u in het harte en neme alle leunsels en steunsels buiten de Middelaar weg. Rust toch niet op uw godsdienstigheid en net, zedelijk, kerkelijk leven. Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid. Alleen gerechtigheid redt van de dood.

De Heere zegene dit woord, besture en versterke Zijn erfdeel, geve verborgen ondersteuning hen die 't nodig hebben. Geve ook gemeenschap met God en elkander tot opscherping en versterking tegen de komende strijd. Hij geve ook een zuivere, stille betrekking, om met alle kruis en ellende al zachtjes aan naar Huis te gaan.

*Door al Uw deugden aangespoord,  
Hebt Gij Uw Woord  
En trouw eerheven.*

Dat mocht onze blijdschap en sterkte zijn. O, dat wonder, als 't kind niet meer spreken kan dat zijn Vader dan spreekt! De Heere geve u veel te verkeren in Zijn Heiligdom. Hij zegene Zijn Woord en heilige u geheel en al en uw geheel oprechte geest, en ziel en lichaam worde onberispelijk bewaard tot op de dag van Jezus Christus. Amen.

Slotzang Ps. 138

## 7. De zegenbede van een Apostel.

Lezen 2 Petrus 1.

Zingen Psalm 69: 3.

Zingen Psalm 98:2

Zingen Psalm 118: 7.

### Inleiding.

Mijn toehoorders, wij lezen zeer opmerkelijk in Ps. 69: 7: "Laat ze door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o, Heere, Heere der heirscharen; laat ze door mij niet te schande worden, die u zoeken, o, God Israëls".

Deze Psalm is een Psalm van David, de man naar Gods harte, waarvan we lezen in 2 Sam. 23: "David, de zone Isaï, de man die hoog is opgericht, de gezalfde des Gods Jacobs en lieflijk in Psalmen Israëls". En waarom wordt hij also genoemd?

Omdat de Geest van Christus in David was en door dien Geest kon hij spreken over het lijden van Christus.

Geliefden, wat kunnen wij in dit zevende vers beluisteren?

De Middelaar wordt sprekende ingevoerd, zeggende: "Laat ze door Mij niet beschaamd worden, noch te schande worden, die U zoeken, o, Heere".

1e. Tot Wien spreekt de Middelaar hier? Tot de Persoon des Vaders.

2e. Door wien wordt dit beluisterd? God de Heilige Geest laat deze Goddelijke woorden door de man naar Gods hart beluisteren en optekenen.

En in 't Nieuwe Testament wordt nota genomen van hetgeen de Heilige Geest in het Oude Testament liet optekenen, want de Apostel zegt in 2 Petrus 3: 2: "Opdat gij gedachtig zijt aan de woorden die van de heilige Profeten tevoren gesproken zijn".

Nu zou men kunnen vragen: "Bidt hier dan David niet voor zichzelf?"

Dat spreken wij niet tegen, doch als type in profetische zin bidt hier de Middelaar. Tot de Vader wordt gebeden, door de Heilige Geest wordt het opgezonden.

3<sup>e</sup>. Maar voor wie wordt er gebeden? *Voor degenen, die God verwachten.* Die met al hun werken buiten God en Christus teleurgesteld zijn en door ontledigende genade uitroepen: "En nu Heere, wat verwacht ik?"

Dezulken alleen, zijnde echte bankroetiers, die alleen verwachten Hem, en daarvoor bidt Hij in dezen Psalm: "Laat ze door Mij niet beschaamd worden". O, dat buiten vallen, dat is nodig om nu in staat en stand verwaardigd te worden om zelfs onder de verbergingen Gods niet anders over te houden als hetgeen de Psalmist hier zegt, n.l.: "U zoeken".

De dichter had geleerd, dat er buiten Christus niets te zoeken, maar ook niets te vinden is. Hij was echter persoonlijk beide gezocht en gevonden. U kunt in deze Psalm bemerken:

1e. De kostelijke harmonie tussen de drie Goddelijke Personen in het werk der zaligheid.

2e. De zeer nauwe verbinding tussen Christus en Zijn Kerk. O, die nauwe vereniging! Hij bidt als Middelaar voor haar en door Zijn Geest bidt Hij in haar. Al degenen, die zaligmakend rechtstreeks met het recht des Vaders in aanraking komen (zo dat ze het passeren) die weten wat het is, met alles aan een eind te komen, alles bij wijze van spreken voor de mollen en vleermuizen te moeten werpen.

Daar houdt het redeneren op mensen, maar daar leert hij ook, dat, zal God ooit de tranen in Zijn flessen vergaderen, die tranen eerst gezuiverd moeten zijn in het bloed des Middelaars. Dan worden al zijn gerechtigheden onrein verklaard, als een

wegwerpelijk kleet, moet hij overnemen: "zal hij ooit Gode kunnen leven, er een sterven aan zichzelf vooraf moet gaan".

't Zal nooit anders kunnen volgens de orde die ons in Gods Woord voorgesteld wordt. Als dat nu de Heilige Geest zaligmakend in de ziel begint te werken, ontdekt Hij Christus, van eeuwigheid door de Vader verkoren als enige Verwerper der zaligheid. Op Hem wijst Hij als op hun enige hoop, de enige oorzaak van hun heilstand en ook van hun heilstand.

"Met Mij verging hun hoop", zegt Hij. Was Hij vergaan, dan was de ganse Kerk vergaan.

Hoe staat het met u in dit opzicht, toehoorders? Hebt ook gij een plaats in de voorbede van Christus? Heeft God u gegrepen, of hebt gij naar God gegrepen?

Er zijn mensen op aarde die zelf naar een Middelaar grijpen, maar er is ook een volk dat eerst door Hem gegrepen is en daarna konden zij eerst naar Hem terug grijpen en zo kreeg Zijn verdienste voor hen de volle waarde.

Nu horen wij de grote Voorbidder zeggen: "Laat ze door Mij niet beschaamd worden, noch te schande, die U zoeken, o, Heere".

Alsof Hij - zeggen wil: "Vader, hier sta Ik, zij zoeken U, door U; verga Ik, dan vergaan ook zij, want Ik ben al hun hoop ze zijn 't met U eens geworden, dat er buiten Mij geen Heiland is".

Volk der Heeren, is ook onze legering? Blijft er dagelijks in onze ziel niets anders over dan een biddende Hogepriester? Dat zou toch de meest God-verheerlijkende en heilzaamste stand zijn voor een arm kind Gods.

Wij hadden dan gedacht, uw aandacht te bepalen bij een zegenbede van de Apostel, die alle zaligheid alleen in de kennis van de Heere Jezus gevonden had, welke zegenbede u opgetekend vindt in 2 Petrus 1: 2, waar we Gods Woord aldus lezen:

***"Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van God en van Jezus onzen Heere".***

Vragen wij vooraf des Heeren onmisbare zegen.

Zingen Psalm 98:2

Geliefden, wij zouden de tekst willen noemen:

"De zegenbede van een apostel".

1e. Wijzende op de genade en hare vrucht, n.l. vrede.

2e. Wijzende op de genade in haar vruchtbaar vermogen.

3e. Wijzende op de genade in haar oorsprong, n.l. kennis van de Heere Jezus.

4e. Kerende met de waarheid tot onszelf in.

*Gave de Heere, in spreken en horen een blijvende zegen ten leven, Amen.*

***1e. Wijzende op de genade en hare vrucht, n.l. vrede.***

Wat betreft de woorden van onzen tekst, die worden gevonden in de tweede brief van de apostel Petrus.

In het eerste vers wijst hij op zijn ambt, zeggende: "Simon Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus Christus".

Ten tweede wijst hij op de gemeente: "Aan degenen die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, door de rechtvaardigheid van onzen God en Zaligmaker Jezus Christus".



Slaan wij dus een blik in de waarheid dan zien we:

1e. De schrijver is Petrus, een dienstknecht en apostel.

2e. Aan wie is deze brief geschreven? Aan degenen die even dierbaar geloof met hem verkregen hadden.

3e. Waardoor is hij geschreven? Door de Heilige Geest.

Zo draagt hij dan zijn zegenbede uit, gedreven door de Heilige Geest en zegt in de eerste plaats: "Genade en vrede". Let er op dat hij niet zegt: vrede en genade, nee, hij houdt de orde des heils vast en zegt duidelijk: Eerst genade en dan vrede!

Zonder zaligmakende genade kan er geen vrede zijn, maar - wat zou ook genade zonder vrede zijn? Daarom voegt hij het samen en zegt: "Genade en vrede". Genade stelt hij voorop als de fontein en vrede is de vrucht.

Ook doelt de apostel niet op algemene genade en valse vrede, nee het is duidelijk dat hij 't oog heeft zaligmakende genade en geheiligde vrede in Christus. Duidelijk is het in de brief, dat Petrus schrijft aan dezulken waar genade en vrede ingestort was, want hij zegt niet: "Genade en vrede zij u gegeven", maar zij u vermenigvuldigd".

Hij was dus overtuigd dat ze genade ontvangen hadden en wenst hen nu de vermenigvuldiging derzelve toe, met vrede. Niet alleen in haar echtheid en beginsel, doch ook in de dagelijkse voortzetting in de stand van hun leven. En waardoor of waarin wenste hij hun dat?

*Door of in de kennis van God en van Jezus onzen Heere.* Niet de kennis die God zelf heeft, doch de kennis die het volk Gods door God van God heeft. Niet alleen dus de kennis dat ze Hem kennen, maar de kennis waarmee ze Hem kennen. Hij wijst hun de weg van alle genade en vrede, maar ook de enige weg waardoor genade en vrede te bekomen zijn en dat is: de kennis van God en de Heere Jezus Christus.

*Genade en vrede door die kennis,* zegt hij, wat is dus duidelijk? Dat de oorzaak groter is dan de zaak. Nu is God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest de enige oorzaak van de vrede die alles te boven gaat en die door genade afdaalt in het hart der uitverkorenen. Hij leidt de gemeente op tot de oorzaak van de genade, dat is God. Daarin en daardoor wordt de zuivere kennis der drie Goddelijke Personen geleerd.

Doch laat ons voortgaan en in kalmte ons eerste punt nader beschouwen. Hij zegt dan ten eerste: "Genade". Soms betekent dit woord: "gratie, pardon, gunst". Soms betekent het echter: iets om niets ontvangen. We vragers op de catechisatie aan de kinderen wel eens: Wat is dat, iets om niets te ontvangen? En dan zeggen ze: Dat is "genade". Nu zien we 3 dingen:

1e. De doodstaat van een mens. Paulus zegt: "Wij hebben allen gezondigd". Hij bedoelt hier: In Adam, die ons als verbondshoofd allen vertegenwoordigde. 't Is duidelijk dat hij niet het zondigen in daden bedoelt, wat wij dadelijke zonden noemen, doch de staat, want hij zegt niet: wij zondigen dagelijks, doch "wij hebben gezondigd".

2e. Wat is de vrucht hiervan? "En derven de heerlijkheid Gods".

3<sup>e</sup>. Maar wat staat er ten derde nog? *En worden om niet gerechtvaardigd uit Zijne genade door de verlossing die in Christus Jezus is*, Rom. 3: 23. Dit is nu het iets om niets ontvangen. Hierin ligt de grondslag verklaard dat de genade gratie is, immers ze staat lijnrecht tegenover schuld. Duidelijk blijkt dit uit de woorden: De bezoldiging der zonde is de dood, maar: - let wel op de tegenstelling - de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus onzen Heere.

In al de zendbrieven, voornamelijk van de apostel Paulus komt het duidelijk naar voren dat "genade" tegenover "werk" wordt gesteld. Niet dengene die werkt, maar

geloof, dien wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid. Waarmee bedoeld wordt de waarzaligmakende genade Gods door de Heilige Geest

Nu is er echter ook een algemene genade die komt over de gehele wereld. "Hij doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden". Zomer en winter, zon en regen, oordeel en zegeningen, 't gaat alles onder de algemene genade zoals duidelijk in Gods Woord verklaard wordt. Zelfs ook uitwendige vernedering en een zeker soort boetvaardigheid kan onder de algemene genade plaats hebben. Koning Abimelech werd onder de algemene genade bewaard voor overspel met Abrahams huisvrouw Sara. Koning Achab vernederde zich op de predatie van Elia de profeet. Doch 't is uitgekomen dat het onder de algemene genade slechts een tijdelijke vernedering was. Evenwel zei de Heere tot Elia: "Hebt gij gezien dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht? Daarom, dewijl hij zich vernedert voor Mijn aangezicht, zo zal Ik dat kwaad in Zijn dagen niet brengen", 1 Kon. 21: 29. Evenzo was 't met Ninevé. Het is niet te zeggen hoever onder de algemene genade zelfs de kennis kan gaan van een vernederde Christus, bestaande in een oppervlakkige beschouwing van het Borgwerk van de Middelaar. Die zou men kunnen noemen als een der hemelse gaven, waarvan de apostel spreekt in Hebr. 6: 4, die ook door de Heilige Geest gegeven werden, doch slechts in algemene zin; hoewel ze zeer uitgebreid kunnen zijn. Soms gaat met deze echter ook gepaard een soort vrede, niet de echte zuivere vrede uit het Evangelie, vloeiende uit zaligmakende genade en geloof in Christus, maar een valse vrede, vloeiende uit een aanmatiging van Christus en beschouwing van het werk des Middelaars. Dit kan zover gaan dat, volgens 1 Cor. 13 de taal der engelen, dat is, hemelse taal kan gesproken worden, en zelfs een wetenschap van al de verborgenheden kan omgedragen worden, gepaard met een algemeen geloof, doch missende het zuivere fundament der waarzaligmakende genade.

Daarom worden al deze dingen in des apostels zegenbede niet bedoeld. Genade en vrede, zegt hij, doch, niet de algemene genade waarin zeer veel geschonken kan worden en evenwel buiten Christus zijn. Geen vrede-geroep zonder grond, vloeiende uit een voldaanheid in het gemoed of de consciëntie.

Toehoorders, een ieder onderzoeken zichzelf. "Heb dan de Waarheid en de vrede lief", was het woord des Heeren tot Zacharia, (8:9); doch de waarheid staat voorop. Dat moet de grondslag van oprechte vrede zijn. Hebt u wel eens gemeend vrede te gevoelen in uw gemoed? Maar welke vrede was het? Gemoedsvrede in uw consciëntie, een wettische vrede op uw doen en laten, vloeiende uit het rusten in eigen werken? Of een vrede in uw godsdienst?

Misschien zitten er onder ons die zeggen: "Ik weet dat er in mijn leven een tijd gekomen is dat ik zag dat mijn weg niet goed was, en nadien is mijn levenskoers geheel veranderd".

En wat was die verandering? Hebt ge toen, evenals Achab op de waarschuwing van de profeet uw klederen gescheurd en as op uw hoofd gedaan? Ging u alles wat in uw macht was reformeren en ging u langzaam? Zijt ge met Saul in aanraking geweest met de profeet en daarna een ander mens geworden?

En toch, al zijn deze dingen op zichzelf niet af te keuren, toch kan dit alles nog vallen onder de algemene genade en buiten de zegen, die de apostel de gemeente toewenst. Een iegelijk onderzoeken toch zichzelf, wat vooral in onze dagen wordt in deze zaak zeer weinig onderscheid gemaakt.

Onze rechtzinnige oudvaders hebben altijd met ernst en nadruk onderscheid gemaakt tussen algemene genade en bijzondere genade. Doch wat hoort men daar in onze dagen weinig van, ook vanaf de kansel. De wortel der genade wordt niet ontbloot. Dat

de Goddelijke natuur ingestort moet worden, wordt niet gesteld als noodzakelijk te zijn.

Men zegt: "De wedergeboorte gaat vóór de roeping."

Maar de Heere Jezus zegt in Joh. 5: 25: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven".

Wat is dus duidelijk? Wie worden er geroepen? Mensen die reeds ontwaakt waren? Die besef hadden van hun vreselijk ongeluk?

Nee toehoorders, de doden zullen horen. Alleen geestelijk doden als nu de wedergeboorte vóór de roeping kwam, zouden er levendigen geroepen worden. Duidelijk ligt het dus verklaard: de inwendige roeping gaat voor en dan volgt de wedergeboorte.<sup>4</sup>

De apostel spreekt dus in onze tekst niet tot geestelijk ook niet tot hen die alleen geroepen waren, doch hij spreekt tot degenen, die én geroepen en levendig gemaakt waren, daarom, zegt hij: "Genade en vrede zij u vermenigvuldigd", alsof hij zeggen wil: "Gemeente, de waarzaligmakende genade heeft een oorzaak! Een eeuwige bewegende oorzaak in God de Vader, een verdienende oorzaak in God de Zoon en een bedienende oorzaak in God de Heilige Geest. De apostel spreekt hier in een onderwijzend vermogen, hij wil zeggen: Geliefden, gij moet onderscheid maken tussen vrije genade en verworven genade.

"Wel Petrus zouden ze vragen, "wat is dan eigenlijk vrije genade?"

De vrije genade, dat is de eeuwige verkiezende liefde des Vaders, het vaststellen in Zijn soevereine wil, wie er zalig zal worden en wie niet. Deze vrije genade kon nooit door Christus verworven worden, want ze lag van eeuwigheid besloten in de soevereine wil van een Drie-enig God. Daarom zegt Hij: Joh 16: 26: En Ik zeg u niet dat Ik de Vader voor u bidden zal, want de Vader zelf heeft u lief." enz. Om de uitverkiezende liefde heeft Christus de Vader dus nooit gebeden, want Hij Zelf had ze lief, dat is, van eeuwigheid liefgehad. Die vrije daad stond buiten de voorbede van Christus.

Evenals de verkiezing van Christus als Middelaar, ook dat was vrije genade, ook dié heeft Hij nooit verworven.

Spreekt de apostel in onze tekst nu over deze wortel aller genaden? Nee toehoorders, hier doelt hij op de vrucht uit die wortelende vloeiende.

1e. Genade die de schuld ontdekt, die de zondaar verklaart wie hij is.

2e. Genade die de smet ontdekt, waardoor wij onrein geworden zijn.

Mijn toehoorders, kent u die genade die u ontdekt aan de schuld en smet der zonde?

Genade die de schuld der zonde in 't licht van Gods Heilige Deugden en Zijn heilige wet ontdekt. Dan eerst wordt de mens door de Heilige Geest oprecht schuldenaar en zondaar voor God gemaakt in de stralen Zijner heiligheid en Goddelijke rechtvaardigheid. Hiermede in verband wil ik vier dingen opmerken. Spant uw aandacht wat in.

1e. Er zijn mensen op de wereld, die zien hun schuld onder de wet. Ze zitten er onder en zuchten er onder. Die mensen bidden veel, denken veel, doen veel en laten veel. Ze willen veel en beloven veel. Ze brengen er hun leven onder door, doch ... leren nooit dat er onder de wet levende geen vrede of genade te vinden is.

<sup>4</sup> Uit de tegenstelling volgt volgens de auteur, dat alleen levenden (door de roeping wedergeboren) geroepen worden. Roeping en wedergeboorte zijn metaforen ontleent aan het menselijk leven. Roepen – in een engere zin - gebeurt gewoonlijk in een punt des tijds, wedergeboorte is een proces. In een ruimere zin spreekt de Schrift over roeping tot de kennis van Jezus Christus.

Van zulke mensen zegt de Heere Jezus: "Meent niet dat Ik u verklagen zal bij den Vader, die u verklaagt is Mozes, op denwelken gij gehoopt hebt".

2e. Zijn er ook enkele mensen op de wereld die in hun leven veel gedaan en veel gelaten hebben, doch nooit de vrede daarin konden vinden. Zulken werd door de Heilige Geest (al wisten ze daar zelf niets van) zittende onder de wet, een deur geopend in het Evangelie. Christus werd hun ontdekt als alleen de wet volbracht hebbende. Ze zien Hem als het volmaakte maar ook enige Einde daarvan. Door deze genade krijgen ze nu een standsverwisseling in hun zielsleven en komen op een punt dat ze helder en klaar zien en ook van harte toestemmen dat ze onder de wet verloren moeten gaan en ook kunnen gaan. En dat ze na alleen in die gezegende Middelaar, die de wet volbracht, zalig kunnen worden en behouden van den grote rechtvaardige toorn.

Maar - nu het onderscheid. Verloren kunnen gaan is nog geen verloren gaan. En zalig kunnen worden, is nog geen zalig worden. O, dat is nu de grote haper in vele zielen, vooral in onze dagen. Men kan door de bewerking des Heilige Geestes, Christus als het Einde der wet zien, zonder dat Hij evenwel voor de ziel persoonlijk het einde werd, in de dadelijke toepassing. En dus blijft de ziel onder de tuchting en is niet vrijgemaakt van den vloek met bewustzijn van zichzelf.

3. Als nu echter deze genade in de ziel geopenbaard is, dat ze in en onder de wet nooit gerechtvaardigd zal worden uit de wet, dan brengt Hij de ziel al dieper en dieper in de schuld, zoo statelijk als standelijk. Dan wordt het niet alleen een verloren kunnen gaan, maar onder de rechtvaardigen eis Gods en de vloek der wet, ook werkelijk verloren gaan. Maar als het dan ten

4e. Zover gekomen is, dan wordt hij niet teruggebracht bij hetgeen in zijn vorig leven gebeurd is, ook brengt de Heere hem dan niet bij beloften; nee maar nu wordt hij gebracht bij het Einde der wet. O, daar gebeurt iets anders als schuldontdekkend onder de wet, want nu wordt hij zelf schuldenaar uit de wet. Dat gaat een stapje dieper.

Zit u nog te worstelen onder het veroordeel der wet, maar bent u nog nooit de persoon geworden die in de dadelijkheid door de wet vervloekt is? Bidt en zucht u vanonder de wet nog om verlossing? Maar dat droogt soms allemaal weer op, onder al hun zwoegen en worstelen worden de zielen in die stand toch niet opgehaald vanonder de wet.

Doch, als genade de standaard zo gaat planten, dat de wezenlijke afsnijding plaats heeft, dan wordt de genade door 't recht verklaard en door 't recht verheerlijkt. Dán volgt op die genade ook - vrede. Als nu God de zondaar rechtvaardigt in Christus, dan is dat een rechterlijke daad, het is geen gevolg van iets.

Toehoorders, let daar toch op, 't is met genade niet als met de zonde. O, nee. In de zonde volgt de ene zonde de andere op. De ene zonde baart de andere zonde, hoe dikwijls baart diefstal doodslag, enz.

Maar dat is in genade niet zo. Sommige mensen bespreken genade alsof de ene genade de andere voortbrengt, een conclusie die noodzakelijk volgt maar dat is abuis.

Wat zegt Paulus in Rom. 8? *God is het die rechtvaardig maakt.* De ene genade vloeit dus niet uit de andere, maar alle genade is rechtstreeks vloeiende uit God.

Als nu deze genade toegepast is - wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof - o, dan hebben ze vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus. Dan hebben ze niet ontvangen de geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar de Geest der aanneming tot kinderen. En dan getuigt die Heilige Geest mét de geest in 't hart dat ze

kinderen Gods zijn. O, die wonderlijke zaak - dan is 't kind weer geheel in de gunst van een Drie-enig God Wezen hersteld.

Ach mensen, als dát gebeurt, dat is geen gestalte, nee, dat is een daad. Nee, dit is geen gemoedelijk ogenblik dat weer wegzakt en de ziel met haar oude schuld blijft zitten. Nee, dit is iets anders dan een voorbijgaande gemoedsgestalte. Nu kan de Bruid vrede ontvangen uit genade en door de bedekkende gerechtigheid van haar Bruidegom. Een inklevende heiligheid ontvangt ze nu. In Hem rust nu Gods hart en daarin rust ook alleen des zondaars hart. Nu is de Rechter hun Vader in leven en sterven, hersteld in de Persoonlijke gunst van Vader, Zoon en Heilige Geest.

Dat is genade en vrede, die alle verstand te boven gaat. Volk, nu verstaat de ziel in de volle zin: *"Wat vreê heeft elk die we wet bemint."*

O, dat pardonnerend vermogen van een Drieënige God. Nu wordt een ter dood schuldige omhangen met de mantel der dekkende gerechtigheid van Christus en ontvangt zijn ziel een thuiskomen in de tegenwoordigheid Gods. De Heilige Geest verzekert en geeft hem kennis van die genade en die genade doet zeggen: *"Abba Vader"*.

O, dat maakt de ziel zo klein, zo wonderlijk vernederd en verootmoedigd. Alleen die het doorleefde zal het verklaren en het geheim kennen van deze genade. O, mijn mond en tong zijn veel te arm om uit te drukken wat het is, *genade en vrede door onzen Heere Jezus Christus*.

Maar deze genade en vrede kende Petrus, en dat deed hem de gemeente toewensen: *Genade en vrede zij u vermenigvuldigd in de kennis van God en Jezus Christus*.

Hij kende die genade statelijk, maar hij kende ze ook standelijk in de heiligmaking. Deze genade gaf hem genade om zo te leven als hij onder verdrukking en vervolging leefde, en te sterven zo hij de marteldood gestorven is. Verenigd met de smaadheden, de moordtuigen, met dood en met graf.

O, waar zal ik beginnen en eindigen, er is slechts iets van aan te stippen, een klein, klein kruimeltje wat het is: *Genade en vrede zij u vermenigvuldigd*.

Ach, ik ben slechts een klein nachtpitje in deze donkere dagen, hoe zal ik het u verklaren, toehoorders?

Volk des Heeren, waar is de tijd dat onze ziel in familiere omgang in vrede en gunst met God verkeerde?

Waar is dat echte, tere leven tegenover de zonde en de wereld? Waar die heilige afschuw van alle besmettingen des vleses in gedachten, woorden en werken? Waar dat hartelijk den Heere nawenen. O, moeten we met Jeremia niet uitroepen: "Ga en roep voor de oren van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de Heere: Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw toen gij Mij nawandelde in de woestijn, in een onbezaaid land. Jer. 2: 2.

Maar nu, dat uitgeteerde leven! Na wel genade ontvangen om van het verderf verlost te zijn, maar waar is de vermenigvuldigende genade in het dagelijks leven?

Doch na de andere zijde, arme onbekeerde mensen. Vaders, moeders, jongelingen en jongedochters, hebt u alleen de algemene genade ontvangen? Is dat de enige genade die a bezit? Cham werd door de algemene genade in de ark bewaard, maar hij is een vervloekte gebleven, zijn bewaring strekte niet verder dan in dit tijdelijk leven.

Volk des Heeren, wat hebt u dan toch boven duizenden ontvangen? Dat eeuwig wonder van de bijzondere genade des Geestes deelgenoot te zijn! God verheerlijkt en gij zalig kunnen worden, die soevereine vrije genade!

*O, dan zingen zij in God verblijd,*

*Aan Hem gewijd,*

*Van 's Heeren wegen.*

En met de oude dichter:

*Zij moeten gedenken verheugd,  
In grote vreugd,  
Heer Uwe werken.  
En bekennen dat Gods lof fijn,  
Eeuwig zal zijn,  
Waardig 't aanmerken.*

O, wat heeft dat gekost, die vrije genade over te brengen uit het hart des Vaders, (waar ze van eeuwigheid in lag), in het hart des zondaars, en dat zonder krenking van Zijn rechtvaardigheid. Hebt ge het waargenomen in uw ziel, volk, wat dat gekost heeft?

We hebben gezegd: De Middelaar kon nooit de wortelgenade brengen in 's Vaders hart, want daar lag het van eeuwigheid reeds in, maar Hij moest het daaruit overbrengen in 't hart der uitverkorenen. En om dat te kunnen doen, daar was met eerbied gesproken een offer voor nodig.

Alleen Hij, in Zijn Goddelijke kwaliteit, kon dat doen tot volle bevrediging, beide van recht en liefde. O, hoort Hem aan het kruis wat dat gekost heeft: "*Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?*"

Maar het was geen wanhoopskreet. O, nee volk. Hij ging door de diepte der hel en des doods om Zijn uitverkorenen op te halen en te stellen als een lof op aarde. Alleen in zulk een offer had de Vader een welbehagen en rustte Hij ook. Nu kon de Vader genade en vrede geven, en 't kind kon genade en vrede ontvangen.

De Middelaar was Zelf het grote aanvoeringskanaal. En niet alleen waardoor ze de genade kunnen ontvangen, maar ook waardoor het kind er mee terug kon gaan tot de Vader. Nu zijn ze in dat aanvoeringskanaal gewassen, geheiligd en geheel rein. Want als de Vader in Zijn Zoon Zijn kinderen wast, dan wast Hij ze goed. Dit is in Job uitgekomen. O, welk een loutering moest die man na ontvangen genade door! De duivel had 't op hem gemunt, zijn huisvrouw werd hem vreemd en zijn vrienden werden zijn bestrijders. Hij vervloekte zijn geboorte en de Heere hield Zich voor hem verborgen.

Maar toen de tijd der loutering voorbij was, stond God op en zeide: *Gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk als Mijn knecht Job*. En dat, terwijl hij zijn dag vervloekt had. O, die verborgenheid. Maar hij was gewassen in het bloed des Lams en nu in 's Vaders heilige ogen geheel rein. Nooit kon Job zich weer onrein zondigen wat zijn staat betrof, hoewel hij onder die beproeving de troost en nuttigheid daarvan missen moest.

Mocht Petrus de gemeente dan geen genade en vrede toewensen?

Wel zal de ziel in verwondering zeggen: "Heere, hoe kon U dit alles toch doen?"

"Wel kind", antwoordt Hij, "dit is alles een genadedaad. Uw schuld reken Ik de Borg toe en Ik reken u de gerechtigheid van Christus toe - opdat ze zouden worden: *rechtvaardigheid Gods in Hem*". Er werd van Hem geëist en Hij werd verdrukt, als het geestelijke broodkoren werd Hij verbrijzeld.

Wat is nu echter nodig? Om de ledige hand des geloofs uit te steken. Het geloof brengt nooit iets mee, het leert alleen aannemen. Dan komt er vrede in de ziel, die alle verstand te boven gaat, die harten en zinnen bewaart, enz. Nooit zal de eeuwigheid te lang zijn om Hem voor die genade en vrede lof toe te zingen.

In de tijd worden de uitverkorenen vatbaar gemaakt door genade, voor genade, want zonder genade is er geen plaats voor genade.

De algemene genade kent geen plaatsmakende daad, die vloeit alleen uit de algemene barmhartigheid Gods en de algemene vrucht van Christus' verdienste, in welke de hele wereld deelt. Hij doet de zon opgaan over bozen en goeden.

Maar deze genade heeft een vruchtbaar vermogen, want Hij - *door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelf.*

Dat is Verbondsvrede, vloeiende uit de Verbondspersoon. Loutere genade, dat is onvermengde genade, zich ontwikkelende in het hart des Vaders.

## 2. Maar wat zien we verder in onze tekst, we hebben gezegd: ***Wijzende op de genade in haar vruchtbaar vermogen.***

Nu zien we twee dingen:

1e. Er bestaat voor Gods kerk een kracht der genade in het geloof en

2e. Hebben we gezegd een kracht der genade in 't aanschouwen. Wat Christus voor de triomferende kerk in de hemel is om te zien, is Hij hier in de strijdende kerk om te geloven. Er bestaat dus voor de kerk een kracht der genade in het geloven en een kracht der genade in het aanschouwen. Zoals de strijdende kerk op aarde uit genade in Hem leert geloven, zo zal de triomferende kerk Hem uit genade eeuwig aanschouwen. 't Is één kerk, één voorwerp, eerst van geloof en dan van aanschouwen. Maar wat moet er nu gebeuren?

Nu is er een overbrenging nodig. Het geloof en de hoop zal eens ophouden en de liefde alleen binnengaan. Uit en door genade nu eeuwig dat lieflijk aangezicht aanschouwen van die dierbare Heere Jezus. O, dat is zaligheid - daar zal het in Hem een bestendige vrede zijn, onafgebroken en ongestoord.

O, volk des Heeren, daar zal het eeuwig vers en vol zijn, geen nagmaakte of oude dingen, geen opgewarmde kost, nooit dor of verwelkt, maar reine, zuivere vrede in een vol aanschouwen. Daar zal de zegenbede van de apostel haar volle ontplooiing bereiken. Al wat Gods volk hier geloofde zal het daar zien. En - niet alleen zullen ze Hem zien gelijk Hij is, maar ze zullen Hem ook gelijkvormig worden. Rom. 8: 29: "Die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn.

*Genade en vrede zij u vermenigvuldigd.* Dat begint in de tijd (vloeiende uit de eeuwigheid) naar het zal steeds een vermenigvuldiging blijven tot in eeuwigheid. Hij is de oorzaak van hun rechtvaardigheid, heiligheid en heerlijkheid, hier in beginsel en daar in haar ganse volheid. Als nu de genade tot in volle vrede en aanschouwing zal zijn overgegaan, o, dan zal Christus het grote Middelpunt blijven zonder dat er ooit meer één scheiding tussen Hem en de kerk komen kan.

Misschien is er iemand die denkt: "Man, u bent abuis, de heerlijkheid begint pas in de hemel".

Nee toehoorders, de strijdende kerk, levende in een gezonde stand op aarde, zal hier iets van de heerlijkheid gaan waarnemen. Maar helaas, wat is er weinig oefening daaromtrent. Wat beleven we weinig van *vermenigvuldiging* van genade en vrede. Wat wordt er al niet over vrede gesproken waar nooit genade voorafging.

Arme mensen, hebt u het onderscheid wel leren kennen tussen een inkomende waarheid door God in uw hart, of een voorkomende waarheid in uw gemoed? Petrus wenste haar niet toe dat haar gestalten en gemoedsbewegingen vermenigvuldigd werden - nee, Hij legt een zuivere grondslag, *genade en vrede*, zegt hij.

En als de Heilige Geest waarlijk de genade in de ziel gaat vermenigvuldigen, zal ze nooit kunnen rusten of vrede vinden in verruiming des gemoeds of een makkelijk

gebed, of voorkomend versje; nee toehoorders, dan gaat die lieve Heilige Geest ook de ontdekking vermenigvuldigen.

Maar o, als dan het veroordeel en de onvrede vermenigvuldigt, zegt de ziel: "Zou er ooit genade in mijn ziel gevallen zijn? Zou 't alles nog niet onder de algemene werkingen des Geestes geweest zijn wat ik ondervond?"

Toch wens ik u van harte toe, dat de ontblotende en uitbrandende genade maar veel in u mocht vermenigvuldigd worden. Niet alleen voorwerpelijk in uw verstand en oordeel, maar onderwerpelijk in uw hart, in de oefening des levens.

De apostel spreekt hier èn in 't algemeen èn persoonlijk *genade en vrede zij u*, dat heeft alleen toch maar waarde, zou hij zeggen. Want al zouden nu alle mensen vrede hebben en u moest genade en vrede missen, wat baatte u dat? Daarom ligt de nuttigheid en de troost in de onderwerpelijke toepassing.

Want al ware het, dat ik de tale der engelen sprak en wist al de verborgenheden en wetenschappen, wat voor waarde had dit toch?

't Is een grote en eeuwige waarheid dat Christus van eeuwigheid is gepredestineerd tot Middelaar en Hoofd van 't Genadeverbond. Doch, wat is noodzakelijk?

Dat u persoonlijk in Hem wordt overgebracht in een bewust vermogen, tot troost en heil van uw arme ziel. O, die genade moge in u vermenigvuldigd worden. Die gepastheid die er in Hem is, volk, om dat te kunnen doen en die ruimte en gewilligheid om het te willen doen. U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart. O, dat wonder. Hij heeft ze eerst gekocht en toen vrijgemaakt. Kunnen ze nu na die genade nooit meer vallen of twijfelen?

O, ja, ze kunnen na ontvangen genade soms tijden in grote onvrede leven.

Is dan de genade vermengd, kan er afval zijn en een algeheel verliezen van genade en vrede?

Dat zij verre, er is geen vermenging tussen genade en afval. Gods volk kan wel in grote zonden vallen en tijden in duisternis leven, maar nooit ter dood toe vervallen of afvallen.

Pelagius leerde een vermenging. Hij zei: "ik verdien genade door mijn goede wil en goede werken, doch mij ontbreekt nog veel. Nu geloof ik in Jezus en grijp Hem aan en Hij vervult wat mij ontbreekt".

O, dat goddeloze stelsel! Zou Christus de Verwerver zijn maar gij de toepasser? Dit is de leer van Rome. Maar de apostel zegt: Genade, dat is: beginnende, voortzettende en voleindigende genade uit Hem, door Hem en tot Hem.

Maar ach, volk des Heeren, wat al Pelagiaanse bevattingen huizen er al te vaak in ons hart! Sommige zielen zijn ontdekt dat ze de zaligheid nooit verdienen kunnen, dat is hun duidelijk en klaar. Ze hebben enige oefeningen opgedaan in de onderwijzingen des Geestes en de beloften, ziende op Christus' verdienstelijk lijden en sterven. Maar ... door onkunde willen ze nu onbewust zelf die beloften wel gaan toepassen. Ik zeg u, door onkunde, het is geen opzet. Ze zien nu echter op hun keus, op hun werkzaamheden en het laten der zonden, het geloof dat Hij alleen de Weg is, enz. En zo zijn ze heimelijk bezig zelf Zijn verdiensten aan hun ziel toe te passen door genade aan te nemen die hun nog niet geschonken is, waarvoor nog geen plaats in hun ziel gemaakt is.

Nee zielen, zou Petrus in zijn gemeente zeggen, dit is een gebrek in de afsnijding en een gebrek in de kennis van God en de Heere Jezus Christus, waardoor alleen genade kan vermenigvuldigd worden. Want ook de toepassing der genade is genade, evenals het verwerven en instorten.

Helaas daar ligt onder Gods volk maar al te veel een grote hapering. Men kan zeer zuiver zijn in onze doodstaat, zuiver in het toevluchtnemend geloof, zelfs zuiver in de



sehuldvergevende genade, maar nog dwalen in de toepassing daarvan. Lees daarover vader Boston in zijn kostelijk onderwijs over de *Viervoudigen Staat des mensen*, Blz. 180 enz. voornamelijk als hij behandelt de twaalf slagen eer een mens van zijn oude stam afgesneden wordt.

"En dus ziende ten laatste dat hij zichzelf niet kan helpen, noch door werken, noch door geloven, en niets meer hebbende om te blijven hangen aan de ouden stam, valt hij daarom nu eindelijk af" enz. enz.

O, dit is nodig, maar eer hij zover is, dan worden er wat moedeloze lessen geleerd, al dieper en verslagener in zichzelf, eer hij achter 't geheim gebracht wordt. Daar is oefening toe nodig.

Efraïm was als een koek die half gaar was, 't was nodig dat God hem omkeerde, maar dat heeft Efraïm pijn gekost. Als een voorganger of particulier mens behalve genade van God, ook sierlijke gaven ontvangen heeft, gaat meestal de wereld hem prijzen en reist hij, in zelfvoldaanheid, land door en denkt bij zichzelf: "Wel, wel, wat heb ik gepredikt, gebeden of gesproken, dat ging vandaag toch bijzonder".

O, daar zitten de meeste zweren bij Gods volk, maar de Heere komt op Zijn tijd en drukt er de etter uit. Dan kan er een tijd komen in zijn leven dat hij van God en mensen verlaten schijnt, en die hem eens verafgoodden, gaan hem nu vertrappen. O, die nodige zuivering! Zo bewaart God Zijn volk onder de pekel der verdrukking voor bederf, in- en uitwendig.

U zult zeggen: Maar dwaalt ge niet van uw tekst af, de apostel spreekt hier alleen over *genade en vrede*.

't Is waar, de genade en vrede die de apostel hier beoogt is onderscheiden van ambten in Gods kerk en gaven van welsprekendheid, de apostel spreekt over die genade die het is, maar in de gangen van het onderwijs wil ik u ook zeggen wat het niet is.

Toen de Heere onder 't Oude Testament aan Mozes bevel gaf de reine dieren met naam te noemen, opdat ze zouden weten wat ze eten mochten, noemde Hij ook de namen der onreine dieren, opdat ze weten zouden wat ze niet eten mochten. God heeft dat de heidenen niet laten weten, maar alleen Zijn volk Israël.

Zo wenst ook Petrus de vermenigvuldiging niet toe aan genadeloze mensen, want daar kan ze niet vermeerderd worden, doch moet eerst worden ingestort.

Opmerkelijk lezen we in Gods Woord *zeer onderscheiden gangen in de vermenigvuldiging der genade*.

Wij geloven dat Daniël een hoog begenadigd mens was, we lezen van hem in de geschiedenis van de kuil der leeuwen, dat hij ernstig tot God bad en God verhoorde hem; hij werd niet aangeroerd.

Daar tegenover was Paulus niet minder begenadigd, evenwel had hij een stom kruis te dragen - een engel des satans; en hij bad de Heere driemaal (dat is dikwijls) om dat kruis kwijt te raken. Nu betaamt het een kind Gods niet om het kruis af te bidden, maar wat deed God? Hij vermenigvuldigde toch de genade in Paulus en ook de vrede, wel niet in die zin als Daniël om hem van 't kruis te verlossen, doch, in de oefening. Eerst liet de Heere hem dikwijls bidden O, dat hij nooit vergeten zou hoe graag hij er van verlost was geweest, maar toen zeide Hij: "Mijn genade is u genoeg". Toen vermenigvuldigde Hij in Paulus de genade en vrede door de kennis van God en de eenswillendheid in het dragen van zijn kruis in de verdrukking. Toen kreeg hij genade om een welgevallen te hebben in smaadheden en juichte: "Wanneer ik zwak ben dan ben ik machtig!"

Zo kan 't gebeuren dat de Heere bezig is de genade in een ziel te vermenigvuldigen, en de ziel intussen bezig is om 't af te bidden, onverenigd in de weg. In zo'n stand ligt de

genade er wel, maar de ziel heeft er troost noch nuttigheid van, dan moet er eerst een overnemen van het kruis plaats hebben.

Toehoorders, hoe is uw legering? Gaat uw pad in- of uitwendig door ongekeerde wegen en bent u 't er niet mee eens? Is 't alles onvrede en veroordeel? 't Kan zijn dat een ziel uit 't gevoel en genot der genade gaat leven, en later uit de vrucht en de wetenschap er van; maar wat dan? Dan komt de ziel in gevaarlijke stromen. Want wat heb ik gezegd: zonde baart zonde, dat is vast, de ongerechtigheid baart zichzelf. Maar genade baart geen genade.

Wat zegt Gods Woord ervan? "Uit Zijn volheid ontvangen wij ook genade voor genade". Dat is iets anders dan alleen met de weldaden en het gevoel de wereld door te gaan.

Ach, wat horen we vaak dat men met zijn keus, doe en laten, gebed en genade van de één naar de ander gaat. Maar, men vindt er Jezus niet. De apostel zegt: *Uit Zijn volheid ontvangen wij genade voor genade*. Er zit bedekte, vrome vijandschap in tegen Christus om genade door genade te willen vermenigvuldigen. Gisteren zal hij door God uit een grote zwaarigheid gered zijn, maar vandaag wederom in moeilijkheden verkerende, probeert hij zich met diezelfde genade te helpen.

Hebt u kennis aan dat beest, volk? Ik noem het een beest, want zijn praktijken zijn als de kleine vossen, die de wijngaard verderven. 't is enkel bedekte vijandschap, trachtend genade te vermenigvuldigen buiten Christus. Als het licht is te hopen en als 't donker is te vrezen. Daar deugt niets van mensen. 't is een valse hoop en een knechtelijke vrees, ook al zou er waarachtige genade in de ziel aanwezig zijn.

Nee, de vermenigvuldiging der genade bestaat niet in veelheid van gevoel of genot, doch in de waarde der genade; en om die te kennen, daar is verdrukking toe nodig.

Nu hebben we ons derde punt genoemd, wijzende op de genade in haar oorsprong, n.l. de kennis van de Heere Jezus. En hieruit zouden we twee dingen kunnen noemen:

1e. statelijk in het grote overgangspunt als de zondaar in de dadelijkheid over moet nemen zijn verdoemelijke staat ten opzichte van een heilig God. Dan vermenigvuldigt zich de genade tegenover de zonde. De zonde heerst dan tot de dood, maar de genade heerst dan tot het Leven; en waardoor? Door Jezus Christus onzen Heere. Dan is de genade onnoemelijk meer dan de zonde. O, dat statelijke. vermenigvuldigen van genade en vrede toegepast aan een verloren zondaar, opdat alle wettische gedachten zouden verzwolgen worden! Als dit de ziel ervaart, dat is niet uit te drukken, gewassen in dat alleen reinigende bloed, maar ook in dit alles reinigende bloed.

Als in de natuur iemand zich in een bekken water gewassen had en hij zei tegen een ander: "Nu kunt gij er u in wassen", zou dat geen vernedering zijn om zich in 't vuile waren te wassen? Maar dit bloed wordt nooit bezoedeld noch onrein, volk! Ontelbare scharen van uitverkorenen, vuile zondaren, zullen in dit bloed gewassen kunnen worden er. 't zal altijd rein en vers blijven. O, die heiligheid, die volmaakte reinheid van onze dierbare Heere Jezus. O, die zalige bedekking; genade vermenigvuldigd over, zonde en dood, laster en vijandschap door die vrije toerekening, om nu bekleed te worden met Zijn gerechtigheid.

Maar we zien in de tweede plaats, zoals nu statelijk de genade, de vrede voorafgaat, (als een weldaad die vrij uit de hemel valt), zo is het ook in de stand van het leven als genade en vrede vermenigvuldigd worden. *Wij dan gerechtvaardigd zijnde, hebben vrede bij God*, enz. Dan vloeit die genade en vrede door de Heilige Geest ook in de stand van het leven waarop de apostel hier doelt. Dan zal die genade, also vermenigvuldigende Gods heilige deugden opluisteren in de kracht der bediening. Want, we hebben gezegd: "Wat eenmaal Christus zal zijn voor de triomferende kerk

in de hemel in het aanschouwen, zal Hij hier worden voor ieder levendgemaakte in het geloven.

Zou het dan niet betamen volk, zeer gesteld te zijn op een heilig verlangen, dat genade en vrede werden vermenigvuldigd in uw dagelijks leven?

Zo hebben we dan getracht, in alle zwakheid een korte schets te geven van des apostels zegenwens in drie punten genoemd.

Zingen we nu een Psalm en keren met de waarheid tot onszelf in.

Zingen Psalm 118: 7.

### **TOEPASSING.**

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid, wij hebben met een enkel woord aangestipt het onderscheid tussen genade, vloeiende uit de eeuwige, vrije genade des Vaders, zaligmakend voor de uitverkorenen en de algemene genade om Christus' verdienste, zich uitstreckende over alle mensen tot aan de tijdelijke dood.

Jonge en oude mensen onder ons, hebt u ooit een grondig onderzoek ingesteld onder welke genade u zijt verkerende? Of bent u van gedachte dat het genoeg is de onder de algemene genade gegeven middelen te gebruiken?

De algemene genade te verachten is erg, de middelen te verzuimen is roekeloos, dat zal in het oordeel niet meevallen mensen. Maar zich inbeelden genoeg te hebben aan de uitwendige middelen, zal een vreselijke vergissing zijn. Een ieder onderzoekt daarom zichzelf, want 't gaat op een eeuwigheid aan en als kaf gaat de dag voorbij. Is de wortel der zaak in uw ziel ingestort? O, de doden zullen horen de stem des Zoons Gods en die ze gehoord hebben, zullen leven. Laat u niet wijs maken dat de wedergeboorte onbewust geschied kan zijn en daarna de roeping volgt! Nee, de doden zullen 't horen.

Er zal een inklevende heiligheid ingestort worden, waar uit een aanklevende godzaligheid vloeien zal en dit kan niet onbewust of verborgen blijven.

Vraag het aan de bedrukten om der zonde wil en de door het onweder van Gods recht voortgedrevenen, of ze buiten de zaligmakende genade en buiten Christus rust kunnen vinden.

Ze zullen u antwoorden: "O nee, want ik gevoel dat Gods toorn niet gestild is en het oordeel niet opgeheven". Ze zien niet anders dan dat het buiten Hem te blijven een eeuwig omkomen zal zijn. Maar ze leren ook door de Geest der uitbranding het onderscheid kennen tussen hun verloren staat te zien, of waarlijk verloren te kunnen gaan en gevoelen daardoor de haper in hun leven.

Diezelfde Geest maakt 't hun ook onmogelijk door beloften of toezeggingen, opbeuringen en verkwikkingen gerechtvaardigd te worden. Nee, dezulken moeten door de Rechter Zelf vrijgesproken worden, dat gevoelen zij. Ze worden bewaard in genot of gevoel opgebouwd te worden en in een gemoedsverruiming zich in te beelden dat ze vrijgesproken waren van schuld en straf. Zij leren onderscheid maken tussen een inkomende waarheid van God in hun ziel (die hun nooit ledig laat) en tussen een voorkomende waarheid in hun gemoed of gedachte, waar geen plaats voor was en geen arbeid op volgt, maar waar duizenden zich mee bedriegen. Zij erkennen alzo de noodzakelijkheid van de vermenigvuldiging der ontdekkende genade, 't welk 't fundament is van ware vrede.

Zijn er misschien zielen onder ons voor wie dit geen vreemde taal is. Die zeggen: "Ja man, nu wel met de wereld moeten breken en de rust opgezegd, dan weer strijd en vrezen en soms ook een ogenblik ondersteund en hoop gekregen, maar: al dit goed

doet geen nut ten dage der verbolgenheid. De zonde is een schandvlek der natie, dus ook voor mijn persoon, maar dát geloof ik, alleen gerechtigheid redt van de dood en ik ken die gerechtigheid niet."

Ik kan 't verstaan zielen, ten dage als gij daarvan eet, zult ge de dood sterven. Dat predikt de rechtvaardigheid Gods en dat zal tot heden gehandhaafd blijven, dat gevoelen ze in hun ziel. O, dan wordt het de grote vraag: *Hoe zal ik u onder de kinderen zetten.*

Mocht de eeuwige liefde Gods in Christus u niet alleen ontdekt, maar ook toegepast worden. Die volmaakte harmonie der Goddelijke deugden in het zaligen der uitverkorenen door de voldoening van de Zone Gods. O, dat geheim!

Door Hem kan en zal het, dat nu genade en vrede vermenigvuldigd worden in de harten van dat arme en ellendige volk. In Hem krijgen ze de gerechtigheid en de waarheid liever dan hun eigen leven. O, die heilige worsteling, waarin ze Gods zijde zullen leren kiezen en geheel zichzelf verliezen.

Dan zullen ze niet meer heimelijk God van onrecht beschuldigen en in 't kleed van eigenliefde en eigengerechtigheid zich zoeken te bedekken tegen de vurige pijlen van Gods toorn. Naakt zullen ze dan voor Zijn aangezicht staan, met koorden om hun hals, overnemende de rechtvaardigheid van het doodvonnis. Maar dan zal Hij de schande hunner naaktheid wegnemen en ze bekleden met gestikt werk (Ezech. 16), hen gans bedekken met het reine en ruime kleed der bedekkende gerechtigheid des Middelaars. Dan is het: *Gij rechtvaardigen, spreekt lof ter gedachtenis Zijns Naams.*

Volk des Heeren in ons midden, weet u wat het is, om bekleed met het kleed Zijns Zoons voor de Vader te staan in Uw gans naakte ziel, schandelijk en onrein door de zonde, nu rein en gekleed te weten voor het aangezicht van Zijn heilige Majesteit? Alle rechten, in ons eerste verbondshoofd verloren, nu in Hem weer terug ontvangen. En zijn er geoefenden in ons midden, ik wens u veel toe vermenigvuldiging van genade in de beleving. Hij geve de u geschonken genade en vrede uit te leven, wat Hij in Christus voor u was, is en blijft.

O, die genadestroom, vloeiende van de Vader door de Zoon en de Heilige Geest in de harten der kinderen. Die Goddelijke stroom door Christus vloeiende, mocht ons dagelijks leven besproeien en ons verwaardigen met een Ezra en Daniël acht te geven op de woorden Gods. Om zelfs onder de zwaarste verdrukkingen die komen zullen, met onze hand te schrijven: *"Ik ben des Heeren"*.

O, al moesten we verjaagd worden in bossen of bergen als ballingen op aarde, om dan nog Zijn eer liever te hebben als ons eigen leven en Hem niet te verloochenen. Niet slechts eenmaal in ons leven in de statelijke overgang op dat plekje te komen, maar er in de koers van ons leven dagelijks te verkeren. De Heere zegene Zijn Woord tot nut en troost, vermenigvuldige de genade te midden der oordelen en ellende, in- en uitwendig.

Arme wereld, arme onbekeerde mensen, arme kindertjes, een genadeloos leven is een vredeloos leven. Hij schenke u daarom beide genade en vrede.

O, zeggen sommigen "°k Heb nooit vrede in mijn ziel gekend, hoe kan ik dan genade hebben?"

Hij klare uwe duisterheden op en legge uw stenen nog eens gans sierlijk, geve ontdekkende genade, al is het onder onvrede en veroordeel en verheerlijke Zichzelf in de glans Zijner Deugden. Amen.

Zingen Ps. 119: 73.



## 8. Het enige recept voor een neergebogen ziel.

Lezen Ps. 42.

Zingen Ps. 43: 5.

Zingen Ps. 42: 7.

Inleiding.

Mijn toehoorders, wij lezen zeer opmerkelijk in de Waarheid van David dat hij in Psalm 119: 114 zegt: "Gij zijt mijn schuilplaats en mijn schild, op Uw Woord heb ik gehoopt".

De natuur van een mens en de mens van nature is er altijd op uit om in de hoogte, op een berg te klimmen en vandaar alles te gaan overzien en bewonderen; dat zien we in Nebukadnézar: "Dit is het grote Babel dat ik gebouwd heb".

Maar de praktijk des levens heeft geleerd, dat de Heere Zijn volk meestal in de diepte leidt. Zeer duidelijk is dit in bijna alle Psalmen. Heb ge 't wel opgemerkt, hoe de onderscheiden dichters menigmaal uit de diepte hun klacht uitstorten? Lees Psalm 28, waar hij zegt: "Tot U roep ik Heere, mijn rotssteen, houdt U niet als doof van mij af, opdat ik niet (Zo Gij U tegen mij stilhoudt) vergeleken worde bij degenen die in de kuil nederdalen".

Zo gaat hij voort, als 't ware uit en door de diepte heen, totdat hij eindelijk zegt: "Geloofd zij de Heere, want Hij heeft de stem mijner smekingen gehoord". Elke zin die de dichter hier zegt is als 't ware een parel. Maar deze paarlen worden nooit gevonden op de toppen der bergen, maar in de diepte der zee. Als echter in de natuur een duiker op de bodem der zee naar parels zoekt, zal hij niet iedere keer dat hij duikt een parel vinden; nee, dat zal dikwijls tevergeefs zijn. Zo zal de ziel ook niet altijd oefeningen opdoen in de diepte, of er nuttigheid uit bekomen, dit is duidelijk uit 't geen Paulus de Hebreëen zegt: "Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden. En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn, doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn. Hij maakt dus onderscheid dat de verdrukking niet voor alle mensen een vreedzame vrucht afwerpt, doch alleen die er door geoefend worden."

Over de diepte nu waar de kerke Gods bij tijden in verkeren kan en de oefeningen die zij daardoor moet leren, wensen wij een ogenblik met elkander te handelen uit Psalm 42: 12:

***"Wat buigt gij u neder, o, mijn ziel en wat zijt gij onrustig in mij?***

***Hoop op God, want ik zal Hem nog loven. Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God".***

Tot zover, doch zoeken wij vooraf het aangezicht des Heeren.

Zingen Ps. 42: 7.

Wij plaatsen boven onze tekst:

***Het Recept of geneesmiddel in overwinning der zielestrijd*** en zien daarin:

1e. Een Godverheerlijkend feit.

2e. De gunst van God.

3e. Gemeenschap met God, om dan

4e. Met een toepasselijk woord te eindigen.

Gave de Drie-enige God in spreken en horen Zijn zegen ten leven. Amen.

### **1e. Een Godverheerlijkend feit.**

Mijn toehoorders, omtrent de auteur van dezen 42<sup>e</sup> Psalm is er verschil. Sommigen menen Korach, anderen Nehémia of Ezra en enkelen menen dat David de dichter geweest is, die liefelijk was in Psalmen. Een feit is echter, dat deze Psalm betrekking heeft op een zwerftocht. Wij horen hier in deze Psalm de dichter spreken:

1e. Tot de gemeente;

2e. Tot zijn eigen ziel en

3e. Tot God.

Want reeds in vs. 6 zegt hij: *"Wat buigt gij u neder, o, mijn ziel, en zijt onrustig in mij?"* En vs. 7: *O, mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij, daarom gedenk ik Uwer uit het land der Jordaan en Hermon, uit het klein gebergte.*

Als wij nu met aandacht Gods Woord lezen, kunnen wij twee dingen opmerken. In 1 Petrus 5: 6, lezen we *een krachtig recept tegen hoogmoed*, n.l. als hij gezegd heeft dat God de hovaardigen wederstaat, laat hij er direct op volgen; *"Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods"*.

Dit is nu ook het enigst geneesmiddel tegen onverenigd met God te leven. Maar deze tekst is geen recept tegen hoogmoed. Nee, hier is de dichter neergebogen en zijn ziel was onrustig in hem, dus zien we hier een tweede opmerking in Gods Woord. Hier is de ziel ontmoedigd. Zoals nu tegenover hoogmoed - vernedering gesteld wordt in Petrus, zo wordt hier tegenover ontmoediging vertroosting gesteld. Onze tekstwoorden zijn dus *het geneesmiddel voor een neergebogen en kwijnende ziel*.

*"Wat buigt gij u neder, o, mijn ziel, en zijt onrustig! Hoopt op God - ik zal Hem nog loven!"* enz.

De dichter spreekt hier niet in goddeloos ongeloof, maar in een neergebogen stand van zijn leven in de bediening van een geestelijke pelgrim. Hij had een flauwe, kwijnende ziel, daar spreekt hij tegen en zegt in dien strijd: *"Hoopt op God. want ik zal Zijn naam nog loven"*.

Is dat geen Godverheerlijkend feit?

Hij blijft dus niet in eigenlievende moedeloosheid neerzitten, maar wendt een middel aan dat ten eerste zelf- verloochend en ten tweede Godverheerlijkend is. Alles verzakende buiten God en hopen de alleen op de levende God, zegt hij: *Ik zal Hem nog loven*.

Dat Godverheerlijkende werk is als 't er op aan komt zijn liefste werk, want dit is balsem voor zijn ziel, hij is bereid om in lot en leven 't alleen op God te wagen. Is dat niet Godverheerlijkend?

### **2. Maar we noemden ons 2e punt: "In Gods gunst".**

De dichter bewijst ook dat zijn geloof geen los geloof is, maar een geloof in Gods gunst. Hij zegt n.l. een redegevend woord: *"Waarom zal ik hopen?"* En antwoordt dan: *"Want ik zal Hem nog loven"*. Dit geloof was zeker in Gods gunst.

### **3. Ten derde hebben we gezegd: "In gemeenschap met God".**

Hij is het, niet ik ben het, nee, hij denkt niet arm van God, hij denkt zo groot van Hem dat hij zegt: *"Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God"*. In 't aangezicht van alle in- en uitwendige vijanden roemt hij in God, als wil hij zeggen: *"Weet ge 't nu?"* Al zo menig keer heeft Hij bewezen te zijn een hulp in benauwdheden. Dat is een teken van Zijn gunst over mij. O, als ik daarover denk, dan klaag ik niet; in 't aangezicht aller vijanden durf ik getuigen van dit kostelijke geneesmiddel, n.l.: *"Hoopt op God"*.

En aan 't einde van de Psalm sluit hij alles samen en zegt: "En mijn God". Hij is de God des eeds en des verbonds. "Zij zullen Mijn volk zijn en Ik zal bij hunlieden en hun God zijn". O, zegt de ziel in een levend geloof: "Is dat waar? Is Hij mijn God en ben ik Zijn kind? Wat buigt gij u dan toch neder en zijt onrustig, mijn ziel?" Dit is het recept tot troost van de strijdende pelgrim.

Merkt u nu, mijn toehoorders, wat er in deze drie punten opgesloten ligt? Kent u iets van het karakter van een neergebogen ziel? Kent u die zielestrijd, die u als een neergebogene over de aarde doet gaan? Als haast bezwijkende onder verborgene of openbare kruisen en lasten. Maar kent u ook het geneesmiddel voor zo'n kwijnende ziel? De dichter geeft het hier: Als ge onder de last neergebogen zou bezwijken: "Hoopt op God". Dat is geen ijdel hopen, geen valse hoop zonder Hem te kennen. Nee, hij had God leren kennen als het enige Voorwerp der hoop met verloochening van alle andere hulpmiddelen.

Want wat zegt hij? *Maar nu, wat verwacht ik? Mijn hoop is toch op U.*

Om nu als een bankroetier, geheel uitgekleeft, met enkel schuld en schande op aarde te staan. Nergens meer heen te kunnen, hulpeloos als een klein kind, zichzelf niet kunnende helpen. Dan eerst komt de ziel op de juiste plaats en zegt: "Ach, nu schiet er voor mij niets meer over dan op God te hopen".

Dit nu is het Gode verheerlijkende werk en dat wordt de grote beweegoorzaak in de ziel. Haar zelfverloochening wordt haar ademtucht, want het is 't liefste werk van het nieuwe leven om de Heere het al en zichzelf niets toe te kennen.

Daarom spreekt de dichter zijn ziel ook aan: Zal alles dan bezwijken? Vlees en hart? Eerst zijn vlees en dan zijn hart? Welaan, dán is God de rotssteen des harten en mijn deel in eeuwigheid. Hij vestigt zijn oog ook alleen op de eeuwige God, met verloochening van alle andere personen of zaken.

Hij loofde Hem in de verleden tijd, hij looft Hem tegenwoordig en zal Hem eeuwig blijven loven; O, dat is niet alleen een Godverheerlijkend, maar ook een hartversterkend, zielverkwikkend en ongeloof-dodend werk.

Hij zegt: "En uit Hermon", dat koude land, op welks hoge toppen alles dor is en met sneeuw bedekt. Het was niet veel wat er groeide en zo was zijn ziel als een koud land bij 't gedruis der watergolven. Zo was het nu ook van binnen gesteld; niets, kon hij bekijken, de een diepte volgde de andere diepte en de afgrond riep tot de afgrond. O, volk des Heeren, kent u deze stand van de dichter? Is dit uw legering wel eens geweest, nu te denken als een goddeloze eenmaal nog eeuwig te verzinken in de vloed van Gods toorn?

Maar eer het zover is, komt God en beurt de ziel op eer ze geheel bezwijkt en leert haar op Hem te hopen ook nog eer ze de uitkomst kan zien. En zo leert Hij de ziel Hem te verwachten in lijdzaamheid. Eerst werden alle vertroosting en weggehaald en bleef de ziel als een koude Hermon troosteloos en radeloos. Doch nu wordt haar het 'Voorwerp der troost ontdekt! Verlangt de ziel nu dadelijk ook de gevoelige troost te hebben?

Nee, ze hoopt nu, zonder enig tastbaar genot of gevoel, onvoorwaardelijk op de levenden God. En dat is juist het geheim dat God ze wilde leren.

O dat kostelijke werk, om gespeend te worden van alles wat voelbaar en zichtbaar is; maar ook dat pijnlijke werk.

Want in die tijd schijnt het voor de ziel of ze Hem nooit meer loven zal, en of de zwerftochten geen einde zullen nemen, of er nooit geen wederkeren meer zal zijn en



zij van God verlaten is Teleurstelling volgt op teleurstelling, de ene plaag is (als met een Job) nog niet voorbij of de andere is er al weer.

De duivel zegt: Ge behoeft niet weer tot God te roepen, de Heere hoort u niet. En de ziel niet onderscheidende de listen des Satans durft niet te bidden, maar gaat als een stomme over de aarde.

Maar als dan de Heere opstaat, en het Goddelijk geloof in de ziel stort, dan heft de gebogene ziel zich op en zegt: Alhoewel deze dingen alzo zijn, zo zal ik Hem toch loven! Ik kan er nu nog niet doorkijken en weet niet hoe alles opgelost moet worden, maar ik vertrouw op de levenden God, ten spijt en ergernis van alle vijanden.

O die hoon en schimp van binnen, als ze dan spottend vragen: *Waar is God, dien gij verwacht?*

Zijn er onder ons die zeggen: O, dat is geen vreemde taal, ze zeggen in mijn hart: Zal God je helpen? Ziet eens, 't gaat van kruis naar kruis en van ellende naar ellende. Van buiten loopt alles tegen en van binnen is er licht noch kracht tegen die grote menigte. Schande en bespottung zal er over je uitgestort worden!

Is het waarlijk zo met u gesteld? O, levend volk Gods, dan wijs ik u naar het enige recept dat u hier door het geloof ontvangen kunt, n.l. *de gunst en de gemeenschap Gods*.

Wordt u alles ontnomen en niets gespaard? Ontvalt u huis, goed en kinderen, worden uw huisgenoten uw vijanden? Dan roep ik u toe: God is niet dood, nee. Hij is een God die eeuwig leeft; daarom zegt onze tekst: *Op de levenden God!* Dit is waarlijk het enige recept.

Maar wat kost u dit geneesmiddel? Dit kost u door het geloof uzelf te verloochenen, want de verlossing ligt geheel en al buiten u. Mocht ge dan verwaardigd worden, ondanks alle tegenheden, toch Hem te loven omdat Hij

1e. Waard is om geloofd te worden!

2e. Hij ook bewezen heeft de menigvuldige verlossing uws aangezichts te zijn!

O, hoe menigmaal heeft Hij uw druk al doen verwisselen in geluk!

Kinderen Gods, die er kennis mee gemaakt hebt, legt uw ziel hier ten toets. Is het waarlijk uw liefste werk op aarde om God te loven? Om in een dorre, akelige woestijn, waar geen stad ter woning is, met een levende hoop op God te hopen? "Ik zal zingen van de goedertierenheden des Heeren, ik zal Uwe waarheid met mijnen mond bekend maken", Ps. 138. Het ware leven, ingestort door de Heilige Geest, zal nooit 72 verdragen dat u over God zult klagen. De grondslag van het nieuwe leven, uit God geboren, is: "God verheerlijken en 't Hem gewonnen geven!

Is dat ook uw liefste werk? Toets u aan de dichter, liggen er kruisen voor uw voeten zo groot dat ge er niet overheen kunt stappen? Misschien probeert ge 't nog te verbergen voor uw nabestaanden of beste vrienden, en zijt ge soms al tijden neergebogen zonder dat iemand het merkte. Maar soms kan de ellende zo groot worden dat er geen verbergen aan is. Dat alles als water doorbreekt en overstroomt. Van nature zouden we alle ellende willen verbergen, daar zijn we in Adam mee begonnen, mensen, Hij was God ongehoorzaam geweest en dat was de grootste ellende die hem overkomen kon, maar in plaats van het te willen weten, maakte hij zich schorten om zijn schande te bedekken,

Zo gaat een kind des Heeren ook vaak menselijk te werk, maar zelfverloochenende genade maakt dat hij 't voor God en mensen weten wil.

Hoort hoe de dichter in onze tekst het voor de gehele wereld weten wil: *Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts*

O, dat schadelijk verbergen van de kruisen voor God en ook voor elkander. Volk des Heeren, wilden we onze ellende beter voor elkander weten, daar zouden we profijt van kunnen hebben. We zouden elkanders lasten en noden nog op kunnen dragen en elkander tot steun zijn als de haageiken. Maar zijn er geen inkomsten, dan zijn na ook geen uitgaven en een ieder leeft naar het goeddunken van zijn eigen hart. Want er is een eerlijkmakende genade toe nodig om als een uitgeteerde en uitgeledigde ziel voor de dag te durven komen. O, dat zoeken we voor elkander te verbergen, we willen onze armoe niet weten en schamen ons te zeggen hoe afgetakeld en uitgedroogd we zijn.

Want 't is geen kleine genade om met de dichter zo onze ziel aan te spreken: *Wat buigt ge u neder en zijt onrustig in mij? Hoop op God*

Al moet ge in uzelf bezwijken, buiten u is er geen reden tot bezwijken. God is almachtig. Maar, almachtig alleen? Nee, want daar zou de kerk niet mee geholpen zijn,

maar onze God is ook gewillig en gaarne vergevende.

O mijn ziel, blijf dan niet in Hermon, dat koude gebergte. Ik wens u toe, volk des Heeren, veel van die geestelijke zelfverloochening om met uw armoe voor de dag te durven komen, niet om er mee te pronken in hoogmoedige nederigheid, doch in zelfverfoeiing en ootmoedigheid. Om met uw harte-kruisen, huis-kruisen, kerk-kruisen en alle ellende in een levende hoop tot de levenden God te komen, want dat is het enigst recept tot overwinning.

Dat de Heilige Geest u ondanks alle tegenstand mocht bewerken, uw zwak geloof versterken om te zeggen: "Ik zal al Zijn lof nog groter maken".

Is dat de lust van uw ziel, volk, uzelf er voor over te hebben tot ere Gods met uw schande en armoe voor de dag te komen?

Want u kunt er van op aan, de Heere zal niet alleen Zijn volk leren Hem te danken voor de verzoening in Christus; ten tweede, ook niet alleen voor de bewaring en onderhouding, maar Hij zal hen tenslotte ook leren danken voor de verdrukking. "Ik dank U, Heere, dat Gij toornig op mij geweest zijt. maar Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij", Jes. 12: 1.

O wat zal dat zijn: als eenmaal de Hermons van binnen en buiten geslecht zullen zijn, Hem eeuwig te loven, ook voor het nut der verdrukking. Johannes zag een grote schare die niemand tellen kon, en de engel vroeg: Van waar komen ze? En Johannes zeide: "Heere, gij weet het!"

En de engel zeide, dat ze uit de grote verdrukking kwamen, maar hun lange klederen gewassen en wit gemaakt hadden in het Bloed des Lams.

Verdrukking uit- en inwendig, eensdeels als vrucht en gevolg der zonde. Maar ook uit de verdrukking tot zuivering van het nieuwe leven. De verdrukking toch is het beste middel om het roest van de ziel af schuren. Want o, 't is niet te zeggen wat de strijdende kerk tegemoet gaat.

Doch we zullen voortgaan, Alle levenden hebben er meer of minder kennis meegemaakt dat de grote Smelter Zich tijdens de loutering verborg. dan zegt de ziel: *Mij is bange*. Hij ziet niet anders dan slaande handen en vertoornde ogen van een heilig God, Dan maakt de ziel uit haar tegenspoed haar oordeel op en denkt soms, als ze voorspoed had, dat de gunst Gods over haar was.

Maar als ze een ogenblik het doel van de Smelten in het oog krijgt, dan zinkt ze onder de zwaarste loutering nog in verwondering weg en zegt: Milde handen, vriendelijke ogen, zijn bij U van eeuwigheid; want ziende op het doel en nut er van, kunnen ze niet anders bezien dan dat de slaande Hand een milde Hand. Is. *Heere, zegt de ziel, Gij zijt rechtvaardig dat Ge toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd en Gij*

*troost mij.* Dan zijn de vertoornde ogen, vriendelijke ogen. Als ze daar achter gebracht zijn, gaan ze uit tegenspoed geen toorn en uit voorspoed geen gunst besluiten!

Maar zegt ook onder de druk: *Ik zal U nog loven!* Dat zal voor dezulken toch wat zijn als de hoop en het geloof verwisseld zal worden met een vol aanschouwen. Dan zullen ze Hem ook eeuwig loven voor de Hermons en het klein gebergte, de afgronden en diepten, ziende dat alle wegen door rotsen en kloven toch recht op Sion uitliepen. Zijn er ogenblikken dat ge het geloven kunt dat 't onder al uw druk en kruis toch recht op Huis aangaat? De oude kerk zong er van: "Deze God is onze God". En zou Hij een vreemde zijn? Nee, "want wij hebben Hem verwacht, Hij zal ons geleiden tot de dood toe", Psalm 48.

Maar eer 't zover is zijn er tijden dat ze zeggen: Ach, zou 'k ooit Zijn stem nog eens horen, nog ooit Zijn liefelijk aangezicht aanschouwen?

Ach gemeente, wat kunnen we maar al te vaak wennen in de zonde! Ach, maar al te vaak loop ik als een mens op de wereld die geen waarde in God ziet. O, hoe arm denk ik soms over Dien levenden God onze vaders. Hoe hebben ze de waarheid verdedigd, hoe menigmaal zijn ze door de wateren der verdrukking gegaan! Hoe kwamen die wateren soms tot aan de lippen, zodat het zwemmende wateren werden. Maar nooit zijn ze verdronken, want hun Hoofd bleef onschendbaar en Hij is de Behouder des lichaams.

Ze werden vervolgd, verbrand en op alle manieren en gedood. Maar – hun ogen hebben nu de Koning gezien in Zijn schoonheid en ze zijn het vergelegen Land ingegaan.

Onder de sneeuw op de toppen van sommige bergen was geen plantje zichtbaar, maar de tijd kwam, dat alle sneeuw versmolt en de bladeren gezien werden.

Mocht ge in deze tijden van afval en verval, wanneer de ziel neerbuigende is onder zware lasten, langs deze verootmoedigd worden. O, dat schandelijke verdenken van de Allerhoogste, dat misbaar maken als een hopeloze!

De eigenliefde zoekt altijd zichzelf, maar vraagt nooit of God aan Zijn eer komt. Maar 't geloof zegt: "Ja mijn ziel, ik zal Hem nog loven, dat absolute zekere, dat vaste innerlijke.

Een oudvader vertelt van een Koning in Macedonië, in wiens stad een zeer wijze filosoof woonde. En hoewel de man zeer wijs was, was hij doodarm en had bovendien veel schuld. Maar de koning had buitengewoon veel met die filosoof op. Toen hij hoorde, dat de man het arm had en veel schuld, gaf de Koning opdracht aan zijn rentmeester, en de schulden van de filosoof te onderzoeken en alles voor hem te betalen. De rentmeester ging op onderzoek uit, maar bevond dat die filosoof zo geweldig veel schuld had, dat hij de betaling ervan gedurig uitstelde.

Na verloop van tijd onderzocht de Koning of alle schuld nu betaald was, en horende dat de rentmeester weigerde om zulke grote sommen uit 's Konings kas te betalen, berispte hij zijn rentmeester dat hij zulke slechte gedachten van zijn Koning had. Want in de eerste plaats had hij geringe gedachten van 's Konings rijkdom en in de tweede plaats van zijn liefdadigheid.

Wat lag daar dus in opgesloten? Dat hij zijn Koning beschouwde als arm en gierig. Daarom gaf de Koning bevel aan zijn rentmeester deze fout te herstellen en tot verheerlijking beide van zijn rijkdom en liefdadigheid alle schulden, hoe groot de sommen ook waren, te betalen.

Zo zullen de uitverkorenen leren, niet om Antinomiaan te worden, maar tot roem van vrije genade: waar de zonde meerder geworden is (in de ontdekking) is de genade veel meer overvloedig geweest.

Zo moet Gods volk over hun Koning denken. Hij is niet arm en niet karig. Hij was hun Verlosser in de eeuwigheid. Hij werd het in de tijd en zal hun Verlosser eeuwig blijven. En als de Heilige Geest nu bij een bezwijkende ziel dit geneesmiddel toepast, is het of Hij de vinger op het zeer legt en zegt; "Hij is uw God." Dat is genoeg om alles te doen bedaren.

Is u dat al eens overkomen toehoorders, een blik op het Middelaarsbloed te mogen slaan, en zaligmakend te ge- boven dat het voor u gestort is?

Dan zegt de Heere: "Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde", en dan is Hij waarlijk de menigvuldige verlossing uws aangezichts.

Hoe menigvuldig zijn de zonden tegen een Drie-enig God! Maar Christus verzoende met één offerande hun schuld, beide erf- en dadelijk; en in de stand van hun leven redt Hij hen keer op keer.

De gelovige gelooft dit, verdenkt Hem niet en laat God voor de uitkomst zorgen. Zijn vriendelijk aangezicht is in Christus voor hen vrolijkheid en licht; dat is de gunst des Heeren en ook de gemeenschap met Hem. De ziel, persoonlijk en dadelijk hier ingebracht, hoopt op God.

Is er nu een volk opgekomen dat zegt: Ach mijn leven verflauwt, ik ben arm aan Godsvrucht, arm aan gebed, arm in alles, en de Heere houdt Zich verborgen, waar zal ik aankomen?

Is 't waar, ziet ge nooit Zijn vriendelijk aangezicht en mist ge daarom alle vrolijkheid en licht? O, maar als u door de Heilige Geest contact kreeg met onze tekst, dan was u wel stom van verwondering en riep uit: Zo'n wijze, rijke en goede God, wat heb ik Zijn liefde verdacht, Zijn werk verdacht, Zijn wijsheid verdacht. Als het ons goed gaat in voorspoed gaan we meestal God verlaten en een oordeel vellen over onze naaste. We denken in de gunst van God te leven omdat Hij ons zegent. Maar als de Heere de weldaden inhoudt en de voorspoed wegneemt, worden we verschrikt. Dan keert het oordeel om, we gaan onszelf verdenken en denken dat alles mis is.

De Heere wil echter niet dat we Hem beoordelen naar Zijn bedeling, maar wil dat we onszelf altijd overgeven aan Zijn Souvereinheid en rechtvaardigheid zo Hij rechtvaardig is. Ons oordeel van nature staat altijd lijnrecht tegenover Gods oordeel. "Vertrouwt niet op onderdrukking", zegt Hij, Ps. 62

*En gij mijn ziel, het ga zo 't wil,  
Stel u gerust, zwijg Gode stil.*

Dan leert de ziel dat noch voorspoed, noch tegenspoed haar tot verlossing brengt, doch dat 't alleen middelen kunnen zijn die tot de Bron leiden.

Als nu iets van Zijn gunst te aanschouwen nu al zo groot is, wat zal 't dan zijn eeuwig bij Hem te wonen?

Gij oprechten onder ons, zit ge te treuren onder het oordeel en weegt u alles af naar de toestand waar uzelf in verkeert? Alzo levende en sprekende werkt u het ongeloof in de hand. De dichter kan zeggen: *Wat buigt ge u toch neder en zijt onrustig?* Geef 't oordeel aan God over, Hij is de menigvuldige verlossing uws aangezichts.

De Heere zou u kunnen wagen: Wel kind, heb je het zo slecht gehad onder Mijn bestuur? O, Mijn volk, wat heb Ik u gedaan? Liefde toch is alleen de grondslag van verdrukking. Uw oog mocht daarom tot God druipen.

Gevoelt toch wel toehoorders, dat de dichter hier geen oordeel meer velt over een ander of conclusies trekt uit z'n genot of gemis? De voorspoed doet hem geen hoog mens worden en de tegenspoed doet hem niet bezwijken. Hij geeft zich onder alle wisselingen aan God over, Zijn wil was gezonken op het Fondament.

Daar had Daniël in de kuil der leeuwen ook kennis mee gemaakt. De overheid verbood hem te bidden en toen hij toch doorging wierp men hem onder de verscheurende dieren. Maar besluit hij daaruit God hem verlaten had?

O, nee, door genade Daniël een sterk geloof ontvangen, en na een ganse nacht tussen de leeuwen doorgebracht te hebben zei hij tot de Koning: "Mijn God heeft Zijn engel gezonden en Hij heeft de muil der leeuwen toegesloten."

Met Thomas was 't anders gesteld, hij bezat wel het ingestorte zaligmakende geloof, doch 't was zwak, hij was ongeoeffend in de strijd. Maar toen hij de vingers in Zijn zijde mocht leggen, kwam de echtheid der genade boven en riep hij uit: "Mijn Heere en mijn God!"

In het genadeverbond mijnt de Heere Zelf ook, zeggende: "En Ik zal zeggen: Gij zijt Mijn volk en dat zal zeggen: O, mijn God", Hoséa 2: 22. De taal der ziel is de echo van Gods stem, want die Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen Gods zijn.

Als wij de Zone Gods bezien in Zijn diepste verlatingen, toen Hij des Vaders toorn als een last op Zich gevoelde, waaronder Hij Zijn heilige rug bukte in de wezenlijke verlatingen, riep Hij nochtans: *Mijn God*.

O, wij waren waardig dat God ons voor eeuwig had losgelaten en we in de helse afgrond verzonken lagen. En in plaats daarvan zitten en staan wij hier nog om Zijn Woord te horen.

Volk des Heeren, weet ge de plaats en de dag nog, dat God uw ziel raakte? 'k Zeg niet dat dit een voorwaarde tot zaligheid is, God is vrij. Timotheüs was een kind Gods van geboorte af, maar Johannes zeide van 't ogenblik dat hij de Middelaar gezien had: *En 't was omtrent de tiende ure*.

Dus is het de moeite waard om het te onthouden, volk. Moogt ge nu statelijk delen in Zijn gunst door Christus en standelijk in Zijn gemeenschap? Niet om daarin te rusten, maar om dagelijks bij dat punt gebracht te worden: "En mijn God".

Mogelijk zeggen sommigen onder ons: Ja man, ik heb wel eens een enkele keer mogen mijnen, (toe-eigenen) in een toevluchtnemend geloof, waar ik me soms lang in kon verlustigen. En uit de hebbelijkheid had ik er zoveel van, dat ik als 't ware geen gemis gewaar werd. Maar ach, die wateren zijn opgedroogd en nu zie ik dat ik de fontein mis en roep gedurig uit: De afgrond roept tot de afgrond; ik zal er nog in versmoren.

Ik kan 't verstaan zielen, maar wens u toe een ogenblik in uw leven te leren kennen dat ge niet alleen in een toevluchtnemend geloof, maar waarlijk door de Heilige Geest in het welwezen des geloofs, met bewustzijn door Christus mocht zeggen: *Mijn God, in een verzoende, Vaderlijke betrekking*. Dat die Middelaar u niet alleen noodzakelijk, maar ook onmisbaar en dierbaar worden mocht. Dat ge ten opzichte van uw staatsverwisseling nog eens mocht uitroepen met de dichter van Ps. 84 in de oude rijm:

*Want ons God is vriend'lijk en goed,  
Een zoon en schilt tot ons behoedt.  
Die ons geeft eer ende genade,  
Die de vromen in genen nood,  
Verlaten zal tot in de dood.  
Geen ding ontbreekt hen vroeg noch spade.  
Zalig is hij die op Hem bouwt,  
En Hem van harten gans vertrouwt.*

De ouden zeggen, dat martelaren, staande in het brandende vuur, deze Psalm gezongen hebben, terwijl een engel hen bewaarde, evenals de drie jongelingen, dat ze niet verbrandden. O, dan was Hij wel hun menigvuldige verlossing en hun God!

Daarom, mocht Hij doorgaan in uw ziel, niet alleen in haar onrustig te houden buiten Christus, maar geheel af te snijden van uzelf, van alle eigen werken en alzo in volkomen zelfverzaking God in Zijn Deugden lief te krijgen boven uw eigen leven. Al zou u dan een ogenblik denken voor eeuwig te bezwijken, Hij dan in dat dodelijk tijdsgewricht uw ziel redde, uw tranen wilde drogen O, dan zou uw blijdschap onbepaald, ten hoogsten toppunt stijgen. Dán was u Zijn genade genoeg en Zijn kracht werd in uw zwakheid volbracht.

O, volk des Heeren, wat leven we toch arm onder zulk een rijken God! Och waar zijn we gebleven in de stand van ons leven? Is het meer een zeggen, dan beleven. Armoë bespreken, dan arm voor God te zijn! En toch is alleen voor de arme verwachting! Ziet het maar in de dichter van onze tekst, daar volgt een levende hoop op.

O, wat bewijzen we dan toch weinig liefde tegenover Zijn alles overklimmende liefde. David moest voor zijn bruid honderd voorhuiden der Filistijnen aan Saul leveren, maar behield zelf zijn leven. Doch onze Bruidegom gaf Zichzelf geheel in de dood, en dat voor zulk een Bruid!

Het Wezen Gods heeft in de nooit begonnen eeuwigheid raad gehouden en in die raad stond Christus op als hoogste Getuige. O, daar stond Hij, blank en rood met de banier boven tienduizenden! *Vader, hier ben Ik, zie Ik kom om Uw wil te doen!* En zo werd Hij met Zijn hart Borg voor de Zijnen, die Hij allen met name kende.

Toen nu de mens gevallen was en alles verloren had, gereed om eeuwig verdoemd te worden volgens de eis van het eerste verbond, werd Christus ook door de Vader voorgedragen als de Hoogste Getuige.

Ach mensen, buiten Gen. 3: 15 (dat Hij des Satans kop vermorzelen zou), was de wereld een hel en de mens een duivel geweest. Doch de Vader bracht direct het eeuwige verbond naar voren en daar heeft de oude kerk ongeveer vierduizend jaar op gewacht eer het in werkelijkheid gebeurde.

In al die tijd kon de wet niet verder komen dan eisen en vloeken, en de belofte kon niet verder komen dan beloven. En Simeon kon nooit verder komen dan in de Tempel op Hem te wachten, want daar zou hij Hem volgens de belofte ontmoeten.

Zelfs de Middelaar wachtte met lijdzaamheid op de bestemde tijd, op het wachtwoord dat de Vader Hem geven zou, en toen kwam Hij in het vlees.

Dan gaan hemel en aarde getuigen hoe Hij Zijn zending volbracht. In de hof van Gethsémané en aan het kruis, daar Hij uitriep: "Het is volbracht" heeft Hij afbetaald. En toen Hij ten hemel voer de kwitantie ontvangen. O, daar gaat Hij zitten aan 's Vaders rechterhand en draagt Zijn verdienste voor bij de Vader. "Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt".

Daarna gaat Hij Zijn Geest uitzenden en die gaat getuigen in het hart der uitverkorenen.

Als nu een mens zaligmakend geroepen wordt, gaat eerst z'n consciëntie getuigen, de wet getuigt en de Satan getuigt, het is niet te zeggen hoe veroordeeld zo'n ziel heengaat onder al deze getuigen. Maar als de bestemde tijd gekomen is, dan gaat de Heilige Geest die Grote Getuige in de ziel ontdekken. Niet alleen dat Hij er is, maar ook wat Hij gedaan heeft! Zichzelf overgegeven, opdat Hij der neergebogenen, der onrustige zielen, die hun hoop geheel zagen ontvallen, zou kunnen zijn hun menigvuldige verlossing en hun God.

O, zegt dan de ziel, is het waar, is dat nu ook mijn Getuige tegen al het veroordeel? Ach dat ik dan Hem kende in de kracht Zijner opstanding, in de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende.

Hij openbare Zich nog eens aan uw ziel, want als Hij zwijgt is de ziel veroordeeld, maar als Hij spreekt is alle veroordeel weg. Zijn komst alleen is het die uw heil volmaakt.

Zo hebben we dan getracht zeer in het kort iets te bezien van het enige geneesmiddel in de zielestrijd, n.l. *op God te hopen*.

Zingen we nu met elkander nog een Psalm en keren met de waarheid tot onszelf in. Zingen Ps. 27: 7.

### TOEPASSING.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid, we mogen te midden der voortrollende oordelen deze ure nog met elkander doorbrengen. Wat onderscheidt ons van anderen? 't Is met geen pen te beschrijven hoe 't met duizenden onzer medemensen op aarde gesteld is. Hun ziel is toch even kostelijk als de onze, en ze kunnen 't nooit dieper verzondigd hebben dan wij het gedaan hebben. O, onze haren zouden ten berge rijzen als we iets van de tonelen wisten die er in deze dagen afspelen.

O, onbegrijpelijke lankmoedigheid is het dan, dat wij hier in rust en vrede bij elkander zijn om te spreken over zulke gewichtvolle zaken.

Of zijn deze zaken niet gewichtig voor u? Hebt ge nooit de ernst gevoeld, wat het zeggen wil om als mens op aarde geboren te zijn?

Ik wenste voor u en mijzelf dat God ons genade gaf om aan de waarheid vast te klemmen. We hebben gezegd: Onze vaders gingen om des Woords en der consciëntie wil door de vlammen der vervolging rechtuit naar de Hemel.

Maar wij hun nageslacht hoe staan wij tegenover de waarheid? Volgen wij hun voetstappen? Spreken en lezen we met trots van hun daden; maar waar is de navolging?

Arme jeugd, arme kindertjes wat zal er van u worden?

Gemeente, gij hebt opgezongen wat God tot de ziel spreekt en de ziel tot God - is dat ook de stand van uw leven?

Petrus predikte het middel tegen hoogmoed, zeggende: *Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods*. En de Psalmist predikt het middel tegen bezwijken. Zo leidt ons Gods Woord in een kostelijke apotheek.

Hoopt op God; alle voor- of tegenspoed valt hier weg, 't wordt hier alleen: In God verblijd, *aan* God genoeg, maar nooit *van* Hem genoeg.

En wat dan? Als de ziel die genade ontvangen heeft kan ze dan maar raak zondigen?

Dat zij verre. Maar Hij geeft ze genade tot bewaring.

Onbekeerde mensen, Hij mocht Zijn zaligmakende genade nog in uw ziel storten en in de geslachten openbaren opdat ge straks in 't oordeel niet met beschaamde kaken zult staan. De wereld is oud en zal bezwijken als de Vader het wachtwoord geeft; de zonde zal bitter worden als alsem, alle algemene genade zal opgerold worden. Alleen God zal eeuwig blijven en Zijn recht handhaven.

Als God een mens bekeert, maakt hij kennis met het Wezen Gods. Hij voelt wat hij nog nooit gevoeld heeft n.l. dat hij door zijn zonden het Wezen Gods beledigd heeft.

1e. Leert hij dan grote droefheid kennen. Hij heeft God in Zijn vlekkeloze Majesteit beledigd. Maar als de Heilige Geest hem gaat ontdekken, dat hij zalig kan worden in een rechte weg - o, dan komt er

2e. Grote blijdschap in zijn ziel. Maar niet alleen grote blijdschap, maar

3e. Ook grote verwondering. God verheerlijkt en hij zalig, O, wie zal dat verklaren? Dan is hij blij met Gods eer, en vindt de zaligheid in het Wezen Gods.

Staat het zo met u, volk des Heeren? O dat er dan een voortdurende aankleving was, zoowel standelijk als statelijk. De wereld komt er voor uit wien ze toebehoren en in wiens dienst ze staan. Zal het dan van u niet bekend worden, volk? De Heere geve u dagelijks verootmoediging. Dat zal toch de wens zijn van ieder die bij aan- of voortgang Zijn verschijning heeft liefgehad.

O, volk, die wonderlijke verschijning, die alles overklimmende, hartinnemende verschijning! Hoe gemakkelijk en gevoelloos kunnen we er soms buiten leven!

Arme, onbekeerde mensen, heb je nooit betrekking op die verschijning gehad? Heeft de getrouwe Getuige in de Hemel nog nooit in je ziel getuigd? Nog hoort u van Hem spreken, wij mogen Hem u nog verkondigen, in Wien alleen leven en ontkoming te vinden is. O, die gezegende Middelaar. "In Hem zullen zich beroemen en gerechvaardigd worden het ganse zaad Israëls!"

Verlost van schuld, van vloek en oordeel, en dus ook verlost van schande, kruis en ellende, want dat zijn de gevolgen van het eerste. Hij heeft de Vader verheerlijkt, Zichzelf gegeven en Zijn volk gezaligd.

Hoe is het, volk, heb je dagelijks betrekking op Hem als uw Bruidegom? Zegt ge met de Kerk: *Ja kom, Heere Jezus, kom haastelijk?* Johannes verlangde naar die grote Bruiloftsdag. Want eenmaal zal Hij zéker komen, als de laatste bazuin zal blazen en Hij zal komen op de wolken als een rechtvaardige Rechter, maar ook als een rechtvaardige Bruidegom. O, dat we dan met een heilig heimwee Zijn komst verwachten.

Ach, hoe gaan we toch meestal over de aarde? O, dan zeg ik wel eens tussen God en mijn ziel: Heere, wat moet U toch langer met mij op aarde doen? Ik ben een lederen zak in de rook, zó droog en verschrompeld.

O schaamte, schaamte moet mijn aangezicht bedekken dat ik zo lang buiten mijn lieve Bruidegom leven kan! O, als het verlangen dan weer verlevendigd wordt in hun ziel, zeggen ze met Job: *Mijn ogen zullen Hem zien en niet een vreemde, mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.*

Zeker zal de Heere eenmaal Zijn Kerk verlossen, maar ik vrees dat er een loutering aan vooraf zal moeten gaan, volk. 't Schuim moet er af. Hij zal zitten en louteren. O, dat lieve werk, dat nuttige werk!

Hoe staat ge er tegenover, toehoorders? Gaat ge nog ongevoelig over de aarde en wordt de wortel der zaak in u gemist? Wat zal het dan zijn straks die stem te horen: "Gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend!"

De Heere ontdekke u en make u een neergebogen ziel. De vrije genade lere u heilig wanhopen aan alles wat buiten God is en storte een heilige onrust in uw ziel, dat ge de Rechter om genade bad.

En gij, volk des Heeren, nogmaals wens ik, dat het u gegeven worde uw verflauwde zielen op te halen tot het Godeverheerlijkende werk op God te hopen.

Is uw ziel beroerd en onrustig? Ge mocht van alles af leren zien, vriend of vijand, voor- of tegenspoed mocht een heilige onverschilligheid voor u zijn. Zodat er alleen overbleef: *Hoop op God.*



Als nijpend leed en smartelijke, ongekende wegen ten boorde overloopt en allerlei tentaties samenspannen om God te verdenken, en zelfs soms in moedeloosheid weg te zinken, dan mocht ge onze tekst gaan beleven.

O dat Zijn gunst u meer sterkte dan de uitgezochtste spijzen. De Heere zegene u uit Sion, tot opbouw der zwakken, tot troost der gezonkenen, tot onderwijs dergenen die in boeien gezeten zijn. Tot ontdekking dergenen, die zich met een valse hoop zouden bedriegen en tot bekering van onbekeerden. Dit zij onze wens en bede. Amen.

Slotzang Ps. 84: 6.

## 9. God boven alles te prijzen in der eeuwigheid

### Preek over Micha 7:18

- Voorzang: Psalm 144 : 2  
*Wat is de mens? Wat is in hem te prijzen,  
 Dat Gij, o Heer', hem gunsten wilt bewijzen,  
 Dat Gij hem kent ? Wat is des mensen kind,  
 Dat Gij het acht, en zoo getrouw bemint?  
 Hij mag de naam van ijdelheid wel dragen;  
 Zijn tijd is kort, en al zijn levensdagen,  
 Hoe groot, hoe sterk hij op deez' aarde zij,  
 Gaan snel, gelijk een schaduwe, voorbij.*
- Lezen: de Wet des Heeren  
 Genesis 3
- Zingen: Psalm 49 : 3  
 Psalm 116 : 3 en 4  
 Psalm 116 : 5  
 Psalm 85 : 4
- Tekst: Micha 7 : 18

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid!

Er is in de Heilige Schrift sprake van een klederenverwisseling. In Gen. 3 vers 7 staat: "Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar dat zij naakt waren; en zij hechtten vijgenboombladeren tezamen en maakten zich schorten." Dat is het kleed, dat de eerste mensen op de aarde na de val maakten, om er zich mede te bekleden. In hetzelfde kapittel lezen wij in vers 21: "En de Heere God maakte Adam en zijne vrouw rokken van vellen, en toog ze hun aan."

Het eerste kleed van vijgenboombladeren is een type van het kleed van 's mensen eigengerechtigheid, om zich daarmee te dekken.

Het tweede kleed, dat God maakte voor de eerste mensen en hun aantog, is een type van het kleed van Christus' gerechtigheid, dat Christus opbrengt en dat de Vader de zondaar toerekent en waarmee de zondaar bekleed wordt.

Dus daar is sprake van een verwisseling van klederen.

Het is niet alleen, dat de mens van nature verloren ligt en verloren gaat met zijn goddeloosheid en met zijn zonde en ongerechtigheid, maar ook dat hij met zijn godsdienst zonder God en met zijn eigengerechtigheid zich niet kan dekken voor de eeuwigheid. Zijn beste werken hebben geen waarde bij God en kunnen zijn ziel niet dekken voor de eeuwigheid.

Maar het is ook een waarheid, mijn toehoorders, dat een mens - uit vrije genade - bekleed wordt met de klederen des heils en met de mantel der gerechtigheid, om in de borggerechtigheid van de Zoon Gods te staan tegenover God, in gunst hersteld.

Maar het is evengoed een waarheid, mijn toehoorders, zal er sprake zijn van klederenverwisseling, er ook sprake is van verwisseling van persoon.

Want Adam was het hoofd van het verbond der werken en hij representeerde alle Zijn nakomelingen en in hem ligt de ganse wereld in de rechterlijke daad van God onder het vonnis van de dood. Maar als de mens bekleed wordt met het kleet der gerechtigheid, dan is hij dat in Jezus Christus, zijnde het Hoofd van het verbond der genade. De Middelaar is de plaatsvervanger. En wat zegt Jesaja in kapittel 53: 8: "Hij is uit de angst en uit het gericht weggenomen; en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding mijns volks is de plaag op Hem geweest." Christus staat voor dat gericht; Hij staat in dat gericht en Hij wordt weggenomen uit dat gericht. Dus: Hij heeft voldaan aan de eis des Vaders en aan de heilige wet Gods. Hij ontwapende de wet van haar verdoemende kracht. Nu leeft Hij en zit Hij aan des Vaders rechterhand en Hij getuigt: "Ik ben dood geweest en zie Ik ben levend in alle eeuwigheid." En Paulus getuigt van Hem, dat Hij leeft om altijd voor ons te bidden.

Alleen met behoud van Zijn eigen Goddelijke deugden neemt God het kleet van onze eigengerechtigheid weg en pardonneert Hij de naakte zondaar in de blanke gerechtigheid van Zijn Zoon. "Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat. Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid; want Hij heeft lust aan goedertierenheid."

De woorden van onze tekst kunt u vinden in Micha 7: 18:

***Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid; want Hij heeft lust aan goedertierenheid.***

Gebod:

*Vlekkeloze en in Uzelf verheerlijkte God, ontsluit in het spreken en in het horen Uw Woord in ons hart door de Heilige Geest om het bloed Uws Zoons tot nuttigheid en zegen ten leven. Amen.*

Zingen: Psalm 116 : 3 en 4.

*Och Heer, och, wierd mijn ziel door U gered!  
Toen hoorde God; Hij is mijn liefde waardig;  
De Heer is groot, genadig en rechtvaardig,  
En onze God ontfermt Zich op 't gebed.*

*D' eenvoudigen wil God steeds gadeslaan;  
'k Was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder.  
Keer, mijne ziel, tot uwe ruste weder;  
Gij zijt verlost, God heeft u welgedaan.*

Mijn toehoorders!

Micha is een van de twaalf kleine profeten onder Israëel. Hij wordt onderscheiden van Micha in de dagen van Achab en Josafat. Hij wordt gevonden een profeet in de dagen van Jesaja en in de dagen van Jotham, Achaz en Jehiskia, koningen van Juda.

Micha zegt zoveel als: Wie is gelijk God. Micha geeft ons zeven kapitelen in de Heilige Schrift, en in het laatste kapittel vinden wij onze tekst.

De profeet spreekt in de naam van de kerk. In vers 1 roept hij in een klacht uit: "Ai mij, want ik ben, als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld; als wanneer de na-

lezingen in de wijnoogst geschied zijn; er is geen druif om te eten; mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht". Het getal der vromen onder de mensenkinderen was klein geworden.

De profeet staat niet alleen stil bij de grote onvruchtbaarheid van de kerk, maar ook hoe de kerk door het geloof de vijanden zal overwinnen: "... wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht zijn".

Hij spreekt ook de oordelen over de volkeren uit: "Maar dit land zal worden tot een verwoesting zijner inwoners halve, vanwege de vrucht hunner handelingen".

Als nu de profeet stil staat bij de toestand van de kerk, dan verwondert hij zich over Gods genade.

*Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat?*

Als u daar eens bij stil staat. Daar is één Goddelijk Wezen en daar zijn drie Goddelijke personen. En het is een waarheid: "... verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht"! Wie is het, gemeente, die de zonden vergeeft? Zijn het de engelen, zijn het de mensen? Neen, het is God Die de ongerechtigheid vergeeft. Wij hebben tegen God gezondigd, wij hebben Hem beledigd, wij hebben Hem tot toorn verwekt, wij hebben Zijn heilig Wezen aangerand. En diezelfde God, tegen Wien gezondigd is, wordt hier bewonderd. Waarin wordt Hij bewonderd? Hij wordt bewonderd in hetgeen Hij doet. En wat is hetgeen dat Hij doet? Hij vergeeft de ongerechtigheid van het overblijfsel Zijner erfenis.

De mens is in de val van Adam één geworden met de zonde en God zou rechtvaardig zijn, indien Hij de zondaar in zijn zonden zou laten liggen en hem eeuwig zou verderven. Maar krachtens Zijn eeuwige wil en krachtens Zijn eeuwige soevereine gunst, neemt God de zonde weg en niet de zondaar en rechtvaardigt Hij niet de zonde, maar wel rechtvaardigt Hij de zondaar van de zonde; Hij gaat hem niet voorbij, maar Hij staat bij hem stil, die daar vertreden ligt in het bloed. en zegt: "Leef, leef! Ja, Ik zeg tot u in uwen bloede: Leef!" Daar gaat Hij nu de overtredingen voorbij; Hij delgt ze uit, neemt ze weg. "Gij zult al hun zonden in de diepte der zee werpen." "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk". Bij dat wonder staat de profeet stil en bewondert hij God in de daad van Zijn genade, met behoud van Zijn deugden, in het zaligen van Zijn volk.

Wat zegt de profeet dan nog verder? Wel, dat Hij voorbijgaat de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis. Paulus zou hier willen zeggen: "Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil. Maar toch, o mens! wie zijt gij, die tegen God antwoordt?"

In vele mensen zal God de deugd van Zijn rechtvaardigheid naar voren brengen en hen tijdelijk, geestelijk en eeuwig straffen, en dat God verheerlijkt wordt in de deugd van Zijn rechtvaardigheid, met behoud van Zijn barmhartigheid, in degenen die verloren gaan. God legt Zijn barmhartigheid niet af als Hij de zonde straft. Weet gij niet, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt. Zondigt u tegen de consciëntie, zondigt u tegen de wet en evangelie, zondigt u tegen het bloed van de Middelaar, zondigt u tegen de goedertierenheid Gods! Weet het dan wel, dat God Zijn toorn eeuwig zal behouden en gij eeuwig onder die toorn zult vergaan.

Maar God brengt ook de deugd van Zijn barmhartigheid naar voren in het vergeven van de zonde Zijns volks. Daardoor doet God de deugd van Zijn rechtvaardigheid niet te niet, neen, dan heeft Hij Christus tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid gesteld. "Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden die tevoren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods". Dat overblijfsel Zijner erfenis of

m.a.w. dat overblijfsel naar de verkiezing der genade Gods, krijgt waarzalmakende kennis om God en zichzelf te leren kennen; hoe zij stonden in de staat der rechtheid; hoe zij daar gestaan hebben in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid: "Dit heb ik gevonden, dat God de mens recht geschapen heeft"; en hoe zij midden in de dood liggen.

Waaruit kent gij uw ellendigheid? Uit de wet Gods. En als de mens nu met waarzalmakende kennis van God in zijn ziel beweldadigd wordt om de zonde te leren kennen, zoals zij waarlijk zonde is in haar oorsprong, in haar aard en in haar vruchten, en als dan de mens God leert kennen als een rechtvaardige Rechter. Dan zijn er twee uiterste zaken. De rechtvaardigheid Gods en de vloekwaardigheid van de mens. Dan zien wij de zondaar heilig overtuigd en heilig verootmoedigd, en hij komt dat Goddelijk recht te billijken en moet onder dat heilige recht verloren gaan. Hij komt onderwerpelijk voor Gods aangezicht en hij staat in de majesteit van de beledigde deugden Gods. Daar kan hij niet staan en leven. Dan kan hij niets anders uitroepen: o God, nu ben ik voor eeuwig verloren! Ja, gemeente, dat is noodzakelijk.

Niemand zal ooit met God verzoend kunnen worden zonder dat hij God als een vertoornde Rechter heeft leren kennen en hij met God eens wordt dat hij de eeuwige toorn Gods verdiend heeft. Ja, dat hij niets anders te verwachten heeft dan de eeuwige ondergang. Maar wat bij de mens onmogelijk is, is mogelijk bij God. "Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees." "Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrij gemaakt van de wet der zonde en des doods." "Ik ben met Christus gekruist, en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." Dan wordt de zonde als zonde veroordeeld in de Verbondsmiddelaar, dan wordt de wet ontwapend van haar verdoemende kracht: "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn."

Christus verschijnt daar als de Advocaat, als de tussentredende Borg: "Laat deze niet in het verderf nederdalen, want Ik heb verzoening voor haar gevonden." Hij komt op de plaats van het overblijfsel van Zijn erfenis. Hij heeft de vloek en de toorn Gods, die op hen lag, gedragen: "Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten!" "Het zwaard was ontwaakt tegen de Herder Die Mijn metgezel was." Christus is uit de angst en uit het gericht weggenomen en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Nu komt Hij op een plaats wat eeuwig onmogelijk was bij de mensen; nu wordt het recht der wet in ons vervuld. Hij was dood maar is weder levend geworden. O dat raadsel, dat de heilige wet haar luister krijgt en dat de heilige deugden haar luister krijgen en dat God de zonde van Zijn volk in tegenwoordigheid van Zichzelf en in tegenwoordigheid van de wet en in tegenwoordigheid van de duivel in het bloed van Christus vergeeft: o dat eeuwige wonder, dat kan de profeet niet klein achten: "Wie is een God gelijk Gij!" God vergeeft de zonde van Zijn volk buiten ons in Christus. "Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende.

O, hij ziet de vertoornde Rechter, voor Wie hij verschijnen moet; hij staat daar met een schuldbrief voor de Rechter. "Ja, wij hadden al zeker in onszelf het vonnis des doods." "De banden des doods hadden mij omvangen en de angsten der hel hadden mij getroffen." Maar o dat eeuwige wonder, dat nu de schuldbrief gekwiteerd wordt door Christus' bloed en dat hij in Christus ontvangen heeft uit de hand van God de Vader de kwijtschelding. Het handschrift dat tegen ons was, heeft Hij uitgewist: "Welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking." "In welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der

misdaden naar de rijkdom Zijner genade." "Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven, en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode". O, wat wordt de Heere Jezus dan onuitsprekelijk groot! Dan zie ik mijn Jezus gekruist, dan zie ik mijn Jezus de angsten der hel dragen en o die smart en die pijn en dat voor zulk een hellewicht; o mijn Heere Jezus, wat moet het toch wel voor U geweest zijn, dat U ook mijn zonden hebt willen dragen; "Die onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout." O, dat uit vrije genade en eeuwige liefde.

Van de week hield ik nog avondmaal en toen mocht ik daar nog zo bij bepaald worden: *waarom was het op mij gemunt, daar zovelen gaan verloren die van geen ontferming weten, en waarom was het op Christus gemunt?* Ja gewis, de Zaligmaker is groter dan de zaligheid! Niet zichzelf meer te zoeken, maar alleen de Drie-enige God groot maken in Zijn liefde, wijsheid, genade en rechtvaardigheid, dat is de lust van ons leven.

Gemeente, nu zijn er ook mensen, die wel overtuigd zijn van de zonde, gerechtigheid en oordeel en aan wie het Woord Gods ontsloten is, maar die niet staan in de vrijheid der kinderen Gods; ze zijn niet verlost in de Verbondsmiddelaar. Vandaag gemakkelijk, morgen moeilijk. O, ik zou u niets liever willen presenteren dan Jezus Christus, Die het einde der wet is, in Wien gij verlost moet worden en waarin gij een vergevend God zult ontmoeten. Het kan soms zijn, dat zo een uitverkoren mens zo bearbeid wordt, door de werking des Heiligen Geestes, dat God aan zo'n ontdekte zondaar die gerechtigheid wel eens openbaart, en dat die zondaar een onweerstandbare blik mag slaan op de gerechtigheid van die lieve Heere Jezus. Maar komen zij in het gemis, dan komen zij soms in diepe en donkere wegen. Nu moeten zij de onderwerpelijke toepassing hebben; ze moeten komen bij de Rechter van hemel en van aarde; als zij op die plaats mogen komen bij de Rechter van hemel en van aarde; als zij op die plaats mogen komen, dan hebben zij ook de grote Advocaat voor hen horen pleiten. Ze moeten de vrijbrief van de Rechter hebben; ze moeten rechtvaardig verloren gaan om rechtvaardig zalig te worden.

Maar dan ook: "Een ogenblik in Zijn toorn en een leven in Zijn goedgunstigheid." Ze staan niet lang in het levende gezicht van hun schuld, in het levende gezicht van Gods heilig recht! Wie zal wonen bij een verterend vuur. O, dat nu het grote wonder aller wonderen wordt voltrokken en dat Christus getuigt: "Ik heb u verlost!" O dan uit onszelf over te gaan in Christus en dat God op ons ziet in gunst en niet in wraak. Om dan te staan in het kleed van Christus' gerechtigheid en om dan door het geloof de uitspraak te mogen horen: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods! God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt?"

In de rechtvaardigmaking neemt God de schuld der zonde weg en in de heiligmaking de smet der zonde ... opdat onze ziel en lichaam onberispelijk bewaard wordt in de toekomst van onze Heere Jezus Christus. Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehaaglijk te zijn.

Ja gemeente, er zijn sommigen van Gods volk, die zuchten en kermen naar de toepassing van de zaak, die God haar door het geloof in Zijn Woord doet zien; de toepassing, het bewustzijn van hun aandeel in een vergevend God door Christus wordt gemist. Zij zien uit naar de toepassing, naar de toe-eigenende daad, want buiten de toe-eigenende daad en de toepassing blijft zulk een mens ongered en ongeholpen en wordt hij verlost van de ene feit op de andere, maar van een herstel in de genadestaat dat hij met God verzoend is, is hij niet verzekerd. Hij is niet in de Verbondsmiddelaar verlost (in de toepassing). Maar dat volk dat een levende kennis heeft gekregen aan de verlossing in de Verbondsmiddelaar is verzekerd in het aandeel van zijn genadestaat.

"Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere."

Zijt u ook verzekerd in het aandeel van uw genadestaat, dat u met een verzoenend God en Vader in het borgbloed van Zijn Zoon te doen hebt en dat uw consciëntie gereinigd is van dode werken, om de levende God te dienen?

Dat volk zal zeggen: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus, door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid". Maar dat volk zal ook zeggen: "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Want in het uur van uw dood zult gij verstaan:

*Mijn laatste snik,  
verlost mij van mijn eigen ik!*

Dan zal de kerk voor eeuwig der zonde afgestorven zijn en het eeuwige leven zal dan ingaan. Gewassen, gereinigd, gepardonneerd in het bloed van Christus en dat met behoud van de deugden Gods. En dan eeuwig in de gemeenschap Gods. O volk, Hij is rechtvaardig, Hij is getrouw, dat Hij de zonde van Zijn volk vergeeft en ze reinigt van haar ongerechtigheid.

"Wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat?" Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid.

"De toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet." Dat is een dolle drift; nochtans zegt de waarheid: "Wordt toornig en zondigt niet." Met andere woorden, geeft de toorn plaats. Maar in God is niet anders dan een eeuwige toorn, een rechtvaardige toorn, een volmaakte toorn.

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid".

Die rechtvaardige God, die is door de zondaar, krachtens de zonde, beledigd; hij heeft Zijn rechtvaardig Goddelijke Majesteit ontluisterd. Voor hem is de Heere een rechtvaardige Rechter, een grimmige Wreker. Hij zal Zijn toorn behouden over Zijn vijanden. Lees na, gemeente, Nahum 1:2: "een wreker is de Heere en zeer grimmig." Obadja 1:15: "Uw vergelding zal op uw hoofd wederkeren." Jeremia 30:23 "Zie een onweder des Heeren, een grimmigheid is uitgegaan, een aanhoudend onweder; het zal blijven op het hoofd der goddelozen".

Als God Zijn toorn behoudt tijdelijk, geestelijk en eeuwig, wat zullen wij dan zeggen, zegt de Apostel: "Is God onrechtvaardig als Hij toorn over ons brengt? Ik spreek naar de mens. Dat zij verre, anderszins, hoe zal God de wereld oordelen?"

Gemeente, dat zal wat zijn! God zal eeuwig toornen op de gevallen engelen. Zij worden met eeuwige ketenen onder de duisternis bewaard.

Gemeente, dat zal wat zijn! Als mens geleefd te hebben en gedoopt te zijn, Zijn Woord te hebben en Zijn algemene goedertierenheid in huis en leven ondervonden te hebben. En dan tegen uw consciëntie te zondigen, tegen God te zondigen, tegen de wet en tegen het evangelie te zondigen en tegen het bloed van Christus, ja tegen de goedertierenheid Gods, niet wetende dat de goedertierenheid van God tot bekering leidt. Gaat u daaronder verloren! Dat zal wat uitmaken. God zal eeuwig Zijn toorn behouden in de hel; daar de worm, die hen zal knagen, niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt. Dan ligt gij onder de eeuwige toorn Gods. Hij zal eeuwig de volle fiolen van Zijn toorn over hen uitgieten.

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid".

De vlam van Gods toorn tegen de zonde der uitverkorenen is in Christus geblust. Want Jezus Christus is de Zoon Zijner liefde en als Middelaar des Verbonds is Hij die Zoon, die Zijn toorn doordragen, voldragen en weggedragen heeft. Paulus zegt in Rom. 3: "Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid door de vergeving der zonden die tevoren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods". Hij houdt dus Zijn toorn niet eeuwig. Zijn toorn is in Christus voor Zijn volk geblust. Dan zegt de Heere in het uur der minne: "Als Ik bij u voorbijging, zo zag ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja Ik zeide tot u in uw bloed Leef!" De Heere gaat verder. Hij zegt: "Uw tijd was de tijd der minne." De tijd der minne is een tijd der liefde. God komt met haar in een verbond wanneer God Zijn volk rechtvaardigt in de vierschaar van haar consciëntie en haar vrij spreekt van schuld en straf en een recht geeft ten eeuwigen leven. Dan zegt Hij: "Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen en niet meer op u schelden zal". Dan behoudt God Zijn toorn niet eeuwig voor Zijn volk; Zijn rechtvaardigheid is voldaan in Christus.

Als God de zonde van Zijn kerk vergeeft, vergeeft Hij ze in Christus. Christus heeft voor haar geboet, Die heeft voor haar die eeuwige toorn doordragen en voldragen. Al het blote creatuur schiet tekort om die toorn Gods te voldragen en weg te dragen. "Wie kent de sterkte Uws toorns?" Met eeuwig in de hel te liggen zal aan Gods toorn niet genoeg gedaan kunnen worden. "Deze zullen gaan in de eeuwige pijn".

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid".

Er is een Vaderlijke toorn in God. Als Zijn oude volk Israël het in Kanaän verzondigd had, dan laat God de vijanden toe, dat de tien stammen geslagen worden door de hand der Assyriërs en dat Juda geslagen wordt door de hand der Chaldeeën en dan komt God en Die zegt tot Zijn volk: "Laat u tuchtigen, Jeruzalem! opdat Mijn ziel van u niet afgetrokken worde, opdat Ik u niet stelle tot een woestheid, tot een onbewoond land." Dan komt God in het postuur van Zijn Vaderlijk recht. Dan moet Zijn volk 70 jaar naar Babel. God laat Zijn vijanden even los om als honden, tijgers en beren hen te bespringen. Dan gaat het er soms diep door. Dat Vaderlijk recht, wat zegt de kerk daarvan? "Ik zal des Heeren gramschap dragen." Dat is niet de rechterlijke gramschap, want die heeft Christus gedragen. De rechterlijke gramschap kan de kerk niet dragen en moet de kerk niet dragen. Het zijn kastijdingen uit Gods liefde voortkomende. Zij heeft ook geen betalend vermogen.

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid".

Hij houdt Zijn volk niet eeuwig in Babel. Hij laat de vijanden niet eeuwig toe om de kerk te verdrukken. Hij verbergt Zijn aangezicht niet eeuwig voor Zijn kerk. Voor een klein ogenblik verbergt Hij Zijn aangezicht en in een kleine toorn houdt Hij Zijn aangezicht een ogenblik verborgen, maar met eeuwige ontfermingen en eeuwige goedertierenheden komt Jehova Zich in gunst te openbaren.

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid".

U kunt merken, dat God de zonden van Zijn kinderen niet door de vingers ziet, want daar staat, dat Hij Zijn toorn niet eeuwig behoudt, d.w.z. een ogenblik vertoornd in Zijn Vaderlijke toorn, in Zijn Vaderlijke verbolgenheid. Bijvoorbeeld als Jona wil vluchten, dan komt God met Zijn Vaderlijke toorn van storm achter hem aan, dan moet Jona over boord. Als Gods kinderen van de Heere afhoereren, dan komt God met



Zijn Vaderlijke kastijdingen en Vaderlijke toorn en dan denken Gods kinderen: De Heere heeft mij verlaten, de Heere heeft mij vergeten. De vijanden zeggen spottend: Ha, ha! De eeuwige woningen zijn hun ter erve geworden! De vijanden staan dan op de hoogte en de kerk zit in de diepte en de Heere staat van verre. Waarom staat Hij van verre? Zou de Heere wachten om genadig te zijn? Als de vijanden op de hoogte staan en de kerk in de laagte zit, dan schijnt het of de Heere toornig is op Zijn volk en dat Zijn volk wel eens denkt: 'Zou Hij Zijn toorn niet meer afwenden? Zal Hij in eeuwigheid de toorn behouden? Zal Hij die gestadig bewaren?' Maar wat zegt de waarheid? "Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid". "Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat?"

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid."

Dat zegt wat, dat God Zijn toorn rechtvaardig afwendt van Zijn volk en dat met behoud van al Zijn deugden. Hij ontheft Zijn kerk van de eeuwige toorn in de volle Borgtochtelijke gerechtigheid van de Heere Jezus. Dat is een geheim des levens. Ik zou willen zeggen gemeente - "Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid" - dat is een geheim, dat is voor de wijzen en de verstandigen verborgen, maar God heeft het de kinderkens geopenbaard door het geloof in de eeuwige Verbondsmiddelaar. Dat eigenaardige raadsel, dat God God blijft en dat Zijn eeuwige deugden haar volle luister krijgen en dat Hij Zijn heilige toorn als toorn in de natuur van Zijn Wezen niet vernietigt, maar dat de vlam van Zijn toorn voor Zijn volk geblust is in Christus. In Hem vond Zijn toorn zijne voldoening: de vlam van Zijn toorn vond voldoening in het dierbaar bloed van de Verbondsmiddelaar. "Hij is uit de angst en uit het gericht weggenomen".

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid."

Hij ontheft Zijn kerk van die toorn en geeft haar een recht ten eeuwigen leven en dat met behoud van de eeuwige deugden Gods.

Zijn er onder ons die zeggen met de profeet: "Wie is een God gelijk Gij, Die niet eeuwig Zijn toorn op mijn persoon en mijn ziel behouden heeft, maar die mij ontheven heeft van de vloek der wet en Zijn eeuwige toorn en nu mij hersteld heeft in Zijn gunst en gemeenschap en dat Hij ziet in gunst en niet in wraak. De hitte van Zijne gramschap is geblust. "Ik ben zeer vrolijk in de Heere, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." Wie daar eens ingeleid mag worden om in de zuivere bediening te verstaan: "Wie is een God gelijk Gij". Zij juichen van ganser harte:

*Door al Uw deugden aangespoord,  
Hebt Gij Uw Woord  
En trouw verheven.  
Gij hebt mijn ziel, op haar gebed,  
Verhoord, gered,  
Haar kracht gegeven.*

*Dan zingen zij, in God verblijd,  
Aan Hem gewijd,  
Van 's Heeren wegen;  
Want groot is 's Heeren heerlijkheid,  
Zijn majesteit*

*Ten top gestegen;  
Hij slaat toch, schoon oneindig hoog,  
Op hen het oog,  
Die need'rig knielen.*

Gemeente van Barneveld! Toen Israël van onder de Vaderlijke toorn, ik spreek in geestelijke zin, van uit Babel na 70 jaren kwam, toen hebben zij de harpen van de wilgen genomen en de mond was vervuld met lachen en de tong met gejuich. Toen zeide men: *de Heere heeft grote dingen bij ons gedaan en dies zijn wij verblijd.*

Wanneer een kind van God, als een zuchtende ziel, onder de oordelen van God loopt:

*"Nooit zal mijn zaak zijn ontbonden,  
voordat ik Jezus heb gevonden."*

Als zo een ellendig verloren mens, die het in de wereld, in de zonde, in zichzelf, niet vinden kan, maar die verloren ligt voor God, niet met een jolig, juichend Christendom kan stellen, of met een veronderstelde wedergeboorte, maar die met God verzoend moet worden. Als een mens daartoe eens verwaardigd mag worden; soms denken ze: zal God Zijn toorn eeuwig op mij behouden? Zal ik Uw vriendelijk aangezicht nooit zien? Er is wel wat met mij gebeurd, in de wereld kan ik 't niet vinden, maar mijn ziel is nog ongered. O, wat zouden de harpen van de wilgen komen als er vandaag nog eens eentje van onder de vloek der wet, van onder die rechterlijke toorn, verlost wordt. "Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid".

O, dat God kwam te getuigen: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk: keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost". "Ik, Ik ben het Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet". Zij zouden uitroepen: "Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid: want Hij heeft lust aan goedertierenheid".

Gemeente van Barneveld! Zijn volk zal ook na ontvangen genade wel eens met de kinderen Israëls moeten getuigen: O, wat hebben wij tegen de Heere gezondigd en dan na ontvangen genade te leren verstaan: "Laat u tuchtigen, Jeruzalem! opdat Mijn ziel van U niet afgetrokken worde, opdat Ik u niet stelle tot een woestheid, tot een onbewoond land". O, dat de kastijdingen des Almachtigen over u gaan en dan in die diepe verberging en in die geestelijke verlatenheid en dan de grote folteringen, die de ziel soms moet doormaken! O, als Hij Zijn aangezicht verbergt en als Zijn Vaderlijke majesteit zich opmaakt tegen Zijn kind en dat dat kind uitroept in zulke onvruchtbare tijden: ach was ik als weleer! O, in die donkere dagen, dat de rechtvaardigen nauwelijks meer gezocht worden en dan een verbergend God. Ja dan de zweepslagen die geslagen kunnen worden over de consciëntie. Maar wanneer Zijn kind onder Zijn Vaderlijke bediening mag komen: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd". O dat heilig bukken en vallen aan 's Vaders voeten. Dan keert het oordeel vol majesteit weer terug tot gerechtigheid. O dat oprechte volk, dat keurt dat goed, dat legt zich zo heilig aan 's Vader voeten neder: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem".

God komt Zijn dwalende kinderen weer op te zoeken. Dat volk zal zeggen: "Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid". Nee, kind van God, de Heere zal niet eeuwig Zijn aangezicht verbergen; Hij laat Zijn kwijnend volk niet eeuwig in 't verdriet! Hij geeft aan het wild gedierte de ziel Zijner tortelduif niet over! Nee, Hij zal Zijn verbond vernieuwen: "Ja, zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn".

"Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid".

Straks gaat Gods kind sterven om eeuwig te erven. En straks zal de wereld brandende vergaan en Christus zal komen met Zijn heilige engelen op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid. Hij zal de lammeren van de bokken scheiden. De vijanden eeuwig verslagen in de rampzaligheid, de kerk eeuwig verblijd in de eeuwige zaligheid: de vrijgekochten des Heeren ontvangen een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. "En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde." "Ziet, de tabernakel Gods is bij de mensen". Dan zijn ze verlost van het lichaam der zonde en des doods: "Opdat gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, also ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere".

**"Hij heeft lust aan goedertierenheid".**

God heeft Zijn rechtvaardigheid naar voren gebracht in het straffen van Zijn Zoon: "Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden." Hij heeft de toorn van God voldragen en weggedragen. Zijn rechtvaardigheid is God zelf. Zijn rechtvaardigheid is een deugd, van natuur en wezen niet gescheiden. God heeft niet alleen Zijn rechtvaardigheid, maar ook Zijn barmhartigheid naar voren gebracht in de zending van de Zoon Zijner liefde. Gods kinderen omhelzen God zowel in Zijn rechtvaardigheid als in Zijn barmhartigheid. Want zij worden met Hem één in Christus. De Heere is genadig en rechtvaardig.

Nu heeft God lust, dat zegt wat: "Mijn lust is aan haar". Dus de uiterste wilsbeschikking van natuur en wezen Gods is, dat Hij lust heeft aan goedertierenheid; dat Hij die goedertierenheid als een deugd van natuur en wezen naar voren brengt in het zaligen van Zijn kerk in Christus Zijn Zoon. Daarvan getuigt Psalm 89, dat is een verbondspsalme:

*'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên,  
Uw waarheid 't allen tijd' vermelden door mijn reên.  
Ik weet, hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen,  
Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen;  
Zo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken,  
Zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of bezwijken.*

"Want Hij heeft lust ....".

O dat soevereine werk.

*Waarom was het op mij gemunt!*

*Daar zovelen gaan verloren*

*aan wie Hij geen ontferming bracht.*

Waarom was het op mij gemunt! En dat Christus de uitbrenger moest wezen van 's Vaders uiterste wilsbeschikking.

Vader Erskine predikte eens uit Psalm 85, *hoe dat de goedertierenheid en waarheid elkander zullen ontmoeten, en de gerechtigheid en vrede elkander zullen kussen*. Dat moet u eens lezen!

Goedertierenheid en waarheid, gerechtigheid en vrede ontmoeten elkander in Christus.

*Dan wordt genâ van waarheid blij ontmoet;*

*De vrede met een kus van 't recht gegroet.*

Dat zegt wat, dat nu de goedertierenheid een uitvloeisel is uit een lust des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Want Hij heeft lust. *Mijn lust is aan haar*.

"Want Hij heeft lust aan goedertierenheid".

Die goedertierenheid is tweeledig. God heeft nog lust om Zijn goedertierenheid over een ontkerstend volk, trots de goddeloosheid en zonden, uit te strekken. "Want de aarde is vol van de goedertierenheid des Heeren." Hij heeft geen lust in uw dood. "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood der goddelozen! Maar daarin heb Ik lust dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve." Hij roept heden u nog toe: "Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, maar laat u leiden". "O land, land, land! hoort des Heeren woord!"

Hier wordt bedoeld de bijzondere goedertierenheid. Die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding voorbijgaat en van de toorn ontheft. Nu heeft God lust om Zijn goedertierenheid aan Zijn Sion te bewijzen in Christus Zijne lieve Zoon.

Die goedertierenheid hebben wij niet verdiend. Nee, wij roepen het uit: "Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben?" Wij zijn de vernieling eeuwig waardig. Nu komt God en zegt: neen kind, Ik heb geen lust in uw verdelging. Ik heb geen lust tot toorn, Ik heb lust aan goedertierenheid. Ja, dat de Heere zegt: "Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en gericht, en in goedertierenheid en barmhartigheid."

Gemeente! De lust van Zijn natuur en wezen te beluisteren in de Zoon Zijner liefde, gemachtigd in Zijn genadeverbond, en toegepast in het zondarshart, dat doet hem uitroepen: "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!"

In Christus zullen goedertierenheid en waarheid elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede elkander kussen. Dan zal de Heere tot Zijn volk van vrede spreken. Al de deugden Gods zullen in Christus elkander kussen.

Een kind van God kan wel eens zulke goedertieren gedachten van God krijgen. Hebt u ook wel eens gunstige gedachten van God gekregen? Al wat de zondige natuur van God denkt, is verkeerd. Als Gods kinderen gunstig van God mogen denken, dan zeggen ze : Hij kan nooit geen kwaad doen; zij vallen onder Zijn eeuwige bediening. Want Hij heeft lust aan goedertierenheid. Een eeuwig God lust aan mij. Het is een vrije lust, het is een soevereine lust. *Mijn lust is aan haar*. Het is Zijn eigen geven.

Mijn toehoorders! Wat zal het zijn als straks de dood en eeuwigheid daar zal zijn en dat de kerk eeuwig zal wegzinken in de goedertierenheden Gods. Ik zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheden. De ganse kerk zal wegzinken in de zee van de aanbiddelijke deugden Gods.

Kinderen Gods! Dat is de lust van de Drie-enige God om de mens te zaligen in het bloed des Zoons, in vrije gunst, tot Zijn eer.

Tussenzang: Psalm 116: 5.

*Gij hebt, o HEER' in 't dood'lijkst tijdsgewricht,  
Mijn ziel gered, mijn tranen willen drogen,  
Mijn voet geschraagd; dies zal ik voor Gods ogen,  
Steeds wandelen in 't vrolijk levenslicht.*

### **TOEPASSING.**

Mijn toehoorders! Wij hebben gezien, dat er sprake is van klederenverwisseling. Daar staat onze eerste vader Adam, naakt, uit- en inwendig. Dat als de vrucht van de zonde.

Met eerbied, onzerzijds geredeneerd, hij is een mens uit God gevallen, maar niet uit de godsdienst, want hij zocht naar een kleed en maakte zich een kleed. Zo lezen wij: "Zij hechtten vijgenboombladeren tezamen en maakten zich schorten." Dit is een type van des mensen eigengerechtigheid. Daar ziet u de eigengerechtigde Adam, met vijgenboombladeren omhangen. O volk, wat zal het zijn - "Dit heb ik gevonden, dat God de mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht" - om zich te bekleden met een gemaskerd gewaad van een opgedrongen geloof, zonder de waarachtige werking des Heiligen Geestes of van een opgedrongen Jezus, zonder onderwerpelijk door de Heilige Geest geleerd te zijn, dat wij dood zijn in zonden en misdaden en dat de toorn Gods op ons rust. Een kleed van gemoedswerk, verstandswerk, beschouwende kennis, zich aan te matigen; ik ben een zondaar en Christus is een zaligmaker van zondaren.

Wij bidden en vermanen u bij de ontfermingen Gods: zo u leeft als ge ontvangen en geboren zijt, dan zult u God niet ontmoeten in gunst, maar in toorn. U zult derven de heerlijkheid Gods. U komt met een erfgebrek op de wereld. U mist de oorspronkelijke gerechtigheid. Och of uw hart eens geopend werd en uw kleed door God zelf uitgetrokken werd, en dat u vatbaar gemaakt werd voor de blanke gerechtigheid van het Borgtochtelijke werk van onze Heere Jezus Christus. Het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle onze zonden.

Jongelingen, staat ge in 't postuur van de wereld, in de tenten van de goddeloosheid en ijdelheid, leeft ge nog in vijandschap tegen God; uw gedachten en werken in de dienst van de satan, of uw vaders en moeders te onteren! Al zwijgt daar een moeder of een vader, God zal niet zwijgen!

Toen de twee zonen van Aäron vreemd vuur brachten voor het aangezicht des Heeren, ging een vuur uit van het aangezicht des Heeren, en verteerde hen. Doch Aäron zweeg stil. God zal Zijn recht handhaven.

Vaders en moeders, ouden van dagen! Zijt gij nog bekleed met de lompen en de vodden van uw eigen gesponnen weefselen als een spinnenweb! Werkt u soms naar beneden in droefheid zonder Gods Geest of trekt u naar boven zonder het werk van de Heilige Geest. Zo deed in andere zin Absalom. Hij wist te zeggen als huichelaar: "is er dan nog een misdaad in mij, zo dode hij mij". Maar hij kroop naar boven; hij zocht zijn vader van zijn leven te beroven om zelf koning te zijn.

De Heere beware en ontdekke en verootmoedige u eer het voor eeuwig te laat is, wanneer God Zijn toorn eeuwig zal behouden.

Jong en oud, is uw lust om tegen het wezen Gods te strijden? God heeft lust aan goedertierenheid; niet aan de zonde! De Heere beware u ervoor! Wij zeiden straks dat Adam zich bekleedde met vijgenboombladeren en dat dát een type was van des mensen eigengerechtigheid.

In de tweede plaats lezen wij in Gen. 3:21: "En de Heere God maakte Adam en zijn vrouw rokken van vellen, en toog ze hun aan." De Heere zocht ze op en verwisselde de schorten van de vijgenboombladeren met de rokken van vellen. O, dat geven van Christus' Borgtochtelijke gerechtigheid! Wie zal kunnen bestaan voor de hitte van Gods toorn buiten het kleed van Christus' gerechtigheid? Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils? Op grond van Gods eeuwige Naam en verbond. In die toegerekende gerechtigheid zult u met God verzoend kunnen worden.

Mocht er vandaag nog eens iemand zijn wiens kleed werd verwisseld. Wat zou u wonderlijk staan in dat kleed van Christus gerechtigheid, weer hersteld in die lieve gunst. O, wat een voorrecht, indien wij door genade onze zonden voor God leren kennen en belijden wat zij tegen God zijn en wat zij ook voor ons zijn, en dat wij in de zonde de dood hebben gevonden, ja dat de zonde voor ons de dood is geworden en dat zij ons hart bedroeft en dat wij met een bevend hart uit waarzaligmakende grondslagen hartelijk en smartelijk, oprecht en volkomen onze zonden belijden. Wat is dat een eerbiedige, ootmoedige, waarzaligmakende, evangelische belijdenis; o dat hartelijke smartgevoel over de zonde; een droefheid naar God, waardoor God verheerlijkt wordt. "Alleenlijk ken uw ongerechtigheden."

En dat wij door het waarzaligmakende geloof geloven, dat wij tegen God gezondigd hebben, geloven dat God de zonde haat en straft en Hij ze zo niet voorbijgaat. Ja duizendmaal de hel zich voor eeuwig waardig gemaakt. O, die heilige droefheid over de zonde en daar tegenover de heilige deugden Gods. Wij hebben al Zijn werken ontluisterd en niet één van Zijn geboden gehouden. Wij liggen rechtvaardig verloren voor God. En dat God nu ons rechtvaardig kan zaligen met behoud van Gods rechtvaardigheid en Hij ons hart kan reinigen van alle ongerechtigheid, en dat door het dierbaar bloed van dat onbestraffelijk en onbevleete Lam. O, dat wonder is zo groot! Hier weidt mijn ziel met een verwonderend oog. Hij moet ervan uitroepen:

*Door al Uw deugden aangespoord,  
Hebt Gij Uw woord  
En trouw verheven.  
Gij hebt mijn ziel, op haar gebed,  
Verhoord, gered,  
Haar kracht gegeven.*

*Een stroom van ongerechtigheden  
Had d' overhand op mij;  
Maar ons weerspannig overtreden  
Verzoent en zuivert Gij.*

O dat verzoenend werk; o dat gepardonneerd worden in het bloed van de Heere Jezus Christus; o beminlijke Bloedbruidegom! En dat wij ontvangen de geest der aanneming, door welken wij roepen: *Abba, Vader!* "Deze Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn. En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij erfgenamen, erfgenamen van God, en mede-erfgenamen van Christus". Verzoend met een Drie-enig God, en dan in een zalige betrekking te leven met dat volzalig Wezen!

O arme wereld! Arme wereld! Onverzoend en onbekeerd! Het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels, dan ulieden. Wij vermanen u van Godswege, alsof God door ons bade; *wij bidden u: Laat u met God verzoenen!* Och of de schrik des Heeren u bewegen mocht tot de zaligheid. Wij zien van week tot week, deze en die is niet meer; daar zie ik een jongen op moeders plaats, daar zie ik een andere zoon met zijn familie, gisteren de moeder gestorven. O, mocht die rouw worden geheiligd aan uw zielen!

Wij pleisteren niet met loze kalk; wij jagen u niet naar de bloemhoven, nee gemeente van Barneveld, zonder het u aan te zeggen, dat u met een Drie-enig God verzoend moet worden, en dat alleen door het bloed van onze Heere Jezus Christus. Straks staan wij voor die Hoogste Majesteit. Wat zal het zijn. Dan zullen de kinderen met hun ouders staan voor de Rechter van hemel en van aarde. Allen zullen eenmaal

gedagvaard worden voor het gericht Gods. Zou ik u bedriegen voor die ontzagelijke eeuwigheid? Wij moeten met God verzoend worden door het bloed van de Heere Jezus Christus! Ook heden verkondigen wij u nog een gaarne vergevend God in de gerechtigheid van Zijn heilig kind Jezus!

Gij verdrukte, door een onweder voortgedrevene, ongetrooste! Wat zal ik de boden mijns volks antwoorden in zulke zware tijden? Wij prediken u de gerechtigheid van Christus. U moet opgelost worden in de borggerechtigheid van Christus en in de liefde des Vaders, des Zoons en des H. Geestes!

Heeft de Heere uw ziel verwond en heeft Hij u verootmoedigd? Is Christus voor u onmisbaar en noodzakelijk, dat gij moest uitroepen:

*Geef mij Jezus of ik sterf!*

*Buiten Jezus is geen leven,*

*Maar een eeuwig zielsverderf?*

De tijd des welbehagens is bij de Heere bekend. Hij, Die u roept is getrouw, Die het ook doen zal. Op 's Heeren tijd: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag uwer heikracht, in heilige sieradiën; uit de baarmoeder des dageraads zal u de dauw uwer jeugd zijn."

En gij volk des Heeren! *Gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.* Christus heeft u gekocht met een dure prijs: Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds; o die lieve Borg, die lieve Borg, Hij moest roepen: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!" Die al mijn zonden heeft verzoend en een eeuwige gerechtigheid voor mij verworven heeft; o dat wij veel in een zalig geloofsleven met de Heere Jezus mochten verkeren. Hem omhelzende met de armen des geloofs; Hij is onze vrede! "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus; door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade in welke wij staan, en roemen in de hope der heerlijkheid Gods". En nu zijn wij verlangende om ontbonden te worden om met Christus te zijn. "Hoe lang moet ik zuchten onder het lichaam der zonde en des doods!" Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit de hemel is, overkleed te worden. "Het leven is mij Christus het sterven gewin." O, om straks eeuwig, eeuwig in die goedertierenheden Gods weg te zinken. Weg duivel, weg wereld, vlees en bloed, weg ijdelheid, weg al wat niet is naar de reinheid van het eeuwig heiligdom. Vrede met God door onze Heere Jezus Christus!

De Heere versterke, bevestig, fundere u in het heilige en dierbare geloof, en geve u een erfdeel onder de heiligen in het licht.

*"Gij Lam, Gij hebt ons Gode gekocht met uw dierbaar bloed!" Amen.*

Nazang: Psalm 85:4:

*Dan wordt genâ van waarheid blij ontmoet;*

*De vrede met een kus van 't recht gegroet;*

*Dan spruit de trouw uit d' aarde blij omhoog;*

*Gerechtigheid ziet neer van 's hemels boog;*

*Dan zal de Heer' ons 't goede weer doen zien;*

*Dan zal ons 't land zijn volle garven biên;*

*Gerechtigheid gaat voor Zijn aangezicht.*

*Hij zet z' alom, waar Hij Zijn treden richt.*

## 10. Een Goddelijke waarborg voor de zaligheid van Zijn volk

Zingen: Psalm 37 : 5  
 Lezen: Daniël 5  
 Zingen: Psalm 68 : 12  
           Psalm 89 : 1 en 8  
           Psalm 73 : 12 en 13

*Mijn geliefde toehoorders,*

Daar is ons voorgelezen uit het boek van de profeet Daniël. In het laatste vers van kapittel 5 leert ons de waarheid zo nadrukkelijk zeggende: *In dienzelfen nacht werd Belsazar, der Chaldeeën koning, gedood.*

In dit vijfde hoofdstuk wordt ons het einde van de laatste koning der Chaldeeën, Belsazar, beschreven. Machtige legers uit Perzië omringen de stad onder leiding van Tyrus, heerser van het Perzische rijk. Maar hoe die grote legers zijn stad en land bedreigen, Belsazar zet zijn losbandig en goddeloos leven voort en richt feestmaaltijden aan in zijn hof, alsof er geen gevaar te duchten was.

Daar waar het joodse volk in ballingschap zucht, viert men feest. Geweldigen, duizend in getal, zijn in die nacht dronken in zonde en goddeloosheid en drinken wijn uit de gouden en zilveren vaten, die zijn vader, Nebukadnézar, uit de tempel te Jeruzalem als krijgsbuit had meegevoerd.

Maar, mijne geliefden, te midden van die goddeloze feestvreugde is er een God Die leeft en op aarde vonnis geeft. Als de zondemaat bij God vol is, dan komt Hij met Zijn ontzettende oordelen. Hij rekent af met de goddelozen en machthebbers der aarde. Zij mogen hun vuisten ballen en zeggen 'er is geen God' en spotten met de Schepper van hemel en aarde, Hij regeert en zal Zijn almacht tonen. God zal laten zien, dat Hij boven Belsazar staat en aan zijn machtig rijk in één nacht een einde kan maken.

Wij lezen dan ook in het vijfde vers, dat er vingers van eens mensenhands op de wand te zien waren. Niet in het donker, maar tegenover de kandelaar. Wat God doet, doet Hij goed! Hij laat niet met Zich spotten. De Heere is een wreker der ongerechtigheid en Hij komt gewis op tijd! En wat nu...., dat lezen we in het 6e vers: *Toen veranderde zich de glans des konings, en zijn gedachten verschrekten hem, en de banden zijner lendenen werden los, en zijn knieën stieten tegen elkander aan.*

De natuurlijke benauwdheid was te zien, een benauwdheid die de koning niet tot de Heere deed vragen, maar hem in angst een toevlucht deed nemen tot tovenaars en waarzeggers. Belsazar wil de uitlegging van de geschreven woorden en hun betekenis weten. Maar die waarzeggers met hun gemeente wijsheid kunnen Gods handschrift niet oplossen en wat dan? Ten tweede, nu moet Daniël komen en om kort te zijn, die Daniël is één van de gevankelijk weggevoerden van Juda. Zijn naam betekent: 'God is mijn Rechter'. Hij is ten derde, kind, knecht en profeet des Allerhoogsten en die God van Daniël wil Daniël gebruiken om Belsazar het oordeel der verwoesting aan te zeggen!

*In dienzelfen nacht.* O, wat een ontzettend woord, mijne toehoorders, is het einde van Belsazar. Hier wordt het bewaarheid:

*Gelijk het gras is ons kortstondig leven,  
 Gelijk een bloem, die, op het veld verheven,  
 Wel sierlijk pronkt, maar kracht'loos is en teer.*



O, hoe weinig wordt er bij stilgestaan, dat ons leven zo broos en vergankelijk is. Dat de dood ieder uur wenkt. O, arme mensen, grijpt u nog naar de wereld en al zijn begeerlijkheden? Die wereld biedt u veel, maar vanwege haar armoede kan ze u niets geven voor tijd en eeuwigheid. Als straks de dood komt, dan zult ge al uw bijeengeraapte goederen en uw bijeengeraapte godsdienst achter moeten laten. Gedenk toch, dat ons leven niets anders is dan een gestadige dood! Hoevelen, ik heb ze zelfs wel gekend, zijn door een plotselinge dood overvallen en verdwenen in de aarde en dat gelijk ze geboren waren. Neergeveld te midden van de dienst der zonde. Gelijk een Belsazar, gelijk een Zimri, gelijk een Herodes, Nero, Napoleon en waar zal ik eindigen, mijne toehoorders.

O, die ontzettende dood. Wat wordt er mee gespot. Dood is immers dood, beweert men. Van een leven na dit leven wil men niets weten, dat is ouderwets. O, wat verschrikkelijk. Dat sterven in de zonde en aan te landen op een plaats van eeuwige verschrikking, van een eeuwig gemis, van een eeuwige wanhoop!

O, mijne onbekeerde medereizigers naar de eeuwigheid, bedenkt het; het sterven buiten Gods gunst is zo verschrikkelijk. Ge krijgt met een rechtvaardig God te doen, die de kleinste zonde niet door de vingers kan zien. God is wel barmhartig, maar buiten Christus een verterend vuur, bij Wie een zondaar niet zal kunnen wonen!

Moogt ge nu nog wandelen als op de graven van anderen, eenmaal zal het ook voor u zijn een tijd van eeuwige wanhoop. Want, als uw leven buiten Christus is geweest, dan zal ook uw sterven buiten Christus zijn. Dan zullen de grafbloemen u niet kunnen helpen. De mooie leus op een grafsteen zal evenmin baten. Buiten Christus geleefd, is buiten Christus gestorven, dan is uw plaats een plaats van eeuwige droefheid en weedom tot in alle eeuwigheid.

Daarom, ik vermaan u nog en mag het u nog toeroepen: *Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden.*

Toehoorders, klein en groot, jong en oud, wat zal het zijn als we de maat van Gods lankmoedigheid hebben volgezondigd? Dan zal de deur op een eeuwig nachtslot vallen en is uw lot voor eeuwig beslist. Nu moogt ge de beker van Gods algemene genade nog drinken. Hij is nog gemengd. Maar als u onbekeerd zult sterven, dan zal die beker u rein en onvermengd te drinken worden gegeven. Dan zal die beker gevuld zijn met de toom Gods en dat tot in alle eeuwigheid. Arme gemeente, waag het toch niet op gronden, die geen grond zijn voor de eeuwigheid. Aan deze zijde van het graf zal er een beslissende keus moeten vallen. Ja, een oprechte keus, die vrucht zal moeten zijn van waarachtige ontdekking en dat door de werkingen des Heiligen Geestes.

Hebt ge al uw rustbanken mogen verliezen? Zijt ge al eens met uw belijdenis, voornemens en het kerkgaan aan het einde van de landpalen gekomen? Hebt ge Gods recht mogen billijken? God rechtvaardig en u doemwaardig. O, dat zalige omkomen onder Gods recht. Dan gaat God werken, gemeente, en dan staat onze wagen stil.

De ladder van Jacob kwam van de hemel naar de aarde en niet van de aarde naar de hemel. Het werk der genade vindt zijn oorsprong in een drie-enig God en ook haar voortzetting en dat zal het blijven, totdat de laatste uitverkorene zal zijn toegebracht. Langs deze weg worden Gods deugden niet tekort gedaan. God niet van Zijn eer beroofd, de Middelaar niet van Zijn ambten en de zondaar niet van zijn armoede. Is er een volk in ons midden, dat daar iets van heeft leren kennen? Hebt u die van de Vader gegeven Middelaar door het geloof mogen omhelzen? Kent ge een besluitend, belovend en vervullend God voor uw ziel? Ik wens het u van harte toe.

God zegene deze korte inleiding tot Zijn eer en ons heil!

Wij hadden gedacht uw christelijke aandacht een ogenblik te bepalen bij de troostvolle verwachting van Gods volk, zoals die gewaarborgd ligt in een drie-enig God. En wel naar aanleiding van Openbaring 14 en daar nader van het 13de vers:

***En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen.***

Maar vragen wij vooraf om des Heeren onmisbare zegen!

Zingen: Psalm 89 vers 1 en 8.

*'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên;  
Uw waarheid t' allen tijd vermelden door mijn reên;  
Ik weet, hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen,  
Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen;  
Zo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken,  
Zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of bezwijken.*

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;  
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;  
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen  
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;  
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,  
En onze Koning is van Israels God gegeven.*

Wij plaatsen boven onze tekst: **Een Goddelijke waarborg voor Zijn volk**, en verdelen onze tekst in 5 puntjes en wel:

1. De zaligheid van eeuwigheid in God.
2. Ze is uit God.
3. Ze is door God.
4. Ze is tot God; en om dan ten
5. Met een enkel woord van toepassing te mogen eindigen.

En de Koning Zijner kerk verlene ons een diep verbeurde zegen, door Zijn Geest ten leven. Amen.

Mijne toehoorders, de woorden van mijn tekst vindt u in het boek 'De openbaring van Johannes'. Of liever gezegd: 'De openbaring van Jezus Christus aan Johannes gedaan op het eiland Patmos'.

Om van elk iets te zeggen, de Openbaring van Johannes, daar komt op zeer bijzondere wijze de Godsopenbaring naar voren. Het is het sluitstuk van Gods heilig Woord. Zoals in de 'Handelingen der Apostelen' ons de handelingen van de verheerlijkte Christus inzake Zijn kerk wordt beschreven, zo handelt de openbaring van Johannes over de handelingen van de verheerlijkte Christus in het licht van het grote wereldgebeuren, zoals die zich spoeden tot het einde der dagen.

Dan zal Gods raadsbesluit zijn volle openbaring mogen ontvangen. En wat zien wij nu daarin als middelpunt? De verheerlijkte Christus, gezeten op een witte troon en omringd van legioenen van engelen. Straks komt die verheerlijkte Christus op de

wolken des hemels en dan zal Hij de wereld richten en een einde maken aan al onze tijdrekeningen! Dan zal alle oog Hem zien en schrikkelijk zal het dan zijn voor de goddelozen, die Hem niet hebben erkend als de Gegevene des Vaders tot de zaligheid van Gods volk.

Op die jongste dag, dan zal Hij het kaf van het koren scheiden. Alle mensen zullen staan voor de rechtvaardige Rechter. O, mij dunkt, ik zie die lange rijen staan. De een aan Zijn linkerhand en de andere aan Zijn rechterhand. Daar zal een eeuwige beslissing vallen en dat naar ziel en lichaam beide. Dan zal Gods volk opgenomen worden in eeuwige heerlijkheid, om tot in alle eeuwigheid God te mogen dienen. Maar de goddelozen zullen gaan naar die plaats, waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust.

Wat mag dan Gods volk die dag met groot verlangen verwachten, maar schrikkelijk voor diegenen die het bloed des Nieuwen Testaments onrein hebben geacht. O, mijn onbekeerde toehoorders, staat u er wel eens bij stil, wat dat zal zijn? En aan de andere kant, is er van avond nog een volk in ons midden, die straks zullen mogen ingaan in die stad die fundamenten heeft en welks Kunstenaar en Bouwmeester God Zelf is?

Daar mocht ook de apostel een weinig van aanschouwen en wij komen daarmede tot de woorden van onze tekst, zoals die beschreven zijn in Openb. 14 vers 13. Johannes bevond zich in den geest op het eiland Patmos. Een oord voor gevangenen, voor misdadigers, die van de buitenwereld uitgesloten moesten worden. Daar heeft de apostel der liefde, als mens redelijk en als apostel ambtelijk, als een banneling vertoefd en dat om het getuigenis en de zaak des Heeren. De geleerden zeggen, dat het is geweest onder de regering van de goddeloze en wrede keizer Nero en dat Johannes vermoedelijk onder de regering van Domitianus in vrijheid is gesteld.

Maar we zullen kort zijn, het zou teveel van onze tijd in beslag gaan nemen.

Johannes als een balling op dit eiland en verlaten van alles, maar niet van God. En in die eenzaamheid wordt aan de apostel getoond de verheerlijkte Immanuël. Niet aan een kruis, maar aan de rechterhand des Vaders, waar Hij is gezeten om altoos voor Zijn kerk te bidden. Door de Geest des Heeren mag Johannes een blik slaan in Gods raadsbesluit. Hij mag te boek stellen, inzonderheid voor de Bruidskerk, de dingen die haast zullen geschieden en dat tot troost en bemoediging van de verdrukte Sionieten, die eenmaal uit die grote verdrukking het hoofd zullen mogen opheffen om Hem eeuwig eer te geven.

En om een weinig nader tot de woorden van onze tekst te komen, mijn toehoorders, waar ligt die zaligheid, waar ook Johannes geen vreemdeling van was, dan toch wel gegrond? Ligt die in de engelen, vloeit ze voort uit onze goede werken of omdat de ene mens beter zou leven dan de andere? Neen, duizend maal neen! Dan zou de genade geen genade zijn! In de staat der rechtheid voor de val leefde de mens Adam zonder zonde, volmaakt in de tegenwoordigheid van God drie-enig. In Adam was het vermogen gelegd om God in volmaaktheid te kunnen dienen. Hij kende zijn Schepper aan de wind des daags. Maar door het ingeven des duivels heeft Adam zich van God losgescheurd en dat door moedwillige ongehoorzaamheid. Van al de gaven Gods beroofd en in hem het ganse menselijke geslacht.

Want God had met Adam en zijn zaad een verbond opgericht. God was de maker, Adam het hoofd en dat verbond was het verbond der werken. Na de val van Adam is er een kloof ontstaan tussen Schepper en schepsel, die aan de zijde van het schepsel nooit meer overbrugd kan worden! Wij kunnen de kloof wel groter maar nimmer kleiner maken. Uit de werken der wet kan dan ook in der eeuwigheid geen vlees meer behouden worden. Uit u in der eeuwigheid geen vrucht meer, want *uw vrucht is uit Mij gevonden*.

En nu is God geen auteur van de zonde, maar de mens is moed- en vrijwillig gevallen in een drievoudige doodstaat. Hij is tijdelijk, geestelijk en eeuwig dood! Niet zoals Luther zegt, als een stuk dood hout, want de ingeschapen Godskennis is gebleven en dat om de mens alle onschuld te benemen. Ik zeg dit niet om Luther te verachten, neen, want hij was een licht in Gods kerk op aarde, maar daarom behoeven we de dwalingen niet goed te praten.

Daar ligt nu het ganse menselijke geslacht vervreemd van God en Goddelijke zaken. Onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Midden in de zonde is de mens een actief zondaar tegen God. Een zeker Engels Godgeleerde heeft gezegd: 'Weet u hoe God de mens na de val in zijn verbondshoofd Adam ziet liggen?' En dan is zijn antwoord: 'Vervloekt en walgelijk in Zijn ogen.' Is er zo'n volk in ons midden, die zichzelf bij het ontdekkend licht des Heiligen Geestes als zo'n walgelijk en doemwaardig schepsel voor God hebben leren kennen? Dat is het werk, zoals de Heere dat bij aanvang en ook bij de voortgang Zijn volk komt te leren.

Maar nu verder, van eeuwigheid dus voor de val des mensen had God reeds besloten wie er zalig zouden worden en wie niet. Of met andere woorden, de verkiezing en verwerping vond plaats voor de val en vloeit uit het besluit Gods van eeuwigheid van voor de grondlegging der wereld! God heeft van eeuwigheid besloten wie er zalig zouden worden en wie niet. Dat is nu een daad die in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid heeft plaats gevonden.

In de grond der zaak, gemeente, is de Goddelijke verkiezing een daad van een drie-enig God. De Vader heeft de kerk verkoren tot Zijn kinderen en de Zoon tot Zijn gemeente en de Heilige Geest tot Zijn tempel. Daar komt nu niets van de mens bij. Alles uit en door God! God is soeverein. Hij is aan niemand verantwoording schuldig en het is dan ook een soevereine daad uit God. Hier past alleen dat het schepsel zwijgt en de hand op de mond komt te leggen om God, God te kunnen laten.

O ondoorgrondelijke diepte van Goddelijke wijsheid, die in de verkiezing en verwerping naar voren komt. Ze is met het verstand des mensen niet te peilen. De apostel komt er van uit te roepen: *O diepte der rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!* Dat besluit lag nu van eeuwigheid in God. Het is niet aan verandering onderworpen, maar het is en blijft een soeverein en onveranderlijk besluit en het bepaalt de eeuwige staat der redelijke schepselen.

Redelijke schepselen, wie zijn dat? Dat zijn engelen en mensen. Ze zijn beiden door God geschapen. Betreffende de verkiezing van de engelen, daarover kunt u lezen in 1 Tim. 5 : 21: *Ik betuig voor God en den Heere Jezus Christus en de uitverkoren engelen.* En van de verwerping in Judas 1 : 6: *en de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben.* Maar, daar zullen we nu niet verder op ingaan.

In Gods Woord kunt u op vele plaatsen lezen van de verkiezing en verwerping van de mens. Denken wij slechts aan: *Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.* Niet om bewegende oorzaken of voorwaardelijke oorzaken buiten God heeft God Zijn besluit genomen. Neen, mijne geliefden, want die waren bij de mens niet aanwezig! Houdt het altijd vast. God verloor niet om een voorgezien geloof of goede werken en verwerpt niet om boze werken. Als dat waar zou zijn, dan zou de verkiezing een daad van barmhartigheid zijn. Maar het is en blijft een soeverein Goddelijk raadsbesluit. En zomin als er nu één zalig kan worden, die niet verkoren is, zomin kan er één verloren gaan die in Gods besluit ligt opgetekend. De Heere Jezus komt er Zelf van te getuigen in Lukas 12: *Het is uws Vaders welbehagen ulieden het koninkrijk te geven!*

Ziet u, mijne toehoorders, nu mijn eerste puntje schitteren. Daar ligt nu de zaligheid van de kerke Gods en daarvan heeft die kerk door de rollen der eeuwen mogen zingen:

*'t Is trouw, al wat Hij ooit beval;  
Het staat op recht en waarheid pal,  
Als op onwrikb're steunpilaren. (Psalm 111:5)*

De Heere mocht door Zijn Geest u een weinig doen verstaan van de wondervolle wegen, die Hij met Zijn volk komt te houden. Van nature wil een ieder buiten Gods recht om zalig worden. Daar wordt Gods eer niet mee bedoeld en als God het niet komt te verhoeden, zal het op een eeuwig schipbreuk lijden uitlopen.

De Heere mocht Zijn Goddelijke wet nog eens in uw hart komen af te drukken om u te doen zien, dat ge van nature vervreemd zijt van enige Godskennis. Hij mocht die wet willen gebruiken als een tuchtmeester tot Christus en om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Om afgesneden te worden van Adam en de nieuwe levenssappen te mogen ontvangen uit Hem, Die Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor velen!

Buiten de verkiezing om kan niemand zalig worden en was er geen verkiezing in God, dan kan niet één mens zalig worden. Gods barmhartigheid en rechtvaardigheid staan buiten de verkiezing en wat nu God besloten heeft, dat kan in der eeuwigheid zijn vervulling niet missen. De beklemmende vraag lag dan ook op Gods heilige lippen: *Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis.* Hier krijgen Pelagius, Rome en de Remonstrant een slag in het gezicht. Die predikers van de leer van goede werken en hun verdiensten zijn allemaal loochenaars van Gods soeverein besluit. O, wat heeft dat kwaad ook in onze dagen wortel geschoten en de omvang wordt steeds groter. Ik wil niet te hoog van de toren roepen, maar de plaatsen waar men die voorstellingen gaat leren, zijn plaatsen vol van vergif.

*Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten...* En zie daarin mijn 2e en 3e puntje vervat. Nu vloeit die zaligheid, die in God lag, uit God door Christus. *Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands.* God kon van Zijn besluit niet af en ook niet van Zijn Goddelijk recht en de gevallen mens had geen voldoening. En waar nu de verloren zondaar voor God niets anders over houdt dan dood en hel, daar treedt Christus, als het Hoofd van het verbond der genade, tussen beide, als de alleen Perstredende Verbondsmiddelaar, Die voor al Zijn volk een volkomen voldoening heeft teweeg gebracht. Met eerbied gesproken, gaf God de Vader in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid Zijn kerk aan Christus, omdat Hij als de tweede Persoon betaalde voor de schuld en dat met Zijn eigen bloed. En nu kon Christus Zijn Vader betalen met Zijn kerk. *Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt.*

Christus heeft als dat grote Lam de volkomen voldoening teweeg gebracht. Daarom heeft Hij de residentie van Zijns Vaders heerlijkheid willen verlaten, kroon en troon ontzien en afgedaald op een vloekdragende aarde en dat voor een volk, dat nooit naar God zou hebben gevraagd. O eeuwig onbegrijpelijk Goddelijk wonder. Daartoe geboren geworden, daartoe geleefd, daartoe gekruist en gestorven en begraven, maar ook daartoe opgestaan en opgevaren naar de derde hemel, om te zitten aan de rechterhand des Vaders als die grote Voorspraak bij de Vader voor Zijn volk!

En zo zeker, volk des Heeren, als nu Christus door de Vader is opgenomen in de hemel, zo zeker zullen ook al Gods kinderen, hoe arm en ellendig in zichzelf, opgenomen worden in het stervensuur, om Hem tot in alle eeuwigheid de lof en de aanbidding toe te brengen van: Gij Lam, Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed en dat niet uit ons, maar om Uws groten Naams wil!

Heeft de Heere bij u een aanvang gemaakt, volk? Is Hij het begin geweest? Dan zal Hij ook de voleindiging zijn. Heeft Hij u als een goddeloze opgeraapt en is het voor u

een eeuwig wonder geworden, dat nu de Heere naar zulke albedervers heeft willen omzien om u te trekken uit het diensthuis der zonde? Hebt ge de schuldbrief al eens thuis gekregen en werd het voor u een eeuwig wonder dat de hemel u nog dekte en dat de aarde u droeg? O, dat volk gaat klagende over de aarde vanwege de breuk, die er ligt, tussen God en hun ziel.

Heeft de Heere al uw wettische werkheiligheid, waarmede ge het oordeel Gods dacht te kunnen ontvlieden, overboord geworpen om daarna genade aan uw ziel te kunnen verheerlijken? O, dat wens ik u van harte toe, volk des Heeren, in ons midden. Ja, om alles te verliezen, en uit genade het leven te mogen vinden in Hem, dat is de noodzakelijke les die de Heere bij aan- en voortgang Zijn volk komt te leren en dat door de dierbare werkingen des Heiligen Geestes.

O, wat heeft het Gods Zoon gekost, om Zijn kerk uit de klauwen van die hellehond, die vorst der duisternis te ontrukken. Toen Christus in het graf lag, zat, menselijk gesproken, de duivel op het graf om te zien, of er ook iets voor hem bij was en de Romeinse wachters moesten de ingang bewaken, en de vijanden van Christus dachten dat ze het gewonnen hadden. *Hij Die neerligt, zal niet weder opstaan!* Maar wat de duivel en alle vijanden dachten, werd voor eeuwig teniet gedaan. Zij konden Christus niet in het graf houden. Zijn getuigenis: *Ik heb macht hetzelve* (Mijn leven) *af te leggen en heb macht hetzelve wederom te nemen*, is in en door Hem vervuld geworden, gemeente!

Hij heeft dood en graf overwonnen en heeft door Zijn Goddelijke kracht Zijn afgelegd leven wederom aangenomen. Hij heeft in alles doen zien, dat Hij de heerser is over dood en leven. De wachters gevloeden, de duivel verslagen en aan Gods recht voldaan. Hij, de machtige Jacobs, heeft voor Zichzelf een weg geopend tot Zijn triomfantelijke en alles overwinnende opstanding.

En welk een troost, volk des Heeren, Hij zal voor Zijn duur gekochte erfdeel tot een Uitredder wezen. Nu zet Christus Zijn stempel op Zijn koop en ondertekent het met Zijn bloed. Nu moet de duivel er af blijven. Gekocht en betaald! Die grote Vredevorst kan zeggen: *Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u.*

O volk des Heeren, hoe groot mag toch uw blijdschap wel zijn. Welk een troost voor de ziel en welk een bemoediging, want in die opstanding van Christus uit de doden is des Vaders volkomen genoegdoening gebleken, en dat in het schuldovernemende borgwerk van de Zone Gods. *Het is volbracht*, klonk er aan het kruis. Wat is volbracht?

1. De openstaande schuld betaald.
2. De ongerechtigheid verzoend.
3. Aan Gods recht voldaan.

Christus als het Hoofd van het verbond der genade heeft in de hemel de troon der genade opgericht. De Heere moge u bij die overdenking stof tot ware blijdschap geven om het de dichter van de oude dag na te mogen zingen:

*De steen dien door de tempelbouwers  
Verachtelijk was een plaats ontzegd,  
Is tot verbazing der beschouwers,  
Van God ten hoofd des hoeks gelegd!*

Die dierbare Heere Jezus als Hoofd van het genadeverbond is dan ook de enige grond van uw behoudenis. Buiten hem is geen leven te vinden, maar een eeuwig zielsverderf.

Onbekeerde toehoorders, wat zal dat eenmaal tegen u getuigen, als ge onder zo een

groot aanbod van genade verloren zult gaan. Al moogt ge gezegend zijn met vele en grote tijdelijke zegeningen, dan mist u toch nog alles. Want ge mist de geestelijke zegeningen die uit en door Christus zijn voortvloeiende! Mist ge Hem, dan mist ge alles, dan zijt ge straatarm bij alle tijdelijke weldaden die de Heere uit kracht van algemene genade u nog komt te schenken. Ge mist alles om die grote eeuwigheid aan te kunnen doen.

Vader of moeder te moeten missen, dat is veel te missen, maar God te missen, dat is alles te missen! O, verheug u toch niet in de wereld, want die gaat voorbij met al zijn begeerlijkheden. U moet wederom geboren worden, gewassen en gereinigd in dat alles reinigende bloed des Lams. De Heere legde de noodzakelijkheid der bekering in uw hart om toch niet te rusten op gronden die geen grond zijn, voordat het voor eeuwig te laat zal zijn.

En volk des Heeren, daar ligt nu uw zaligheid eeuwig vast in het ondoorgrondelijk raadsbesluit van een drie-enig God. Nu komt God aan Zijn eer en krijgt de kerk de vrucht. In dat besluit worden de drie Goddelijke personen verheerlijkt. God de Vader als de bewegende en verwervende oorzaak. Christus als de betalende en verdienende oorzaak. De Heilige Geest als de plaatsmaker en toepasser in het hart van een verloren zondaar. De Heere verheerlijke Zich in het zaligen van arme zondaren en in het toebrengen tot de gemeente, die eenmaal zalig zal worden.

En nu ten vierde, die geschonken zaligheid zal in eeuwigheid tot God wederkeren. Alles wat van God komt, dat keert tot God weder. Als die grote en Goddelijke Advocaat is Christus gezeten aan de rechterhand des Vaders, wachtende op de toebrenging van de laatste der uitverkorenen. Christus wacht op de kerk, die door de Vader is verkoren, door Hemzelf is gekocht en verlost en die door de Heilige Geest zaligmakend wordt bearbeid en toegebracht, om straks in volmaaktheid eeuwig te mogen zingen van Gods goedertierenheid.

Die kerk heeft hier geen blijvende stad, maar zal ontvangen een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid zal wonen. Mag het hier duister zijn van rondom, eenmaal zal alle duisternis voor altijd wijken en zal dat grote Lam onze Leidsman zijn tot de fonteynen der levende wateren, en zal God alle tranen van droefheid van onze ogen afwissen, en zal Gods volk gekroond worden met eer en heerlijkheid. Hier op de aarde zal het voor Gods volk steeds strijd en droefheid blijven en wie weet, welke bange tijden we nog tegemoet gaan.

O, wat kunnen die boeien en banden menigmaal hun klemmende werkingen in de ziel uitoefenen. Maar, de dag komt, ja dat ogenblik dat God verzadigd zal mogen worden met Zijn volk en dat Zijn volk verzadigd zal zijn met Zijn beeld. Dan zal Koning Jezus Zijn duurgekochte erfdeel openlijk erkennen als Zijn bruid, de vrouw des Lams en dan zult ge door Hem ingeleid worden in het huis Zijns Vaders, waar eeuwige blijdschap uw deel zal zijn. Dan zult ge Hem mogen ontmoeten, niet als uw Rechter, maar als uw Vader in Christus. O, wat zal dat zijn, dat eeuwige thuiskomen in de hemel. Dat sterven zal uw kroondag zijn, volk! Dan zal de Heere de eenzame zetten in een huisgezin.

O, dat thuiskomen in het Vaderhart Gods. Te mogen staan voor de troon van het Lam met al de gezaligden en het ontelbaar getal der hemelse troongeesten. O, hoe rijk is toch Jacobs deel. Wat zal het meevallen volk, als ge de onverwelkelijke kroon zult mogen ontvangen van storeloze zaligheid! Volk van God, zo een grote zaligheid zal eenmaal uw deel zijn. Wat mochten onze ogen dan toch wel gedurig hemelwaarts gericht zijn om met al de verkregen weldaden in een drie-enig God te mogen eindigen!

Als wij de toestand van Gods kerk bezien, dan is er jammer genoeg zo een grote oppervlakkigheid waar te nemen. We moeten het met schaamte bekennen en bange vrees moge daarbij ons hart wel vervullen. De tijden zijn zeer boos en de oordelen Gods rollen daarheen. Het gedreun van vliegtuigen, die dood en verderf brengen, kunnen we van dag tot dag horen. Het is een teken van Gods grote verbolgenheid.

En wat het ergste is, we beleven en gaan tijden tegemoet, dat het oordeel begint van het huis Gods. En als het oordeel van het huis Gods begint, dan ligt ook daar de oorzaak van de oordelen. De kerk is met de wereld in slaap gevallen en dat onder de tekenen van Gods ongenoegen. O, dat mijn hoofd water was en mijn ogen een springbron van tranen om dag en nacht te wenen over de zonde van land en volk, kerk en staat, onderdanen, eigen hart en huis, want we kunnen niets uitsluiten!

Waar worden er nog gevonden, die als een Daniël zich driemaal daags afzonderen om tot God te bidden. O, dat er nog weer eens een wederkeren gevonden moge worden. O, dat zalige bukken en vallen onder de wrekende gerechtigheid Gods. O, dat we het in waarheid met Daniël mochten betuigen: *Bij U, o Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezichten*, Daniël 9.

O, het moge in waarheid bij een ieder van ons tot een ernstig onderzoek leiden. Want, Gods volk behoort Godzalig te leven en de praktijk der godzaligheid geeft vergenoeging, vrede en innige blijdschap in God! Van die innige blijdschap in God kan de onbekeerde mens niet spreken noch getuigen, maar toch is het een ernstige plicht om middelmatig te leven en dat onder de Goddelijke inzettingen. Van nature ligt ge buiten Gods gemeenschap, maar als ge zult sterven zoals ge geboren zijt, dan zult ge eeuwig buiten Gods gemeenschap zijn en dan zullen de fiolen van Gods gramschap eeuwig op u blijven rusten.

De Heere mocht uw blinde zielsogen nog eens komen te openen en u heilig jaloers maken op het volk des Heeren. Op dat volk, dat ondanks alle afdwalingen, hoon en spot toch eenmaal de voeten zal mogen neerleggen om het met vader Jacob te mogen belijden: *Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE.*

We zullen nu niet verder gaan, maar zingen en keren met de waarheid tot onszelf in. Dat dierbare versje van Psalm 17 vers 8:

*Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt!)*

*Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,*

*U in gerechtigheid aanschouwen,*

*Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.*

### Toepassing

Toehoorders, rijk en arm, jong en oud, wij zullen weer gaan eindigen. Allen tezamen zijn we reizigers door de tijd, die kortstondig is, naar een grote en allesbeslissende eeuwigheid. Zo zeker we hier nu saam vergaderd waren, zo zeker zullen we ook eenmaal moeten verschijnen voor die grote Rechter van hemel en aarde! Eenmaal zullen we rekenschap moeten geven van onze daden!

Wat is het nog een uitwendig groot voorrecht, dat we op deze avond bijeen mochten zijn om te beluisteren wat God in Zijn Woord ons te zeggen heeft. Voor duizenden bij duizenden is dat nooit meer mogelijk, maar die zijn aangeland op een plaats die ze zichzelf eeuwig hebben waardig gemaakt. Want God doet geen onrecht! En wat leerde ons de waarheid in onze inleiding? Belsazar in de nacht van zijn goddeloosheid opgeroepen om voor God te verschijnen. Die nacht ging over in een eeuwige nacht. Buiten Gods gunst. Dragende de eeuwige toorn Gods.

God wordt verheerlijkt in degenen die verloren gaan, en die verloren gaan, gaan om eigen schuld verloren. Maar ook wordt God verheerlijkt in degenen die zalig worden,



en die zalig worden, worden uit vrije genade zalig! O, dat uit genade zalig worden, daar zijn we nu van nature allemaal vijanden van. We willen o zo graag iets meebrengen om ons bij God te veraangename en toch zal het niet mogelijk zijn. Er komt niets van de mens bij. Geen nagelschrapje zal nodig zijn, gemeente! Want, en dat is een redegevend woord, daar waar God in de embryo des levens Zijn genade in het hart komt uit te storten, daar wordt alles van 's mensen kant ontnomen. Ja, de fundamente van ons verdorven bestaan worden afgebroken. In onze onmogelijkheid ligt de mogelijkheid Gods.

Gemeente, is het voor u als eens onmogelijk geworden? Hebt ge de dieren des velds gelukkiger geacht dan uzelf en om door het geloof al uw leunsels en steunsels, ja al uw rustbanken te mogen verliezen en om uit genade getrokken te worden uit het *Sodom* der zonde naar het *Zoar* der behoudenis. Is die blinkende Morgenster, die Zon der gerechtigheid, al eens in uw hart gaan lichten? O, alles onmogelijk en alles verloren en dan mogelijk bij God. O eeuwig wonder, onbevattelijk, onbegrijpelijk voor de wereld. Het is de jood een ergernis, want hij was een dienaar der wet, en voor de Griek een dwaasheid, want ze vroegen naar uiterlijke wijsheid. Maar Gods arme volk krijgt er hier iets van te verstaan en zal straks, als ze verlost mogen zijn van het lichaam der zonde, eeuwig dat wonder mogen bewonderen en die God der zaligheid eeuwig groot maken en dat zonder moede of mat te worden.

Gods kinderen zullen in de hemel geen renteniers zijn, maar ze zullen in de onmiddellijke tegenwoordigheid van God Drie-enig Zijn naam eeuwig loven en prijzen.

Jongens en meisjes, kunt ge hier nog geen twee uur in de kerk luisteren, hoe zult ge het dan in de hemel uithouden, daar waar het eeuwig over die dingen zal gaan! O, vraagt het maar eens aan het oprechte volk van God, hoe ze graag zouden willen leven en dan zal hun antwoord zijn: 'Ach, kon ik toch volmaakt leven!' Maar dat zal hier slechts de begeerte blijven. Ik zal het u bewijzen. Gods volk is op de aarde een *tweemens*. De oude natuur is uit de aarde aards en blijft zondig, maar de nieuwe natuur, die uit Christus is, die kan niet zondigen, omdat ze volmaakt van God is.

Het Hoofd van die strijdende kerk leeft aan de rechterhand des Vaders in de hemel als die grote Advocaat en Voorbidder voor Zijn volk bij de Vader. En Hij zal op grond van Zijn volkomen voldoening, al Zijn volk eenmaal opnemen in de triomferende kerk. Als ik hier mijn hand heb, dan is die hand sierlijk als er niets aan ontbreekt. Maar als er bijv. een deel van mijn vinger ontbreekt, dan is die hand niet sierlijk meer. Wat wil ik daar nu mee zeggen. Christus het Hoofd, Zijn gemeente het lichaam. Het Hoofd volmaakt en dat volmaakte Hoofd zal Zijn gemeente bijeen vergaderen uit alle delen der wereld! Ja, Filistijnen, Tyriërs en Moren zullen binnen die Godsstad worden voortgebracht. Op de jongste dag zal het zijn een volmaakt Hoofd en een volmaakt lichaam. Daar zal niets aan ontbreken. Maar hier op de aarde blijft het een strijden tegen de zonde en een klagen over de zonde.

De rechtvaardigmaking is in dit leven volkomen. Het is een richterlijke daad, een vrijspreking van schuld en straf en een recht geven op het eeuwige leven. Maar de heiligmaking is hier in 't beginsel en in dat beginsel ligt de begeerte, en die zal nooit verdwijnen. O, wat is het een gelukkig volk die hier in dit leven in oprechtheid maar veel tranen van droefheid mogen schreien over de zonde en van begeerte naar de Heere Jezus Christus!

O, volk van God, die tranen ziet Hij en voor Hem zijn al uw begeerten. Sta er dan naar, om door geloofsbearbeiding die dierbare Christus als uw Profeet, Priester en Koning voor uw hart te omhelzen. Om Zijn lof te vermelden, Hem te prijzen en te

loven. O, dat het de keus van uw hart moge zijn en Hij, Die dat goede werk in uw harten heeft begonnen, zal ook op Zijn tijd uw begeerten zeker vervullen, want:

*Hij geeft den wens van allen die Hem vrezen;  
Hun bede heeft Hij nimmer afgewezen!*

En ten andere, wat leerde ons onze tekst uit het boek der Openbaring? Wat een groot onderscheid tussen het sterven van Gods volk en dat van de goddelozen. Schrikkelijk zal het zijn om buiten Gods gunst en gemeenschap God te moeten ontmoeten. Dan zal het zijn een *moeten* sterven en dan niet te kunnen en toch te moeten.

O, jong en oud, hier sta ik dan nog als gans schuldig en onbekwaam mens voor uw aangezicht. Ik ben in de avond van mijn leven, maar 't wordt mij nog vergund om u de volle rijkdom van Gods genade te prediken. Verder dan uw oor kan ik het niet brengen, maar ik wens u toe, dat God Drie-enig u eens te sterk moge worden en dat Hij genade aan uw ziel kwam te verheerlijken, voordat het voor eeuwig te laat zal zijn. De tijden die we beleven, zijn vol van allerlei gruwelen en we beleven dagen van diepe zorgeloosheid, bandeloosheid en goddeloosheid. Van vermaningen wil men niet meer weten en als men met een bestraffende roede komt, dan is er zo vaak het antwoord: 'jullie zijn zwartkijkers en houdt de hemel maar voor uzelf en geeft ons de aarde, als we het maar goed hebben in dit leven! Geen eerbied voor Gods dag, Zijn Woord, Zijn volk en de middelen der genade. Brood en spelen, daar wordt naar gevraagd!

Wat staat ons nog te wachten, mensen. Mijn hart krimpt ineen als ik er aan denk. Wat zal er met ons land, met onze jonge mannen, vrouwen en kinderen en ouden van dagen nog gebeuren? God is met Zijn oordelen over gans de wereld, Europa en ons diep gezonken vaderland. De jeugd wordt met geweld van de leer der zuivere waarheid afgetrokken! De Heere moge zich nog ontfermen en Hij kome nog mannen te verwekken, met gaven en genade om Zijn Woord getrouwelijk uit te dragen.

O, dat er ook in deze plaats nog eens een in het hart gegrepen mocht worden, om als een onwillige, maar door God gewillig gemaakt te worden om Zijn Woord te spreken, want de oogst is groot en de arbeiders zo weinig. Een landman gaat wel eens naar zijn akker, om te zien of het gestrooide zaad gaat ontkiemen en u moest eens weten, tot wat troost en bemoediging het is als Gods knechten mogen horen, dat het gestrooide zaad des evangelies door de kracht des Geestes nederwaarts wortelen mag schieten, om straks opwaarts Gode verheerlijkende vruchten te dragen.

O, mijne toehoorders, jong en oud, wat zijn de uitwendige voorrechten die wij genieten toch groot. Staat u er wel eens bij stil, wat het toch zal zijn, onder zoveel weldaden, zegeningen en roepstemmen verloren te zullen gaan. Daar zult u God de schuld niet van kunnen geven!

En tenslotte, want ik moet gaan eindigen. Volk des Heeren, neem mijn verhandelde puntjes eens mee naar huis. De Heere mocht de Naprediker zijn in uw harten en om met blijdschap te reizen in de hoopvolle verwachting om straks uw kroon te mogen neerleggen aan de voeten van het Lam. Eenmaal zullen we, u en ik, van onze post worden afgelost. Gods volk kan sterven en mag sterven en dan zult ge Hem in volmaaktheid mogen aanschouwen, Die u gekocht heeft met de prijs van Zijn bloed.

De Heere geve u vrijmoedigheid om met al uw noden naar ziel en lichaam bij Hem om vervulling te vragen. De Heere zal Zijn volk nooit beschaamd laten staan, maar zal uit eeuwige liefde zich over u ontfermen. Zalig, ja *zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid*, en de werken van liefde tot God zullen u volgen.

O, Gods volk ziet elkander hier niet voor het laatst, maar zullen in de hemel, gezamenlijk, over de wondere wegen, die God met hen gehouden heeft, de Heere eeuwig loven en prijzen, en dat volmaakt! Wat zal dat zijn, volk, als ge uw kroon zult mogen neerwerpen aan de voeten van het Lam en om Hem eeuwig te mogen dienen. O, geen oor heeft het gehoord en het is in geen mensenhart opgekomen wat God bereid heeft voor die, die Hem vrezen!

Maar, driewerf rampzalig zal het zijn om met een Belsazar, Nero en Nebukadnézar, voor eeuwig te komen op die plaats, waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust. Dan zullen alle onze goede voornemens en onze belijdenis tekort schieten. Daar geldt alleen de blanke borggerechtigheid van de Zone Gods! De hemel dekt ons nu nog en de aarde draagt ons nog. Het is Gods grote lankmoedigheid en verdraagzaamheid. De Heere stelt het oordeel nog uit, maar Hij zal het niet afstellen en dat terwille van de uitverkorenen.

Er liggen er nog onder het zegel der Goddelijke verkiezing. Maar als de laatste zal zijn toegebracht, dan zal de hemel en de aarde voorbij gaan. De elementen, zegt Petrus<sup>5</sup>, zullen brandende vergaan. Als u thuis komt, dan moet u de kanttekenaar van onze Godvruchtige vaders er maar eens over nazien. God wil niet dat er één verloren zou gaan. Dat slaat nu niet op alle mensen, er is hier een Goddelijke separatie. Petrus spreekt hier in zijn brief tot de levende kerk en zie, van die levendgemaakte kerk wil God, en dat krachtens Zijn Goddelijke verkiezing, geen klauw achterlaten. Anders zou God geen God meer blijven.

De hemel en de aarde worden door de kracht Gods bewaard tot de jongste dag. Welk een dag van grote verschrikking voor de wereld, maar wat een blijde dag voor Gods uitverkoren volk. Dan zullen ze ontvangen een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid zal wonen. Dan zullen ze de zon niet meer van node hebben, want het Lam zal ze tot een licht zijn. En Gods knechten, die er veel gerechtvaardigd hebben, zullen blinken aan het firmament.

O, arme wereld, waar zult u zich dan bergen. De dood wenkt ieder uur en 't leven is een damp! Er is slechts één schrede tussen u en het graf, veel korter dan de uitgang van dit kerkgebouw is. Vaders en moeders, staat ge er wel eens hij stil, als uw jonge kinderen liggen te slapen: 'Slechts één schrede.' Draagt u ze wel eens op aan de troon der genade, of laat u ze maar opgroeien voor het genot van de wereld. Eenmaal zal het tegen u getuigen in die dag, die grote dag der dagen, als u met uw kinderen zult staan voor de Rechter van hemel en aarde! Want ook ten aanzien van de opvoeding van uw kinderen zult u rekenschap moeten afleggen.

Ziet, geliefde toehoorders, van elk iets gezegd, met veel gebrek en onkunde. De Heere zegene de waarheid tot roem en prijs van Zijn grote Naam! Dat zij zo! Amen.

Nazang: Psalm 73 vers 12 en 1.

---

<sup>5</sup> Oorspronkelijk uitgesproken en opgetekend in het boek: 'Jakobus'. Echter staat dit en de volgende tekst in 2 Petrus 3.

## 11. Een noodzakelijk onderzoek

Psalm 1: 1

Lezen Hoséa 7

Psalm 72: 6 en 7

Psalm 31: 1

Psalm 103: 5

Psalm 89: 8

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid!

Het volk van Israël, tijdens de reis door de woestijn, was in vele opzichten een merkwaardig volk, maar niet altijd na te volgen, vooral niet wat betreft de bestendige onstandvastigheid met welke zij de dienst des Heeren waarnamen. Als u thuis komt, dan leest u het maar eens na in Exodus 24, wat zij de Heere al niet beloofd hadden. 't Waren dan ook veelal beloften, die met de mond gedaan werden, maar hun hart was zo geheel anders. Plechtige geloften op de ene dag en slechts enkele dagen later danst men om een gouden kalf.

O, hoe groot was des Heeren neerbuigende goedheid omtrent dit volk. Hij gaf op de aller-plechtigste wijze Zijn heilige wet en toonde in alles, ja zelfs aan de omringende volkeren, dat Hij de bijzondere bescherming van dat volk was. Grote uitreddingen, bijzondere verzorgingen waren het volk Israël niet vreemd. Hoe menigmaal roept men dan: "wij zullen de Heere dienen, wij zullen geen andere goden voor Zijn aangezicht stellen"; ja, nog sterker: "al wat de Heere gesproken heeft dat zullen wij doen"!

Toehoorders, klein en groot, is het zo ook bij ons gesteld? Wat al goede voornemens, besluiten en beloften worden er gedaan. Is onze zondige mond er niet dagelijks vol van? De bodem van de rampzaligheid ligt bezaaid met mensen die duizenden beloften hebben gedaan, die hun bekering gebouwd hebben op zandgrond. Nooit de dood in Adam en het leven in Christus gevonden. Nooit afgesneden van uw verdorven bestaan, maar de levenssappen blijven halen uit een verbroken werkverbond.

O, gemeente, onderzoek uzelf toch eens ernstig, want als die gezegende Heere Jezus nooit in de beestenstal van uw hart geboren wordt, zal het een eeuwig omkomen zijn. Hebt ge uzelf wel eens als een beest voor God leren kennen, als zo'n albederver, waarin niets dan dikke duisternis woont?

Ik wens het van ganser harte, dat de Heere u aan uw dodelijke kwalen eens kwam te ontdekken, eer de tijd der genade voorbij is.

Zo het was in het werk der Schepping, zo is het ook in het werk der herschepping. In Genesis 1 kunt u dit lezen, de duisternis gaat aan de komst van het licht vooraf. Het moet aan onze kant eens gans onmogelijk worden voordat het werk des Heeren nederwaarts wortelen kan schieten om opwaarts rijke vruchten te dragen. Uw doop, belijdenis, kerkgaan, tranen en gebeden, kunnen u geen vrijbrief geven voor de hemelse gelukzaligheid. Ge moet wederom geboren worden, gewassen in dat dierbare bloed van Koning Jezus.

O, wat zal het zijn, menen in te gaan en niet te kunnen. Gewogen maar te licht bevonden. Alles eigen werk! Het zal in de hemel geen waarde hebben. Hoog opgegeven van uw bekering, ja, ik heb ze gekend, die lichten waren in de kerk, en bij de dood kwam het uit, voor eeuwig bedrogen. Uw vader, moeder of dominee zullen niet kunnen helpen als ge alléén zult staan in het grote Godsgericht. Op duizend vragen niet één te kunnen beantwoorden en dan te moeten aanhoren: "Ga weg van Mij, gij werker der ongerechtigheid, Ik heb u nooit gekend!"

Toehoorders leeft ge nog naar het goeddunken van uw eigen hart? Hoe jammerlijk is dan uw staat, hoe diep ellendig uw leven!

Maar aan de andere zijde, is er mogelijk een volk in ons midden, dat ontdekt is geworden aan zijn totale doodsstaat voor God in Adam, die het leven in eigen hand niet meer konden vinden?

Hebt ge bij het ontdekkend licht des Heiligen Geestes uzelf leren kennen als "zonde" voor God te zijn en is Christus u noodzakelijk geworden tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en volkomen verlossing in de gerichtshandel Gods tot bedekking van al uw schuld?

Toehoorders ik waarschuw u voor de gevaarvolle stromingen van onze dagen. Laat u niet wijs maken, dat u best wedergeboren kunt zijn al draagt u er geen bewustheid van om, hoe dat tot stand is gekomen. Het is me een innerlijke behoefte geworden, om er telkens weer bij vernieuwing op te wijzen!

Luistert maar eens, wat de Heere bij monde van Jesaja komt te getuigen. "Ik zal wat nieuws maken (niet op onze tijd, maar op Gods tijd) nu zal het uitspruiten; Ja, Ik zal een weg in de woestijn leggen en rivieren in de wildernis."

Gods volk is arm in zichzelf, maar rijk in God. Bij het ontdekkend licht des Heiligen Geestes leren ze ten eerste wat ze kwijt zijn, en nemen ten tweede over dat ze midden in de dood liggen en ten derde worden ze bewust dat ze niets hebben om ook maar een nagelschrapje van hun schuld te kunnen voldoen. Bij tijden en ogenblikken zijn ze het met God eens en buigen eerbiedig onder Zijn heilig recht. Ja, Gods eer is hun veel belangrijker dan hun eigen zaligheid en ze worden nu op grond van vrije genade door God met God verzoend, een verzoening die van boven komt en niet van de mens beneden.

Laten we dit als een inleidend woord beschouwen, maar toch wil ik nog twee zaken noemen en wel van groot gewicht.

Ten eerste: Duizenden bij duizenden krijgen hier in dit leven met zichzelf te doen en willen - vanuit het verbeterhuis - door hun goede werken de grote kloof tussen God en hun ziel al maar kleiner maken. Ze weten op eigen krachten staande te blijven met wat gemoedelijkheid, tranen en gebeden.

Ten tweede er is een volk op deze aarde, dat èn met God èn met zichzelf te doen krijgt. Met alles wat ze bezitten aan deugden en plichten kunnen ze de hemelhoge schuld bij God niet voldoen en gaan met hun allerbeste godsdienst over de kop, ja ze leren het verstaan, uit u in der eeuwigheid geen vrucht meer, want uw vrucht is uit Mij gevonden. Bij het ontdekkend licht des Heiligen Geestes krijgen ze Gods deugden liever dan hun eigen zaligheid. Voor dit volk wordt het een onbegrijpelijk wonder dat ze zalig kunnen worden en dat God Drieënig er de eer van krijgt. God als de bewerkende oorzaak, Christus als de verdienende oorzaak en de Heilige Geest als de Toepasser van het ganse werk der zaligheid

Het is het ware Israël waarvoor Christus Zijn dierbaar hartebloed heeft willen storten. De gekenden van de nooit begonnen eeuwigheid in de predestinatie, gevonden in de tijd op de vlakte des velds. Is Gods eer, uw zaligheid geworden volk des Heeren? Geliefden, merkt u nu het grote verschil en hoe staat het met u op weg en reis naar de grote eeuwigheid? Kunt u nog leven bij uw goede voornemens en veranderingen van gedrag?

Het is niet te verachten, maar het kan het nauwkeurig oog der Godheid niet verduren. Het zal nooit zijn "om" onze tranen, gebeden en werkzaamheden, maar toch zal het er niet buiten kunnen. Te dwalen kan nimmer voordelig zijn, maar zeker niet in een zaak

van groot gewicht en waarvan de zaligheid van uw onsterfelijke ziel afhangt. Ik hoop daarom, met de hulpe des Heeren, dit uur te gebruiken om u een weinig kenmerken van een bedriegelijke bekering voor te stellen en wel naar aanleiding van zulk een waarheid, die u opgetekend vindt in het u voorgelezen Schriftgedeelte, Hoséa 7 vers 16 en daarvan alleen deze woorden:

***"Zij keren zich, maar niet tot de Allerhoogste".***

Maar vragen vooraf de Heere om Zijn zegen.  
Zingen Psalm 32: 1.

Wij plaatsen boven onze tekst: "Een noodzakelijk onderzoek".

1. Een oppervlakkige beschouwing.
2. Lage oogmerken en tijdelijke belangen.
3. Onze onbestendigheid.

En keren dan ten vierde met een woord van toepassing tot onszelf in.

*"Geve de Heere in spreken en horen een zegen ten leven om Jezus wil. Amen."*

De woorden van onze tekst, gemeente, vindt u in het boek Hoséa. Hoséa was ten eerste mens redelijk, ten tweede kind des Heeren begenadigd en ten derde profeet ambtelijk.

Hoséa, de zoon van Beëri, is met innige droefheid des harten bewogen. Hij heeft als knecht des Heeren zijn volk lief, maar ziende op het steeds verder afwijken in de weg van zorgeloosheid en goddeloosheid, laat hij zijn geduchte stem horen en roept het uit: "Zij keren zich, maar niet tot de Allerhoogste".

Wat dunkt u, toehoorders, mogen wij deze woorden niet de onze maken als wij zien het grote verval?

Land en volk, kerk en staat is schuldig aan Godsverlating. Gods dag wordt ontheiligd, Zijn Naam in de huizen en op de straten misbruikt. Zijn Woord tot een bespotting, ja, door vele zogenaamde geleerde mannen als een soort fabel gebrandmerkt. De zonden staan als bergen, hemelhoog God te tergen. Het is dan geen wonder dat de Heere met Zijn Geest van Nederland gaat wijken. Veel mensenwerk, maar weinig hartvernieuwend werk des Heiligen Geestes. De Heere blaast er in en ge zult met een onbekeerd hart God niet kunnen ontmoeten. Al kent u de noodzakelijkheid der bekering, dan is dat nog geen grond van wedergeboorte. Zijt ge nog tevreden met uzelf en prijst ge u gelukkig met de kennis van de weg die de Heere met Zijn volk komt te houden, zonder ooit innerlijke droefheid over de zonden en het Godsgemis gekend te hebben?

Ik ben geen Hoséa, maar dan moet ik het u aanzeggen dat het een "keren" is en géén hartvernieuwend werk des Geestes. Kunt u nog rust vinden bij overtuigingen, wat gemoedsaandoeningen, oppervlakkige kennis en schone voorstellingen en gaat ge uzelf daarmee vleien, vooral als u van anderen hoort, of zulken ontmoet, die deze edele kennis missen, die in 't geheel géén of zeer verwarde denkbeelden hebben aangaande de ware bekering?

O, wat wordt ge dan al niet een groot christen. Ik heb in de natuur het onkruid wel eens gade geslagen en bemerkte, dat het veel sneller groeide dan bijvoorbeeld tarwe of ander graan, maar het diende nergens anders toe dan om vernietigd te worden. Zo gaat het dikwijls met de naamchristenen, opgegroeid als een soort wonderboom, zien ze laag op anderen neer en houden zich door eigenliefde en wat lapwerk op de been,

menende, veel beter te zijn dan anderen. Met de dwaze maagden slaapt ge de slaap der zorgeloozen en de blote kennis van zaken brengt u tot gerustheid.

Handel eens eerlijk tussen God en uw ziel, waar gerustheid heerst, kan daar wel zorg voor de belangen van uw ziel wonen? Het paard staat achter de wagen, gemeente, want, als God een mens bekeert en bij aanvang genade aan zijn ziel verheerlijkt, dan wordt de rust in de wereld opgezegd. Er ontstaat een heilige oorlog in het hart en de strijd tussen vlees en geest neemt terstond een aanvang.

Al uw aandoeningen onder het aanhoren van een ernstige vermaning van Gods getrouwe knechten kunnen de rust bij een onbekeerd mens wel voor een ogenblik verstoren en dan goede voornemens verwekken, maar zonder de bedauwing des Geestes is het bedrieglijk hart terstond gereed om dit alles te verstikken en u gaat met uzelf aan 't praten als: "Zou ik mij nu reeds tot een streng, afgezonderd leven veroordelen, ik ben nog zo jong, laat ik wachten totdat ik wat ouder ben, dan zal ik nog verschillende zaken van dit tijdelijke leven in orde maken, nog wat genieten in de wereld en dan zal ik mij met ernst tot het bedenken van de aangelegenheid mijner ziel begeven."

Toehoorders, zo spreekt uw bedrieglijk hart en 't is gedaan met de voornemens, de goede gedachten zijn als een damp voorbij gegaan en de oude, rampzalige gerustheid neemt uw hart weer in beslag en ge valt dikwijls in nog grotere zonden dan voorheen. Gemeente; ik waarschuw u voor de dodelijke gerustheid, want een overtuiging is géén overbuiging. Wel veranderd van korps, maar niet van koning. Gelijk de dwaze maagden zult u, als God niet ingrijpt, roepen "doe ons open, doe ons open", maar 't zal eeuwig gesloten blijven.

Uw bekering was wel een omkering van gedrag, maar miste de waarzaligmakende genade door Gods Geest in uw hart gestort. "Zij keren zich, maar niet tot de Allerhoogste", zo klaagt Hoséa en bij tijden en ogenblikken mag ik als de geringste en de onwaardigste onder Gods knechten wel eens zuchten: "Och of mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen om dag en, nacht te bewenen, de schuld van eigen hart, huis, land en volk".

O, mijn medereizigers naar de alles beslissende eeuwigheid, kon ik u een ogenblik boven de rampzaligheid houden, opdat de schrik derzelve u eens mocht bewegen tot de zaligheid!

Wat zal het zijn toehoorders, veel te spreken over genade en barmhartigheid, doch een spreken erover zonder te bukken onder Gods rechtvaardigheid is een vruchteloos werk. Wat hebt ge mogelijk al niet aan God beloofd, bij grote benauwdheden, in tijden van bittere droefheid, bij het verliezen van dierbare panden en wat is er van terecht gekomen? Woorden zonder de werken betekenen niets. Als een mens mij met veel woorden en prachtige beloften zijn vriendschap toezegt en hij denkt in 't geheel niet aan mij als ik hem nodig heb; wat zou u dan denken? Zijn houding bewijst toch maar al te zeer, dat hij gelogen heeft! en nu kunt u de mensen wel bedriegen, maar een alwetend God niet.

Mogelijk zijn er mensen in ons midden die zeggen: "Maar dominee, ik kan toch mezelf niet bekeren", en dan moet ik u zeggen, dat dit een vaste en eeuwig blijvende waarheid is, maar als het "niet te kunnen" uw eigen schuld eens voor God mocht worden, dan bracht het u op dit ogenblik nog in grote benauwdheid en u had dag noch nacht rust. In het licht der eeuwigheid zal ons hooi- en stoppelenfundament niet kunnen bestaan. Al het onze moet er radicaal aan; tot de laatste steen zal het afgebroken moeten worden, opdat wij rust mogen vinden in de steenrots Christus, die de stormen aller eeuwen heeft kunnen weerstaan en van geen wankelen weet!

Toehoorders, is deze Rotssteen reeds uw enige grond, vastigheid en schuilplaats geworden? Hebt ge waarlijk een toevlucht mogen nemen in die Goddelijke Rotssteen buiten alles wat van uzelf was? Als dit geen vreemde zaak voor u is, dan is dat alléén op grond van vrije genade.

Het roemen in het evangelisch onderricht aangaande de ware bekering, te belijden dat men ze nodig heeft, het voornemen der zelf verbetering dagelijks opvatten en dagelijks weer verbreken, dat is een rampzalig bedrog. Een bedrog dat men wel met uiterlijke vroomheid omtrent onze naasten voor enige tijd kan staande houden, maar nimmer omtrent Hem die harten en nieren proeft. O, mijntoehoorders, bedriegt uzelf niet, want zonder waarzalmakende genade zijt ge jammerlijk arm, blind en naakt. Ogen die niet zien, oren die niet horen en een hart dat niet opmerkt! Ge wilt wel mét Jezus zalig worden; maar het zal moeten zijn dóór Jezus en met verlies van alles wat van uzelf is.

Het eerste wat God een uitverkoren zondaar komt te leren is: 'als hij zo, buiten God, voort blijft leven, hij in de eeuwige rampzaligheid zal aanlanden'. Duizenden belijden dit met de mond, of omdat het hun is voorgezegd of omdat ze het eens hebben gelezen, maar het liet hen koud, het heeft nog nooit hun hart geraakt. Maar, als de Heere Zelf door Zijn Geest ons die grote waarheid komt bekend maken, dan sidderen we, en 't brengt ons in de binnenkamer, en 't wordt een eeuwig wonder dat we niet allang in de hel liggen, omdat we zolang buiten God en. Zijn gemeenschap geleefd hebben.

Kent u er iets van? Zijt ge ontdekt aan uw leven buiten God? Hebt ge mogen zien en belijden voor de Heere, dat ge nooit anders deed, dan wat kwaad was in Zijn ogen? Is er in uw hart een innerlijke droefheid over al de beledigingen met gedachten, woorden en werken, die u een goeddoend God hebt aangedaan? Arme medereizigers, bedenkt het toch, dat alle praten over godsdienst, alle praten over Gods Woord niets betekent, als u van het eerste, bij eigen zielservaring, niets hebt leren kennen!

Met minder zal het toch niet kunnen, gemeente. Christus is de Weg, de Waarheid en het Leven. Meerder is er niet en minder kan het niet. Hij is de grote Advocaat en Pleitbeslechter voor al Zijn volk bij de Vader in de hemel. Hij heeft een volkomen genoegdoening, een volkomen gerechtigheid en heiligheid voor Gods uitverkoren volk teweeg gebracht. Door Zijn striemen is ons genezing geworden.

O, wat heeft het Christus gekost om Zijn Efraïm uit de boeien en banden van de vorst der duisternis te verlossen. Hij doet ze geboren worden, Hij bewaart ze in dit tijdelijk leven en bewaart ze voor de zonden tegen God de Heilige Geest en komt ze op Zijn tijd, in het uur van Zijn welbehagen te trekken met koorden Zijner eeuwige goedertierenheid. Deze liefde van Christus gaat alle liefde te boven en ons menselijk verstand zal het nooit kunnen bevatten. De eeuwigheid zal er toe nodig zijn om dat te mogen bewonderen. Dat doet Gods volk wel eens in heilige verwondering uitroepen:

*"Waarom was het toch op mij gemunt,  
Daar zoveel gaan verloren,  
Die Gij geen ontferming gunt!"*

Voor dat volk wordt het een eeuwig wonder, dat ze zalig kunnen worden en- dat God Drieënig -er de eer van krijgt Als ze zien op eigen waarde, dan wordt het een eeuwig omkomen. *Gans hulpeloos, gans reddeloos tot Hem gevloten, wil Hij ten Redder zijn.* En als ze dan door Gods Geest geleid, eens een blik mogen slaan op Christus' volheid en eeuwige rijkdom, ja als de Heere hen komt in te leiden in Christus dierbaar Midde-



laarswerk, dan valt al hun eigen werk weg en de vijgenbladeren van eigenliefde verdwijnen.

Paulus, de grote heidenapostel, komt er van te getuigen als hij zegt: "Ik acht alles schade en drek om de uitnemendheid van de kennis van Jezus Christus". Het is bij Gods volk dan ook niet te doen om aardse schatten, maar die dierbare Borg en Zaligmaker is hun alles en daar zullen ze niet bedrogen mee uitkomen!

2. Maar wij zullen voortgaan en in 't kort ook iets van ons tweede punt zeggen ***als wij gaan letten op tijdelijke belangen en lage oogmerken.***

Genade maakt arm, dat is een eeuwig geldende waarheid, maar dat wil niet zeggen dat Gods volk bij tijden en ogenblikken geen innige begeerte heeft om te mogen opwassen in de kennis van Christus, maar het is een afsterving van de oude Adam. Paulus zegt: "Ik sterf alle dag"! O, volk des Heeren, wat is het nuttig, de dagelijkse ondergang van ons eigen bestaan, opdat Christus meer en meer een gestalte in uw hart moge verkrijgen.

Maar de Heere is vrij in Zijn bedeling en de kerk heeft dan ook, door de rollen der eeuwen, zuigelingen en kinderen, jongelingen en ook mannen en vaders gekend. Paulus wordt genoemd "een eikenboom der gerechtigheid", omdat hij zeer veel licht van de Heere had ontvangen.

Ten andere, Gods kinderen hebben drie dingen gemeen, ten eerste weten, ze uit welk een grote nood en dood ze verlost zijn geworden, ten tweede, ze weten wie hun grond is, n.l. Christus, en ten derde, ze hebben één doel en dat is de eer Zijns Naams! En bij dit alles valt de wereld in 't niet. Toehoorders, wat is het dan toch noodzakelijk dat wij maar meer en meer ontgrond en ontkleed mogen worden van alles wat niet van Christus is. Dat die noordenwind der ontdekking eens waaien mocht door Gods kerk, opdat er meer plaats moge komen voor dat dierbaar Borgwerk van Vorst Immanuël en dat de zuidenwind der vertroosting de hof des Heeren mocht doen groeien en bloeien.

Gemeente, kent ge iets van die armmakende genade, of vindt ge nog rust en vrede met uw eigen werk en dikwijls met verkeerde oogmerken, die gericht zijn op uw eigen belangen, omdat u gehoord hebt dat de Godzaligheid beloften heeft voor het tegenwoordig leven, dat God Zijn volk in dure tijd en hongersnood niet zal laten omkomen en wilt ge daarom grote en openbare zonden uit uw leven verbannen, om de Heere op zo een wijze aangenaam te zijn.

O, hoeveel mensen zijn er niet bevreesd voor de hel en onder het aanhoren van de woorden van Gods getrouwe knechten worden Ze wel eens getroffen en nemen dan terstond goede besluiten. Hebt ge nog wel iets voor God over, als u in het oog der mensen een voornaam man kunt blijven? Zijn er mensen in ons midden, die God willen dienen als er oorlog is, of als er een gevaarlijke ziekte door het land gaat, als het te nat of te droog is? 't Zal wat zijn voor u, als straks de dood komt en ge met uw verwaarloosde ziel in de hel zult terecht komen! Het is alles een pleistering met loze kalk, gemeente. U ziet de schim der zaak voor het wezen aan. O, wat zal het zijn, te kunnen blijven leven in de werken der wet, alléén roem in zichzelf te hebben, met een godsdienstijver zonder God!

Plichten der wet, die de mens van nature lichamelijk kan betrachten, vertrouwen oefenen op gedane werken, te roemen in eigen waarde, in het gedurig bijwonen der openbare erediensten uw vermaak te vinden, zich te verblijden in de hemel en op een lieve Jezus, dat gaat alles zo. gemakkelijk en zonder enige zielsstrijd!

Maar luister eens wat de Heere zegt: "Gelijk een hongerige en dorstige die in de droom zich inbeeldt en vrolijk en verblijd is, dat hij eet en drinkt, maar wat een

schrikkelijke uitkomst: "Want de Heere heeft over ulieden een geest des diepen slaaps uitgegoten en heeft uw ogen toegesloten, de profeten en de zieners en de hoofden heeft Hij verblind. O, leest u het maar eens na en dan met aandacht wat er in Jesaja 29 staat geschreven!

Jonge en oude mensen, zo kunt u niet sterven, u moet met God verzoend worden. Nu hebt ge het voorrecht nog te mogen leven en te kunnen luisteren naar de ernstige vermaningen en bestraffingen, maar onderzoekt toch ernstig of er waarlijk in uw leven wel eens innerlijke droefheid over de zonde is geweest en innerlijke behoefte om een Borg voor uw ziel en een God voor uw hart te leren kennen!

Al is het onder vele en grote gebreken, de Heere geeft nog arbeiders in Zijn wijngaard - hoewel het getal klein is - en er zijn nog zuchters aan de troon der genade in deze late nageslachten, die Hij de verantwoordelijke last opgedragen heeft om te waken voor uw onsterflijke zielen. Maar wie weet hoe lang nog en dan zal de tijd der genade voor eeuwig voorbij zijn. Daarom zeggen wij het u aan, alsof God door ons bade: "Laat, laat u met God verzoenen!"

Het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan ulieden, die de weg geweten hebt en niet bewandeld. Schrikkelijk zal het zijn onbekeerd te moeten vallen in de handen van een rechtvaardig God" die de minste der zonden niet door de vingers kan zien, maar ze straffen moet, anders zou God geen God meer blijven.

Jongelingen en jongedochters, loopt gij met een gedoopt voorhoofd over de aarde, van het ene plezieravondje in het andere en zult u met dat doopteken op uw hoofd straks God ontmoeten? Niet te kunnen en toch te moeten, dat zal wat zijn! De bijeen geraapte godsdienst zal u ontvallen en ge zult alleen staan voor een rechtvaardig Rechter. Mij dunkt, ik zie u staan; mij dunkt, ik zie uw aangezichten betrokken als een pot; mij dunkt ik zie de boeken van Gods Alwetendheid open gaan; mij dunkt, ik hoor het vonnis vellen; mij dunkt, ik zie u weggeslagen naar de eeuwige rampzaligheid.

Nu leeft ge nog onder de volle openbaring en aanbieding van het Evangelie. Geven kan ik het u niet, maar ik gun het u van harte. Dat de Heere u in deze avond eens te sterk mocht worden en dat Hij een woord in uw hart kwam te slaan, dat nergens anders mee te genezen is, dan met dat dierbare bloed des Lams. O, zondig toch niet tegen alle vermaningen en waarschuwingen in, want als kaf gaat de dag voorbij. Gods Geest overtuige en ontdekke u nog eer het voor eeuwig te laat is.

Openbare zondaar en gij die met een uitwendige belijdenis genoegen neemt, ik moet het u aanzeggen en wil mij vrij maken van uw bloed: "Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien".

En gij volk des Heeren, is het u vergund geworden om door het oog des geloofs al uw eigen werk te zien als schadelijk voor God. Is de gehele berekening op niets uitgelopen, moest alles er aan en hebt ge de wapens van vijandschap en verzet mogen inleveren? Heeft de Heere u als een ongehouden steen opgeraapt uit het slijk der aarde en genade aan uw ziel willen verheerlijken? O, eeuwig wonder, dat Hij een weg der verzoening heeft uitgedacht voor doemelingen, in de Zoon Zijner liefde! Nooit naar God gevraagd en heeft Hij u opgezocht! Hebt ge door hemels licht en genade alles mogen verkopen wat van uzelf was, om als een geestelijke Rebecca van alle geschenken af te zien om met de tegenbeeldige Izak in een geestelijke huwelijks-gemeenschap te mogen leven.

O, driewerf gelukzalig is dat volk, dat alles gaat verkopen en zich alleen rijk en gelukkig gevoelt met Christus, de Parel van grote waarde! Het is, gemeente, niet te zeggen aan iemand die er geen kennis aan heeft, wat het is, in zichzelf niets te zijn,

maar alles in Jezus te bezitten; arm in zichzelf te wezen, maar rijk in Hem; gans zondig en schuldig zich te gevoelen, maar in Hem vrijmoedigheid te hebben; het recht op de zaligheid gans en al verbeurd en Gods gemeenschap in zichzelf onwaardig te zijn en in Jezus reeds in hope zalig te wezen en een toegang te hebben tot een verzoend God en Vader. Gans ellendig te blijven en in Hem, die het Hoofd der kerk is, volmaakt te wezen en een rijkdom in God te hebben, die de wereld niet kent, zodat ze met een zeker dichter wel eens mogen uitroepen:

*"Weg wereld, weg schatten,  
Gij kunt niet bevatten,  
Hoe rijk ik wel ben,  
'k Heb alles verloren  
Maar Jezus verkoren  
Wiens eigen ik ben."*

3. Toehoorders, ik wil tenslotte nog in 't kort iets van mijn laatste punt zeggen, ***als wij gaan letten op de "onbestendigheid"***.

O, gemeente, ik behoef geen ijdel verhaal van woorden te gebruiken om 's mensen onstandvastigheid u voor te stellen, vooral op het terrein van de Godsdienst. Onze hedendaagse eigenwillige godsdienst verandert gelijk de mode. Zondags met een zwarte jas aan naar de kerk en op werkdagen kan er alles bij door. Onbekeerde mensen in mijn midden, ik beroep mij op de ondervinding. Hoe heeft de Heere in de achter ons liggende jaren Nederland met zijn geduchte roede bezocht. Waren Gods getuigende oordelen niet zichtbaar, hoorbaar en voelbaar. De fiolen van Gods gramschap en hittige verbolgenheid werden over ons uitgegoten en heeft het u wel eens op de knieën gebracht?

Maar wat is er van terecht gekomen gemeente? Zijt ge wedergekeerd tot uw vorige drekgoden en gelijk een gewassen zeug tot de wenteling in het slijk? Hebt ge de God uwer weldadigheid vergeten?

O, mijn medereizigers, ik daag uw gewetens voor Gods vierschaar en eis dat ze getuigenis afleggen, of dit niet het geval der meesten uwer is. Is dit mogelijk de grond van uw bekering? Het is niets anders dan een spotten met God en goddelijke zaken. Het is een godsdienst zonder God, die komt als een morgenwolk en voorbij trekt als een vroegkomende dauw. De Heere Jezus zegt: "Die volharden zal tot het einde, die zal zalig worden" en "Die in Mij blijft zal vele vruchten dragen". Maar is dit het blijven in Christus?

Paulus getuigt, zijt standvastig, onbeweeglijk, altoos overvloedig in het werk des Heeren en uw arbeid zal niet ijdel zijn voor God. Maar is dit schandelijke verlaten van Gods geboden, rechten en inzettingen een standvastig en onbeweeglijk zijn in het werk des Heeren?

O, mijn toehoorders, wat een groot verschil. Het werk des Heeren is bestendig en duurzaam, ja al waren er zoveel duivels als pannen op de daken, ze zouden het genadewerk in de harten van Gods volk niet kunnen wegnemen.

O, onderzoek u toch zeer nauw, want als de Heere een mens bekeert en Hij hem inplant in Christus, wanneer wij om niet gerechtvaardigheid worden, wanneer wij met de Vader in een verzoende betrekking zijn gekomen, dan is toch onze hoogste begeerte, om geheel voor Hem te leven. Als die begeerte er niet is, dan is alles wat wij meenden geleerd en ervaren te hebben, louter bedrog. De oprechte begeerte van Gods volk gaat nooit over: "Die de naam van Christus noemt, staat af van ongerechtigheid". O, volk des Heeren, wat is er veelal een groot verschil tussen de begeerte en de praktijk van ons dagelijks leven. Dat wij in de oefeningen des geloofs maar meer en

meer op Hem mogen betrouwen, om dagelijks te waken aan des Heeren poorten, waarnemende de posten Zijner deuren!

Gemeente, klein en groot, het is nu nog de welaangename tijd, de dag der zaligheid. Och, of u heden nog mocht bekennen, datgene wat tot uw eeuwige vrede is dienende! Zijt gij met God begonnen of is God met u begonnen? Met het eerste zal het een eeuwig omkomen zijn en met het laatste zult u uit genade door God behouden worden. Kan alles er nog bij door, God wat en de wereld wat, en hebt ge zoveel ballast over boord geworpen om de hel te ontgaan en zoveel goede werken om de hemel te kopen. O, schrikkelijk zal het zijn om zo God te moeten ontmoeten. O, dat er nog eens een noodgeschrei geboren mocht worden bij hen die in zichzelf rijk zijn geworden om met eigen werk te menen de hemel te kunnen ingaan.

Mijn toehoorders, luistert toch niet naar uw bedrieglijk hart, maar naar de mond der waarheid: "Hoort aandachtig naar Mij", verlaat al uw nietige afgoden en eigenwillige godsdienst, u zult er voor God niet mee kunnen bestaan, omdat ze niet zijn voorzien van des Konings wapen en het merk des Heiligen Geestes niet dragen. Alleen de werken der genade zijn Gode aangenaam, want de volmaakte giften dalen van de hemel af in Zijn volk en hoewel menigmaal besmet met zonden en eigenliefde, worden ze door het geloof aan Christus opgedragen en door Hem geheiligd en van Zijn hand door een vlekkeloos en heilig God aangenomen.

Als God het hart van een zondaar opent, dan is er niemand die sluit en Hij opent het, om plaats te maken voor Zijn eigen werk. Hellenbroek zegt het zo eenvoudig: "Wat moet er dan met ons gebeuren, zullen wij in de hemel komen", en dan is zijn antwoord: "De Heilige Geest moet woning in onze harten komen maken".

En wat volgt daar nu uit? Ten eerste, dat er van nature geen plaats is en dat wij ten tweede, vijanden zijn van vrije genade en het eenzijdig Godswerk. Waar genade valt, daar valt ze eeuwig vrij en staat God niets in de weg.

Hij zal de woestijn tot een vruchtbaar veld maken. De hemelse Tuinman weet wat Zijn kinderen van node hebben en zal door onderhoudende genade Zijn werk doen opwassen.

O, mijn geliefde toehoorders, wat is het een gelukkig volk, dat het zalige standpunt mag innemen om met twee voeten grond en in het verbond der genade aan hun God en Zaligmaker genoeg te hebben. Moet het er hier wel eens diep door en rollen de golven van verdrukking wel eens over uw hoofd? De strijd zal niet eeuwig duren. De Leeuw uit Juda's stam, die heeft over wonnen en zal Zijn volk op Zijn tijd uit de grote verdrukking verlossen.

Het Hoofd der kerk leeft aan de rechterhand des Vaders in de hemel. Hij geve u, volk des Heeren, meer en meer te sterven aan alles wat van uzelf is door ontblotende genade en om het alles van Hem te verwachten, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn!

Wij gaan zingen en keren met een enkel woord van toepassing tot ons zelf in.

Psalm 103: 5.

### **Toepassing**

Jong en oud, rijk en arm, nog een enkel woord en wij zullen weer eindigen. Hoe staat het met u op weg en reis naar zo een ontzaglijke en nimmer eindigende eeuwigheid? Het zijn nog de algemene goedertierenheden des Heeren dat we niet vernield zijn. De Heere draagt en spaart ons nog en dat tot op dit ogenblik en het is Zijn grote lankmoedigheid en taai geduld, dat Hij nog bemoeienis met ons komt te maken en dat

Hij in dit uur andermaal mest om de boom kwam te leggen in de betoning Zijner liefde, dat Hij geen lust heeft in de dood des zondaars, maar daarin dat hij zich tot God bekere en leve!

Mijn onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid, wat is uw staat beklagenswaardig. Dat God uw blinde zielsogen eens kwam openen, eer het voor eeuwig te laat zal zijn. Onze levensdagen gaan als een damp voorbij en oude mensen moeten sterven, maar jonge mensen kunnen sterven en wie weet hoe spoedig en dan onverzoend God te moeten ontmoeten, wat zal dat vreselijk zijn. Eeuwig God te moeten vloeken in de rampzaligheid en dat om eigen schuld. Heeft God dat aan u verdiend? Die u van dag tot dag nawandelt met Zijn zegeningen.

Jongelingen en jonge dochters, leeft ge nog in de zonde als een vis in het water. O, wat zijt ge ongelukkig om onverzoend met God voort te leven, alle vermaningen en roepstemmen in de wind te slaan en dat op een weg, die in uw jonge ogen wel recht schijnt, maar welks uitkomst paden des doods zijn. Met een voor- gezien geloof en goede werken zult u God niet kunnen ontmoeten. Vreeslijk zal het zijn om onbekeerd voor de Rechter van hemel en aarde te moeten verschijnen. Aan de poort van de eeuwigheid gelden geen eretitels, geen rijkdom, eer of aanzien, maar alleen de blanke Borggerechtigheid van Koning Jezus.

Vleit uzelf toch niet, dat ge best wederom geboren kunt zijn al weet ge er zelf niets van, want het getal zal niet gering zijn, maar duizenden die hier op aarde gejuicht hebben van een zoete Jezus zullen wegzinken in de buitenste duisternis, waar weinig zal zijn en knersing der tanden en dat tot in alle eeuwigheid. Een begin van achter en nooit een einde van voren.

Als uw schuld door Christus niet is voldaan, dan zal God eeuwig blijven eisen en de mens eeuwig schuldig blijven en zal de toom Gods tot in alle eeuwigheid op u blijven rusten. Het zal wat geweest zijn, toen Adam en Eva als dieven uit het paradijs werden gestuurd, maar het zal wat anders zijn te verwachten in te gaan en dan voor eeuwig buiten het hemels paradijs gesloten te worden en dat om eigen schuld. In de hel zult u nooit meer een predicaatie horen, maar daar zal weinig - geen tranen, die zullen daar niet geschreid worden - en knersing der tanden zijn.

Het is nu nog de welaangename tijd, de dag der zaligheid; Christus staat aan de deur van uw hart en roept u. Het is nog niet te laat, de deur der genade is nog niet op het eeuwige nachtslot gevallen. Wat ik u dan mag bidden, laat u tuchtigen. *Dient de Heere met vreze, luist de Zoon opdat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toom maar een weinig zou ontbranden.*

Het niet te kunnen mocht uw eigen schuld eens worden voor God, want Hij laat niet met zich spotten. In de hel zult ge dan ook geen enkele uitvlucht hebben en ge zult nooit kunnen, zeggen: "Ik heb niet gekund", maar een eeuwige wanhoopskreet zal er opgaan: "Ik heb niet gewild".

Och dat de schrik des Heeren u mocht bewegen tot de zaligheid eer het voor eeuwig te laat is en u zult roepen "Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons voor het aangezicht van Hem die op de troon zit en het Lam"!

Bedenk het toch, dat er een gedenboek voor Gods aangezicht is en dat u als u onbekeerd blijft, eenmaal zal voorgelezen worden, met die verschrikkelijke bevestiging: "Ga weg van mij, gij die de ongerechtigheid werkt". Mattheüs 7.

De Heere moge u nog bearbeiten door die dierbare Heilige Geest om het bloed van die gezegende Middelaar des verbonds, tot Zijn eer en uw zaligheid.

Kerkenraad der gemeente, de Heere geve u vrijmoedigheid om alle dwalingen te bestrijden, want de geesten uit de afgrond steken overal de kop op en de dagen die wij

beleven zijn boos en vol van bedrog en Godslastering. Wij mogen tezamen wel zuchten en met Ezra uitroepen: "Ik ben beschaamd om mijn aangezicht tot U op te heffen"! Mocht de Koning Zijner kerk, Zijn Geest eens uitstorten over Zijn getrouwe knechten en Zijn volk, opdat zij door schuldbesef verslagen en met hartelijke behoefte mochten wenen aan de troon der genade: "Och dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen voor Uw aangezicht vervloden".

O, volk des Heeren, wat zijn die bergen van onze zonden, toegeeflijkheid en liefdeloosheid hoog opgetrokken!

Ik wens u toe, dat ge maar veel bediend moge worden uit de fontein Christus. En moet het er hier wel eens diep door, komt het water wel eens tot aan de lippen, de strijd zal niet eeuwig duren. In de hemel is alles uitgedacht en het wordt u alles tot een geestelijk heil toegewogen. De Heere kastijdt zijn beminde volk om ze te doen reikhalzen naar de volkomen verlossing om met Abraham, Izak en Jacob aan te mogen zitten aan de ronde tafel van de bruiloft des Lams. Daar zal geen nacht meer zijn, geen rouw, geen smart. Dan zal Gods volk verzadigd zijn met Gods beeld en God zal verzadigd zijn met Zijn volk. Daar zal Hij alles in allen zijn.

*De vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.* De Heere zij u allen genadig, Hij zegene Zijn woord in het midden der gemeente, boven alles tot Zijn eer, tot waarachtige bekering, tot ontdekking voor hen, die zich zouden bedriegen en tot troost voor Gods volk, is mijn wens en bede. Amen.

Slotzang Psalm 89: 8.

## 12. HET GEESTELIJKE WACHTWOORD<sup>6</sup>

### **Predicatie over Markus 13:37 En hetgeen Ik u zeg, dat zeg ik allen: Waakt!**

Bidstond voor de Noordelijke Particuliere Synode te Utrecht op 2 februari 1937

Zingen: Psalm 38:15

Lezen: Markus 13

Zingen: Psalm 123: 1, 2

Zingen. Psalm 130:4

Zingen: Psalm 121:2

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid,

Slaan wij een blik in de Heilige Schrift, en slaan wij dan een blik in het verleden wat achter ons ligt, ook in het heden waarin wij verkeren en in de toekomst die wij tegemoet gaan.

Slaan wij dan in aansluiting daarop een blik in de 38ste Psalm, dan is het eerste wat uitgedrukt wordt een bekommering vanwege onze zonden, ten tweede een last te zwaar om te dragen, ten derde een droefheid onzer zielen en ten vierde een hartelijke smart. Ik zeg niet van schuld, want dat is straf.

In de eerste plaats vragen wij: Hoe zullen wij dan van die bekommering, die last, die droefheid en die smart op een rechte wijze, waarin God verheerlijkt wordt, ontheven worden? Dat zal in eeuwigheid niet buiten de Verbondsmiddelaar als middelpunt van de eeuwige zaligheid kunnen geschieden.

Ten tweede: de strijd te voeren tegen de zonde en een overwinning te behalen op de zonde en ze gedood te zien en erover te triomferen; dit zijn zaken die nimmermeer behaald zullen worden buiten de eeuwige Verbondsmiddelaar.

Ten derde: in de gunst van God hersteld te worden en in de gemeenschap van God te leven en ten vierde Gods wet te dragen en in de heerlijkheid verschijnen, ook deze zaken zullen niet buiten de Middelaar behaald worden. Wij zullen daar nu niet verder over spreken, wij noemen ze slechts als woord vooraf.

Achter ons ligt een jaar in het verleden, waarin wij in de gemeente van Rotterdam-Zuid onze Particuliere Synode hebben gehouden. Wanneer wij dan aan de dag van morgen als God ons spaart in Utrecht de Synodevergadering van 1937 wensen te houden, slaan wij een blik op onze zonden, die zijn geklommen tot de hemelen en Jehova is gedachtig geworden naar Openbaring 18. En slaan wij dan een blik in de oordelen, die zijn over de gehele aarde; de Heere toont dat in alles. Ondanks alle weerstand die Hem geboden wordt, zijn het de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn.

Maar om nu de zaken die we ter inleiding genoemd hebben, in ons hart, in ons huis en in Gods kerk, in ons land en in de ambten van Christus kerk, te beoefenen; om daar nu geen werkheilige mede te worden, maar er ook niet een losbandige en zorgeloze antinominiaan mee te worden, maar om met die gedachten in de praktijk in hart en leven in Gods kerk en in de ambten werkzaam te zijn, hadden wij gedacht uw christelijke aandacht te bepalen bij *een geestelijk wachtwoord*.

---

<sup>6</sup> Uitgave: Lectori Salutem, Rotterdam 2001

Wij bepalen u dan bij het geestelijke wachtwoord, dat door de Grote Wachter, die nimmermeer slaapt of sluimert, aan Zijn jongeren is nagelaten. En wel uit het u voorgelezen kapittel van Markus 13 het 37ste vers,

***En hetgeen Ik u zeg, dat zeg ik allen: Waakt!***

Wij plaatsen dus vanavond boven deze waarheid: Het geestelijk wachtwoord.

- Ten eerste zullen wij stilstaan bij: Wie zulks leert;
  - Ten tweede: Aan wie zulks geleerd wordt;
  - Ten derde: De inhoud van dit wachtwoord;
- om dan ten vierde met een enkel woord aan de hand der Schrift tot onszelf in te keren.

De woorden van onze tekst worden gelezen in het heilig en doorluchtig Evangelie van Markus. Ze staan in het dertiende hoofdstuk bij monde van de Verbondsmiddelaar, die profetischer wijze Zijn jongeren leert. Hij wijst ze op de verwoesting van Jeruzalem en op de vervolging en de verdrukking van Zijn gemeente, en dan komt Hij aan het slot van het kapittel tot het eindpunt van de wereld en leidt Hij Zijn jongeren door Zijn profetische bediening door deze dingen. En aan het slot van het kapittel lezen wij dan 'het geestelijke wachtwoord'.

De Heere zegt zelf bij monde van de waarheid: 'Mijn koninkrijk is niet van deze wereld, want dan zouden Mijn dienaars gestreden hebben opdat Ik de joden niet ware overgeleverd'. Zijn koninkrijk is een geestelijk, een eeuwig koninkrijk en nu roept Hij Zijn dienaren en volk dat geestelijke wachtwoord toe, waarbij wij uw aandacht willen bepalen.

#### 1. Wij willen dan ten eerste stil staan bij: ***Wie zulks leert.***

Daar staat "en hetgeen Ik u zeg". Zij zeggen het Jezus niet en Hij zegt het niet tot God en de engelen in de hemel; en ook niet tot de kwaden. Dus ten eerste: wie zulks leert. Ge zoudt bij wijze van spreken kunnen zeggen "gij moet waken en zelf slapen". Dus de grote Verbondsmiddelaar is hier sprekende aan het woord en die zegt "hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!"

Ge zult zeggen: maar de Heere Jezus heeft ook weleens geslapen. In de hemel nooit en in Zijn goddelijke natuur ook nooit; in Zijn menselijke natuur wel. Maar hoewel Zijn menselijke natuur slaapt, is Zijn goddelijke natuur niet slapende, maar wakende. Kijk maar op het scheepje. Wind en zee zijn daar en Hij sliep in het achterste van het schip. Hij was dicht bij Zijn jongeren. Toen de duivel zijn hand aan het schip wilde slaan, was Jezus present. Hij hoeft niet eens van voren naar achteren te lopen. Die grote Verbondsmiddelaar zegt: "Wat Ik u zeg, zeg Ik u allen".

Ik zal daar even iets van noemen, wat met de Heere Jezus staat te gebeuren. Hij had 33 jaar op de aarde geleefd, was ontvangen en geboren, en Hij had de wet ontwapend van het doel van de wet, van zijn heilige eis. Hij gaat nu naar het kruis om de wet te ontwapenen van de vloek, opdat de luister van het kruisevangelie zonder wet getuigenis bekomt van de wet en de profeten om langs die weg de zaligheid te verheerlijken.

U zult zeggen: "wat zegt gij? De wet ontwapenen? Maar niet van zijn natuur, wel van zijn eis en vloek. Wat zou die wet nog zeggen? Zij zou ten eerste in het stuk der ellende één zijn die niet vleit; ten tweede zou ze een tuchtmeester tot Christus zijn. Wat zou ze in het stuk der dankbaarheid zijn? Een vermaak. Als Gij mijn hart verwijdt zult hebben, zal ik het pad van Uw geboden lopen.



Paulus zegt: "Ik heb een vermaak in de wet Gods. Dus dit Evangelie zou getuigenis hebben van de wet Gods en de profeten. Hij ontwapende de wet, opdat de kerk zalig wordt met behoud van de goddelijke deugden. Wat er met de Middelaar staat te gebeuren, wat er met Jeruzalem staat te gebeuren, wat er met de kerk staat te gebeuren en wat er gebeuren zal tot de jongsten dag - let op volk - overdenkt dat Christus zegt: *Waakt!*

Gemeente, de Heere Jezus zal Zijn Vader niet verdenken. Al staat Jeruzalem verwoest te worden en al wordt Zijn kerk verdrukt door het vuur en getiranniseerd, al hangt Hij aan het kruis en al komt straks de jongste dag, Hij verdenkt Zijn Vader niet. Hij verheerlijkt Zijn Vader: "Ik eer Mijn Vader". En tot de Vader zegt Hij: "Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk dat Gij mij gegeven hebt". Zijn Vader verdenkt Hij nooit.

Als Verbondsmiddelaar, als Borg des Verbonds en als Hoofd des Verbonds verzuimt Hij nooit Zijn bediening. Hij zal niet slapen noch sluimeren, Hij verzuimt Zijn bediening niet.

Met betrekking tot de Heilige Geest: "wat Ik u zeg: Waakt". Hij zal nooit verzuimen als Middelaar Zijn Vader te dienen, omdat de Geest Zijns Vaders en de Geest des Zoons in de substantie van Zijn Persoon staat. In de ambten van Zijn werk zal Hij van Christus getuigen.

Wat er ook gebeuren zal met Zijn kerk, al ziet Hij Jeruzalem vallen, al ziet Hij de vlammen opgaan, Hij zal nooit Zijn kerk vergeten, want Hij bidt voor haar.

Maar in betrekking tot Zijn Vader, tot Zichzelf, tot de Heilige Geest en tot Zijn kerk, zult u zeggen: "hoe denkt Hij over de vijanden"?

Die houdt Hij in het oog. Lees de drie formulieren van enigheid en de Heilige Schrift. Op de vijanden heeft Hij ook een oog. Hij laat de duivel geen baas, zoekende wat hij zou kunnen verslinden.

Wij willen in onze eerste overdenking dus eerst even stil staan bij die de grote Verbondsmiddelaar die Zijn jongeren toeroept, zeggende: "wat Ik u zeg, zeg Ik u allen".

Dat volk staat op de aarde in het midden van alle schimp. Wie iets in Gods kerk of in het vaderland te doen hebben, weten wat het is als zij in het aangezicht bespot worden en om dan daar pal te staan. De gezegende Heere Jezus Christus zegt: "dat zeg Ik u". Dat zegt Hij, die zeggen kan: "Raad en het Wezen zijn Mijne; Mijne is het verstand, Ik ben de Sterke". Hij is de tweede Persoon in de Goddelijke drie-eenheid, waar Paulus van zegt, dat Hij is het uitgedrukte Beeld van des Vaders Zelfstandigheid en het afschijnsel Zijner Heerlijkheid.

Dus het geestelijke wachtwoord wordt afgeroepen van deze gezegende Verbondsmiddelaar. Bij al wat op aarde staat te gebeuren, of reeds gebeurd is, heeft Hij nog nooit Zijn Vader verdacht dat Die onrechtvaardig was. Want Hij staat met de Vader in een mede beledigd Goddelijk Wezen. Hij is mede beledigd. Hij wordt genoemd *de Man van Gods raad, de Man van smarten*. Hoe diep het doorgaat en hoe zwaar naar de mens, Hij verdenkt Zijn Vader nooit. Hij bidt Zijn Vader aan. Hij eert Zijn Vader. Hij kent Hem, het is Zijn spijs en drank de wil van Zijn Vader te doen.

Mijn hoorders, wat is het voor Gods kerk soms een kruis in hart en huis, zo zwaar, en wat is het ergste, dat de duivel soms toegelaten wordt en zegt: is dat nu niet te hard, die weg? Dan wil de vijand Gods volk ophitsen door bijgelovige gedachten van God te hebben. Op aarde vallen alle kruisen lichter dan bijgelovige gedachten van God. O, dat wij toch niet verflauwen in onze hiel, dat wij God toch niet zouden verdenken,

maar dat wij Hem in Christus zouden verheerlijken door het geloof en door de hoop in de liefde. Dan roept David uit: "Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar woord".

Daar is Christus in voorgegaan. Hij kwam in de vuurlinie te staan van de Rechterlijke toorn. Hij kwam voor de vuurlinie van de rechtvaardigheid. Hij moest naderen tot het verbond. Wie zal met zijn hart naderen?

Volk, wij moeten niet naderen tot de vuurlinie van de Goddelijke toorn en tot de rechterlijke oordelen, maar tot de Vaderlijke bediening. Dus dat is voor de kerk, hetgeen die grote Heere Jezus zegt: "wat Ik u zeg, zeg Ik u allen".

En mijne hoorders, in ons eerste punt van overdenking, wil ik u ten tweede zeggen: *Wij moeten met de Vader verzoend worden.* Want, de zaligheid is in de stilte der eeuwigheid uitgedacht en uitgesproken door de Drie Goddelijke Personen en de zaligheid wordt uitgewerkt door die Personen. Straks zal de kerk die Personen ontvangen. God zal zijn alles en in allen. Om nu die Drie Personen te kennen in de majesteit, denk erom wat het Hem gekost heeft om die eeuwige toorn te dragen. Alle creaturen schieten tekort om de toorn Gods weg te werken. Ik zal nu niet handelen over de gang van Zijn Goddelijke bediening, ik noem het kort.

Hoe diep het er ook doorgaat, voor Zijn kerk of met Zijn kerk, hoe diep het er met de Koning van de Kerk doorgaat, Hij heeft nog nooit Zijn bediening verzuimd. Vóór Zijn menswording niet, in Zijn menswording niet, en Hij zal het nooit doen ook: "Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde tot in der eeuwigheid".

Wat Hij was, is en blijft Hij voor Zijn volk. Hij verzuimt het nooit, Die ter Rechterhand Gods zit. Hij, Israëls wachter sluimert niet".

Wat ligt daarin, mijn hoorders? *En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!*

In Psalm 16 zegt de Verbondsmiddelaar, waar David het type van is: "Ik stel den Heere geduriglijk voor mij, omdat hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen." Had Christus één ogenblik gewankeld, weg was de kerk. Die grote Bewaarder Israëls die slaapt niet. Hij verzuimt nooit Zijn Profetische bediening om de zaligheid te verkondigen. Hij verzuimt nooit Zijn Priesterwerk om het te verdienen en nooit Zijn Koningschap om het toe te passen. Wat zal ik van mijn Liefste zeggen? "Hij is blank en rood", ik op de achtergrond en Hij op de voorgrond.

Mocht Gods kerk naar Christus ruiken opdat Hij als een bundeltje mirre tussen onze borsten mocht vernachten.

Christus zegt: "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!" Dus de grote Middelaar van het eeuwige heilgeheim die daar staat als het middelpunt van onze eeuwige zaligheid in de gang van de bediening, zegt in Hoséa 2 "Ik zal alles wegrukken".

Er zijn zielen die hebben weleens wat ondervonden en zij zitten vol vlas en stoffelijke dingen, en als er dan alles aan moet, zit u soms nog met Baäl in uw huis; als hij eruit moet en Christus sluit het verbond "Ik zal u mij ondertrouwen", dan ondertrouwt Hij ze als naakt en verdoemelijk in zichzelf.

Hij verzuimt nooit Zijn bediening. Men hoeft niet tegen Christus te zeggen: waakt. Die grote Bewaker staat aan des Vaders rechterhand.

Gemeente van Utrecht, Hij verzuimt voor Zijn Sion, Zijn bediening nooit. "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!"

Ten derde met betrekking tot de Heilige Geest.

Hij zegt in Joh. 16: "Ik zal den Vader bidden en Hij zal U een andere Trooster geven". Die dierbare Goddelijke Heilige Geest. Het kan weleens schijnen dat zij zeggen "wie heeft onze prediking geloofd", maar dan ziet ge soms hier nog een nachthut en daar nog een belegerde stad, dan ziet gij de Geest werken die uitgaat van de Vader en de

Zoon. Als een mens gezaligd wordt, dan gaat Hij van de Vader uit en dan getuigt Hij van de Zoon. Nooit zal hij die onttrekken. Wat is een smartelijk geval? Als Gods kerk die bewerking van de Heilige Geest zo moet missen. Dus om te waken.

Ik zal van elk iets zeggen, want de eeuwigheid zal er van weergalmen hoe die drie Goddelijke Personen zwanger waren, zwanger in het werken. God zal het geven en wij zullen ontvangen. Wat zegt Hij? *Hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!*

Hij vergeet Zijn kerk niet, het kan zover komen dat zij zeggen: "De Heere heeft mij vergeten en verlaten". Is dat waar? Nee, God zal zeggen "Ik kan zeggen dat gij dat Mij gedaan hebt, maar Ik u niet." Hij vergeet Zijn discipelen niet. Als een mens als Petrus daar zegt "Ik ken de Mens niet", dan kijkt Hij naar Petrus. En als zij daar liggen te slapen: "kunt gij dan niet één uur met mij waken". Heeft de Heere Jezus ooit u of mij vergeten? Het is wat anders of gij bewaard wordt. Petrus is in Zijn voorbedding bewaard, want de kracht van de voorbedding bewaart het wezen des geloofs in Petrus. Hij zegt niet: Ik heb uw geloof bewaard, maar het geloof dat er was werd bewaard. Petrus had wel de kracht van de bewaring, maar hij miste de vrucht.

De Heere onttrekt zich dus niet aan de kerk; o, als zij daar liggen. Hij vergeet hem niet. "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!" Die grote Verbondsmiddelaar bewaart hen. Ik geloof dat David zegt in het Boek Samuël, "nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld"; en Habakuk zegt het "nochtans"; en Jona, die wegloper, zegt het in de weg van ongehoorzaamheid, maar dan ziet hij op de zee en God werpt hem in het water, en wat zegt Jona? "Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen".

Ik heb dit "nochtans" weleens met David mogen zeggen en ook met een Habakuk; ik heb het leren kennen als een Jona: "nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen. O, ben ik er geen getuige van; en zitten er soms nog in de kerk? Er zitten enkelen van Gods knechten. "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!

Hij vergeet ze niet, die Hij lief heeft, die heeft Hij lief tot het einde toe. Ik heb gelezen van Goodwin in de theologische geschriften over Johannes, dan zegt vader Goodwin: *het hart van Jezus in de hemel is een open venster en daar steekt Gods kind zo het gebed in!* Dat is wat! Zouden wij ons niet moeten schamen dat wij zo over de wereld lopen? Hij verzuimt nooit Zijn bediening. Hij vergeet Zijn Kerk niet. Hij vergeet ze niet te kussen maar ook niet te kastijden. Hij kust ze met de lippen Zijns monds, maar Hij komt ze ook te kastijden. En als Gods kinderen het eens mogen worden en zij liggen op de voetbank van Zijn voeten dan kust Hij ze niet met één lip, maar Hij doet het altijd met twee lippen.

Hij heeft ook het oog op de vijanden, want Hij houdt de duivel in het oog. Dat zou anders wat zijn. Wat is er in het land te doen? Wat is er in huis en hart? De vijand heeft alles in het heiligdom verwoest. Hoe zouden wij van synode tot synode, van jaar tot jaar komen? Hoe ziet gij sommige leraren oud worden en andere nevens hen komen? Had Jezus niet een oog op de vijanden en houdt Hij ze niet in toorn?

Och mijn hoorders, lees Psalm 138. Wat staat er dan? "Uw hand strekt Gij uit tegen de toorn mijner vijanden." De dichter spreekt van een hand en soms van twee, God heeft er eigenlijk geen één. Met Zijn ene hand houdt Hij de vijanden en met de andere Zijn kerk. Uw hand strekt gij uit tegen de toorn mijner vijanden. Hij houdt ze in toorn. Maar Zijn rechterhand die behoedt hem. De Heere zal het voor mij voleinden. Hij laat niet varen de werken Zijner handen.

Dus hier ziet gij mijn overdenking van de grote Opperbevelhebber, die zulks leert: "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!"

Hebt u ook kennis met de Vader, de Zoon en de Heilige Geest? Heeft uw ziel een thuiskomst in God bekomen om in het welwezen des geloofs het vlees te bewaken in het eeuwig heiligdom der Goddelijke volmaaktheden en om in de geestelijke oefening van de heiligmaking gebruik van Christus macht te maken?

Ik zeg u, als gij daaronder verloren gaat, want Christus zal den Vader verheerlijken en de kerk zaligen, gij zult niet zeggen: "God had meer gegeven, want er was niet meer". Minder kon het niet en minder is er niet en als u daar de zaligheid buiten zoekt op een gewetensgrond of algemene genade, wat zal dat dan uitmaken als uw lamp straks uitgaat en dan eeuwig die Drie-enige God te derven.

O Nederland, o vaderland, wij zinken in de kolk van jammer en ellende. Dan bewenen wij een arm mens omdat gij dat mist. Het is eigen schuld. Mocht u uit genade gezaligd worden en niet rusten, omdat de Vader niet rust. De Vader rust daarin in het offer van de enige Zoon.

## 2. Wat is mijn tweede overdenking? ***Hij zegt: dat zeg Ik allen: Waakt!***

Tegen wie zegt de Heere dat? Hij zegt dat tegen Petrus, Johannes, Jacobus en Andréas, die waren met hem op de berg, en dat zegt Hij tegen de ganse kerk en persoonlijk zegt Hij het tegen al Zijn volk. Hij roept Zijn volk tot waken.

U zegt het mij niet, en ik zeg het God en de engelen niet, en de duivelen in de hel daar hoef ik het niet tegen te zeggen, die hebben geen rust. Dat zal wat zijn als gij in de hel terecht komt daar de worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt.

Wat is het laatste woord van de rijke man? "En boven dit alles is er een grote kloof. O jong en oud, die eeuwige kloof die onoverkomenlijke, het is van tweeën één.

Hij zegt dat tegen Zijn strijdende kerk op de aarde. Hij zegt het tegen Zijn dienaren.

Daar heb ik vanavond ook enige gedachten over te zeggen. "En hetgeen ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!

Ten eerste die kerk van Christus is van God de Vader uitverkoren in Christus, niet om Christus en niet buiten Christus. Dus de predestinatie is de eeuwige vaststelling van de eeuwige staat en die predestinatie is eeuwig soeverein. Daarom "gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem van voor de grondlegging der wereld, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem in de liefde".

*Wat Ik u zeg*, dat zegt Hij tot de Zijnen. Zij zijn van de Vader uitverkoren in de Zoon en in die vertegenwoordiging is Christus Hoofd. Dan zijn zij van de Vader gepredestineerd in Hem. Dat is niet tot goddeloze inbeeldingen; de verkiezing is niet tot losbandigheid. Ik heb gezegd uit Efése 1:4, "gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, om heilig en onberispelijk te zijn in de liefde".

Dan zeggen sommige mensen: dat zijn predestinatiepredikers. Geloof mensen, die daar overhellen naar de antinominiaan die zijn niet wijs, die begrijpen het niet. Lees Romeinen 8: "die Hij te voren gekend heeft, heeft Hij verordeneerd". Waartoe? "Opdat zij den beelde Zijns Zoons gelijkvormig zouden zijn." Opdat zij daarin zouden hersteld worden. Dus de verkiezing geeft geen los leven, het is er verre vandaan.

Ik zal verder gaan. God heeft al Zijn uitverkorenen, uitverkoren in Christus. Maar ook zijn zij Christus" uitverkorenen: "heb Ik er niet twaalf uitverkoren en één uit u is een duivel". Hij zegt dat Hij weet dat de Vader hen in Hem van eeuwigheid uitverkoren heeft en dat de namen staan in het boek des Levens.

Aan hen wordt dus geleerd: *Hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!* Jullie zijn van de Vader aan Mij gegeven; dus zij zijn van de Vader in Christus gepredestineerd. Die eeuwige predestinatie, dat is een vaststelling van de eeuwige staat. O, die ruimte: *niet*

*desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods.* Het is een stuk van verblijden. Maar hetgeen Ik u zeg, zeg Ik allen. Zij zijn de gegevenen des Vaders. Christus zegt: "Vader zij waren de Uwe maar Gij hebt Mij dezelve gegeven". Christus ontvangt dat gebod van Zijn Vader, ten eerste dat Hij leven en sterven moet voor de kerk en ten tweede dat Hij ze levend maakt. Dat is de wil desgenen die Mij gezonden heeft.

Zij zijn uitverkoren in Christus. Hij wordt tegenover Adam gesteld; dus de kerk is een gift van de Vader aan de Zoon. Hij heeft ze aanvaard. Hij zegt niet "en is Ruth daarbij en is Rachab daarbij?" Nee, Hij aanvaardt ze. Dan zegt de waarheid: "zij zijn geschreven in het boek des Levens des Lams".

Dus niet alleen als Hij ze overdraagt in de raad des vredes. Het verbond der genade zegt hoe ze zalig zullen worden; de Vader wil de deugden niet kwijt die wil Hij verheerlijken en ten tweede, de Vader wil de kerk gezaligd. Nu is Christus van de Goddelijke deugden en de zaligheid van Zijn gemeente een Middelpunt. Hij zag het kruis en verachtte de schande Zij zijn een gift des Vaders aan de Zoon. Zij zijn door de Zoon gekocht, betaald en verlost.

Het is niet gelukkig als gij uw eigen bent. Wat zegt de Catechismus? *Wat is uw enige troost in leven en in sterven? Dat ik niet mijns maar mijn getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben.*

Wie in zichzelf leeft en sterft, is ongelukkig. Wie nooit verder komt dan veranderd, is ook ongelukkig. Wat zegt de waarheid? Dat ik een eigendom van mijn getrouwe Zaligmaker ben.

Dus de Verbondsmiddelaar aanvaardt wat de Vader in Hem verkiest en aan Hem geeft. Hij komt naar beneden en gaat 33 jaren onder de wet leven. Hij heeft de wet in de volle bediening aan het kruis van de vloek ontwapend. O, dat kostelijke werk. Zij zijn door Christus aanvaard en zij zijn gekocht en zij zijn betaald.

Wat zal de kerk zeggen? De engelen in de hemel galmen "het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen de lof, de eer, de dankzegging en de aanbidding.

En wat zal de kerk zingen? "Gij Lam, Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed". Daar gaat een galm van glorie op in de volle bediening der zaligheid. Hij heeft ze gekocht en verlost en Hij heeft ze onteigend. Dus wat zegt de kerk in Psalm 107:2? "Dat zulks de bevrijders des Heeren zeggen die Hij van de hand der wederpartijders bevrijd heeft". Hij bevrijdt ze, Hij maakt ze los en maakt ze Zijn eigendom. Hij ondertrouwt ze in de volle bediening.

Hij komt ze ook te verlossen, te kopen en te betalen, opdat de Drie-enige God zich verheerlijke, maar Hij bewaart ze ook. Want zij waren in Hem verkoren, aan Hem gegeven, door Hem gekocht, betaald en verlost, dat de Vader zeggen zou "is er bij Hem geweest een gezant, een uitlegger één uit duizend, om de mens zijn rechte plicht te leren?"

Ik zal zeggen, de voorslag der verzoening gaat uit van de Vader, die is de bewegende Oorzaak. En worden zij daardoor verlost en daargesteld? Zij worden bewaard in de kracht Gods door het geloof tot de zaligheid.

Gods kinderen zullen danken voor de verzoening, maar ook voor de bewaring, anders vielen zij zo in de zonden. O, lieve kinderen Gods, bewaard in de kracht Gods door het geloof tot de zaligheid; die bewaring is openbaar geworden. "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen verkorenen Gods. God is het die rechtvaardig maakt, wie die verdoemd? Christus is het die gestorven is, Die aan de rechterhand zit, Die ook voor ons bidt." Zij worden ook overgebracht. Hij brengt ze over uit de macht des Satans tot die levende God. Hij brengt ze ook over uit de tijd in de eeuwigheid.

Wat zegt Hij in Joh. 17:24? "Vader Ik wil dat waar Ik ben die bij mij zijn die Gij mij gegeven hebt". Dus zij worden door Christus overgebracht, "die Man zal niet rusten". Hij brengt ze met ziel en lichaam over. Hij brengt ze over als Zijn verkregen volk in de eeuwige zaligheid.

Dus een klein stukje van mijn twee overdenkingen; de tijd laat niet toe het verder uit te werken.

### 3. Ik zal u nu van het derde punt ook iets zeggen en dat is ***de inhoud van dit wachtwoord: Waakt!***

Waken is een werkzame daad. Het staat tegenover slapen. Maar de apostel zegt: "Wij zijn overgegaan uit de nacht in de dag, laat ons alzo heerlijk wandelen". De Heere Jezus zegt in Markus 9: "rust een weinig". Maar hier geeft Hij in onze tekst de bijzondere omstandigheden van de zaak aan: Waakt.

Als gij let op de verwoesting van Jeruzalem, op de vervolging van de kerk, op de anti-christelijke werken en leer der duivelen die het land opeten. Paulus spreekt van Rome en noemt het een leer der duivelen, van te verbieden om te huwelijken, zij verbieden spijs en drank en nu willen ze samen op één stoel gaan zitten. Zullen wij in de stoel der schadelijkheid naast de Paus gaan zitten? Wat er dan gebeurt en wat gij ook hoort van vervolging en verdrukking; weet dat de voleindiging haast nabij is. Zal Hij komen in de avond, te middernacht, met het hanengekraai?

Ik heb enkele kleine woorden "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: *Waakt!*"

Gemeente van Utrecht, drie dingen wil ik u hierbij zeggen. O, leef om te waken, want een dode kan niet waken. Nu ligt de ganse wereld dood in de zonden en de misdaden. Dus ten eerste, leef om te waken, "en u heeft Hij medelevend gemaakt, daar gij, dood waart", dat is nodig.

En ten tweede: Waak zolang als u leeft.

En ten derde: waak in de kracht van Christus, anders zult gij het niet volhouden. Dan zal het niet gaan.

Ik heb deze drie overdenkingen eens met een oude leraar besproken; ik had er iets van gelezen en ik heb er eens iets van geleerd.

Ten eerste, *waken en wachten, en wachten en waken*. Werkzaam op de verdere bewerking van Christus en waken en wachten op Christus dat Hij om uw ziel komen mocht. U sterft niet te vroeg en niet te laat. De hebbelijkheid wil eruit en de natuur wil nooit sterven. Er zijn mensen die zijn al wel duizendmaal gestorven. Dat is hebbelijkheid, dan gaan ze soms grote stukken maken, maar dat is geen dadelijkheid. Tenslotte zijt gij als een valse profeet, dan zeggen de mensen: dat is een godzalig mens. De hebbelijkheid is geen dadelijkheid.

Dan krijgt gij nog een woord. Wakende wachten, *Christus in alles gelijkvormig te zijn*. Wakende wachten op de verdere bewerking van Christus' Geest in uw hart. Wakende werkzaam wachtende; en wachtende werkzaam wakende te zijn, totdat Christus komt om uw ziel; en het dan met de dood eens te worden. Met de tijd en de manieren, veel pijn of weinig pijn, veel licht of weinig licht, het eens te zijn, dat is dadelijkheid.

Dan weet gij wat de Heere Jezus doet, dan zult gij het vatten. Niemand weet die dag noch die ure, dat is de jongste dag, noch de engelen noch de Zoon. Als Knecht zit Christus in de hemel op het laatste wachtwoord van Zijn Vader te wachten.

Dus wakende werkzaam op de komst van Christus en dan te zeggen met artikel 37: "daarom verwachten wij met groot verlangen die groten dag".

Wat troost schept gij uit de wederkomst van Christus ten oordeel? Om zo te waken over uw gedachten, waken over de lusten, waken over de ogen, oren en mond. Dus een wakend volk op de aarde.

Leven om te waken, want de dode kan niet waken. Dat is wat. In onze dagen hebt gij van dat jubelend Christendom uit kracht van die verdwaasde leer der veronderstelde wedergeboorte en dat verzwagerd met Rome. Het is een nieuwe pelagiaanse leer. Ik zou zeggen "leef om te waken".

Wat zegt de Heere in Zijn woord: "leef in uwen bloede, leef. Wat zouden zij dan zeggen? Dan zegt Ruth "wat is dat, dat gij mij kent daar ik een vreemde ben?" Ik was dwaas en onkundig, maar toen de Heere zeide "leef, zei ik "heb ik genade gevonden in Uw ogen, ik die een dwaas ben?"

Leven om te waken en dan waken zolang als gij leeft, in hart en huis, in ambten en gedachten, in woorden en werken. Een ogenblik, een weinig slapend, een weinig sluimeren, dan ziet gij het vallen. Één dode vlieg doet de zalf van de apotheker stinken.

En dan ten derde te waken in de kracht van Christus, dat dierbare Hoofd. Dat moet u eens overdenken.

Ik kwam hier naar toe en ik dacht over die waarheid: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde". Dat is Middelaars macht en dat is macht die de Vader aan het Hoofd van de kerk geeft. En nu worden Gods kinderen opgelost, als het lichaam in het Hoofd en trekken zij macht uit Hem. En elk kind van God verliest dan zijn eigen macht en zijn eigen recht en waarde. Dan worden ze zalig met verlies van het leven en worden ze opgelost in het dierbare Hoofd. En dan zegt Paulus: "als ik zwak ben, ben ik machtig". "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft.

Gods kerk is als een lid van Christus, die is het Hoofd. Wat zij in zichzelf zijn tegenover het Hoofd, hebt gij gezien en dan zo te mogen waken in het midden van de wereld die in het boze ligt, voor en voorbereid te worden.

En die lieve kinderen Gods waken en wachten. Gij moet eens kijken; ik zal u een woord noemen van onze oude Mozes. Eerst zag hij een gezicht. Wat was dat? Een braambos. Ik heb er zoveel gezien, en ook die brandden, dat heb ik ook weleens gezien. Maar een braambos dat brandde en niet verteerde, niet. En hij ging erheen en hij hoorde een stem.

Bij onze Ruth ging het ook zo. Eerst ging ze kijken en dan gaat ze rapen, daarna kreeg ze een zak vol. Van alles zat erin, er zat zelfs een efa gerst in. Vervolgens kwam zij op de dorsvloer en tenslotte kreeg zij Boaz en zij baarde Obed.

Ik wens dat de Heere onze overdenking zegent in de gang van de bediening; Hij moet wassen en ik minder worden in de gang van de geestelijke bediening. Ik wens u een werkzaam, wakend, wachtend leven op de verdere bewerking van Christus in uw ziel. Om dan in het wezen des geloofs steeds het welwezen te oefenen in godzaligheid. En dat gij een wachtend, werkzaam, wakend leven op de komst van Christus mag hebben. En zeggen, "Heere Jezus, ik sterf niet te vroeg en niet te laat". De hebbelijkheid wil er weleens uit, maar om het nu met Hem eens te worden. En dan wakend werkzaam wachtend op de komst van de grote Middelaar.

Dus zielen, een schets gegeven van het woord mijner tekst; er zou meer van te zeggen zijn. Ik wens dat de Drie-enige Verbondsgod deze woorden in overdenking mocht geven tot eer van Zijn Naam, tot roem van Zijn deugden en tot nut en zaligheid.

Wij zingen de psalmdichter na uit Psalm 130:4

*Hoopt op den HEER", gij vromen;*

*Is Israël in nood,  
 Er zal verlossing komen;  
 Zijn goedheid is zeer groot.  
 Hij maakt, op hun gebeden,  
 Gans Israël eens vrij  
 Van ongerechtigheden;  
 Zo doe Hij ook aan mij.*

Een enkel woord en wij zullen eindigen.

Wij hebben in onze inleiding aangetoond het achter ons liggende jaar; in de wereld, in Europa en in ons vaderland; in het deel Zijner Kerk en in huis en hart.

Letten wij op de schuld, onze zonden zijn groot, groot is het verval op de aarde. Gods dag, naam, eer en Woord, een dichtpleisteren van de zielen op een dwaal- en droggrond. Sla dan een blik in hetgeen wij zeiden. Wij hebben u aangetoond wat het is: bekommerd vanwege de zonden. Niet uit een wettisch beginsel, noch uit algemene genade, maar vanwege een heilige bekommernis omdat wij tegen God gezondigd hebben en Zijn deugden beledigd. God tot toorn verwekt en die zonden zijn een last te zwaar om te dragen. Dan lopen wij ze niet meer over de straat te vertellen, maar men bezwijkt voor God in het ambt. En men gaat bedroefd heen, niet naar de wereld maar naar God. Maar ook smart vanwege de zonden in uw staat of stand.

Als dat een recht beginsel is, dan zult gij ze nimmermeer of nooit buiten die Verbondsmiddelaar opgelost zien en in dien Verbondsmiddelaar worden de deugden Gods verheerlijkt. En geen geschapen creatuur kon de wet plaatsen waar Hij hem geplaatst heeft in de volle oplossing der eeuwige bediening. Als ze dan door Hem weer mogen delen in de gunst Gods, dan roepen zij de Goddelijk deugden uit in de volle bediening.

Ik heb gezegd: de strijd te voeren door het geloof tegen de natuur van de zonden en om die dan waarlijk in Hem te overwinnen en te doden. En wij hebben uitgedrukt: om in de gunst Gods hersteld te worden, in de gemeenschap Gods hersteld te worden, en in vrede met Hem te delen, eeuwig in de heerlijkheid.

Vaders, moeders, kinderen, jong en oud, leraren, ambtsdragers, in het huis, in hart en leven, en in de dag van morgen om te vergaderen; dat wij onder het aanroepen van de Naam des Almachtigen, de woorden van onze overdenking in te mogen leven om die gezegende, blanke en hoge Immanuël te kennen en te erkennen en Hem daarin te mogen ontmoeten door Zijn eeuwige Geest.

Wij hebben aan de andere zijde gezegd: Eén onzer oude leraren van Nieuw-Beijerland heeft in Amerika het tijdelijke met het eeuwige verwisseld. Andere ambtsdragers zijn weggegaan en er zijn lege plaatsen gekomen. Twee onzer jongeren zijn verwaardigd om tot het volle ambt bevestigd te worden, en anderen worden nog onderwezen van hem die ons daartoe gegeven is.

Onze medebroeders en leraar van Utrecht, wij wensen morgen te vergaderen; mochten wij daartoe maar verwaardigd worden, kinderen Gods met land en volk elk in zijn huis en hart: is het geen tijd om te waken? Ook over het erfdeel Gods, tegen die kleine vossen die de wijngaard verderven; ook onze gedachten en lusten in alle werkzaamheid des levens.

Wij hebben zo kort mogelijk onze tekst voorgesteld in drie punten, dat "geestelijke wachtwoord".

Jong en oud, o als gij daaronder verloren gaat, Nederlands volk, volk van Utrecht waar zult gij u bergen als de Heere Jezus u aanklagen zal bij God. Dan zal Hij zeggen



"breng ze hier en slaat ze dood die niet gewild hebben dat Ik Koning over hen zijn zal". Zult gij rusten op een verwaterde grond? De Heere verheerlijke de wonderen Zijner genade in u en doe u ontwaken. Ontwaakt en staat op uit de dood, want de doden zullen horen de stem van de Zone Gods en die ze horen zullen leven.

O onbekeerden en onverzoende mensen, als gij God moet ontmoeten, gaat gij door uw eigen schuld en met uw dadelijke schuld naar de eeuwige verdoemenis. In de hel houdt het niet op, dan zult gij eeuwig daar uw straf gevoelen, het gemis en de straf van het verzet. *Wij bidden u van Christuswege, o mijn hoorders, alsof God door ons bade, laat u met God verzoenen.*

Och, mocht gij nog eens ontwaken uit de strikken en uit de dood en uit het diepst van de ellende en van de bedrieglijke grond. Mij, de grootste der zondaren, is deze genade geschied, om de onnaspeurlijke rijkdom van de eeuwige Verbondsmiddelaar uit te dragen.

En gij volk des Heeren, o mogelijk zitten er onder die zeggen, man dat het een beginseltje uit God in mijn ziel is, durf ik niet te ontkennen, maar de oplossing en de toepassing. Mogelijk is er een volk dat zegt "als de Heere Jezus eens aan mijn ziel ontdekt werd, zoudt gij zeggen dat het een vreemde Jezus is?"

De kerk zegt bij monde van Jesaja "te dien dage zal men zeggen, dat is onze God, Hij zal ons zalig maken en wij zullen ons verheugen in Zijn zaligheid."

Hebt u Hem leren kennen in Zijn noodzakelijkheid, in Zijn onmisbaarheid en in Zijn dierbaarheid? Nu moet gij Hem kennen in de eigenschappen van het geloof en in de onderwerpelijke kennisneming. Wat wens ik dat de Drie-enige God u mocht oplossen in het eeuwig Vaderhart Gods om in de vrije gunst en in de eeuwige liefde te mogen delen.

En gij volk die daar verwaardigd zijt om de Drie-enige God te verheerlijken in de wandel des geloofs, wat ik u zeg, jong en oud, klein en groot, leraren bijzonder ook in het tegemoet gaan van de vergadering, dat wij waken en bidden mochten, de kaarsen brandende en de lendenen omgord hebbend als die, die op de Heere wachten. En als straks die Zoon zal komen met de verdere bewerking in uw ziel, dan verlost Hij u straks in de jongste dag met de ganse kerk om dan eeuwig met de Heere te zijn.

Dat zalig worden, dat zalig worden! Dan zal de kerk zeggen: weg wereld, weg tijden, o die eeuwige zaligheid. De Heere zegene en heilige dit woord om het bloed des Verbonds. Amen

Psalm 121:2

*Hij is, al treft u 't felst verdriet,  
Uw Wachter, Die uw voet  
Voor wankelen behoedt;  
Hij, Israels Wachter, sluimert niet;  
Geen kwaad zal u genaken;  
De HEER' zal u bewaken.*

## 14. Bevestiging van ds. W.C. Lamain te Rijssen op 24 augustus 1943

### In het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Walkerk<sup>7</sup>

Zingen: Psalm 20: 1  
 Lezen: Jesaja 50  
 Zingen: Psalm 89 : 12  
 Psalm 40: 4 en 5  
 Psalm 119:7  
 Psalm 81:12  
 Psalm 122:3

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid,  
 In deze avond denken wij even kort aan drie vluchtige zaken.

1. Dat is ten eerste, de komst van de Zoon Gods op de wereld in de gestalte van een dienstknecht, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet.
2. Ten tweede denken wij aan Zijn 33 jaren op aarde; door lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid voldoening gevende aan de Goddelijke gerechtigheid.
3. En ten derde aan Zijn vertrek van de aarde naar de hemel.

En als wij nu bij het laatste punt eerst even stilstaan, dan zien wij in het heilig Evangelie van Johannes, het 14e hoofdstuk, het 31e vers. Wat zegt daar de Middelaar? Daar staan Zijn bedroefde dienaren, want Jezus gaat weg; en wat zegt Hij dan? *Maar opdat de wereld wete dat Ik den Vader liefheb*. Dus uit liefde tot Zijn Vader laat Jezus de wereld zien dat Hij niet onwillig is en dat Hij niet onmachtig is. Maar Hij onderwerpt Zich uit liefde tot de Vader, opdat de wereld niet denke aan Zijn onwilligheid en Zijn onmachtigheid en dat satan Hem vasthoudt en de hel Hem kan verslinden. Neen, geliefden, het was omdat er zoveel liefde was tot Zijns Vaders eeuwige deugden. Daarom gaat Jezus sterven!

En wat is het tweede woord? Het eerste woord zegt ons dat Jezus iemand liefheeft, en dat is Zijn Vader. En wat is nu het tweede? *Opdat Ik also doe gelijkewijs Mij de Vader geboden heeft*. Dus Hij onderwerpt Zich aan het gebod des Vaders en Hij doet het gebod des Vaders. Want toen zeide Hij: *Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands*.

En wat is dan het derde? Opdat de wereld wete dat Ik den Vader liefheb en also doe en volbreng het gebod des Vaders. En wat is nu dat derde woord? Loop nu allemaal maar weg? Neen! *Staat op, laat ons van hier gaan!* Dat is niet alleen dat Christus zegt: Want Ik ga naar Gethsémané, neen: Sta op, uit de hof en ga naar het kruis. Het is daarom dat Christus het verteld heeft aan Zijn kinderen: *opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb, en also doe gelijkewijs Mij de Vader geboden heeft; staat op, laat ons van hier gaan*.

Daar hebt u de grote Knecht der knechten. Dat is met Joël 2:23: *De leraar der gerechtigheid*. En uit Jesaja 42: *Zie Mijn Knecht*, zegt de Vader, *Dien Ik ondersteun*.

---

<sup>7</sup> VOORWOORD. Van vele zijden daartoe aangedrongen, wordt U deze predicaatie met toestemming van de predikant Ds. J. Fraanje, in uwe welwillende aandacht aangeboden. Gods zegen vergezelle dit geschrift.  
 Uitgave: M. VAN HARTEN - LE 130 – LUNTEREN

En, gemeente van Rijssen, nu ziet u in dit avonduur één Zijner knechten. Niet die grote Knecht die aan 's Vaders recht voldeed. Maar o, in Hem een knecht te mogen zijn. En daarom moest hij Rotterdam verlaten en Rijssen aanvaarden, opdat de wereld zou weten, geliefde broeder, dat u in Christus de Vader liefhebt. Dan valt uw vrouw weg, dan valt die gemeente weg, dan valt Rotterdam weg, dan valt uzelf weg. Zodat ge door de liefde des Vaders overgebogen werd en het aanvaarden mocht en dat in Christus de grote Knecht.

*Opdat de wereld wete dat Ik den Vader liefheb.* Want de eeuwige liefde des Vaders die zal het winnen. *En Ik zeg u niet dat Ik den Vader voor u bidden zal; want de Vader Zelf heeft u lief, dewijl gij Mij liefgehad hebt en hebt geloofd dat Ik van God ben uitgegaan.* Verkiezende liefde! In de toebrenging bidt Hij voor hen. En dat moogt gij doen in de Grote Knecht. En ge moogt in de gemeente van Rijssen de bazuin aan de mond zetten in het midden van de oordelen, opdat de wereld en de duivel niet zeggen: Het is dit of dat, maar opdat gij zult uitroepen: Opdat de wereld wete, dat ik de Vader liefheb. En dat de Vaderlijke liefde het mag winnen in Christus door de Heilige Geest. Ten tweede: Wat zegt nu de Waarheid? Duidelijk zegt de Waarheid en leert ons: De eerste Adam, die is van het verbond Gods afgefallen, en die heeft het verzondigd en wij in hem, en dat is nu de dood in ons leven, want het is onze dood geworden. Om nu nooit meer door de Wet te kunnen zalig worden. *Maar de Wet des Geestes en des levens in Christus heeft ons vrijgemaakt van de Wet.* En nu naar die Wet te leven, waarvan die grote Knecht heeft gezegd: *En alzo doe, gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft.* Die Wet, die God de sterveling zet, in het binnenst ingewand, kunnen wij niet volbrengen. Maar om nu als de gekochten des Vaders in Christus, dat gebod, dat des levens is, in Christus uit te leven en de dichter te mogen nazeggen: Och, of wij Uw geboën volbrachten. En dat in de liefde van Christus.

En wat is het derde punt? Ja, wat zegt dan de Heere Jezus? Dan zegt Hij: *Staat op, en laat ons van hier gaan!* Staat op knechtje en verlaat Rotterdam en ga naar Rijssen. En dan Christus vooraan en u achteraan. En dat komt omdat Christus vooruit gaat en alzo opstaat in Zijn majesteit. En nu zegt de Heere Jezus: *Staat op, laat ons van hier gaan.* Hij zij met u en blijve met u, in uw ambt en bediening. En dat uw oog mag zijn in het midden van de oordelen op God.

Zie Rijssen, zo heb ik een kort woord gesproken. Wij zullen naar de gelegenheid nu moeten afbreken. Nu had ik gedacht om met uw Christelijke aandacht even stil te staan bij dat Woord van de grote Knecht, en in Hem van al Zijn knechten, dat ge opgetekend kunt vinden in Jesaja 50 en daar nader van het 5e vers:

***De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts.***

Zingen Psalm 40 : 4 en 5.

We willen vanavond boven die tekst plaatsen: *Wie is die prediker van dit volk?*

- 1. In zijn bekwaamheid beluisterd.**
- 2. In zijn gehoorzaamheid verklaard.**
- 3. In zijn volharding bevestigd.**

Om dan met een woord, aan de zijde des Heeren, te willen eindigen.

Jesaja staat daar als een mens, redelijk op aarde, door God. En hij staat daar als een bekeerd of begenadigd mens om Christus' wil. En hij staat daar als profeet en dienaar des Woords.

Ten tweede: Jesaja 50 is één van de doorluchtige 66 kapitelen van zijn boek.

Ten derde: Hij wijst in dat kapittel er op dat God de oorzaak niet was van Israëls ellende en ondergang. Hij had ze geen scheidbrief gegeven en ze niet verkocht. Maar ze waren zelf de oorzaak.

En dan predikt Hij Zijn almacht en soevereiniteit. En dan voert hij Christus in Zijn ambt getrouw en gehoorzaam in. En dan wijst hij Zijn volk er op om in het duister op God te vertrouwen. En dat de huichelaars in hun eigen licht zullen vergaan.

Wat zien wij in dat Jesaja 50 even in dit verband? Daar zien wij dat Jesaja één keer het woord God uitroept en drie keer het woord Heere en viermaal Heere HEERE. Onder de zinsneden van dat viertal ligt mijn tekst in zijn karakter.

In vers 4 begint hij te zeggen: *De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een woord te rechter tijd te spreken; Hij wekt allen morgen, Hij wekt Mij het oor, dat Ik hore, gelijk die geleerd worden.* En dan volgt mijn tekst.

En in welke overdenking staat die tekst, gemeente van Rijssen? Dat is eenvoudig! De Heere HEERE, dat is Jesaja's Vader en dat is Jesaja's God. En Jesaja kan zeggen: mijn Vader en mijn God. En nu zegt hij: *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts.*

Maar daar staat wat mee in verband, want de arbeid is zwaar en de tegenstand is groot. Hij zegt: *Ik geef Mijn rug dengenen die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en voor speeksel.*

En dan gaat hij zeggen: *Hij is nabij, Die Mij rechtvaardigt. En wie nu een rechtszaak heeft, die kome tot Mij.* Maar ik zal hierin niet verder gaan.

Wat zult ge nu doen met die tekst, gemeente van Rijssen? Wie is de prediker van dat Woord? Wij zouden uw Christelijke aandacht kunnen wijzen op Joël 2 : 23: De Zoon des levenden Gods, is een prediker der gerechtigheid. En we zouden u kunnen wijzen naar Psalm 40: *Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente.* En we zouden u kunnen wijzen naar Hebr. 10: *Gij hebt Mij het lichaam toebereid.* Doch we zullen niet verder uitwijken.

Wie is nu de prediker van dat Woord? In het eerste punt beluisteren we de bekwaamheid. Jesaja zegt: *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend of: doorboord; of: het lichaam toebereid.*

De oorzaak der zaligheid ligt in het wezen Gods. En dat wist de oude Mozes: *De eeuwige God zij u ter woning.* De oorzaak der zaligheid ligt in de drie Goddelijke personen. Maar het wezen Gods is geen Borg geworden, en de Vader ook niet en de Geest ook niet, maar de Zoon!

En de Zoon predikte van dat Woord, Die is Eenswezens met de Vader en de Heilige Geest. *Raad en het Wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, Mijne is de sterkte.* De tweede Persoon in de Goddelijke Drie-eenheid, Die is de eeuwige en waarachtige en natuurlijke Zoon. De Prediker van dat Woord, dat is de Middelaar van het Verbond, de Borg van het Verbond en het Hoofd van dat Verbond der genade.

En nu komen wij even in ons eerste punt. En wat horen wij daar? De Heere HEERE is Zijn eeuwige Vader en Zijn eeuwige God. Want Hij kan God Zijn Vader noemen en Hij kan Hem Zijn God noemen uit kracht des Verbonds!

En nu zegt Hij: *Hij heeft Mij het oor geopend.* Ik zou kunnen zeggen: Hoewel Hij de Zoon was, uit kracht van de generatie en gehoorzaamheid geleerd in hetgeen Hij heeft geleden, Hebr. 5:8.

Maar, Hij heeft Mij het oor geopend! Als middel in Zijn doorluchte Hand heeft de Vader Hem gezalfd en verordineerd van eeuwigheid en naar Zijn menselijke natuur in de tijd bekwaam gemaakt, door de majesteit van Zijn Geest en bediening.

We zullen er even bij stil staan. De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend. Dus we kunnen een ogenblik merken, gemeente van Rijssen, het besluit Gods gaat over alles. *Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.* En de predestinatie is soeverein, die zegt wie zalig wordt en wie niet. En de Raad des Vredes zegt: hoe zullen ze zalig worden? God wil Zijn deugden verheerlijken in een arm zondaar. Want zie, dat heeft betrekking op de schuld en de verlossing van de zondaar, met behoud van de Goddelijke majesteit en al de Goddelijke deugden.

We lezen in het eerste punt: *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspanning, Ik wijk niet achterwaarts.* De vinding Gods is de wijsheid Gods, die het middel ontdekt en uitgevonden heeft. Dit noemen wij oneigenlijk de vinding Gods, om Zijn deugden te verheerlijken en de uitverkoren ziel, in Christus, het enige Middelpunt, over te brengen.

En geliefden, voor wie dat aanvankelijk waarheid en gerechtigheid wordt en wie het om waarheid en gerechtigheid te doen is, daar wordt de vrede met een kus van het recht begroet, en roemt de barmhartigheid tegen het oordeel. Daar staat Christus als het Middelpunt, Die eeuwige, zalige, grote Knecht des Vaders. *Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft.*

En nu heeft Christus Zich onderworpen aan de wil des Vaders. Die heeft het oor doorboord. Hij, als de eeuwige gehoorzaamheid van de eeuwige wil Gods. En daar staat die grote Knecht en Die beluisteren wij. Wat doet Hij? Hij predikt gerechtigheid en waarheid in de grote gemeente, staat er in Psalm 40. Hier merkt ge het. Die dierbare Heere Jezus Christus, in Zijn bekwaamheid, heeft Hij daar een ogenblik van gesproken.

In de tweede plaats: Jesaja en alle profeten uit het Oude Testament waren in Christus verkoren, geroepen en gezonden en toegerust met gaven en genade. En ze hebben door de Geest van Christus geprofeteerd van Christus. Dus dan is Jesaja een kind des Heeren en een knecht des Heeren, een type van de grote Knecht. Hij zegt: De Heere HEERE, de Eeuwige Jehova, mijn Vader en God, heeft Mij het oor geopend in Zijn majesteit en wijsheid, om zulk een weg te openen, die Jesaja verkondigde in de Naam van die Koning. Die Jesaja heeft gezegd: *Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren en Zijn naam Immanuël heten.*

In de tweede plaats, nu heb ik u die grote Prediker laten zien, Jezus Christus, Die te prijzen is tot in alle eeuwigheid. Die eeuwige Zelfstandigheid en Majesteit in Jesaja laten zien. Maar nu moet ik iemand in uw midden bevestigen, door de Heere geleerd; Die hem geroepen heeft en gezonden heeft, om als een knechtje van de Vader en van die grote Knecht te arbeiden. Door de Heilige Geest een tong der geleerden gegeven en het oor geopend, om met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken.

Zo wens ik u toe, stad van Rijssen, provincie van Overijssel, deel van Nederland, jongelingen en jonge dochters, vaders en moeders, kerkenraad en gemeente, dat ge onze broeder moogt ontvangen als een geschenk van God op aarde, onder de oordelen. En dat God bij aan- en voortgang zijn oren mag openen, om toegerust te worden in die grote Knecht, om niets anders te willen weten dan Jezus Christus en Die gekruist.

En jongens, zult ge van de catechisaties weggelopen en oneerbiedig zijn en u verharden? Zult ge langs de straten lopen en de kroegen zondags bezoeken? Denk er aan Rijssen, God heeft wat te zeggen! Hoe staat het er mee, jongelingen en jonge dochters? Hoevelen uwer zijn hier en daar zuchtende en zwervende op aarde?

Gemeente van Rijssen, jong en oud, kerkenraad en gemeente, aanvaardt hem biddend, en gaat er geen hoogmoed mee bedrijven. Wees niet al te blij en niet al te kwaad er mee. Niet te hoog en niet te laag, dan gaat het goed! Ik wens dat ge hem aanvaarden moogt als een geschenk.

*De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend.* En dat gij nu alzo God mocht horen spreken door hem, en die grote Knecht hem mag ondersteunen in dat verkondigen. Maar, de roem en de eer en de verheerlijking mocht die gezegende Middelaar ontvangen. U benauwd, gemeente; hij ook benauwd. U vervolgd, hij ook vervolgd, u een kruis, hij ook een kruis. Ik wens u toe, vriend en broeder, voor Christus' kerk, dat ge veel de grote Knecht des Vaders moogt vinden. De liefde Gods openbare zich en de gerechtigheid die wijs doet en de vrede die met een kus van het recht wordt begroet; dat die er uit mochten blijken! En zie, gemeente, dat God dat zegene en heilige, is mijn wens en bede.

En wat is mijn tweede overdenking? Wat zegt Jesaja? *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend.* Ik zou willen zeggen: eeuwige liefde des Vaders, om Christus te willen geven, en eeuwige liefde des Zoons om dat te willen doen. En eeuwige liefde des Heiligen Geestes, om zo te willen uitgaan in dode mensenharten, die God daartoe verwaardigen wil. God zegene het en heilige het. En dat ge verwaardigd mocht worden om tot in lengte van dagen God nog te verkondigen, en het eeuwig welbehagen van de eeuwige God, en dat ge straks als een rijpe korenschoof met die lieve oudste Broeder daartoe verwaardigd werd, om te horen: *Komt, gij gezegende Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk hetwelk u bereid is voor de grondlegging der wereld.* En dat ge ingaan mocht in de gewesten der eeuwige zaligheid.

Dat is een kleine schets. We zullen er niet te ver in uitwijken.

## II

In de tweede plaats dus: Wat zegt Hij (nu ge Hem hebt beluisterd): *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend.* En nu gaat hij zeggen: *en Ik ben niet wederspannig.* Dus niet wederspannig. Nee, dat was Hij niet. Dus mijn tweede punt even verklaard: Hij was niet wederspannig, niet wederstrevig en niet stug; dus met andere woorden: Hij was gehoorzaam.

Daar moeten we even bij stilstaan. In de zalige, nooit begonnen eeuwigheid, in de raad des vredes, heeft Hij dat grote werk onzer zaligheid op Zich genomen en in de tijd ondernomen en uitgevoerd voor ons. En wat gaat Hij dat uitvoeren in ons, om Zijn bediening, te verheerlijken. En wat zegt hij van die Christus? Hij was niet wederspannig. Hij zei niet: Vader, dat is te zwaar; dat is te gewichtig. *Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven.* Ik heb lust om Uw wil te doen. Dus daar zal Hij God gehoorzamen. En nu moet ge deze dingen eens bedenken: mogelijk zal uw dienaar of een van Gods kinderen wel eens proberen om de gehoorzaamheid in zichzelf te zoeken, en geliefden, dan zullen ze dat niet vinden.

Maar Die Knecht, Jezus Christus, Die gekruisigd is, Die zegt: *Ik ben niet wederspannig* geweest. Dus de wil des Vaders, de raad des Vaders, het woord des Vaders, het werk des Vaders, het volk des Vaders, de eer des Vaders en de majesteit des Vaders is door Hem voldaan. Hij was niet wederspannig en niet stug en niet wederstrevig.

Hij was gehoorzaam tot de dood, ja de dood des kruises. Daar hing de dierbare Knecht des Vaders aan het vloekhout, en een Romeinse knecht doorstak Zijn zijde. Bloed en water. Bloed ziet op de gehoorzaamheid, en water op de liefde. Bloed op rechtvaardigheid en water op heiligheid. En mogen ze dan in dat sterven en in dat

leven de verheerlijkte Christus zien, dan ontvangen ze geloofsgehoorzaamheid en geloofsblijdschap.

Dus Hem is het oor geopend, en Hij is niet wederspanning geweest. Daar moeten we even over nadenken. De eerste Adam met wederspanning en de tweede met gehoorzaamheid.

Jesaja zag door de Geest Christus en Christus wordt sprekende ingevoerd als Middelaar. Dus aanvaardend en uitvoerend het werk der zaligheid. Dat is die eeuwige, Borgtochtelijke gehoorzame Knecht, en dat voor arme zondaren tot zaligheid.

Wat zegt Jesaja? Was hij ongehoorzaam of wederspanning? Hij zegt: De Heere roerde onze tong aan.

En nu, geliefde broeder, bij het klimmen van uw jaren, ge hebt 11 jaar met lust en liefde, met druk en smart, in puin en bloed gewerkt in de classis Rotterdam en de gemeente Rotterdam, en nu hierheen gekomen. Ik wens u toe: de Heere geve u niet wederspanning te zijn, maar gehoorzaam door de liefde in Christus. En dan met lust en in vrede en liefde te doen wat door God u is opgelegd. Niet als een loondienaar, maar in gehoorzaamheid aan Hem. Dan wens ik, met al wat er aan verbonden is, dat ge dat gewaar mocht worden en niet u zelf mocht prediken en niet de christen, maar de Christus, als het enige middelpunt van God, tot rechtvaardigheid en heiligheid en eeuwige heerlijkheid. Het zal er hier wel diep door kunnen gaan en zwaar kunnen wegen, bij tijden en ogenblikken; maar de weg van Gods knechten wil Hij verlichten met het korte woord: Hij was niet wederspanning. Hij was dus gehoorzaam in het werk der zaligheid, dat Hij op Zich genomen had. O, daar staat die enige Borg en Middelaar.

Gemeente van Rijssen! Die is, gelijk onze tekst dat zegt, Die is niet wederspanning geweest. Ik zal er nog vijf woorden van zeggen.

1. Hij is ten eerste de Man, Gods Metgezel. Dat staat in Zach. 13. Dus Hij staat in het meeleven met het Goddelijke Wezen. Ik zeg de Man, Gods Metgezel.
2. Ten tweede: de Man van Gods raad.
3. Ten derde: de Man van smarten.
4. Ten vierde: de Man van het huwelijk. *Want Uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam.*
5. Maar ten vijfde: Raad der kerk, leraar, gemeente, jong en oud. Hij is de Man van de oordelen. Want God heeft een dag gesteld op welke Hij de aarde rechtvaardig zal oordelen, door de Man, daartoe verordineerd.

O, land; o, gemeente; als straks die Koning, die Knecht, op de wolken des hemels komt en dan gij nu wederspanning en geen bukken, noch voor het een, noch voor het ander. En als ge ziet dat grote werk Zijner bediening, o eeuwige liefde van het Goddelijke Kind, Hij niet zuchtend, en niet met tranen, en niet wederspanning en niet wederstrevig; maar gewillig en bekwaam om de toorn Gods te dragen en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen en de uitverkorenen te zaligen in de verheerlijking van Gods deugden.

En gemeente van Rijssen, jongelingen en jonge dochters, en kinderen en ouders, dat nu straks al uw werken geoordeeld zullen worden door die grote gehoorzame Christus. En o, als Die dan zal zeggen: Deze waren niet om Mijn naam te vermelden en ze hebben niet gewild dat Ik Koning over hen was; en Hij zeggen zal: Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend. O land, land, God beware u er voor dat uw dienaar u niet zal moeten helpen veroordelen. Want het zal wat uitmaken, ge hebt geen voorwendsel; en waar zult ge u wenden als ge daar zult staan?

Maar in de tweede plaats wat zal dat uitmaken dat Gods arme volk, die zichzelf hebben leren kennen als Adams kinderen en verdoemelijk voor God, uit genade zalig

worden. *Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods.* Aan de andere zijde: God wil Zijn verbond gedenken. Dan staan ze in heilige sieradiën des Konings. En als Gods arme kinderen alles moet ontvallen en het laatste ze ontvalt, en het wordt te zwaar om het te kunnen doen, dan zal God helpen.

Ik heb voor een maand of drie ds. Vreugdenhil bevestigd in Kampen, toen moest ik het formulier lezen en dat spreekt van de dienaar: heb Christus lief en weid Zijn schapen. Het is een mooi werk hoor, maar ik ben geen beste lezer, maar toen kon ik helemaal niet meer lezen. Christus liefhebben en schapen te weiden. Dat is wat! Maar het mocht worden: Hij heeft mij een tong der geleerden gegeven, opdat ik wete, met den moede een woord ter rechter tijd te spreken, en om de gezegende Heere Jezus uit te dragen.

En volk des Heeren, daar zullen we even iets van zeggen. Dat ziet op de grote Heere Jezus Christus, Die nooit stug en nooit wederspannig is in dat zware werk. Hoe zal ik, mijn geliefden, van dat Verbond en die liefde prediken, in het midden der oordelen? Ik wil wat zeggen. Ik denk wel eens stilletjes in de nacht, en dan zeg ik tegen die grote Knecht: Heere Jezus, zou elk oordeel een onmiddellijke trap zijn naar de laatste tijden, of zal het een werk Gods zijn, zal het nog vernieuwing brengen als vanouds?

In de dagen van Nehémia was het allemaal puin in Jeruzalem. En er was geen dier dan het dier waarop hij reed. Hij kwam door de Dalpoort en voorbij de Drakenfontein en naar de Mestpoort en ging naar de Fonteinpoort. En dat beest kon tenslotte niet meer voor- of achteruit. Er was geen plaats voor het dier onder hem voort te gaan. Toen klom hij er af en is 's nachts verder gegaan. Want hij was gehoorzaam.

Zou God met Nederland doen als met Jeruzalem? En door de wereld van puin en bloed nog eens met gehoorzame knechten op het witte paard van Zijn eeuwig Woord rijden? Och, of we samen gebonden mochten worden en vernederd mochten worden. *Ik ben niet wederspannig.* O, mocht God eens door de wereld der volkeren heen trekken op de wagen van Zijn vrije gunst. Wij zijn niet los van die troon, en van die God; ik wens u toe, broeder, dat ge in de kracht van uw leven als een Nehémia door de puinhopen van de wereld moogt trekken en God moogt verkondigen. Want wij, Zijn knechten, zullen moeten wandelen te midden van de oordelen. Hij zegene deze Goddelijke oordelen.

En volk des Heeren, dat is tot beschaming: *Ik ben niet wederspannig.* Die oudste broeder was niet wederspannig.

Ik kreeg een brief van een ouderling, daar was ook een jongen van weg. En hij kon het maar niet goedkeuren, hij kon zelf niets verdienen. Hij scheef: ik was toch zo wederspannig. En daar lees ik, dat de Heere Jezus bij anderen aan tafel ging eten. Hij schreef, geliefde broeder, wat ben ik gelukkig. De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels hebben nesten, maar de Zoon des mensen heeft niets waar Hij het hoofd neerleggen. Hij is niet wederspannig, geliefden, Jezus gaf Zichzelf. Hij was gehoorzaam, o die trouw en die grootheid.

Ik wens u toe, dat ge van geloofsgehoorzaamheid mag komen tot geloofsblijdschap en uw blijdschap opgelost wordt in de hemel. Dat was dus ons tweede punt.

### III.

Nu nog even het derde en wat was dat? In Zijn volharding bevestigd! Hij zegt: *Ik wijk niet achterwaarts.* De Heere Jezus gaat geen duimbreed voor de hel, voor de wereld en voor de duivel achteruit. Noch in-, noch uitlands vorst kan Zijn zetel onderdrukken. *Ik wijk niet achterwaarts.* In Zijn borgtochtelijk werk van Zijn kribbe naar Zijn kruis, om alles te betalen en te verdienen. Hij week niet achterwaarts. Hij verheerlijkte Zijn



Vader, ontwapende de wet en bracht ze tot hoger heerlijkheid. En dat Hij niet achteruit week, is het werk der verlossing voor ons; maar Hij is ook niet achteruit geweken voor Zijn eigen wil. En *Ik* wijk niet achterwaarts. Daar ziet ge die Goddelijke Heere Jezus. Die nu volharden zal tot het einde toe, die zal zalig worden.

Dus wij wensen in die Naam u te bevestigen, geliefde broeder, en ik wens u toe te volharden en niet achteruit te gaan, al is het o benauwd als in de dagen van Nehémia. Och, de Heere sterke u daartoe.

Maar gemeente van Rijssen, dat zal wat uitmaken. De Heere Jezus wijkt ook niet achterwaarts in de verdelging van Zijn vijanden. En Hij zal niet achteruitgaan, dat zal wat uitmaken om het doorluchtige oordeel uit te voeren en Zijn recht te handhaven. Het zal blijken dat de Heere Jezus doorgaat van eeuwigheid tot eeuwigheid om Zijn Vader te verheerlijken, om Zijn deugden te verkondigen en om de uitverkorenen te zaligen. Hij gaat door. Hij gaat ook door met Zijn vijanden te verdelgen. En nu gaat God ook door om Zijn knechten te stellen. Dat zijn dus drie dingen.

Mijn geliefde broeder, dat de Heere genade mocht geven om te midden van de oordelen niet achterwaarts te wijken. Om in huis en hart, in stad en kerk door God geholpen te mogen worden.

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,  
Omdat Gij 't hebt gedaan.  
'k Verwacht Uw trouwe hulp van boven.*

De Heere zegene deze drie punten.

En zie, gemeente van Rijssen, met die Jezus krijgen wij te doen. Hij wijkt niet achterwaarts, moeders en vaders. En zullen wij dan achterwaarts wijken? God zegene deze prediking tot eer des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Dat zal wat uitmaken om niet achteruit te wijken, om in de zielen van dat arme volk te blijven.

*Met mijn zuchten en mijn zorgen,  
Niet verborgen,  
daar Gij alles ziet en weet.*

Kunnen wij niet meer voort, Hij helpt en Hij ondersteunt.

En nu zingen wij en zullen een kort woord van toepassing spreken, om daarna over te gaan tot bevestiging.

Psalm 119 : 7

### ***Toepassing.***

Zie gemeente van Rijssen; de avond en de ure is aangebroken, waar wij uw beroepen leraar, uit Rotterdam gekomen, gaan bevestigen.

Wij hebben u bepaald bij Jezus' komst van de hemel naar de aarde. Jezus 33 jaar vertoefd hebbende op de aarde, en Jezus gaat weer naar de Vader. Daar staan Zijn bedroefde discipelen.

Zie, de gemeente van Rotterdam in rouw en droefenis en jullie blij!

Wat zegt mijn inleidend woord? *Opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb.* O, eeuwige liefde van de Borg tot de Vader en van de Vader tot *hen*. Hij aanvaardt het Middelaarswerk; een dood der vervloeking, smaad en smart. En opdat Ik also doe gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft. En wat zegt de Middelaar dan? Staat op, laat

ons van hier gaan! Het herinnert me aan mezelf. Ik was in Goes wedergeboren, geroepen en gesteld en ik dacht: daar blijf ik misschien altijd. Doch toen riep Terneuzen! En ik moest er heen! Driemaal zeide Jezus: *Staat op, en laat ons van hier gaan*. En toen moest ik over de Schelde varen.

Ik wens u nog eens toe, broeder, uit Joh. 14 : 31: Opdat de wereld weten mag, ook in Rijssen, ook in Overijssel, ook in Nederland, ook in Europa en in de gehele wereld, dat gij de Vader liefhebt. En mochten uw vrouw en kinderen verwaardigd worden, voor Zijn getuigenis te buigen. En dat ook voor hen bewaarheid mocht worden: *Staat op, en laat ons van hier gaan*. God gaat mee, en dan mogen zij volgen. Dat is mijn wens en bede.

Zie gemeente van Rijssen, God heeft uit liefde tot u, Zijn Zoon en Knecht gezonden. En wat zult gij met Zijn Zoon en Zijn Woord en Zijn oordelen en Zijn inzettingen doen? Zal dit geslacht de Heere verheerlijken, of zal straks die grote Knecht op de wolken komen en u veroordelen en hij, jullie leraar, jullie helpen veroordelen? Ik wens dat God van de hemel in de Zoon Zijner liefde, door Zijn Geest en genade jullie mag leren en bekeren.

Onbekeerde jongelingen, arme jonge dochters en vaders en moeders, ge mocht maar niet rusten op droggronden en gestalten, maar uit genade zalig worden.

In de tweede plaats: Volk des Heeren, mocht ge verwaardigd worden de liefde des Vaders en des Zoons in te leven; die alle kennis te boven gaat. Hoe meer liefde, hoe meer ge voor hem bidt. Die liefde is zonder weerga, niet zonder weerkaatsing. *Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft*.

Dat wens ik, dat de Heere, onder de bediening van Zijn knecht, die grote Knecht mag laten uitstralen, en gij samen gesterkt in geloof en liefde, bevestigd mocht worden. God zegene en heilige het. En alzo ook eenmaal het ogenblik komt dat we van hier zullen gaan, verwervende de heerlijkheid.

God zegene alles nog door het bloed des Verbonds.

Ik ben vanavond in uw midden gekomen met deze bevestiging. Ik merkte dat de gemeente van Kampen een tweetal stelde, Ds. Vreugdenhil en mij. Ik heb niet gezegd wat er in die krant staat dat ik dat geloofde, maar dat ik het dacht: dat is voor hem en hij neemt het aan ook en ik zal hem bevestigen. En dat is gebeurd ook.

Ik hoorde van één van mijn kinderen, dat Ds. Lamain beroepen was te Rijssen. Ik boog mijn knieën en ik zeide: Heere, daar komt Hij niet gemakkelijk van af. Dat zal een overwinningroes worden. En tegelijkertijd (ge zult het wellicht vreemd vinden), maar ik lieg niet, ik zeide: Heere, hij zal het verliezen voor U, en ik hoop en wens dat hij beter mag worden en rijkelijk mag worden gezegend. Zo is het gegaan. En ik mag mij verheugen dat Rijssen weer een leraar heeft. En ik heb gezegd: Heere, zult Gij hem terzijde staan, één van Uw knechten uit Rotterdam gekomen naar Rijssen, én onze classis. En dan zal ik hem bevestigen. Toen was Ds. Vreugdenhil nog niet ziek, en wens dat God u een plaatsje geve in Rijssen, en in kruis en smart veel te leven, waarin? Daarin: *de Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts*.

Dat ge gezegend mag worden in de grote Knecht en het oog van Zijn genade op u mag zijn. En dat ge met Paulus mocht zeggen: *niet mismoedig*. O, deze volgen het Lam, waar het ook heengaat. God geve Zijn genade in uw ziel, genade in het midden der oordelen. Hij sterke uw vrouw en kinderen en geve dat zij uw hulpe mag zijn. Dat is mijn wens en bede.

Maar nog een woord, raad der kerk, van de Wal zowel als van de Esch. Daar zit uw leraar. Ik wens u toe, dat hij in uw midden mag zijn als een knechtje van die grote Knecht; als profeet, priester en koning. Ik heb gisteren in Beekbergen gepreekt over Psalm 40 en daar verklaard: als Priester heeft Hij geleden; als Profeet gaat Hij prediken en als Koning gaat Hij toepassen. En als dat nu eens in uw midden en uw hart mag zijn. Dat wens ik u toe gemeente van Rijssen, jong en oud, klein en groot, dat gedachten des vredes en niet des kwaads mogen openbaar worden in de Zoon Zijner liefde, door Zijn Geest en Woord in de harten van zondaren. Opdat ge mocht horen woorden des vredes. *Want Hij zal Zijn gunstgenoten van vrede spreken.* Want het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, dat is die gerechtigheid van Christus. God zegene dat in uw harten.

Jongens en meisjes, wat is jullie bezigheid? Waar praten jullie over? Denkt er aan, daar is zoveel bloed en puin en ellende. O, jongens, kiest niet voor God en de wereld. Verzuimt de middelen der genade niet. De Heere mocht Zijn bediening zegenen en toedoen tot de gemeente, die zalig wordt.

Zo leggen we land, kerk en gemeente in uw voorbidding in een tijd van grote afval. God zegene u uit Sion met Zijn eeuwige vrede, tot verheerlijking van Zijn eeuwige Goddelijke deugden en daden. Wat zal het straks uitmaken als we verwaardigd worden: *Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk hetwelk u bereid is.* En dan dat Koninkrijk eeuwig te aanvaarden.

*Och, of nu al wat in mij is, Hem prees!*

God zij u genadig, mijn broeder in Zijn kerk! Amen.

We zingen even tot verpozing Psalm 81 : 12 (dat is een kinderlijk vers, dat wens ik u toe).

Toespraak tot de bevestigde leraar.

Geliefde broeder, op onze predicatie komen wij niet terug, en aan het Formulier behoeven we niets toe te voegen. Ik wens u, op grond van Gods vrije genade, dat ge verwaardigd mocht worden in uw leer en leven, onder de oordelen te volharden op die enige grond der zaligheid.

En zie, gemeente van Rijssen, die God, onze Heere en Vader, zegene en heilige deze bediening.

Doch eer ik verder ga met het formulier te lezen, zingen wij uw leraar samen toe:

*Dat 's Heeren zegen op u daal, enz.*

Slotzang: Psalm 122 vers 3.

## 15. Bevestiging van Kand. F. Mallan tot leraar van Bruinisse

Door ds. J. Fraanje van Barneveld

Woensdag 29 september 1948

Zingen: Psalm 74:12 en 20 (Datheen)

Lezen: 2 Korinthe 12

Zingen: Psalm 40:5

### Inleiding

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid. Deze middag heeft een grote betekenis.

1. Gedenken wij, dat ze een plaatsje had in de besluiten Gods, want *Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend*. Mochten wij dat beleven, wij zouden klein en ootmoedig voor God zijn.
2. Heeft deze middag een plaatsje gehad in de beloften van God, want Hij heeft door Zijn Woord en Geest Zijn jonge knecht bekend gemaakt volgens Zijn raad naar Bruinisse te gaan. Want Hij heeft hem met kracht bepaald bij dit woord uit Jesaja 46 vers 10, het laatste gedeelte: *Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen*.
3. Het heeft deze middag een plaatsje gekregen in de vervulling. Ik ben blij, dat die leraar nog niet zo'n oude man is als ik zelf ben en ten tweede ben ik blij, dat ik niet meer zo jong ben als hij. Hij staat nog vóór de arbeid en ik sta er bijna achter. Ik ben gelukkig bijna thuis.
4. Heeft deze middag grote betekenis in uw dorp, in uw gemeente, in uw hart, in uw huis, ja op het eiland, in de provincie Zeeland, ja in heel Nederland, dat er op deze middag een jonge leraar, van God gezonden, bevestigd mag worden; en dat in zulk een tijd als wij thans beleven.

De wereld is in nood, Europa en Nederland in nood en wij ook. Hebben wij droefheid en smart daaronder? Om om God verlegen te zijn? Maar om niet te ver te gaan. Bruinisse mag gedenken, dat vanouds Godzalige leraren hier met zegen Gods Woord hebben verkondigd. Dan gedenken we dat de oude ds. Ledeboer, ds. van Dijke, ds. Roelofsen, ds. Makkenze, ds. Van Neerbos en ds. Vreugdenhil hier allen het Woord hebben mogen uitdragen. Wat was er toen veel geoeffend volk en ook velen die toegebracht werden tot de gemeente die zalig wordt. Velen van hen zijn dood, maar de gemeente is door al de smarten en ellenden toch staande mogen blijven en werd zij nog onderwezen door de geschriften onzer vaders. En al is door de oorlog veel verwoest, ja zelfs het uitwendige kerkgebouw; de kerk is gelukkig door Gods genade staande gebleven, en deze middag staat deze jonge student gereed, om na het uitgebrachte beroep op hem, zijn werk op te nemen, al is het dan tussen puin en steenhopen en in een gehuurde kerk. Hij heeft niet anders gekund en toen ook niet anders meer gewild.

O, en wat is nu mijn bede? Dat staat in Psalm 40, Davids Psalm. David is type van de Messias, en wat staat er in vers 10? *Ik boodschap de gerechtigheid*, dat is de Heere Jezus, want Die preekt Zijn eigen gerechtigheid. Hij preekt de borgtocht. Prediker is de Zone Gods. Wat Hij preekt? De gerechtigheid en heiligheid. En waar Hij preekt? In de grote gemeente, in Nederland! Door wie? Door Zijn knechten, die Hij daartoe

verkiest, roept en zendt, en als de sterren in Zijn hand houdt. Doch die sterren ontvangen het licht van de weerkaatsing van de zon; dus hoe dichters dat men nu bij de zon is, hoe minder dat men de sterren ziet!

Maar om niet te ver te gaan, wensden we nog even een stukje er bij te zeggen, wat we verleden week in Nunspeet meegemaakt hebben. Daar hebben we onze oudere broeder ds. Van Stuijvenberg bevestigd met de woorden: *Doch gij, spreek hetgeen de gezonde leer betaamt.*

Dat wens ik ook u toe uit liefde tot Gods deugden. De Heere heeft u al jong ingewonnen en voor Zijn dienst afgezonderd. Toen heb je het zelf moeten verliezen, broertje. Maar o, dat zalige verliezen, onvoorwaardelijk uit liefde tot de deugden Gods; uit liefde tot het Woord Gods, dat Woord, dat wel met tranen gezaaid kan worden, zie het maar in Psalm 126 onberijmd, het 5e versje, maar dat toch nooit ledig weder zal keren, maar doen zal hetgeen God behaagt.

Ja al wordt het soms wel tegengestaan en vindt men bitterheid in de bevindelijke prediking, geen nood, Zijn Woord houdt stand en zal geen duimbreed wijken.

Ook wens ik u toe veel liefde tot Gods kerk en dan doe je alles *uit* liefde en *met* liefde en wat zegt de dichter van Psalm 119 daarvan? *Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.* Ik wens je ook veel te mogen zien op de majesteit Gods, de soevereiniteit Gods, kortom dat je maar veel liefde voor al Gods deugden aan de dag mag brengen.

Want in onze dagen van doorvloeijing wordt er over de beminnelijkheid van de deugden Gods maar weinig meer gesproken. Maar God legt bij Zijn volk een liefde in het hart voor Zijn deugden. Die krijgen ze liever dan hun eigen zaligheid. Ik hoop dat je met vrijmoedigheid en blijmoedigheid daar veel in werkzaam mag zijn. Daar getuigt de oude dichter van in Psalm 138, oude rijm, het 2e versje: "Gij hebt Uwen Naam gemaakt groot", en in de nieuwe rijm: "Door al Uw deugden aangespoord," enz. Nu, dat ge dan uit liefde tot Gods Woord, Zijn deugden, Zijn kerk en volk uw lastbrief moogt aanvaarden tot roem van vrije genade, opdat ge, evenals Johannes weleer, verheugd moogt zijn, wanneer ge zielen moogt winnen voor die hemelse Bruidegom, waar Johannes van getuigt in Joh. 3 vers 29 en 30: *Die de bruid heeft, is de Bruidegom, maar de vriend des Bruidegoms, die staat en hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des Bruidegoms. Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld geworden. Hij moet wassen, maar ik minder worden.* En dat alles uit liefde tot dit werk, waartoe ge geroepen zijt.

Toen ik overvoer om naar Bruinisse te komen deze dag, werd mijn aandacht even bepaald bij de zekerheid van Gods knechten en van Zijn volk. Ik zag hier op Zijpe die paaltjes in de zee staan en de golven, die sloegen er geregeld over en toch verdwijnen die paaltjes niet. Weet je hoe dat komt, toehoorders? Wel, het water spoelt er wel over, maar de *bodem* houdt die paaltjes goed vast, hoor! Ze zijn diep in de bodem ingeslagen en nu kan het water er wel over spoelen, maar het onderendje, daar kan het water niet bij. En nu moet je eens goed luisteren. Gods kindertjes zijn diep in de bodem van Christus' gerechtigheid geslagen, al in de stilte der eeuwigheid, toen zei Hij tegen de Vader: *Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven.*

Dus van eeuwigheid ligt de kerk al vast, want in het welbehagen lag de kerk vast. In het besluit lag de kerk vast en nu zal er geen klauw achterblijven, hoor! Want de Vader verloor, de Zoon verloor en kocht ze met Zijn dierbaar bloed, en de Geest komt ze overtuigen en de toepassing geven, om op Gods tijd te leren roepen: *Abba, Vader.* En nu kan het water der verdrukking wel die kerk overspoelen, zodat je soms denkt: 'Ik ga onder', maar geen nood hoor! Weet je waarom? De bodem is goed. En al moet nu het volk en Gods knechten soms met de oude dichter van Psalm 42 zingen:

*Al de grote waterstromen*

*Zijn, Heer', over mij gegaan,  
En mij over 't hoofd gekomen;*

(zie je wel, over 't hoofd, de bodem kunnen ze niet bij). De dichter zong er bij:

*Maar Gij hebt mij bijgestaan, Psalm 42:5a.*

En hoe de golven nu de kerk ook mogen overstromen, want het kan hoog gaan hoor, broertje, daar zul je ook wel kennis aan krijgen, maar geen nood, want ze kunnen geen gat in de bodem slaan en dat is de troost voor de kerk.

Over deze zaak zullen we niet uitwijken, maar dit wil ik er nog eventjes van zeggen, om niet te ver te gaan. Over Christus zijn de golven van Gods toorn niet heengegaan, Die heeft ze ten volle moeten dragen en doordragen, opdat Zijn kerk nooit meer ten onder zou gaan. Nu gaan ze over ons heen, maar bij Christus gingen ze er door heen.

Nu geliefde broeder, God zij met u, met je vrouw, ze is nog jong hoor, met je vader, moeder en verdere familie, alsook met je vrouws moeder en verdere familie. Zij is reeds weduwe. Ze weet dus reeds wat getrouwd zijn is, maar ze weet ook reeds wat weduwe is. Kerkenraad en gemeente, classis, broeders leraars, studenten, je hebt gehoord wat ik hem toewens. Christus is de grote Prediker der gerechtigheid. Hij kon Zijn eigen gerechtigheid prediken, dat kunnen wij niet. Maar nu is het nog groot, dat wij Zijn gerechtigheid mogen prediken. Ook jij, nog jonge student.

En nu zouden we uw Christelijke aandacht willen bepalen bij: de openbaring van een grote verborgenheid, of de evangelische roem in zwakheden. Ge vindt dat nader verklaard en bevestigd in het u zo even voorgelezen Schriftgedeelte, namelijk 2 Korinthe 12 vers 10, deze woorden:

***Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig.***

Zingen: Psalm 122 vers 1 en 2

Wij noemen vanmiddag deze wens en tekst:

**De openbaring van een grote verborgenheid of de evangelische roem van Paulus,** en daarbij beluisteren wij:

1. Wat Paulus heeft te overdenken. (*Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden*)
  2. Waarom Paulus dat heeft. (*om Christus' wil*)
  3. Welke reden Paulus daarvan geeft. (*want als ik zwak ben, dan ben ik machtig*).
- om dan met een woord van toepassing te eindigen.

"Mocht Gij, o Vader van alle barmhartigheid, ons Uw onmisbare zegen geven in spreken en horen, om het bloed van Uw lieve Zoon. Amen."

I.

Toehoorders, we zouden in de eerste plaats beluisteren wat Paulus had te overdenken. Paulus was als mens redelijk, als kind van God hoog begenadigd, als apostel noemde hij zich de minste, maar God noemde hem een uitverkoren vat. Naar de gemeente van Korinthe gegaan zijnde, is hij na er achttien maanden gearbeid te hebben, weer weggegaan. Maar nu in zijn afwezigheid is hij zijn gemeente niet vergeten, maar

schrijft hij nog brieven aan haar. Hij had in de gemeente het evangelie der vrije genade mogen prediken, de sacramenten bediend en de tucht gehandhaafd.

Geliefde broeder, daar heb je de drie genademiddelen: het Woord prediken, de sacramenten bedienen, de tucht handhaven. O, jaag toch de tucht niet van de kerk, verloochen toch het koninklijk ambt niet van Christus. Paulus is in de gemeente van Korinthe geweest in verschillende gemoedstoestanden. Hij was wel eens benauwd, maar hij had het er ook wel eens gemakkelijk. Hij had niet eens een huis. Jij hebt wel geen groot huis, maar je hebt toch een huis. Paulus had geen grote, maar ook geen kleine woning. Hij was bij Aquila en Priscilla in huis. Hij was tentenmaker. Zo was hij daar werkzaam.

Hij is wel eens zeer benauwd geweest. De onweersbuien kwamen over en Paulus was wel eens bevreesd, maar de Heere ondersteunde hem en zei eer het onweer over zijn hoofd losbarstte: Vrees niet Paulus, predik het Woord, *want Ik heb veel volk in deze stad.*

O, dat het nog eens mocht gaan als vroeger. Ik denk nog aan ds. Van Dijke, die wist dat God zondags wat doen zou. Dat besprak hij dan 's morgens met zijn ambtsbroeders in de consistorie. O, die tijd die achter ons ligt, wat kwam toen de Heere Zijn Woord dikwijls bekrachtigen.

Maar om niet ver te gaan. Paulus zat daar bij Aquila en Priscilla, dat waren Joden en met geestesbanden is hij daaraan verbonden geweest, want in de brief aan de Romeinen, het 16e kapittel het 3e versje, daar schrijft hij: *Groet Priscilla en Aquila, mijn medewerkers in Christus Jezus.*

Eventjes, nu heb ik een tweede stukje: daar stond hij nu tussen die mensen in Korinthe, Joden en Grieken. De Joden verlangen een aardse koning, die ergeren zich dood aan het kruis van Christus, ze verlangen een andere koning dan de Christus, waar toch in de rollen van de profeten altijd heen gewezen werd, zie maar in Jesaja 53. Daar werden ze gewezen op de verachting van Hem, Die te komen stond, maar ze wilden niet, dat Hij koning over hen werd. Daarom riepen ze: *Weg met deze.* Daar heb je de Jood.

En nu de Griek. Hoe was het daarmee gesteld? O, dat waren zulke geleerde snuiters. Jammer, dat ze de vreze des Heeren misten, want dat is het beginsel der wijsheid. Maar om niet te ver te gaan, het waren ten tweede ook zulke pochers. Altijd maar roemen en grootspreken, maar Hem, in Wie alleen maar te roemen valt, Hem kenden zij niet, ja, wat meer zegt, Hem begeerden ze niet. O, wat klonk voor die geleerde Griek en die vijandige Jood die vrije genadeleer toch ergerlijk en dwaas. En nu wilden ze niet alleen niet doen wat Paulus door het evangelie van hen vroeg, maar ze wilden ook dat Paulus zijn Koning en de leer van die Koning maar eens op zij zou zetten, en eens met hen mee zou gaan roemen.

O broertje, zal je het onthouden, als ze je leer niet verdragen kunnen? Daar op dat plekje blijven de vijanden niet. Ze vragen of je *hun* beschouwing overneemt. En wat zegt nu Paulus? Daar heb ik weer een stukje. Als roemen nu oorbaar was, dan zou ik de man zijn hoor, die roemen kon. Hij kon verhalen van een man, die opgetrokken is geweest in de derde hemel, en die heeft dingen gezien, die het een mens niet betamelijk is uit te spreken.

Hij was niet zo dwaas als sommige mensen in onze dagen, die zeggen wel wat ze gezien hebben; maar, of ze het gezien hebben, betwijfel ik zeer. Ik heb eens een vrouw ontmoet en die zei, dat ze ook iets gezien had in een gezicht en ze vertelde me het ook. Ik zei: 'Zo, dan heb jij zeker een andere bijbel dan ik, want in mijn bijbel staat, dat het een mens niet geoorloofd is die uit te spreken.' Maar, ik geloof dat ze de woorden en gezichten van Paulus niet gehoord en gezien heeft.

En wat zegt nu de apostel? Zou hij nu over en met zichzelf gaan spreken? Neen, hij predikt de wijsheid Gods en de kracht van Christus. Hij zegt: *ik heb het gekregen*. O, Paulus was eerlijk, hij wist wel dat hij daarmee niet in zichzelf mocht eindigen. Hij beschouwde het als een luchtballon, al vliegt hij nog zo hoog, als je er een prikje met een speld in geeft, zakt hij omlaag. Waarom? Wel, het is niets dan wind, en door dat prikje ontsnapt de wind. En nu had de Heere Zelf gezorgd, dat Zijn knecht daar niet mee in de hoogte zou gaan. Weet je hoe? En nu heb ik weer een stukje, goed luisteren, hoor!

De Heere gaf Paulus een scherpe doorn in het vlees, n.l. een satan, die hem met vuisten sloeg. In de Griekse bijbel staat: splinter. Nu, als je een splinter in je hand hebt en daar gaat een velletje over heen, dan weten we allemaal wel, dat dit nog meer steekt dan een doorn. Waarom deed de Heere dat nu? O, Hij kende Paulus zo goed, nog beter dan Paulus zichzelf kende, want de dichter van Psalm 103 zingt dat: "Hij weet, wat maaksel wij zijn".

O, als Paulus zijn zin had gekregen, dan had hij die doorn of splinter niet lang gehad, want hij heeft er de Heere driemaal (d.w.z. aanhoudend) om gebeden, of hij er toch van verlost mocht worden. Denk niet gering over die vuistslagen van satan, hoor! Hij sloeg hem niet met een wollige handschoen, neen, er staat nog apart bij: met de vuisten. En, verlost de Heere hem nu op zijn gebed? Neen toehoorders. Ben je het ook al eens overkomen, broertje, dat de Heere je niet gaf wat je vroeg? Ja zeker? En heb je het al geleerd om te bidden: 'Niet mijn wil, maar Uw wil geschiede?'

Doch denk nu niet, dat de Heere Paulus niet hoorde en verhoorde! O dat wonder, niet wat wij menen dat goed voor ons is, is goed, maar wat God goed voor ons weet, dát krijgen we hoor!

En raakte hij de splinter kwijt? Neen hoor! Maar de Heere gaf hem iets, waar Paulus niet om vroeg, maar waar hij veel meer aan had, dan verlichting van kruis en druk, n.l. de dierbare toezegging: *Mijn genade is u genoeg*. O, die volheid voor Paulus in die toezegging. O, die *diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods*. Genoeg aan God de Vader, genoeg aan God de Zoon, genoeg aan God de Heilige Geest. O, zalig de volheid Gods te ervaren aan de ziel. Nooit genoeg van God, maar wel genoeg aan God, die het vatten kan, die vatte het.

Toen veranderden Paulus' zaken niet, hoor! Maar God kreeg de eer en de kerk kreeg er de bediening van. En nu kon de satan hem wel slaan, maar het was alleen met zijn staart, want Christus had zijn kop vermorzeld. En nu heb ik weer een stukje. Paulus zei: als er nu één roemen kan, dan ben ik die man hoor! En nu moet je eens goed luisteren, men zegt wel eens: 'Het beste vlees gaat onder in de kuip, en wat in het vat zit, verzuurt niet.' Wat bedoel ik daar nu mee? Dit: nu de Heere Paulus gezegd had, dat hij aan Zijn genade genoeg zou hebben, nu had de satan zo geen vat op hem Want die doorn, die zorgde er wel voor, dat hij dikwijls de Heere nodig had, en satan heeft nooit zo weinig aan ons, dan wanneer we in een teer leven en een biddend leven mogen verkeren.

Zie dat maar in David, toen hij in Ziklag was, had de satan geen vat op hem, want wat lees ik daar? *Doch David sterkte zich in de HEERE zijn God*. Maar toen hij op het dak van zijn huis in ledigheid en gerustheid wandelde? Wat sloeg de satan toen zijn slag, toehoorders.

En nu gaan we eens kijken hoe Paulus gaat roemen. Paulus gaat nu eens laten zien, wat voor een natuurlijk mens nu onmogelijk is, dat dat nu hij een wedergeboren mens wel mogelijk is. Hij gaat eens roemen in zijn zwakheden, in zijn smaadheden, in zijn noden, in zijn vervolgingen, in zijn benauwdheden. Maar nu moet je goed opletten,



toehoorders, want in die zaken zelf zit geen roem, maar je moet in de hele tekst op *dit* woordje letten: *om Christus wil*, want als hij dan *daarom* zwak was, dan was hij juist machtig.

Dus nu moet je goed opletten. Paulus was in zichzelf roemende onwijs geworden, maar in Christus roemende, dan was hij machtig. Voel je nu waar het om gaat? Door de verdrukking van Paulus kreeg God de eer. Zie je, daar heb je weer zo'n puntje, om niet te ver te gaan. Het komt altijd *uit* God, *door* God, maar ook altijd keert het weer *tot* God. Het gaat om de ere Gods bij Paulus, en als het nu niet anders kan, dan zal Paulus het ook nooit verder brengen en roemen in zwakheden, want van gegeven goed moet hij, na zoveel ontvangen genade, toch altijd blijven leven. Hier heb je de tegenstelling met de Griek, die roemt in eigen deugden en krachten.

Paulus roemt in een ander. Daarom, al was hij nu ook in Adam verdoemelijk, hij had nog wat anders, en je zult zeggen: wat? Wat, hij had een tweede Adam leren kennen. En nu in de eerste Adam uit Gods gemeenschap gestoten, maar, o, zalige staatsverwisseling, in de tweede Adam weer in volle gemeenschap met God hersteld. In Christus, God zijn Vader. Kon hij het er nu niet mee doen? Was Zijn genade hem niet genoeg? Maar nu schrijft hij dan ook niets op zijn rekening, dat laat hij de vijandige Jood en de wijze Griek maar doen, hij zal roemen in zijn Borg en dan worden alle kruisen licht. Weet je waarom? Wel, dan is het een navolgen van Hem, Die het kruis heeft gedragen en de schande veracht. Dus nu kon Paulus nooit groot worden, en wij ook niet, want dat leren al Gods knechten en ook Gods volk in de heiligmaking wel, daar krijgen wij onszelf eens terug.

O, die smet der zonde. Paulus heeft het nooit verder in de heiligmaking kunnen brengen, dan dat hij een ellendig mens was. Maar wat volgt daar altijd op? *Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere*. Zie je wel, wat stof bij Paulus tot roemen gaf? De toezegging uit Kolossenzen 2:10: *Want gij zijt in Hem volmaakt*. Hellenbroek zegt, dat de heiligmaking in Abraham meer uitkwam dan in Lot, want die kwelde wel zijn rechtvaardige ziel, maar hij bleef toch in Sodom, nietwaar? En de engel moest hem nog aanporren ook. En wat lezen we van Abraham? Geen schoenriem moest hij hebben van de koning van Sodom, opdat die niet zeggen zou: ik heb Abram rijk gemaakt. Een Christen is nooit een Antinomiaan.

Maar om kort te gaan. Nu komt Paulus tot het tiende versje van dit kapittel, en dat is ons tekstvers, en wat zegt nu die ongeleerde man? Ja, hij had heel wat kennis toen hij de gemeente Gods vervolgde. Aan de voeten van Gamaliël had hij gezeten en naar de sekte der Farizeeërs had hij alles nagespeurd. En toch zegt hij zelf dat hij onwijs geworden was. O, dat we dat allen mogen leren in dit leven, onze wijsheid, dwaasheid voor God; en dan zegt God: 'Ik zal ze wijs maken'. En o, dan zing ik wel eens, hoewel niet dikwijls, dat versje van Hendrik de Frein uit Middelburg, dat hij op het eind van zijn leven op zijn studeerkamer zong: 'Gelukkige mislukking'. Voor mij is het buiten Christus altijd nog mislukt.

Zo was het met Paulus ook, want wat staat er boven mijn tekst? De openbaring ener grote verborgenheid, want de verborgenheid is voor degenen, die de Heere wezen. Want in Psalm 25 lezen we: *De verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen*" (vers 14 onberijmd). En toehoorders, is het voor wijzen en verstandigen verborgen. Voor ons verdorven verstand is het een grote verborgenheid.

En hoe is nu de uitwerking van Paulus' roem? Hoe bij de Jood? Die kreeg een brief van een Hebreëer, die gemachtigd was door en in de glorie Gods. Verston den ze hem? Welnee! En de Grieken? Hoe behandelden die Paulus? Wat begrepen zij van dat zwemmen in de evangelische roem in zwakheden door de genade Gods? Nu gaat hij eens openbaren dat roemen in het vlees geen stand houdt. Ook geen roemen in

wijsheid, sterkte en rijkdommen. Maar roemen in God, daar zingt David van in Psalm 56 het 5e versje oude rijm: "Gods beloften roem ik breed ende wijd". Zie je, daar heb je de roem in God.

En wat had Paulus gehoord eer hij gaat roemen? *Mijn genade is u genoeg*. En wat zegt David in de 119e Psalm vers 67 (onberijmd): *Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik; maar nu onderhoud ik Uw woord*. Nu, leest daarover Marshall's oordeel maar eens, over *de evangelische heiligmaking*, kostelijke lectuur.

En om nu eens een scheikundige linie te trekken, daar is een dadelijke heiligmaking, maar ook een volmaakte heiligmaking, maar die is alleen in Christus, waar Paulus ons op wijst in Kolossenzen 2:10: *En gij zijt in Hem volmaakt*. Daar heb je de volmaakte kerk. O, daar zijn geen trappen in. In haar Hoofd volmaakt, zonder vlek of rimpel. Nooit verzwijgen hoor, broertje! Daar is ook de hebbelijke heiligmaking. Orpa, die miste inklevende genade en inklevende gerechtigheid, maar Ruth bezat ze, al was het dan in de hebbelijkheid.

Wat zegt Comrie van de wedergeboorte in engere zin? Dat ze is de inklevende gerechtigheid, Godzaligheid en heiligmaking. Het vragenboekje van Hellenbroek leert ons ook nog wat, en wat is dat? Dat we in de dagelijkse heiligmaking nooit uitgewerkt raken, maar dat er een jagen moet zijn in ons naar de volmaking in Christus.

Niet *in* ons zelf, maar *uit* ons zelf in Christus, en dan kijk ik weer eventjes in mijn tekst. En wat zegt die? Wat beluisteren we nu in Paulus? Geen *waarom*, maar *daarom* had Paulus een roem in zwakheden! Paulus eindigt in God. En wat heeft hij nu? Een welbehagen? Dat is een groot voorrecht, man! Heb je dat nu in de dingen der wereld? Welnee, zegt Paulus! Ik heb een welbehagen in God. Daar is nu niets van mij bij.

Je zult zeggen: wat een rare man was die Paulus toch. Ja, dat zeiden de joden in zijn tijd ook, en de Grieken, die hem zo graag aan het roemen hadden gebracht, ook. Ze konden het maar niet vatten. Wat jij Paulus? Roemen in vervolgingen, in zwakheden, in smaadheden, in noden, dat is wat anders dan dat ijdel roemen in onze dagen, roemen in gestalten, in versjes, in tekstjes, in bekeringen. Maar roemen in kruis en verdrukking om Christus' wil, dat is wat anders mensen.

Paulus stapte maar niet over alles heen, neen, neen. Hij had het eerst eens moeten leren om alles schade en drek te achten, om de uitnemendheid van de kennis van Jezus Christus. Hij had het ook moeten leren hoor, om gebrek te hebben, en ook moeten leren, om overvloed te hebben. Het groeide niet op zijn akker hoor!

Ik zeg wel eens: wat moeten we toch veel leren. En ik moet nog veel meer afleren, dan aanleren. Paulus kende dat ook hoor! Daarom roemde hij niet in zijn openbaringen, maar in zijn zwakheden, want dan was hij machtig, dat wist hij bij ondervinding. Hij roemde in verdrukking, maar Paulus zegt in Hebr. 12: *Als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn*; maar daar heb je weer dat *maar*, *doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen die door dezelve geoefend zijn*.

En o, als we dan eens verwaardigd mogen worden om op Hem te zien, Die het geen roef behoefde te achten Gode gelijk te zijn. O, wat heeft Die geleden, en dat om Zijn uitverkorenen! O, en daarom kan David zingen: 'Ik was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder', Psalm 116. En dan zegt God: *Ik, de HEERE, word niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd*. De kerk moet opgelost worden in een onveranderlijk God. O, en dan moeten niet alle dingen meewerken, maar alle dingen werken mee ten goede, namelijk *dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn*! Daar heb je weer die bodem uit mijn inleiding in de besluiten Gods.

O Bruinisse, kerkenraad, leraars, classis, studenten, vrienden, jong en oud, catechisanten, afgevaardigden, dat deze dienaar zulk een oplossing in God moge krijgen in zijn werk. Hij is nog jong, maar God heeft genadig zijn hart willen neigen. O, dat hij veel mag zwemmen in de oceaan van Gods liefde, en hij veel mag leren roemen met Paulus in zwakheden, want dan zal hij machtig zijn. En nu, mijn geliefde jonge broeder, mocht je maar veel met je vrouw en familie en u, gemeente, een welbehagen krijgen in vervolgingen, in smaadheden, in noden om Christus' wil. Lees veel de grondstukken der leer, die naar de Godzaligheid zijn, en dat ge door de rechte bediening des Woords velen toe mocht brengen tot de gemeente, die zalig wordt.

En wat zegt Paulus nu nog meer van dat welbehagen? Wel, dat welbehagen van Paulus eindigt in het welbehagen Gods, Die alles bestuurt, naar Zijn eeuwige raad. Daar heb je weer een puntje. Dat is de hoogste stand in de heiligmaking als we het eens een keertje eens worden met God. Dan kan God geen kwaad meer doen. O, die lieve gestalte voor God. God, God te kunnen laten. Zijn dan de wegen zuur of zoet, dan zingen we met Lodensteyn: 'Wat God doet is goed'.

Mensen, als ik die tekst zag liggen, toen kreeg ik er zo'n licht in, dat toen je me vroeg of ik je wilde bevestigen in je werk, ik er dadelijk bij stil gezet werd, wat het is die God van Paulus tot je deel te hebben. Dan zul je ook een welbehagen krijgen in zwakheden, enz. Want als de liefde Gods onze harten vervult, dan willen we alles doen tot eer en glorie van de deugden Gods. O, die genade, die ons inwint om alles te verloochenen en Hem te volgen door bezaaide en onbezaaide landen. Weet je wat Paulus zo goed zag liggen, broertje! Dat dat welbehagen in zwakheden zijn oorsprong uit de hemel heeft, en dat het ook naar de hemel terug keert. Want de verdrukking neemt een einde, hoor! Het is maar een verdrukking van tien dagen, en daar zijn al een paar dagen van voorbij hoor!

Dus om niet te ver te gaan, ik moet kort zijn, de verdrukking houdt op, maar het welbehagen nooit, dat blijft. Daar zingt de kerk van:

*Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen,  
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.*

Zie je wel dat Paulus het goed bezag? Het is eeuwig. O, dat welbehagen! Hij schrijft daarom aan Filémon dat de kerk wete, dat alles wat haar overkomt, tot haar bestwil is. Zie zijn gevangenneming door Onésimus. O, het bloed der martelaren was ook het zaad der kerk. Vervolgingen zijn nog niet zo gevaarlijk, dat drijft de kerk, net als een herdershond de schapen naar de herder drijft, naar haar Hoofd.

Matthew Henry zegt in één van zijn werken, dat de verdrukking der kerk altijd nog tot bloei der kerk is geweest, n.l. door waarachtige bekering en toebrenging zelfs van vijanden der kerk. Het is gebeurd dat een bekommerde man en vrouw niet in het openbaar durfden uitkomen wegens de verdrukking der kerk, die toen aanwezig was. Maar daar moesten twee Godzalige leraars verbrand worden, en wat gebeurt er? Ze durfden openlijk de justitie voor helse duivels uit te maken en kwamen zo openbaar voor hun Heere en Koning uit.

En hoe is het nu met ons persoonlijk? Ambtsbroeders, waar blijft *onze* roem? Paulus roemde, en die man had nog geen eens een eigen huis! En wij? Een mooi huis? Een auto? Volop geld? Wat denk je, zouden we niet *achter* Paulus staan met al onze bezittingen? Waar blijven we met ons persoonlijk leven? Hebben we de Heere wel nodig? En voor onze medemens? Waar blijft onze roem in die God, Die Zich toch maar alleen in Zijn eigen werk verheugt? *Al* het onze moet er aan hoor!

Waar blijven we als de weegschaal eens voor de dag gehaald wordt? Daar zei eens een oude dominee tegen me, ik was toen nog maar jong, hoor! ‘Nu heb ik al driemaal dat kostelijke boek der leerstukken van de Godzaligheid uit gepreikt, n.l. de Catechismus. Eén keer uit hoogmoed, één keer uit armoë, maar één keer met God.’ Daar moet je nu eens over denken. Nu kan een bekeerd mens uit hoogmoed, uit gewoonte en uit gebrek zijn bekering gaan prediken. Wat loopt het toch laag af met een mens.

Daar wordt wel eens gezegd van Hiskia, dat hij een bekommerde was. Maar hij was toch zeer hoogmoedig! Want toen de gezanten van Babel kwamen, stalde hij net als een koopman alles uit. Het is hem kwalijk gekomen, hoor! De profeet kwam het hem gauw zeggen. Dan was Paulus er beter aan toe, die had niets om mee te pronken, want met kruis en tegenheden gaan we de baan niet op.

Paulus kan het niet verder brengen dan roemen in zwakheden om Christus’ wil. Voel je het wel, hij is nooit boven de Borg uitgekomen. Zie je nu, hoe profijtelijk het voor de kerk is? Als de satan met vuisten slaat, dan is de kerk dicht bij haar Koning, want als je er ver vandaan leeft, zul je geen klappen van hem krijgen. Je mag alles van hem doen hoor! Godsdienstig wezen, dat zien we in onze dagen, we hebben nog nooit zoveel godsdienst in Nederland gehad, maar o, als je eens eventjes luistert, en je vraagt eens aan die mensen naar de wortel van de zaak, dan staat het karretje stil. Dan was Job er beter aan toe, die kon onder alle verdachtmaking van zijn vrienden en spotten van zijn vrouw zeggen: *Nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt.* Zie je broertje, dan heb je niets meer van jezelf te roemen, want die wortel hebben wij er niet ingelegd.

O, dat éézijdige Godswerk. Dan kan God nooit geen kwaad meer doen, maar ik ook nooit geen goed meer doen. O, die zalige tijden, niets in onszelf hebben, maar alles in Christus. En nu moet je goed onthouden broertje, je bent nog jong, maar hoe meer je nu tot eer en verheerlijking van God mag preken, hoe meer last je van satan z’n vuisten zult hebben! Weet je waarom? Wel, die kan een oppervlakkige bediening van het Woord wel verdragen hoor! Daar krijgt de mens ook nog wat, maar God krijgt niets. Dat moet je goed onthouden, maar in een ontdekkende prediking, daar wordt God Drie-enig groot gemaakt, en dan is de duivel woest. God moet van de troon en hij er op.

O, als je de bestrijding mee moet gaan maken, ga maar niet met hem redeneren, want dan ben je je zaak kwijt eer je er erg in hebt. Weet je wat Christus deed in de verzoeking? Niet redeneren, maar hem wijzen op dat lieve Woord: *Er staat geschreven!* Voel je waar ik heen wil?

Het anker moet er bij ons uit, het moet in de bodem van Christus’ gerechtigheid, en dan kon het wel eens zijn, dat je onder aan de preekstoel staat, en dat je hem niet durft te beklimmen. O, wat een benauwdheid, de preek wel goed geleerd, maar o, geen ontsluiting in je gebedje, en wat dan? O, dan niets in jezelf en dan op het onverwachts komt de Heere Zelf alles weer ontsluiten. Maar je begrijpt, broertje, dan moet je er zelf aan, dan kom je in je armoë op de preekstoel hoor! Dan valt je bekering weg, je rechtvaardigmaking, je heiligmaking, je roeping, je wetenschap en wat hou je dan nog over? Roemen in jezelf? O, en dan wordt Christus in al Zijn ambten dierbaar, o die rijkdom, die roem in dat Borgtochtelijke werk, dan word je geen grote man hoor, maar dan word je zelf hoe langer hoe armer en kleiner. En kijk, dat is nu dat wonderlijke, dan kan God ons pas goed gebruiken. O, dat buiten vallen en dan toch binnen. Wat een wonder.

Maar, eventjes moet ik er toch nog eens wat van zeggen. Daar stierf laatst een vrouw in Rotterdam, die vrouw werd gevraagd op haar sterfbedje: ‘Vrouw, hoe ga je nu sterven?’ ‘Wel’, zegt ze: ‘Ik ga je dat eens eventjes verklaren. Daar loopt een kind

door de straten, en daar komen ineens twee brute kerels, die slepen en schoppen dat kind door slijk en modder door die straat heen. O, het is zo benauwd, o, die duivel. Maar wat gebeurt er nu? Daar gaat ineens een deur open in die straat, en daar komt een man uit. Die pakt dat kind uit de handen van die rakkers en hij zegt: Ho, ho, nu is het genoeg, blijft er af, het is *mijn* kind. O, dat thuiskomen. Vader is er, en dan houdt alle bestrijding op.' O, wat een ruim sterven. O, die God te mogen verkondigen in de bediening des Woords, en in de bediening van de sacramenten en in de handhaving van de tucht. O, die ambten van Christus te gaan ontvouwen en bekend maken.

Daar zei eens een oude dominee tegen me: 'Daar raak ik nu nooit over uitgesproken. In Adam de dood gaan verkondigen, maar in Christus behoudenis.' Dan zegt Paulus: *Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, (..) wij bidden van Christuswege, laat u met God verzoenen.* O, dat verzoenende bloed. God schiep de mens goed en naar Zijn beeld, maar door moedwillige ongehoorzaamheid zijn we dat volmaakte beeld Gods kwijt geraakt. We *gaan* niet verloren, mensen, maar we *zijn* verloren.

Maar nu in de Borg een weg ontsloten om weer in een verzoende betrekking met God te komen. O, dat wonder, dat bloed, een oceaan om je eeuwig in te verliezen. Dan zingt de kerk van de oude dag, als ze daar wat van mag zien in de belofte:

*Mijn hart wil nu een zeer schoon lied voortbrengen;  
Want van den Koning zal ik vrolijk zingen. (Psalm 45).*

O, wat leven we nu daar ver vandaan. Ik heb eens van een kleine jongen gelezen, die luisterde naar het voorlezen van het afscheid van Paulus van de Efeziërs (Hand. 20). Toen zijn moeder dat hoofdstuk uitgelezen had, vroeg hij: 'Moeder, hadden ze nu elkander zó lief, dat ze elkander kusten? O, wat hielden die mensen dan veel van Paulus!' En als we nu eens om ons heen zien, hoe is het nu met de kerk gesteld? O, de Zaligmaker voorzegde dat de liefde van velen zou verkouden. En daar zijn we in onze dagen aangeland hoor! Dat tijdperk beleven we thans.

O, en nu moet ik gaan eindigen, maar eventjes moet ik nog wat zeggen. Wat zijn er vroeger op Bruinisse Godzalige ouderlingen geweest. Wat herinner ik me Dorus v. d. Berge nog goed en veel liefde onder het geoefende volk. Wat heb ik er velen van gekend. Wat bloeide Bruinisse in die tijd van ds. Ledeboer, ds. Van Dijke en ds. Roelofsen. O kerkenraad, ontvangt uw leraar in liefde, staat naast hem, ondersteunt hem met uw gebeden, opdat hij zijn werk niet zuchtende behoeft te doen, want dat is u niet nuttig. Opdat ook het Woord zijn vrije loop moge hebben, bedenkt veel: *Waar liefde woont, gebiedt de HEER' den zegen.*

Wees een Aäron en Hur voor hem.

Geliefde broeders leraars, studenten, die al aan het preken zijn, heb je ook wel eens op de preekstoel gestaan dat je het niet meer wist? O, ik heb wel eens zo gezweet, dat ik mijn kousen uit kon wringen! O, die bestrijding! Maar als dan dat lieve Wezen Zich weer bij vernieuwing kwam openbaren! O, die ruimte in die Borg, die vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog. O, dat meevallen! Bij vernieuwing weer een roemen in zwakheden. O, die gezegende bediening van God de Heilige Geest, die ambtelijke bediening van Christus. De Heere geve Zijn knecht er een ruime mate van.

Hij zegene zijn persoon, zijn huis, zijn vrouw, zijn moeder en verdere familie, alsook zijn vrouws moeder. Naast de pijn van weduwe, moet je nu ook de pijn voelen van een lieve dochter te moeten afstaan. God geve u kracht om het alles geduldig te dragen.

Vader en moeder van onze leraar, de Heere doe u berusten in Zijn aanbiddelijke voorzienigheid.

Ik ga eindigen. De Heere vervulle de noden der gemeente en geve dat deze arbeid van Zijn knecht gezegend moge worden. Jongelingen, jongedochters, catechisanten, veracht de bediening niet. En studenten, vergeet elkander in de gebeden niet. Je hebt samen gestudeerd, vergeet dat nooit, en dat de broederlijke liefde blijve. Paulus schrijft in 1 Thess. 3 vers 12: *En de HEERE vermeerdere u en make u overvloedig in de liefde jegens elkander en allen, gelijk wij ook zijn jegens u.*

We gedenken hier ook nog onze lieve leermeester ds. Kersten. Hij heeft dat Woord altijd zuiver mogen verkondigen. Hij was in de fundamentele stukken het pad nog nooit bijster geweest. O, wat had hij een zuivere grondslag. Wat kon hij in dat Borgtochtelijke werk altijd de vastheid der kerk prediken. Hij is nu de strijd te boven hoor! Hij mag nu dat kroontje dagelijks neerwerpen aan de voeten van het Lam. O, het is mijn geestelijke vader geweest. De Heere vervulle de ledige plaats in de gemeente, alsook op de school.

De Heere gedenke ook onze kranke broeder Van Dijke. De dokters hebben hem opgegeven, maar als God wil dat hij blijft, dan blijft hij.

Ik eindig. Voor we tot de bevestiging overgaan, zingen we samen eerst nog een versje. Psalm 119 vers 36:

*Geen meerder goed, Heer, Gij mij geven meugt,  
Dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine;  
Dat ik leer Uwe wet die mij verheugt,  
Veel zilver en goud, gelouterd zeer reine,  
Is niet zo kost'lijk, noch goed van deugd,  
Als Uw woord is en Uwe wet alleine.*

### **Toespraak**

Geliefde broeder, nog een enkel woordje, uit liefde tot Gods deugden. Als er in het verborgen iets gezocht wordt, dan komt dat openbaar. Dus geliefde broeder, nu hoop ik dat ge maar veel in het verborgen zoeken mag. Dan zal dat in het openbaar in de gemeente uitkomen. Ik hoop dat je de les van Paulus maar veel mag betrachten, in je eigen geen roem, maar alleen roem in je Zender.

Bedenk dat de hoogste instantie is in het geestelijk leven, roemen in kruis en verdrukking. O, dan krijgt dat bloed zo'n waarde. Je bent nog jong. Je moet er maar op rekenen, dat je met de vuisten van satan nog wel eens kennis zult maken. En wat dan? Moedeloos in de put? Wat lees ik van Paulus? Ontliep hij zijn kruis? Neen, hij heeft wel gebeden of hij er van af mocht raken. En wat gaf de Heere er voor in de plaats? O, dat wonder, Zijn algenoezaamheid! Daar had hij genoeg aan. Want God liegt nooit. Hijzelf zei het tegen hem: *Mijn genade is u genoeg.*

En nu heb je tot nu toe nooit op een zelfde plaats gearbeid. Als het zondag geweest was, dan kwam de maandagmorgen en dan ging jij er weer vandoor. Wat bedoel ik daarmee? Dit, nu kan het wel eens gebeuren dat je nogal makkelijk preken kunt, je kan makkelijk catechiseren, je kan met aangenaamheid huisbezoek doen. Maar, en daar heb je het nu waar ik heen wil, daar zal nog wel eens een andere tijd komen broertje, en wat dan? O, dan moet je met je hele hebben en houden er aan, om die armoe in jezelf te leren en wat dan? O, dan komt de duivel je wel eens bezoeken hoor! En wat zegt die dan: 'Man, je bent een mannetje met je lantaarntje op je rug.'

En o, dan kun je het niet meer bekijken, en dan? Bij de pakken neer gaan zitten? Wat deed Paulus? Driemaal, dat is aanhoudend bidden. Snap jij het broertje? In de armoe,

opdat Christus een gestalte in je zou krijgen. Paulus was daar al aardig in geoefend, wat zegt die man? Als ik zwak ben, dan is de zaak verloren? Neen hoor! *Als ik zwak ben, dan ben ik machtig*. O, die ambtelijke bediening van de Borg.

Ik heb eens van ds. Bakker gehoord, die had eens op de preekstoel gestaan en daar maakte de duivel hem wijs, dat hij er niks van gemaakt had. Maar daar kreeg die oude man de toevlucht tot God te nemen en werd hij bekrachtigd onder aan de preekstoel uit dat versje van Psalm 140 (Datheen):

*Gij zijt, o Heer', mijn God alleen.*

En wat ging hij toen doen? Wel, hij heeft onder aan de preekstoel nog een preek gedaan. Hij zag weer zoveel in God en in Zijn deugden, dat de duivel wijken moest, want als de Heere aan de spits treedt, moet de duivel er vandoor!

De Heere sterke en bekrachtige u, en geve u Zijn zegen.

Gemeente van Bruinisse, daar staat uw leraar! Ontvangt hem als een geschenk van God. Veracht hem niet, want dan onderschat je hem. Verafgoodt hem niet, want dan overschat je hem. Gaat veel voor hem in het verborgen en vraagt veel waartoe de Heere hem naar Bruinisse stuurde. Hij zag werk voor hem hier en daarom nam hij uw beroep aan. We zullen het achterna kijken.

Jongens en meisjes, catechisanten, daar staat je leraar, laat je plaats niet ledig onder zijn bediening. Wie weet, de Heere mocht Zijn Woord zegenen. Hij zal altijd doen hetgeen Hem behaagt. Hij bedruppele het met de dauw des hemels, doe wandelen in de vreze Gods. O, dat Woord, gebracht door Zijn knecht, zal eens tegen u getuigen en van uw hand geëist worden. En tot Zijn knechten zal Hij eens zeggen: *Komt, gij gezegenden mijns Vaders; beërft dat koninkrijk hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.*

O broertje, dat thuiskomen. God zegene Zijn Woord en laten we nu nog samen staande zingen Psalm 135 vers 8:

*Gods gedachtenisse fijn  
Geduurt tot allen tijden.  
De Heer' zal ook dat volk Zijn  
Rigten en doen verblijden.  
Hij zal Zijnen knechten goed  
Vriend'lijk wezen ende zoet.*